Afgørelser – Reg. nr.: 05924.00

Fredningen vedrører: Jeksendalen

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:
Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet: 28-09-1979

Fredningsnævnet: 26-08-1975

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

OVERFREDNINGSNÆVNET.

KORT 13/4 IV NV.-SV

OK

REG. NR. 5924.00

28/9-1979

År 1979, den 28. september, afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sag nr. 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus amt.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds afsagde den 26. august 1975 kendelse om fredning af et ca. 740 ha stort areal i Jeksendalen i Hørning, Skanderborg og Århus kommuner. Fredningssagen er rejst af det daværende fredningsplanudvalg for Århus amt, og fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse, tilhører 115 ejere, og den samlede fredningserstatning ifølge kendelsen udgør 508.200 kr.

Fredningsnævnets kendelse er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse efter § 25 i den dagældende naturfredningslov. Kendelsen er tillige indbragt for overfredningsnævnet af 6 ejere med påstande om ophævelse af kendelsen eller ændringer i fredningsbestemmelserne og/eller forhøjelse af erstatningerne samt af fredningsplanudvalget med påstand om enkelte ændringer i fredningsbestemmelserne.

I sagens behandling har deltaget 9 medlemmer af overfredni ngsnævnet.

Efter besigtigelse af området og møde med parter og interesserede har overfredningsnævnet med 7 stemmer mod 2 besluttet at stadfæste fredningsnævnets kendelse med de mindre ændringer, som fremgår af det følgende.

Af mindretallet har det ene medlem stemt for en begrænsning af fredningens geografiske udstrækning, således at fredningsgrænsen i det væsentlige forløber langs skovbrynene. Det andet medlem har fundet, at fredningen vil medføre så urimelige rådighedsindskrænker og ulemper for de berørte ejere, at kendelsen burde ophæves.

Fredningens geografiske udstrækning.

Det areal af ejendommen matr.nr. 1, Tarskov Mølle, Harlev, som er omfattet af fredningsnævnets kendelse,udgår af fredningen, idet spørgsmålet om fredning af dette areal findes at burde ses i sammenhæng med en eventuel fredning af yderligere arealer i Århus ådal.

Afgrænsningen af det fredede område er herefter som vist på kortet, der hører til overfredningsnævnets kendelse.

Fredningens indhold.

Der foretages enkelte mindre ændringer af fredningsbestemmelserne, som herefter er sålydende:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

2. Bebyggelse.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

4. Oplagspladser m.v.

De fredede arealer må ikke anvendes til oplags- og lossepladser, og der må ikke indrettes bilkirkegårde eller henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele heraf. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted.

Bestemmelser

5. Camping og teltning.

Der må ikke indrettes campingpladser eller teltlejre.

Camping og teltning af privat besøgende hos lodsejerne må kun finde sted inden for 25 m fra bygninger og kun i egentlige haver, som er omgivet af beplantning, der skjuler campingvogn eller telt set fra det omgivende landskab.

Endvidere må der opslås telte omkring husene på ejendommene matr.nr. 13 c og 20 e, Adslev By, Adslev, så længe disse ejendomme ejes af ungdomsorganisationer.

6. Luftledninger.

Master, tårne og ledningsanlæg må kun opsættes, hvis formålet er lokal elforsyning og da kun med fredningsnævnets godkendelse.

7. Beplantning.

Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer.

8. Pelsfarme, fjerkræfarme, dambrug, drivhusgartnerier.

Oprettelse af mink- og andre pelsdyrfarme og fjerkræfarme og anlæg af drivhusgartnerier og dambrug er ikke tilladt. Udvidelse af eksisterende dambrug og drivhusgartnerier må kun finde sted med fredningsnævnets tilladelse.

9. Landskabspleje.

På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

10. Hegn.

Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

11. Støj.

På de fredede arealer må der ikke indrettes motorbaner eller andre indretninger, der medfører unødvendig motorlarm eller anden unødig støj.

12. Veje.

Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at et areal i nærheden af restauranten Pinds Mølle og beliggende på samme side af vejen som restauranten indrettes til parkering.

13. Vandløb.

Inden for det fredede område må der ikke ud over normal oprensning foretages noget, som kan ændre areal, form eller tilstand af åer og bække. Sumpede arealer og enge ved vandløbene må ikke uden fredningsnævnets tilladelse afvandes eller drænes yderligere. Eksisterende drænledninger må vedligeholdes og fornyes.

14. Kirkegårdsudvidelse.

Kirkegården i Adslev kan udvides på ejendommen matr.nr. 1 a, Adslev By, Adslev.

15. Offentlig adgang.

Den parkeringsplads, der hører til restauranten Pinds Mølle og ligger på den anden side af vejen end restauranten, skal være tilgængelig for offentlig parkering. Den, der driver restauranten, kan dog reservere parkeringspladsen for privat parkering på enkelte dage, hvor der af særlige grunde er et unormalt stort behov for privat parkering. Det pålægges fredningsmyndighederne at anbringe affaldskurve el.lign. på parkeringspladsen. Der må ikke uden ejerens samtykke anbringes borde eller bænke på denne parkeringsplads.

De øvrige arealer, der er vist på kendelseskortet med signaturen for "parkeringsareal",udlægges til offentlig parkering. Det pålægges fredningsmyndighederne at anlægge og vedligeholde disse arealer.

Ud over den offentlige adgang til stier og veje, der måtte bestå i henhold til andet retsgrundlag end nærværende kendelse, gives der offentligheden adgang til umotoriseret færdsel ad de stier og veje, som er vist på kendelseskortet med signaturen for "stier med offentlig adgang". Ridning er dog kun tilladt på disse stier og veje efter tilladelse fra ejeren af det pågældende areal.

De stier, der nyudlægges, må ikke gives en større bredde end 2 m. Det pålægges fredningsmyndighederne at udføre fornødne anlægs- og vedligeholdelsesarbejder.

Bestemmelser

Fredningsnævnet kan udfærdige et ordensreglement for offentlighedens adgang i området. I ordensreglementet kan der bl.a. forbydes cykelkørsel på de stier og veje, der ved fredningen åbnes for offentlig umotoriseret færdsel, og der kan forbydes udendørs mekanisk musikgengivelse under den offentlige adgang i det fredede område.

Fredningen er iøvrigt ikke til hinder for, at der efter fredningsnævnets godkendelse udføres de for offentlighedens færdsel og ophold nødvendige parkeringspladser, bygninger, skilte m.v.

Særlige bestemmelser.

A. Påbud.

Som bestemt af fredningsnævnet meddeles der ejerne af følgende ejendomme de nedennævnte påbud:

Matr.nr. 5 k, Adslev By, Adslev: Det på grunden højt beliggende skur skal fjernes.

Matr.nr. 8 b, Adslev By, Adslev: Der skal ved sommerhuset i ejendommens sydskel opretholdes en slørende beplantning mod dalen.

Matr.nr. 8 f, Adslev By, Adslev: Sommerhuset på ejendommen skal fjernes, når det ikke længere benyttes af ejendommens ejer Henry Andersen eller dennes nulevende ægtefælle, og uanset om benyttelsens ophør skyldes salg, anden overdragelse eller død.

Matr.nr. 9 a m.fl., Adslev By, Adslev: Brugen af lossepladsen på ejendommen skal ophøre. Hullet, hvori lossepladsen befinder sig, skal fyldes op med ren jordfyld, og arealet skal derefter jævnes, således at opfyldningen kommer i plan med marken. Den overpløjede kirkesti skal retableres.

Matr.nr. 15 c, Adslev By, Adslev: Den overpløjede kirkesti skal retableres.

Matr.nr. 14 a m.fl., Jeksen By, Adslev: Skydebanen på ejendommen skal nedlægges.

Matr.nr. 4 h, Dørup By, Hørning: Der skal foretages beplantning på dæmningen og på de arealer, hvorfra der er taget materialer i forbindelse med opbygningen af en dam.

B. Tilladelser.

De tilladelser til fravigelse af de almindelige fredningsbestemmelser, som fredningsnævnet har meddelt i kendelsen eller under sagens behandling for overfredningsnævnet, tiltrædes.

Bestemmelser

Endvidere har overfredningsnævnet i skrivelser af 3. december 1976 meddelt særlige tilladelser til ejerne af ejendommene matr.nr. 9 a m.fl., Adslev By, Adslev, og matr.nr. 2 e, Tåstrup By, Harlev.

Det følger af § 2, stk. 4, i lov nr. 219 af 24. maj 1978 om ændring af lov om naturfredning, at de særlige tilladelser, som er meddelt af fredningsnævnet eller overfredningsnævnet, bortfalder den 1. januar 1984, hvis de ikke er udnyttet forinden.

Erstatningerne.

Overfredningsnævnet har med 8 stemmer mod én efter omstændighederne kunnet tiltræde de beslutninger, som fredningsnævnet har truffet vedrørende erstatning. Mindretallet har stemt for en forhøjelse af erstatningsbeløbene.

Da 5 af de ankende 6 ejere ikke har kunnet acceptere denne afgørelse, er erstatningen for disse ejeres vedkommende fastsat af taksationskommissionen vedrørende naturfredning. Ved taksationskommissionens kendelse af 6. juni 1977 blev erstatningen fastsat i overensstemmelse med overfredningsnævnets tilbud til disse ejere.

Den samlede fredningserstatning udgør herefter 506.700 kr. med renter. Erstatningsbeløbene er udbetalt respektive deponeret i Danmarks Nationalbank.

H e r e f t e r b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds afsagte kendelse af 26. august 1975 stadfæstes med de af foranstående følgende ændringer og således, at overfredningsnævnets kendelse hviler på de ejendomme, der helt eller delvist er omfattet af fredningen som vist på kendelseskortet.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

ic

FREDNINGSNÆVNET>

INDFØR

REG. NR. 5924 26/8-75

U D S K R I F T

af

Kendelsesprotokol

for

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds.

År 1975, den 26. august afsagde Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds i

F.S. 187/1972

Vedrørende fredning af arealer i Jeksendalen, dele af Dørup by, Dørup Mølle, Bodil Mølle samt Bjertrup by i Hørning sogn, Adslev og Jeksen byer samt Kollens mølle i Adslev sogn, Stilling by under Skanderborg købstads jorder, Tarskov mølle og Tåstrup by i Harlev sogn og Edslev by i Kolt sogn, Hørning, Skanderborg og Århus kommuner, Århus amt,

følgende

K E N D E L S E :

I. Fredningssagen.

Ved skrivelse af 15. maj 1973 har Fredningsplanudvalget for Århus amt i henhold til §§ lo og 11 i lov om naturfredning, lovbekendtgørelse nr. 445 af 1. oktober 1972, rejst fredningssag vedrørende fredning af arealer i Jeksendalen i Hørning, Skanderborg og Århus kommuner.

Området, der ønskes fredet, grænser mod vest til landsbyerne Neder-Jeksen, Jeksen samt amtslandevej nr. Å 5, Stilling-Randers. Lidt nord for hvor bivejen fra Edslev munder i Å 5, bøjer grænsen mod øst, stort set følgende højdekurverne for derefter at gå tværs over Århus ådal. Den videre grænse mod nord og nordøst følger skovkanten. Sydgrænsen fra Edslev til Dørup følger overgangen mellem det område, der naturligt er knyttet sammen med Århus ådal og det sydligere ret flade og højere liggende moræneland. Fra Dørup til Adslev følger grænsen bivejstrækningen mellem de to byer. Mod øst følger grænsen først et stykke af bivejen Adslev-Jeksen for derefter at gå ind over markerne stort set følgende 3oo m byggelinien fra skov, jfr. naturfredningslovens § 47. Mod sydvest følger grænsen i store træk ligeledes skovbyggelinien. Områdets afgrænsning fremgår i øvrigt af det med fredningspåstanden fremsendte kort. Alle arealer, der er omfattet af fredningspåstanden ligger i landzone.

Ved Ministeriet for kulturelle anliggenders skrivelse af 4. juli 1973 er fredningssagen i medfør af naturfredningslovens § 3, stk. 4, henvist til behandling ved nærværende fredningsnævn, også for et areal på 1,29 ha af ejendommen matr. nr. 12 b, Stilling, Skanderborg købstads jorder, beliggende i Århus amts vestlige fredningskreds. Ministeriet har i samme skrivelse tiltrådt, at der under hensyn til ovennævnte areals ringe størrelse i forhold til den samlede sag ikke er anledning til at supplere nævnet med det kommunevalgte medlem for den vestlige fredningskreds.

Bekendtgørelse om sagens rejsning er af fredningsnævnet indrykket i Statstidende, Morgenavisen Jyllandsposten, Aarhuus Stiftstidende og Demokraten den 27. juni 1973.

Bekendtgørelse om møde den 6. september 1973 har samtidig været indrykket i nævnte blade, hvorhos de enkelte lodsejere har været indkaldt til mødet ved anbefalede skrivelser, afsendt den 25. juni 1973.

Herudover har der været afholdt møder og besigtigelser med lodsejere den 13. september, 2o. september, 4. oktober, 11. oktober, 25. oktober og 1. november 1973.

De respektive panthavere har været tilvarslet til mødet den 6. september 1973 ved anbefalede skrivelser afsendt den 25. juni 1973. Nogle panthavere mødte, men gjorde ikke krav gældende.

Fredningsplanudvalget har som begrundelse for fredning bl.a. anført følgende: "En stor del af området udgøres af skove, hvoraf størstedelen er fredskovpligtige. En anden stor del er dyrket agerland. Endvidere optager nogle dambrug og grusgrave små arealer. Endelig ligger små arealer hen i udyrket tilstand.

Bebyggelsen er ret spredt og er i hovedsagen landbrugsejendomme. En del af disse ejes af byboer. Herudover findes enkelte spredte fritids-og helårshuse.

De landskabelige skønhedsværdier er på grund af de afvekslende biotoper meget betydelige. Nord for bivejen Dørup-Adslev findes ret fladt agerland, der grænser markant op til den bagved liggende skov. Landbrugsarealerne sydvest for Adslev er meget kuperede, og overgangen til den skovbevoksede vestside forekommer mindre markant. De i nordvest forekommende landbrugsarealer skråner jævnt mod nordøst.

Arealerne langs Århus å og Jeksen bæk er meget varierende. Her veksler landskabet mellem enge, sumpede arealer, græsbegroede skråninger med karakter af overdrev, agermarker, ellekrat og skovbe-

voksede skråninger.

Kolskov og Adslev skov, der er stærkt kuperede, er domineret af løvtræ, for en stor del bøg. Mere nåletræspræget er skråningerne i den sydligste del af Jeksendalen.

Der er således tale om et område, der rummer meget varierede landskabsbilleder, og hvis rekreative værdi er meget betydelig. Områdets beliggenhed nær Århus, Skanderborg, Stilling og Hørning gør det til et yndet udflugtsmål, og fremsættelsen af denne fredningspåstand er især begrundet i, at man ønsker at beskytte et smukt og rekreativt værdifuldt landskab med en bynær placering. Ydermere er der lagt vægt på, at den byudvikling, der er skitseret i "Egnsplan for Århusegnen", hvor en af hovedvækstretningerne går sydpå mod Skanderborg, vil gøre området mere bynært."

Fredningsplanudvalget har videre anført, at der også findes naturvidenskabelige interesser, men at disse dog er af nogen mindre vægt.

Om de zoologiske interesser udtaler magister Jørgen Fog, Vildtbiologisk station, Kalø, følgende: "Bestanden af vildt og småfugle er tættest, hvor forskellige landskabstyper mødes. I Jeksendalen har man både å, eng, skov og dyrket jord, og dette alsidige landskab er et godt levested for vildtlevende pattedyr og fugle. Det er ikke blot i yngletiden, men også resten af året, at der udfolder sig et rigt dyreliv i området. Det kan nævnes, at isfugl og vandstær, der ellers er sjældne faunaelementer i vort land, ses langs åen hele vinteren."

Professor Gunnar Larsen, Århus universitet, har om de geologiske interesser udtalt: "Det foreliggende område omfatter et udsnit af det ungglaciale morænelandskab opstået i tilslutning til den østjydske israndslinies dannelse. Spor efter israndszonen har man i stenbestrøningen i Stjær stenskov i det nordvestlige hjørne af området. Den resterende del af området er ikke i synderlig grad randmorænepræget i sin landskabsform.

Det er i det hele taget ikke de glaciale dannelser, der tiltrækker sig opmærksomheden, men derimod et markant dalsystem (Jeksendalen), hvis dannelsestidspunkt falder i senglacialtiden efter indlandsisens bortsmeltning fra egnen. Denne dal har karakter af en sidedal til den store Århus dal, der oprindelsesmæssigt må anses for en gammel, komplex struktur. I modsætning hertil er Jeksendalen selv en simpel erosionsdal. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at den fra et geologisk synspunkt er uinteressant. Tværtimod kan man sige, at Jeksendalen er et efter danske forhold usædvanlig flot eksempel på den landskabsformning, det rindende vand kan udøve. Som sådan vil Jeksendalen utvivlsomt til stadighed være et vigtigt mål for skole-og universitetsekskursioner. Man kan derfor med baggrund i de geologiske forhold stærkt støtte bestræbelserne for at beskytte det foreliggende landskab."

Om de entomologiske interesser oplyser lektor B. Overgaard Nielsen, Århus universitet blandt andet, at de i første række er af ferskvandsbiologisk art og derfor knytter sig til Århus å og Jeksen bæk med tilstødende kildetilløb og væld.

Jeksen bæk er den mest værdifulde, idet den på langt størstedelen af sit løb er en udpræget skovbæk med en ret upåvirket rentvandsfauna. Dette gælder i hvert fald strækningen til Kollens Mølle, og er derfor en lokalitet, der i højeste grad er bevaringsværdig. Det nedre løb samt Århus å, der tidligere har været hjemsted for en del meget sjældne ferskvandsinsekter, er i dag meget forurenet.

Det hedder videre:

"Hvad det øvrige insektliv i området angår, er det skovbrynene ud mod dalen, samt de fugtige, blomsterrige enge, der har størst værdi. Begge biotoptyper har imidlertid lidt betydelig overlast i de seneste år. En overordentlig stor del af engene er blevet kultiveret, og i dag er der kun meget få ikke-kultiverede eller afgræssede områder tilbage.

Området rummer for sommerfuglenes og billernes vedkommende ingen ekstreme sjældenheder, men både engene og skovbrynene rummer en ret typisk artssammensætning."

Der sluttes med en understregning af områdets værdi set ud fra et undervisningsmæssigt synspunkt, idet området er et oplagt og et vigtigt potentielt ekskursionsmål for mange undervisningsinstitutter.

Om de botaniske interesser udtaler naturfredningsrådet:

"De botaniske interesser knytter sig til de to store kløfter ved henholdsvis Århus å og Jeksen bæk. Kløfterne er overvejende skovklædte med bøg på skrænter og tørre partier og askeelle-sump i de fugtige områder. Især i de højereliggende partier er der dog en del indplantet nåletræ.

Løvskoven er de fleste steder ret extensivt drevet og har et præg af naturlig skov.

Af ganske særlig interesse er de store og varierede vældområder i dalene. Disse er overordentligt artsrige og rummer bl.a. en del sjældne mosser og urter."

Naturfredningsrådet har videre udtalt: "En del af arealerne omfattet af påstanden er moser, enge og tørre områder anvendt til græsning. Disse har i flere tilfælde aldrig eller ikke i mange år været under plov, og har udelukkende været anvendt til græsning. På en del af dem er græsningen nu ophørt, og på andre kan den forventes snart at ophøre. En umiddelbar følge af dette vil være opvækst af høje græsser og urter, men der vil derefter hurtigt komme en opvækst af forskellige buske og træer. Det herved fremkomne landskabsbillede er umiddelbart smukt, og det er tillige i naturvidenskabelig henseende en værdifuld biotop. Den videre vegetationsudvikling vil imidlertid føre til tæt krat og senere evt. skov. Herved vil biotoprigdommen mindskes betydeligt, og den landskabelige variation vil foringes. Forskellige træk i den beskrevne udvikling kan allerede påvises flere steder i området.

Det mest effektive middel til regulering af vegetationsudviklingen er fortsat (eller genoptaget) græsning af arealer, der ønskes holdt åbne. Da det selvfølgelig ikke vil kunne pålægges ejeren at opretholde en tabsgivende græsning af bestemte arealer, finder rådet, at der i fredningsservitutterne bør indgå bestemmelser om, at fredningsmyndighederne er berettigede til efter aftale med ejerne og uden udgifter for disse, at opsætte indhegning og at lade ønskede arealer afgræsse i et passende omfang."

Hørning kommune har i skrivelse af 31. august 1973 bl.a. udtalt: "at kommunen forbeholder sig ret til at foretage regulering og udvidelse af de i området beliggende kommuneveje - i særdeleshed Bjertrup - Neder Jeksen vejen.

Endvidere mener kommunalbestyrelsen ikke, at kommunen bør deltage i udgiften til anlæg af de viste parkeringspladser eller til retablering og vedligeholdelse af det angivne stisystem."

Såvel Århus kommune som Skanderborg kommune har anbefalet fredningen.

II. Fredningspåstanden er sålydende:

Fredningens omfang.

Fredningen omfatter ialt ca. 740 ha, hvoraf ca. 676 ha er underkastet allerede gældende fredningsbestemmelser angående byggelinier ved å, fortidsminde, skov og landevej (100 m fra fortidsminde, 150 m fra å og landevej, samt 300 m fra skov over 20 ha samt skove i offentlige eje) eller er fredskov. Endvidere omfatter fredningen umatrikulerede arealer under offentlige veje.

Fredningens indhold.

Generelle bestemmelser.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, dog med de nedennævnte under særbestemmelser anførte undtagelser.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om-eller tilbygninger af eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om-eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for byggeriet er godkendt af fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan nægte tilladelse til nybyggeri samt om-og tilbygninger:

1. Såfremt det eksisterende helhedsindtryk herved ændres i væsentligt omfang og i uheldig retning, og at der samtidig kan påpeges anden mulighed for placering og/eller ydre udformning, der funktionelt kan modsvare det af lodsejeren ønskede, eller

2. såfremt det ønskede ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Om-og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse, hvorved bygningen i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Fredningsmyndighederne skal være berettiget til at meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt de skønner, at bygninger herved får en mere uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Lovligheden af eksisterende fritidshuse, der ikke er tilladt opført af fredningsnævnet, ønskes undersøgt.

På de fredede arealer er ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af sand og grus, samt opfyldning og planering ikke tilladt. Se dog det under særbestemmelser anførte. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden

for samme ejendom.

De fredede arealer må ikke anvendes til oplags-og losseplads, teltlejre eller campingpladser, og der må ikke indrettes bilkirkegårde eller henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele heraf. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der efter fredningsnævnets godkendelse udføres de for almenhedens færdsel og ophold nødvendige parkeringspladser, bygninger, skilte m.v.

Camping og teltning af privat besøgende hos lodsejerne må kun finde sted inden for 25 m fra bygninger og kun i egentlige haver, som er omgivet af beplantning, der skjuler campingvogn eller telt set fra det omgivende landskab.

Master, tårne og ledningsanlæg må ikke opsættes. Dog kan fredningsnævnet og fredningsplanudvalget tillade anlæg til lokal elforsyning.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende driftsform, dog med de under særbestemmelser og de enkelte ejendomme beskrevne undtagelser.

Nyanlæg af skov, juletræ-og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er således ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer.

Oprettelse af mink-eller andre pelsdyrfarme eller fjerkræfarme er, ligesom anlæg af drivhusgartnerier og dambrug, ikke tilladt. Udvidelse af eksisterende dambrug må kun finde sted med fredningsnævnets tilladelse.

På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejerne og efter forudgående meddelelse lade selvsåning fjerne samt efter nærmere aftale med ejerne lade foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation.

Dette arbejde udføres af fredningsplanudvalget og for dettes regning.

Med undtagelse af nødvendige kreatur-og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets og fredningsplanudvalgets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted.

På de fredede arealer må ikke indrettes motorbaner eller andre indretninger, der medfører unødvendig motorlarm eller anden unødig støj. Kraftig gengivelse af musik, brug af højttaleranlæg og lignende må ikke finde sted i fri luft.

Vejanlæg og reguleringer, bortset fra anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn, kan kun ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Motorkørsel samt kørsel med hjælpemotor må kun finde sted på offentlige veje. Herudover kun af lodsejere og personer med ærinde på ejendommene.

Inden for det fredede område må ikke ud over normal oprensning foretages noget, som kan ændre areal, form eller tilstand af åer og bække. Sumpede arealer og enge ved ovennævnte vandløb må ikke afvandes eller drænes, idet eksisterende drænledninger dog kan vedligeholdes og fornyes.

Særbestemmelser.

Parkeringsarealer.

Ved Kollens Mølle ønskes udlagt parkeringsareal. Ved bivejen Adslev-Jeksen ønskes udlagt ca. 1.5oo m^2 af matr. nr. lo a, Jeksen by, Adslev sogn, til parkeringsareal. Ved landevejen Å5 ønskes udlagt ca. 1.ooo m^2 af matr. nr. 2 b Jeksen by, Adslev sogn, til rastplads. Der ønskes ret for almenheden til at benytte den ved Pindsmølle på matr. nr. lo d Adslev by, Kolt sogn beliggende parkeringsplads samt her at foretage fornøden skiltning m.v. De pågældende arealer er angivet på kortbilaget.

Stier.

Der ønskes ret for almenheden til ikke-motoriseret færdsel på et stisystem som angivet på vedlagte kort.

Stisystemet består af:

1. Eksisterende private fællesveje og markveje.
2. Kirkestien fra Adslev til Jeksen. Denne ønskes retableret og bevaret som offentlig.
3. Ny stiforbindelse fra Kollensmølle til Fusvad, idet man dog så vidt muligt vil benytte eksisterende spor og stier.
4. Stiforbindelse fra parkeringspladsen ved Pindsmølle over Århus å til Adslev skovs sporsystem.
5. Det på kortbilaget angivne spor og stisystem indenfor skovene ønskes bevaret i den angivne form, Herudover ønskes ret for fredningsmyndighederne til at foretage afmærkning af stisystemer bl.a. indenfor skovenes sporsystem med henblik på vejledning af publikum.

Lossepladser.

Lossepladsen, der findes på matr. nr. 9 a, Adslev by og sogn samt lossepladsen på matr. nr. 2 a, Bjertrup by, Hørning sogn skal jævnes og afdækkes.

Påtaleretten

vedrørende ovennævnte bestemmelser tilkommer fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds efter indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget for Århus amt.

Fredningsplanudvalgets påstand er afsluttet med en gennemgang af de enkelte lodsejeres ejendomme med vedføjelse af de særlige forhold, der gælder for hver enkelt ejendom. Herom henvises til det nedenfor anførte.

III. Særlige bemærkninger til påstanden.

På mødet den 6. september 1973 og under de efterfølgende besigtigelser af de respektive ejendomme er der af forskellige lodsejere eller deres repræsentanter rejst indsigelse mod fredningen

og fredningspåstandens omfang, navnlig med hensyn til bestemmelserne om offentlig adgang til veje og stier samt forbud mod grusgravning, losseplads, beplantninger m.v.

IV. Nærmere begrundelse.

Kravet om ved fredningsplanudvalgets enighed i, at det omhandlede område er fredningsværdigt, idet det på grund af dets landskabelige værdi og beliggenhed skønnes at have en væsentlig betydning for almenheden.

Da de i naturfredningsloven § 1 nævnte betingelser herefter findes at være opfyldt, kan nævnet træffet bestemmelse om fredning som nedenfor anført med de nedenfor under de enkelte ejendomme foretagne særlige tilføjelser.

Fredningens omfang.

Det på vedhæftede kort viste område omfattende de i lodsejerfortegnelsen nævnte ejendomme fredes i overensstemmelse med nedenstående bestemmelser, idet veje og stiarealer åbnes for offentligheden i det på kortet angivne omfang:

Fredningens indhold.

Generelle bestemmelser.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende tilstand, dog med de nedennævnte under særbestemmelser anførte undtagelser.

Bebyggelse.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om-eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om-eller tilbygninger ikke påbegyndes forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om-og tilbygninger kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugs-

økonomiske formål.

Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet.

Om-og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Terrænændringer.

På de fredede arealer er ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom.

Oplagspladser m.v.

De fredede arealer må ikke anvendes til oplags-og lossepladser, teltlejre eller campingpladser, og der må ikke indrettes bilkirkegårde eller henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele heraf. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der efter fredningsnævnets godkendelse udføres de for almenhedens færdsel og ophold nødvendige parkeringspladser, bygninger, skilte m.v.

Camping.

Camping og teltning af privat besøgende hos lodsejerne må kun finde sted inden for 25 m fra bygninger og kun i egentlige haver, som er omgivet af beplantning, der skjuler campingvogn eller telt set fra det omgivende landskab, medmindre fredningsnævnet meddeler særlig tilladelse i videregående omfang.

Luftledninger.

Master, tårne og ledningsanlæg må ikke opsættes. Dog kan fredningsnævnet og fredningsplanudvalget tillade anlæg til lokal elforsyning.

Arealernes drift.

De fredede arealer skal bevares i deres nuværende driftsform, dog med de under særbestemmelser og de enkelte ejendomme beskrevne undtagelser.

Nyanlæg af skov, juletræ-og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er således ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer.

Pelsfarme, fjerkræfarme, dambrug, drivhuse.

Oprettelse af mink-eller andre pelsdyrfarme eller fjerkræfarme er, ligesom anlæg af drivhusgartnerier og dambrug, ikke tilladt. Udvidelse af eksisterende dambrug og drivhusgartnerier må kun finde sted med fredningsnævnets tilladelse.

Landskabspleje.

På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejerne og efter forudgående meddelelse lade selvsåning fjerne samt efter nærmere aftale med ejerne lade foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

Arbejder i forbindelse med landskabspleje udføres af fredningsplanudvalget og for dettes regning.

Hegn.

Med undtagelse af nødvendige kreatur-og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets og fredningsplanudvalgets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted.

Støj.

På de fredede arealer må ikke indrettes motorbaner eller andre indretninger, der medfører unødvendig motorlarm eller anden unødig støj. Kraftig gengivelse af musik, brug af højttaleranlæg og lignende må ikke finde sted i fri luft.

Veje.

Vejanlæg og reguleringer, bortset fra anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn, kan kun ske efter fredningsnævnets godkendelse.

Motorkørsel.

Motorkørsel samt kørsel med hjælpemotor må kun finde sted på offentlige veje. Herudover kun af lodsejere og personer med ærinde på ejendommene.

Vandløb.

Inden for det fredede område må ikke ud over normal oprensning foretages noget, som kan ændre areal, form eller tilstand af åer og bække. Sumpede arealer og enge ved ovennævnte vandløb må ikke afvandes eller drænes, idet eksisterende dræn-ledninger dog kan vedligeholdes og fornyes.

Offentlig adgang.

Udover den adgang til stier og veje, der måtte bestå i henhold til andet grundlag end nærværende kendelse, gives der offentligheden adgang til umotoriseret færdsel ad de stier, veje og arealer, som ved særlig signatur er angivet på det kendelsen vedhæftede kort. Ridning er ikke tilladt på de ved nærværende kendelse for offentligheden åbnede stier og veje.

De nyudlagte stier, men ikke eksisterende veje, indrettes ved fredningsplanudvalgets foranstaltning og uden bekostning for ejerne, ligesom vedligeholdelsen påhviler fredningsplanudvalget. Nyudlagte stier udlægges i en bredde af ikke over 2 m.

Der kan af fredningsnævnet udfærdiges et ordensreglement for det fredede område, hvori det bl.a. kan bestemmes, at kørsel

med cykler ikke må ske på de i henhold til kendelsen åbnede stier, og at udendørs mekanisk musikgengivelse er forbudt under den offentlige adgang på det fredede område. Påtaleberettiget er fredningsnævnet efter indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget.

De enkelte ejendomme og fredningsnævnets afgørelser vedrørende disse:

(De store bogstaver efter matr. nr. angiver ejerlav og sogn

A = Adslev by og sogn.
J = Jeksen by, Adslev sogn.
K = Kollens Mølle jorder, Adslev sogn.
D = Dørup by, Dørup Mølle og Bodil Mølle, Hørning sogn.
B = Bjertrup by, Hørning sogn.
S = Stilling under Skanderborg købstads jorder.
Ta = Tarskov Mølle og Sorgenfri, Harlev sogn.
Tå = Tåstrup by, Harlev sogn.
E = Edslev by, Kolt sogn.
H = Hørning by og sogn.

Såfremt det pågældende matr. nr. kun delvist er omfattet af fredningen er dette markeret med x.

Det bemærkes, at hvor der er afvigelser fra tingbogens oplysninger, skyldes dette, at et eksisterende offentlig vejareal over ejendommen er fratrukket).

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
1. Præsteembedet, Kollens Møllevej 1, Adslev, 8362 Hørning 1a A[x]	17,09 (0,57) F. 16,02	Menighedsrådet forbeholder sig adgang til at udvide kirkegården.	Fredningsplanudvalget er indforstået med, at der sker udvidelse af kirkegården, hvilket ligeledes godkendes af fredningsnævnet. På en del af matr. nr. 1 a er tinglyst fredning. Over matr. nr. 1a fører 850 m skovsti. Erstatningen fastsættes til 2800 kr.
2. Grdr. Viggo Pedersen, Ryvej 13, Adslev, 8362 Hørning 2a A[x]	5,16 F. 5,16	Ingen særlige bemærkninger.	Fredskovsareal. Over matr. nr. 2a A fører 400 m skovsti. Erstatningen fastsættes til 800 kr.

3. Osvald Roldsgaard, Pinds Mølle, 8362 Hørning.	1o k A	0,73	0,00	0,73	0,00
	1o m A	0,28	0,00	0,28	0,00
	35 b A	0,39	0,04	0,35	0,00
	35 d A	0,31	0,00	0,31	0,00
	36 a A	2,15	2,15	0,00	0,00
	1 d D	9,31	1,30	8,01	0,00
	1 e D	0,93	0,00	0,93	0,00
	1o e E	0,27	0,00	0,27	0,00
	1o h E	0,39	0,00	0,39	0,00
		14,76	3,49	11,27	0,00

Ejerens påstand	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
Ejeren har anført, at han evt. senere ønsker at udvide den eksisterende restauration, men at han endnu ikke har udarbejdet noget projekt. Med hensyn til parkeringspladsen ved Pinds Mølle har ejeren erklæret sig indforstået med efter senere forhandling at stille areal til rådighed til offentlig parkering. Ejeren har visse ønsker med hensyn til at beplante nogle parceller med grantræer og har erklæret senere at ville redegøre herfor.	Fredningsnævnet vil senere tage stilling til spørgsmålet angående udvidelse af den eksisterende restaurationsbygning. Fredningsnævnet har ikke modtaget nogen redegørelse for, hvilke parceller ejeren ønsker at beplante med grantræer, men såfremt en redegørelse senere fremkommer, vil fredningsnævnet tage stilling hertil. Den ved restaurationen eksisterende parkeringsplads gøres tilgængelig for offentlig parkering. Der fører 160 m skovsti over matr. nr. 36 aA og 170 m marksti over nr. 1 dD, samt 25 m forbindelsessti over matr. nr. 1o k A, som vist på vedlagte kort. Erstatning for fredning og stiadgang fastsættes til 10.000 kr. og for brug af parkeringspladsen ved "Pindsmølle" 2000 kr., ialt 12.000 kr.

3 aa. Iflg. tingbogen E. Holten Worsøe, 35 c A[x]	0,38 (0,38)	Lodsejer nr. 3, Osvald Roldsgaard anfører, at det pågældende areal ejes af ham.	Arealet er en mark. Iflg. tingbogen er der den 19. maj 1922 1. skøde til E. Holten Worsøe, som ingen tilsyneladende kender. Nævnets anbefalede skrivelse til E. Holten Worsøe er kommet retur. Erstatningen fastsættes til 300 kr.

Lodsejer lb. nr.	Matr. nr.	Areal	Fredskov	Areal indenfor skov-sø-å - og vejbyggelinier	Areal udenfor naturfredningslovens byggelinier.
3 a. Osvald og John Roldsgaard I/S, Pinds Mølle, 8362 Hørning.	5e Tå	1,47	0,00	1,47	0,00
	5k Tå	0,11	0,11	0,00	0,00
	5L Tå	0,08	0,08	0,00	0,00
	5r Tå	0,79	0,00	0,79	0,00
	5q Tå	0,37	0,00	0,37	0,00
	2e E	3,15	0,86	2,29	0,00
	2f E	0,35	0,00	0,35	0,00
	2g E	2,77	0,99	1,78	0,00
	1od E	4,08	0,21	3,87	0,00
	12f E	0,89	0,00	0,89	0,00
	2b A	0,08	0,00	0,08	0,00
	2d A	1,11	0,00	1,11	0,00
	7h A	0,07	0,00	0,07	0,00
	9c A	0,06	0,00	0,06	0,00
	9e A	1,11	0,00	1,11	0,00
	2ob A	0,25	0,00	0,25	0,00
	2oc A	0,93	0,05	0,88	0,00

Lodsejer lb. nr.	Matr. nr.	Areal	Fredskov	Areal indenfor skov - sø-å og vejbyggelinier	Areal udenfor naturfredningslovens byggelinier.
3a.					
Osvald og John	21b A	o,22	o,o4	o,18	o,oo
Roldsgaard I/S	1c D	o,6o	o,oo	o,6o	o,oo
fortsat.		18,49	2,34	16,15	o,oo

Ejerens påstand.

I/S ved Osvald Roldsgaard har anført, at det, såfremt der gives almenheden ret til at færdes på en sti i skoven langs fiskedammene, vil være nødvendigt at hegne for fiskedammene fra matr. nr. lo k til og med 21 b. Et sådant hegn bør være et 1 m højt vildt-hegn med en pigtråd foroven. Det vil dreje sig om et hegn på ca. 5oo m, og vedligeholdelsen af hegnet bør påhvile planudvalget. I/S overvejede endvidere at foretage visse ændringer m.h.t. de eksisterende fiskedamme, men også disse ændringer vil ske indenfor de rammer, der i sin tid blev godkendt, da dambruget blev oprettet. Der foreligger dog ikke noget udarbejdet projekt m.h.t. de påtænkte ændringer af dammene.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.

Fredningsplanudvalget har ikke kunnet anbefale nogen hegning og heller ikke kunnet påtage sig nogen vedligeholdelse af hegnet. Fredningsnævnet kan tillade, at det omtalte hegn opsættes, men omkostninger ved opsætning og vedligeholdelse må afholdes af ejeren.
Der fører loo m forbindelsessti over matr. nr. lod E og 3o m forbindelsessti over matr. nr. 12f E, som vist på vedlagte kort.
For fredning og stiadgang fastsættes erstatningen til 14.ooo kr.

3b.					
Erik Jacobsen	27 A	o,21	o,18	o,o3	o,oo
(Miljøministeriet)	2e KM	2,11	o,2o	1,9o	o,91
		2,32	o,38	1,o3	o,91

Fredningsplanudvalget har oplyst, at ejendommen købes af Miljøministeriet.
Der fører 2o m skovsti over matr. nr. 27 A.
På ejendommen udlægges et parkeringsareal efter planudvalgets nærmere anvisning.
Der ydes ingen erstatning.

3c.					
Arne Vestergaard	2a D	13,81	o,oo	13,73	o,o8
Andersen, Sdr. Skov-	lob D	o,o8	o,oo	o,o8	o,oo
vej 2, 8362 Hørning.		13,89	o,oo	13,81	o,oo

Ejerens påstand.

Ejeren har i et ansøgningsskema af 29/8 1973 oplyst, at der på arealet er en grusgrav, hvor der tidligere har været gravet grus af Horning kommune og at han først har overtaget ejendommen den 1/7 1973. Ejeren har oplyst, at han har planer om at udvide et eksisterende dambrug med yderligere lo damme.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.

Af ansøgningen fremgår det, at der ansøges om tilladelse til at indvinde sten og grus på 2a og lob. Fredningsplanudvalget har udtalt sig stærkt imod nogen form for gravning. Ved kendelse af 2o/6 1974 har nævnet udtalt:" Der var i fredningsnævnet enighed om, at der ikke på de arealer, der er omfattet af åbeskyttelseslinie kan meddeles dispensation fra åbeskyttelseslinien, og at nævnet ikke iøvrigt kan give tilladelse til den ansøgte indvinding af sten og grus. Afgørelsen blev af ejeren anket til Overfredningsnævnet, der ved skrivelse af 22/8 1974 (Ofn. 224o/74) har meddelt ansøgeren, at spørgsmålet ikke kan tages op til behandling, før fredningsnævnet har tilendebragt sin behandling af den verserende sag om fredning af arealer i Jeksendalen. Det omtalte dambrug var ikke i brug ved besigtigelsen. Nævnet kan ikke godkende nogen udvidelse af dambruget. Erstatningen fastsættes til 11.2oo kr.

3d.					
Kirsten og Torben	1b D	o,1o	o,oo	o,1o	o,oo
Bech,	5b D	o,68	o,oo	o,68	o,oo
"Aablink", Dørup,	6b D	2,51	o,oo	2,51	o,oo
8362 Hørning.	8c D	o,39	o,oo	o,39	o,oo
	14b D	o,21	o,oo	o,21	o,oo
	15b D	o,31	o,oo	o,31	o,oo
		4,2o	o,oo	4,2o	o,oo

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
Ejeren har ansøgt om tilladelse til udvidelse af den eksisterende bebyggelse. Ansøgning herom beror i Byudviklingsudvalget for Skanderborgegnen. Fredningsnævnet vil senere, når Byudviklingsudvalgets afgørelse foreligger tage stilling til ansøgningen. Erstatningen fastsættes til 3ooo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
3e.			
Læge Hans Henrik Lausten-Thomsen, Horsens	o,16 F o,16		Der ydes ingen erstatning.
2b D			

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
4. Gerda og A. Sandbjerg, Adslev Skovvej 12, 8362 Hørning. 2e A^{x}	2,14 (o,74)	Ønsker det areal, der ligger nærmest bygningerne - øst for - beplantet evt. med frugttræer og grantræer.	Bygninger udenfor fredningen. Fredningsplanudvalget har ikke udtalt sig imod, at der umiddelbart øst for bygningerne i den eksisterende have foretages en beplantning med frugttræer og evt. grantræer. Fredningsnævnet godkendte, at der foretages beplantning som ansøgt. Erstatningen fastsættes til 3500 kr.
5. Gårdejer Jens Edvard Holm, Adslev Skovvej 6, 8362 Hørning. 2 A^{x}, 5e A, 51 A, 2 f A, 7d A^{x}, 7k A, og 2od A.	18,22 (o,44) F. o,52	Finder at matr. nr. 2f, Adslev vil være egnet til udstykning af byggegrunde i forbindelse med udbygning af Adslev by. Lodsejer nr. 23, Bjørn Niels Ebbesen hævder, at matr. nr. 7d, Adslev, beliggende ved skoven ved Kollens Møllevej tilhører ham.	Bygninger udenfor fredningen. Nævnet finder, at arealerne efter påstanden: del af 5a A. o,55 ha + del af 7d A. o,o8 ha. beliggende ved Adslev by, bør udgå af fredningen. Over 2o d A fører 4o m skovsti. Erstatningen fastsættes til 25.ooo kr.
6. Gårdejer H. Hauberg Jensen, Skovkjeldsgade, Adslev, 8362 Hørning 13 a A.	2,48 (1,47) F. 1,ol	Henviser til at den del af matr. nr. 2g A, der er omfattet af fredningspåstand, ligger som en naturlig udbygning af Adslev by.	Nævnet finder, at den del af 2g A (ar: 1,15) der er omfattet af fredningspåstand bør udgå af fredningen. Erstatningen fastsættes til 4oo kr.
7. Gårdejer Martin Mølgård, Bjertrup Skovvej 9, Adslev, 8362 Hørning 3a A^{x}, 7g A, 25 A, 3 K, 21b Tå.	39,48 (3,o7) F. 36,16	Ingen særlige bemærkninger, men oplyser, at der på matr. nr. 3 K. er en beboelse - gammelt skovfogedhus.	Over matr. nr. 3 K. fører 2o5o m skovsti og over matr. nr. 3a A 4oo m skovsti. Erstatningen fastsættes til 7.7oo kr.
8. Gårdejer Egon Møller, Adslev Skovvej 16, Adslev, 8362 Hørning. 6d A og 21 aA.	lo,87 (9,74) F. 1,13	Ejeren oplyste, at han havde til hensigt at lægge nyt tag på stuehuset og opføre et maskinhus ca. 8 x lo m vest for de eksisterende bygninger.	Planudvalget har intet mod det anførte. Fredningsnævnet har ikke modtaget noget projekt. Ejendommen er beliggende indenfor skovbyggelinie, hvilket ikke fremgår af påstanden. Over matr. nr. 21 aA fører loo m skovsti. Erstatningen fastsættes til 8ooo kr.
9. Gårdejer Søren Severin Madsen, Ryvej 16, Adslev, 8362 Hørning. 4a A^{x}	o,43 (o,24) F. o,19	Ingen særlige bemærkninger.	Erstatningen fastsættes til 2oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
1o. P. Chr. Jacobsen, Kollens Møllevej 15, Adslev, 8362 Hørning. 4b A, 4h A, 1o o A, 15b A 15 e A, 16a A, 16d A, Anfører også at eje 16g, af areal o,1o (o,1o)	15,o1 (8,89) F. 5,25	Ejeren påstår også at eje 16 g A. (lodsejer 38 - iflg. tingbogen Søren Peter Laursen, som ingen kender). Ejeren har påstået sig tilkendt en særlig erstatning på 275.ooo kr. for det tab, som den rejste fredningssag har påført ham ved at afskære ham fra at grave sand og grus på en del af ejendommen. Ejeren har oplyst, at han har forhandlet med en entreprenør om salg af 1oo.ooo m³ til vejfyld til en pris af 1 kr. pr. m³. Ejeren har fremsendt en sigteanalyse. Ejeren har endvidere oplyst, at han påtænker at bygge en 5 x 5 m stor veranda ved husets sydgavl. Ejeren har derhos oplyst, at en eksisterende tilladelse til at have et ishus på ejendommen ikke ønskes benyttet.	Matr. nr. 16 g A. er havejord til nærværende ejendom. Ejeren har den 31/7 197o ansøgt fredningsplanudvalget om tilladelse til at grave sand og grus på en del af ejendommen og vil i givet fald udleje grusgravningsretten til entreprenør. På ejendommen var tinglyst fredningsplan og planudvalget afslog ved skrivelse af 22/9 197o at meddele tilladelse til det ansøgte. Ved skrivelse af 8/2 1971 fornyede ejeren sin ansøgning. I skrivelse af 12/5 1971 meddelte planudvalget, at der fortsat ikke vil kunne gives tilladelse til grusgravning og at der herefter på ejerens begæring ville blive rejst fredningssag. Ejeren har ikke ønsket af efterkomme fredningsnævnets henstilling om at foretage prøvegravning for at fastlægge kvantitet og kvalitet af de påståede grus-og sandforekomster. Fredningsnævnet vil, når der fremkommer bygningstegninger tage stilling til den omtalte tilbygning. Der ydes ingen erstatning for fredning af matr. nr. 16 g. Der fører 16o m skovsti over 4h A. der fastsættes en erstatning på 28.6oo kr., hvoraf 2o.ooo kr. udgør mistet adgang til grusgravning.
11. Gerhardt Preben Holst, Adslev Skovvej 7, Adslev, 8362 Hørning. 5b A	1,62 (1,32)	Ingen særlige bemærkninger.	Bygningerne beliggende udenfor fredningen. Erstatningen fastsættes til 15oo kr.
12. Afdelingssygepl. Gerda Kleits-Jensen Barthsgade 5, 82oo Århus N. 5g A +)	7,8o (o,7o) F. 7,1o	Gerda Kleist-Jensen oplyste, at hun ejer den pågældende ejendom Hendes moder fru Mette Cathrine Jensen, der ifølge tingbogen står som ejer, er forlængst afgået ved døden.	Der fører 58o m skovsti over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 17oo kr.
13. Læge Henning Bratlund, Nørre Alle 25, 8362 Hørning. 5h A, 5i A, og 61 A.	8,75 (6,79)	Ingen særlige bemærkninger.	Erstatningen fastsættes til 8ooo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
14. Ole Sten Andersen, Bjertrupvej 46, Jeksen, 8362 Hørning. skøde 1. 23/11 1973 5k A	1,7o (o,18)	Den tidligere ejer anførte, at et paa grunden højt beliggende skur, der var opført uden tilladelse, ville blive fjernet.	Ejendommen 5 k, 6n og 17 d, er sammenlagt og udstykket til 5k, et areal udstykket under 5 v er solgt til lodsejer 41 sammen med 14 b. J. Det på grunden højt beliggende skur skal fjernes. Arealet er delvis beplantet. Erstatningen fastsættes til 1ooo kr.
15. Aage Holm, Ryvej 3, Adslev, 8362 Hørning 5n A	2,2o	Ejeren mødte ikke.	Erstatningen fastsættes til 2.9oo kr.
16. Åge Jensen, Marielystvej 11, Adslev, 8362 Hørning 6a A x og 6b A	2,63 (o,27) F. 1,7	Ejeren havde ingen særlige bemærkninger at fremføre i anledning af sti over matr. nr. 6 b.	Bygningerne beliggende udenfor fredningen. Der fører 1lo m skovsti over matr. nr. 6b A. Erstatningen fastsættes til 13oo kr.
17. Hans Jensen, Adslev skovvej 14, Adslev, 8362 Hørning. 6c A, 6e A, 7a A, 7m A, og 2oaA.	14,99 (1o,87) F. 1,89	Ejeren oplyste, at han overvejede at bygge en vinterhave til det eksisterende stuehus. Tegninger ville fremkomme.	Planudvalget har intet at indvende imod en eventuel vinterhave. Nævnet har ikke modtaget noget projekt. Af 2o a A er 6,94 beliggende indenfor skovbyggelinie. Over matr. nr. 2o a A fører 16o m skovsti. Erstatningen fastsættes til 12.ooo kr.
18. E. Fisker Jensen, Marielystvej 2, Adslev, 8362 Hørning 6i A og 6n A	4,73 (3,78)	Fru Fisker Jensen oplyste, at man overvejede at udvide en eksisterende stald.	Nævnet har modtaget et rids ang. udvidelsen og flere gange opfordret ejeren til at komme med bygningsstegninger. Ved skrivelse af 22.1o.74 meddelte nævnet, atman, såfremt man ikke hørte fra ansøgeren inden 1/11 74 gik ud fra, at den påtænkte udvidelse var opgivet. Erstatningen fastsættes til 43oo kr
19. Henry Andersen, Marielystvej 4, Adslev, 8362 Hørning. 6k A og 8f A	3,1o (3,1o)	Ejeren oplyste i 1973, at det på matr. nr. 8f opførte sommerhus er bygget for ca. 1o år siden, og at han mente at have en byggetilladelse fra det kompetente byggemyndigheder.	Ejendommen har tidligere hørt ind under området for den vestlige fredningskreds, der imidlertid ikke har meddelt dispensation til det pågældende sommerhus' opførelse. Af fremlagt bilag 14 fremgår, at men i 1968 i fredningsplanudvalget og Hørning sogneråd har været bekendt med husets tilstedeværelse og ikke foretaget noget for at få det fjernet. Der var i fredningsnævnet enighed om at det pågældende sommerhus efter omstændighederne kan forblive stående, sålænge Henry Andersen og hans nulevende hustru beboer ejendommen, matr. nr. 6k og 8f A, men at sommerhuset straks skal nedrives, når ejendommen fraflyttes, være sig ved salg, anden overdragelse eller død. Erstatningen fastsættes til 25oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
2o. Tage Morten Laursen, Adslev Hedevej 5, Adslev, 8362 Hørning. 6o A^x	1,93 (1,93)	Ingen særlige bemærkninger.	Bygninger udenfor fredningen. Erstatningen fastsættes til 16oo kr.
21. Boelsmand Henry C. Nielsen, Stillingvej 513, 8471 Sabro. 7b A, 16b A, 21a Tå, og 21c Tå.	3,81 (2,82) F. o,89	Ejerens hustru havde ingen særlige bemærkninger at anføre.	Der fører 19o m skovsti over 7b og 16b A. Erstatningen fastsættes til 28oo kr.
22. Cand.mag. Ole og Hanne Smith, Kollens Møllevej 23, Adslev, 8362 Hørning e A, 71 A	o,23 (o,23)	Ingen mødte.	Ejendommen er bebygget. Der ydes ingen erstatning.
23. Salgschef Bjørn Niels Ebbesen, Kollens Møllevej 19 Adslev 8362 Hørning 7f A, 7n A, 15g A	6,44 (5,31) F. 1,13	Ingen særlige bemærkninger. Ejeren hævder, at matr. nr. 7d, Adslev (lodsejer nr. 5) tilhører ham.	Erstatningen fastsættes til 43oo kr.
24. ~~Faglærerinde~~ Gudrun Hauberg, Ryesgade lo, 8ooo Århus C, 6f A, 8a A^x, 8h A, 9h A, lof A, 13b A.	29,36 (23,o9) F. 3,92	Ejeren omtalte projekter vedr. tilbygning til ejendommen.	Der var i nævnet enighed om at lade bygningerne beliggende på del af 8a A udgå af fredningen (o,35 ha) Der fører 18o m skovvej over matr. nr. 8a A og 7oo m sti over eksisterende markvej, som anført på vedhæftede kort. Erstatningen fastsættes til 24.ooo kr.
25. Johs. Juul Munch Adslev Hedev. 18 8362 Hørning. 8b A^x 26b A	2,66 (1,86)	Ejeren oplyste, at et sommerhus på ca. 3o m^2, beliggende ved ejendommens sydskel, er opført ca. 195o og tilhører hans søster, Sørine Munch, Lundegårdsvej 222, Skovlunde.	Bygningerne udenfor fredningen. Fredningsplanudvalget og nævnet har besigtiget det pågældende sommerhus. Det pålægges ejeren at opretholde en slørende beplantning mod dalen. Arealet for 26 b A er o,23 hvoraf o,18 er indenfor byggelinie. Erstatningen fastsættes til 26oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
26. Statsaut. revisor Otto Bjerrum Adslev Skovvej 19, 8362 Hørning 8c A, 1oi A, 12 A	1o,94 (5,96) F. 4,98	Ejeren har henstillet at der tages det videst mulige hensyn til hans interesser i at bevare sin bolig uforstyrret af færdslen fra det projekterede stianlæg.	Fredningsnævnet har godkendt nyanlæg af sti på 2oo m, som anført på hoslagte kort. Udgifterne ved nyanlæg af sti afholdes af planudvalget. Erstatning for nyanlæg af sti fastsættes til 16oo kr. og erstatning for fredning i øvrigt fastsættes til 48oo kr., altså i alt 64oo kr.
27. Ole Friis Sørensen, Adslev Hedevej 2, Adslev, 8362 Hørning 8d A[x]	4,87 (4,87)	Ingen særlige bemærkninger.	Ejendommens bygninger er beliggende udenfor fredningen. Erstatningen fastsættes til 3.9oo kr.
28. Gårdejer Harald Johansen, Kollens Møllev. 12, Adslev, 8362 Hørning. 9a A[x], 1og A, 1olA	18,8o (5,75) F. 9,23	Ejeren har oplyst, at en på ejendommen værende losseplads har eksisteret i 1o-15 år. Ejeren har ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig grusgravning på matr. nr. 9a. Ansøgning herom ligger til behandling hos amtet. I den vestlige del af matr. nr. 9a har ejeren ønsket at beplante ca. 1/2 td. land med juletræer, da terrænet er ret skrånende. Ejeren har videre oplyst, at hans gård er brændt, og at han på brandtomten har genopført et hus til beboelse. Efter at Byudviklingsudvalget har nægtet ham adgang til at bygge et stuehus i marken på den anden side af vejen, har han opgivet at flytte avlsbygninger.	Ejeren har den 28/2 1975 telefonisk oplyst, at han har solgt ca. 3o læs grus fra den gamle grusgrav for en pris af 1o-12 kr. pr. læs. Han mener, at have fået planudvalgets tilladelse hertil, hvilket bestrides. Fredningsnævnet bestemmer, at ejeren skal ophøre med at benytte den på ejendommen værende losseplads, men tillader dog, at det hul, hvori lossepladsen befinder sig, kan benyttes til aflæsning af ren jordfyld, indtil hullet er fyldt op. Derefter skal ejeren jævne arealet, således at opfyldningen kommer i plan med marken. Det kan ikke tillades ejeren at grave grus og sand på ejendommen udover til eget brug for denne. Den overpløjede kirkesti på ca. 35o m skal retableres af ejeren. Det kan ikke tillades ejeren at foretage beplantning med juletræer på den ca. 1/2 td. land, hvorom han har ansøgt. Der fører 2oo m markvej over matr. nr. 1o g A, og 7o m markvej over matr. nr. 9a A. Erstatningen fastsættes til 15.3oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
29. Kaj Pedersen, Adslev Hedevej 1o, Adslev, 8362 Hørning. 9b A[x] 18b A	3,57 (3,36)	Ejeren ønsker at udvide: antallet af drivhuse og at forlænge et eksisterende rønnehegn over matr. nr. 18b og at plante nyt hegn i ejendommens sydskel.	Ejendommen drives som gartneri. Beboelsesbygning og oplagsbygning udenfor fredningen. Fredningsplanudvalget har ikke protesteret mod udvidelse af drivhusareal. Nævnet har den 8/11 73 godkendt en udvidelse. Ejeren har erklæret sig indforstået med at opretholde den ca. 3oo m lange hvidtjørnshæk, der ligger i nordskellet. Erstatningen fastsættes til 3ooo kr.
3o. Fru Marie Larsen, Stationsvej 8, 8362 Hørning. 9d A	o,78 F. o,78	Ingen særlige bemærkninger.	Der fører 7o m skovsti og 4o m forbindelsessti over ejendommen som vist på vedlagte kort. Erstatningen fastsætes til 3oo kr.
31. N.R. Stenstrup, Kollens Møllevej 7, Adslev 8362 Hørning 9f A, 9g A, 9i A, 15a A, 15c A, 15d A, 2o J.	16,97 (15,46) F. 1,o3		Ved deklaration tinglyst 1/3 66 er der tillagt offentligheden fri gående færdsel på en sti over 9f, 15a, og 15d A. Kirkestien over matr. nr. 15 c skal retableres i det omfang den er overpløjet. Ejeren har i foråret 1973 uden tilladelse påbegyndt opførelsen af en løsdriftstald på matr. nr. 15d. Fredningsnævnet har den 12/7 1973 meddelt en efterfølgende godkendelse. Erstatningen fastsættes til 13.ooo kr.
32. Gårdejer Morten Riis, Ryvej 2, Adslev 8362 Hørning loa A, 35a A, 36b A, 1a D.	23,8o (19,o9) F. o,23	Ingen særlige bemærkninger.	Bygningerne er beliggende udenfor fredningen. Areal for loa A. udgør 9,52, heraf er 5,3o underlagt byggelinie, 4,22 udenfor naturfredningslovens byggelinier. Tidligere fejlagtig anført i påstanden. Erstatningen fastsættes til 21.loo kr.
33. Gårdejer Knud Knudsen Kold, Dørup, 8362 Hørning. loc A, 19 D	6,34 (o,19) F. 6,15	Protesterer mod stiadgang og påstår fredningserstatning 1 kr. pr. m^2.	Der fører 12o m skovsti over loc A. Erstatningen fastsættes til 4oo kr.
34. Svend Erik Bang Sørensen, Kollens Møllevej 6, Adslev, 8362 Hørning: lod A,17b A,	6,15 (3,28) F. 2,87	Ønsker evt. senere carport. Har trukket et projekt vedr. opførelse af udhus og garage tilbage.	Ejendommen er bebygget. Nævnet vil være sindet at godkende opførelsen af en carport. Der tillades anlagt en skovsti på 4o m over matr. nr. 17b A, som vist på vedlagte kort. Udgifterne herved afholdes af planudvalget. Erstatningen fastsættes til 3.ooo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
35. Jens Lund Rasmussen, Kollens Møllevej 13, Adslev, 8362 Hørning. loe A	o,5o	Ingen til stede.	Ejendommen er bebygget. Der ydes ingen erstatning.
36. Jens T. Jespersen, Kollens Møllevej 18, Adslev, 8362 Hørning. 11 a A.	7,14 (4,46) F. 2,37	Ingen bemærkninger.	Der tillades anlagt en skovsti på 5o m over matr. nr. 11 a A. Udgifterne herved afholdes af planudvalget. Ejendommen er bebygget. Erstatningen fastsættes til 44oo kr.
37. Landsforbundene [illegible].P.F./F.D.F. Hjalmar Brantings plads 6, 2loo København Ø. 13c A	o,93 (o,o4) F. o,89	Mødte v/ Leif Rasmussen, der bemærkede, at man ønskede adgang til at opslå telte omkring spejderhuset.	Fredningsplanudvalget har intet at indvende imod, at telte opslås omkring huset, der ligger omgivet af skov. Nævnet kan godkende den anførte teltning. Der ydes ingen erstatning.
38. Se lodsejer lo.			
[illegible]. Børgen Søderholm Nielsen, Adslev Hedevej 4, Adslev, 8362 Hørning. 17a A^x	9,57 (8,26)	Fremhæver at et beplantningsforbud vil være særlig generende af hensyn til eksisterende skråninger. Det drejer sig om to områder på hh.v 2 tdr. land og 4tdr. land.	Bygningerne er beliggende udenfor fredning. Fredningsplanudvalget protesterer mod beplantning. Der kan ikke tillades beplantning. Erstatningen fastsættes efter omstændighederne til lo.ooo kr.
4o. Amanuensis Jens P. Hjort,- Bjertrup, 8362 Hørning. 18c A^x, 4b B, 4m B^x	7,49 (7,21)	Ejeren har protesteret mod fredning og har påstået sig tilkendt en erstatning på loo.ooo kr. Ejeren har den 16/1 1971 til fredningsplanudvalget indsendt en beplantningsplan, hvorefter han ønsker 1) tilladelse til at fortsætte beplantningen af et levende hegn langs amtsvejen og følgende denne over en strækning på ca. 2o m. Endvidere ønsker han 2) at plante et krat bestående af vildrose, slåen, kræge, enebær, berberis, brombær, hæg, korsved og bukketorn på den stejle skrænt af en gammel grusgrav ved ejendommen. 3) en tilladelse til at plante en træalle over en strækning på 7o m er frafaldet af ejeren. 4) Ejeren ønsker at udvide sin have mod syd og herunder som læplantning at plante syren, snebær, bøgepur, vildrose, gyvel, liguster, bukketorn, pilbladet spiræa, sorbaria og bærmispel omkring den på ejendommen værende 8o m kurve. 5) Ejeren ønsker tilladelse til a fælde et seljerøns hegn. 6) Ejeren ønsker tilladelse til at gøre en eksisterende beplantning bredere med birk i blandet hæk over en strækning på 65 m. 7) Ejeren ønsker at plante et løbælte parallelt med en markvej ind til ejendommen med varierende løvtræer. 8) Ejeren ønsker at plante enkeltstående træer omkring og mellem bygningerne.	Ejeren har den 18/2 71 fået godkendt beplantningsplanen hos fredningsplanudvalget. Under fredningssagen har planudvalget henstillet, at de under 1,2,3 og 4 anførte beplantninger forbydes og at beplantningerne under nr. 7 ikke tillades over en højde af 2m. Fredningsnævnet har konstateret, at ejeren efter planudvalgets tilladelse har foretaget de under 1,6,7 og 8 nævnte beplantninger. Seljerønshegnet under 5 er fældet efter ejerens oplysning, og ejeren har som nævnt frafaldet beplantningen under 3. Under hensyn til at planudvalget tidligere har meddelt tilladelse uden forbehold af den ansøgte beplantning og til, at ejeren har frafaldet beplantningen under 3, samt idet den øvrige beplantning ikke skønnes at ville virke skæmmende i landskabet, finder fredningsnævnet at kunne godkende det ansøgte. Ejeren har på forespørgsel fået godkendt et fårehegn af ikke varierende løvtræer. Erstatningen fastsættes til 6.2oo k

Lodsejer lb. nr.	Matr. nr.	Areal	Fredskov	Areal indenfor byggelinier	Areal udenfor naturfredningslovens byggelinier.
[illegible]. Radioforhandler Gunnar Borgbjerg-Jensen, Bjertrupvej 37, Bjertrup, 8362 Hørning.	5v A	o,38	o,oo	o,oo	o,38
	18d A	o,22	o,oo	o,22	o,oo
	26a A	o,13	o,oo	o,13	o,oo
	11g J	1,74	o,oo	o,82	o,92
	11q J	o,83	o,83	o,oo	o,oo
	14 aJ	9,28	o,12	6,72	2,44
	14b J	o,56	o,oo	o,oo	o,56
		13,14	o,95	7,89	4,3o

Der er mellem Forsvarets Bygningstjeneste og en tidligere ejer af ejendommen den 14/8 1959 oprettet en lejekontrakt angående areal til skydebane til brug for Hjemmeværnet. Lejemålet løber over 2o år, således at det ophører den 14/8 1979. Under hensyn til lejemålets ophør i 1979 finder fredningsnævnet ikke anledning til at ophæve lejemålet til et tidligere tidspunkt, men skydebanen skal nedlægges ved lejemålets ophør. Fredningsnævnet har godkendt en ombygning og tilbygning på matr. nr. 14a J på vilkår, at parkering kun finder sted mellem de på ejendommen opførte bygninger og på vilkår, at der evt. senere efter fredningsnævnets anvisning foretages en slørende beplantning omkring tilbygningen.
Erstatningen fastsættes til 11.9oo kr.

42. K.F.U.M. Spejdernes Viby trop v/ Fedelpasser Borge Rasmussen, Rosenhøjvej 26 B. 18e A	1,48 (o,74)	På spejdernes vegne blev der forespurgt, om teltning langs vejen kunne tillades.	Fredningsplanudvalget protesterer mod den ansøgte teltning. Fredningsnævnet kan ikke godkende teltning langs veje Under sagen er behandlet ansøgning om et allerede opført anneks. Sagen har været forelagt Hørning kommune og Byudviklingsudvalget for Skanderborgegnen, der har meddelt godkendelse. Annekset er godkendt af nævnet den 28/3 1974. Erstatningen fastsættes til 16oo kr.
43. F.D.F. 4. Århus kreds, v/ Svend Møller, Manbjergvej 5, 8541 Skødstrup 2oe A	1,38 (1,38)	Ønsker teltning omkring den eksisterende bygning.	Der fører 17o m skovsti over ejendommen. Fredningsplanudvalget har intet at indvende mod den anførte teltning omkring den eksisterende bygning. Erstatningen fastsættes til 15oo kr.
44. Gårdejer Olou Juul, Torshøjvej 52, 8362 Hørning [illegible] A, 8a E^{x}	3,o4 (1,44) F. 1,6o	Ingen mødte.	Der fører 8o m skovsti over matr. nr. 24 aA. Erstatningen fastsættes til 14oo kr.
45. Skovejer Edith H. Svingel, Randersvej 11o, [illegible]63 Stilling. [illegible] J, 2n J^{x}	1o,92 (1,88) F. 9,o4	Fru Eidth Svingel tidl. Holm ville rådføre sig med skovrider Rovsing Juhl, Skanderborg, om erstatning for parkeringsareal ca. 1ooo m^2 og færdsel over 2b.	Nævnet har ikke modtaget nogen erstatningsopgørelse. Bygninger er beliggende udenfor fredningsgrænsen. Der fører 4oo m skovsti over matr. nr. 2b J. Et areal på 1ooo m^2 af matr. nr. 2b J udlægges som parkeringsareal som anført på vedhæftede kort. Erstatning for parkeringsareal fastsættes til 3.5oo kr. og erstatning for stiadgang og fredning til 2.3oo kr.; ialt 5.8oo kr.
46. Leif Rasmussen, Allégade 17, Jeksen, 8363 Stilling 3a J^{x}	o,15 F. o,15	Ingen særlige bemærkninger.	Arealet er en skovlod - Fredskov. Der ydes ingen erstatning.
47. Anders Cecilius Hougård, Jeksen, 8362 Hørning. 3m J, 1oe J	1,22 (1,22)	Ejeren anførte, at et beplantningsforbud på matr. nr. 1oe på det nærmeste vil gøre parcellen værdiløs. Ønsker at beplante den dyrkelige del af den med graner.	Matr. nr. 3 m er en græsbevokset englod. Matr. nr. 1o e er en englod, hvorpå vokser en del selvsået birk. Planudvalget udtaler sig mod beplantning med graner. Nævnet kan ikke godkende beplantning med graner. Der fører 45 m sti over matr. nr. 1oe J. Erstatningen fastsættes efter omstændighederne til 16oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
48. Gudrun Heide, Petersen, Ryvej 17, Jeksen, 8363 Stilling 4a J[x]	6,24 F. 6,24	Ingen bemærkninger.	Der fører 2o5 m skovsti over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 4oo kr.
49. Karl Johan Nielsen, Bakkealle , 8230 Åbyhøj 4d J	2,11 (o,57)	Ejeren forespurgte, om han kunne fjerne ca. lo m³ spagnum årlig.	På fredningsplanudvalgets vegne udtalte landinspektør Bang, at man intet havde herimod under forudsætning af, at det var til eget brug. Ejendommen er trøbevokset. Nævnet godkender, at ejeren til eget brug fjerner ca. lom³ spagnum årlig. Der fører 11o m kirkesti og 15o m skovsti over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 2300 kr.
5o. Gårdejer Niels H. Birkegård, Randers-vej 1o2, Jeksen. 8363 Stilling 5a J[x], lod J[x], 11a J[x], 11b J.	11,33 (7,o6) F. 4,o8	Ingen særlige bemærkninger.	Ejendommens bygninger beliggende udenfor fredningsgrænsen. Der fører 125 m skovsti over 11b J. Erstatningen fastsættes til 62oo kr.

Lodsejer lb. nr.	matr. nr.	Areal	Fredskov	Areal indenfor skov-sø-å-og vejbyggelinier.	Areal udenfor naturfredningslovens byggelinier.
51.					
Sognefoged Bent Mikkelsen, Bjerregårdvej 46, Jeksen 8363 Stilling.	5d J	o,17	o,17	o,oo	o,oo
	6g J	o,68	o,68	o,oo	o,oo
	9a J[x]	6,o3	o,o9	5,94	o,oo
	1of J[x]	o,83	o,oo	o,83	o,oo
	12x J	o,14	o,14	o,oo	o,oo
		7,85	1,o8	6,77	o,oo
5d J, 6g J, 9a J[x], 1of J[x] 12x J					

Ejerens påstand.

Ejeren har henstillet, at et areal stødende op til landevejen holdes udenfor fredningen. Ejeren rejste spørgsmålet om tilladelse til at rydde en eksisterende frugtplantage på matr. nr. 9a og i stedet plante nåletræer på arealet. Han erklærede sig indforstået med at bibeholde et hegn mod vejen med rogusa-roser i 2 meters dybde.

Nævnets bemærkninger og afgørelse.

Planudvalget har intet at indvende imod, at den på matr. nr. 9a eksisterende frugtplantage udskiftes med graner, hvilket nævnet har godkendt, idet det forudsættes, at et hegn i 2 meters dybde af rogusa-roser bibeholdes.
Et areal stødende op til landevejen er udgået af fredningspåstanden.
Erstatningen fastsættes til 5.5oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
52. Montør Bengt Karlsson, Langtoftevej 22, 8260 Viby j. 5m J	(1,18) F. 1,18		Arealet er fredskov, Der ydes ingen erstatning.

Lodsejer lb. nr.	Matr. nr.	Areal.	Fredskov	Areal indenfor skov-sø-å-og vejbyggelinier	Areal udenfor naturfredningslovens byggelinier.
53. Gårdejer Erling Petersen, Meldballegård, Ryvej 15, Jeksen, 8362 Hørning.	5aa J	2,27	2,24	o,o3	o,oo
	6b J	1,68	1,68	o,oo	o,oo
	6c J	4,22	3,84	o,38	o,oo
	9g J	o,92	o,87	o,o5	o,oo
	loa J^X	26,22	6,51	19,71	o,oo
		35,31	15,14	2o,17	o,oo

Et areal er udgået af fredningspåstanden - herunder også ejendommens bygninger. Der fører 19o m skovsti over matr. nr. 5aa J. Ved bivejen Adslev-Jeksen udlægges 15oo m^2 af matr. nr. loa Jeksen by, Adslev sogn, til parkeringsareal , som anført på vedlagte kort.
Erstatning for parkeringsareal fastsættes til 5.25o kr. og erstatning for fredning og stiadgang til 16.55o kr., ialt 21.8oo kr.

54. Anders Møller Rasmussen, Randersvej 9o, Jeksen, 8362 Hørning. 7d J, 12i J, 13e J^X	1,88 (1,18) F. o,7o		Erstatningen fastsættes til loookr.
55. Povisor Per Krogh, Gl. Randersvej 41, Jeksen, 8362 Hørning. 7e J, 1cc J, 12a J, 15 J^X	2,54 F. 2,54		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
56. Forpagter Harry Hansen, Randersvej 96, Jeksen, 8362 Stilling 7m J, 11r J^X, 11s J, 11t J	12,3o (1o,77) F. o,33	Ejeren oplyste, at 2 stk. siloer muligvis ville overskride fredningsgrænsen. De 2 siloer ønskes opført i tilslutning til den på ejendommen værende løsdriftstald Han påstod en erstatning på 5ooo kr. pr. ha.	Bygningerne er beliggende udenfor fredningen. Planudvalget har intet at indvende mod opførelsen af nævnte 2 stk. siloer. Nævnet godkender opførelsen af de nævnte 2 stk. siloer, såfremt disse opføres i tilslutning til løsdriftsstalden og ikke bliver højere end 2 m over niveau. Erstatningen fastsættes til 1o.2oo kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
57. Gårdejer Rasmus Ejnar Rasmussen, Bjertrupvej 44, Jeksen, 8363 Stilling. 8a J[x]	28,39 (23,24) F. 5,15	Ejeren oplyste, at der på ejendommen har været gravet grus og ral siden 1946 fra en stadig eksisterende grusgrav. Han har fået 6o øre pr. m³ fjernet materiale. Den pågældende grav er ikke anmeldt til amtet, og der hentes ikke materialer fra den for tiden.	Ejendommens bygninger er beliggende udenfor fredningsgrænsen. Der fører 32o m kirkesti og 18o m skovsti over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 19.ooo kr.
58. Henry Bæk, Kolskovvej 6, Jeksen, 8363 Stilling. 8d J	o,13 (o,13)	Ingen bemærkninger. Ønsker ingen erstatning.	Der ydes ingen erstatning.
59. Hørning kommune, 8362 Hørning. 8i A, 8g J, 7c D	o,23 (o,23)		På ejendommen forefindes et renseanlæg. Der ydes ingen erstatning.
6o. Kristian Kristensen, Kolskovvej 4, Jeksen, 8363 Stilling. 1om J, 12n J.	3,88 (3,88)	Ejeren anfører, at et eksisterende udhus ønskes fornyet, men der foreligger endnu ikke et projekt. Han anfører, at der tidligere på ejendommen har været 8 drivhuse og forespørger, om han har ret til at genopføre disse.	Det er tilkendegivet ejeren, at opførelsen af drivhuse på ejendommen kun kan ske efter særlig tilladelse, som ikke uden videre kan påregnes, Nævnet vil senere tage stilling til fornyelse af udhus, når tegninger indsendes. Erstatningen fastsættes til 31oo kr.
61. Gårdejer Søren Mikkelsen, Bjertrup, 8362 Hørning. c J, 2a B[x], 5e B[x]	1o,98 (1o,34)	Ejeren foreviste en gammel mergelgrav, som han gerne ville have fyldt op og rejste spørgsmålet om beplantning med gran på matr. nr. 2a og 5e B.	Bygningernes beliggenhed udenfor fredning. Fredningsplanudvalget er indforstået med, at mergelgraven opfyldes under forudsætning af, at overfladen hele tiden er dækket med ren jordfyld og at opfyldningen ikke når op over eksisterende terræn. Fredningsnævnet kan ikke godkende beplantning med gran på matr. nr. 2a og 5e B, men kan godkende opfyldning af mergelgraven på vilkår, at overfladen hele tiden er dækket med ren jordfyld, og at opfyldningen ikke når op over eksisterende terræn. Erstatningen fastsættes til 9.2oo kr.

Lodsejer lb. nr. tr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
62. Murer Ole Borgbjerg, Gunnarsvej 3, 8363 Stilling. 11d J^{x}	6,69 (6,26)	Ejeren oplyste, at han til amtet har indsendt ansøgning om tilladelse til at grave ral og grus på ejendommen og påstod sig tilkendt særlig erstatning for evt. tab af ret til at grave grus og ral på en bakke, der ligger i det fredede område.	Fredningsnævnet har konstateret, at der ikke var igangværende gravning i det nævnte område. Der kan ikke gives tilladelse til gravning af ral og grus. Erstatningen fastsættes til 5.600 kr.
63. Inge-Lisa Clausen Christensen, Fjerntrupvej 35, 8362 Hørning. 11f J	3,36 (1,79)	Ejeren anførte, at nogle staldbygninger var indrøget til beboelse, og at der overvejes senere udvidelse, men at der ikke foreligger aktuelle planer herom.	Såfremt senere udvidelse ønskes, må bygningstegninger og beliggenhedsplan indsendes til nævnet, hvorefter nævnet vil tage stilling til projektet. Erstatningen fastsættes til 3500 kr.
64. Jens Andersen, Fjerntrup, 8362 Hørning. 11h J	0,16 F. 0,16		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
65. Gårdejer Gert Jensen, Randersvej 100, Jeksen, 8363 Stilling. 11i J, 11m J, 11u J.	11,49 (10,03)	Ejeren oplyste, at han ønskede at fjerne et eksisterende høsehus og i stedet bygge et maskinhus, stort 9 x 14 m med lav tagrejsning. Taget herpå skulle så vidt muligt beklædes med mørk eternit, men kunne dette ikke skaffes, agtede han at forsyne taget med blik.	Med fredningsplanudvalgets tiltrædelse godkendte nævnet, at ejeren opførte det nævnte maskinhus. Erstatningen fastsættes til 10.000 kr.
66. Herne Hjorth Artved Kolskovvej 1, Jeksen, 8363 Stilling. 11/71 74 betinget skøde til Fl. Abildgaard. 12t J^{x}	2,34 (2,34)	Ole Artved anførte, at man ønskede at holde et areal på ca. 1500 m^2 i havens bredde mellem haven og en branddam udenfor fredningen.	På planudvalgets vegne anførte landinspektør Bang, at man ikke kunne gå ind for den ønskede ændring af fredningsgrænsen og oplyste, at byudviklingsudvalget for Skanderborgegnen ved skrivelse af 3/9 1971 har afslået bebyggelse af det pågældende areal. Nævnet kan ikke godkende, at det anførte areal udgår af fredningen. Der fører 165 m kirkesti over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 1900 kr.
67. Søren Abildgård Jensen, Kolskovvej 3, Jeksen, 8363 Stilling 12 u J	2,42 (2,42)	Ejeren protesterer mod fredningen, men har i øvrigt ikke særlige bemærkninger at fremføre.	Der fører 150 m kirkesti over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 2000 kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
68. Gårdejer Kr. Skovgård Sørensen, Dørup, 8362 Hørning. 14b A^{x}, 2d D, 5a D^{x}, 6a D^{x}, 9 D^{x}, 21D 2/D.	21,63 (18,54) F. 3,09	Ejeren har oplyst, at han ønsker fortsat at udnytte den på matr. nr. 6a beliggende grusgrav, og at han ønsker en særlig erstatning, såfremt han på grund af fredning afskæres herfra. Endvidere har ejeren anført, at han ønsker at grave grus på 2 banker på matr. nr. 6a, og hvis en sådan udnyttelse nægtes, ønsker han at beplante disse banker med nåletræer.	Planudvalget har protesteret mod, at der graves grus på ejendommen og endvidere protesteret mod, at de 2 foran omtalte banker beplantes med nåletræer. Planudvalget har fremsendt et referat, hvorefter ejeren den 22/2 1972 har givet afkald på yderligere gravning af grus fra grusgraven på matr. nr. 6a Dørup. Ejeren har ved skrivelse af 23/8 1973 fra Århus amtsråd fået godkendt adgang til at indvinde vejgrus og fyldsand til ejendommens brug fra matr. nr. 5a m.fl. Dørup, men med bemærkning om, at der på en del af ejendommen hviler åbeskyttelseslinie og fredningsplan. Fredningsnævnet kan ikke godkende, at der graves grus og sand på ejendommen, heller ikke til eget brug. Der kan ikke meddeles ejeren tilladelse til at beplante de omtalte 2 banker med nåletræer. Erstatningen fastsættes efter omstændighederne til 16.000 kr.
69. Rasmus Jensen, Jeksen, 8363 Stilling 14c J	o,16 F. o,16		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
70. K.F.U.M. Spejderne, Haslegruppen, Rykaver 26, 8210 Århus V 14 d J	o,21 F. o,21		Fredningsnævnet for Skanderborg amtsrådskreds har den 13/12 1965 godkendt opførelsen af en spejderhytte. Der ydes ingen erstatning.
71. Robert Jensen, [illegible]vej 21, Jeksen, [illegible]63 Stilling. 19a J^{x}	o,34 F. o,34		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
72. [illegible]ter Jespersen, [illegible]ndersvej 94, Jeksen, 8363 Stilling. 32 J	o,31 F. o,31		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
73. Thomas Nedergård Olsen, Kollens Mølle, 8362 Hørning. 2a K, 4c Tå.	36,16 (24,05) F. 7,45		Nævnet har ikke modtaget nogen henvendelse fra ejeren, der ikke blev truffet ved besigtigelsen. Der fører 500 m skovsti over matr. nr. 2a K. Erstatningen fastsættes til 25.900 kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
74. 1. Jens Thomsen, Pindemellevej 11, [illegible] Virring, 2. Vagn Thomsen, [illegible] 3. Frode Lykke-gård, Thorsø, Arbusvej 14, 8363 Hørning. 2a D, 2b D, 3d F.	6,62 (4,59) F. 2,03	Ingen særlige bemærkninger.	Erstatningen fastsættes til 3.7oo kr.
75. Hjlg. tinglysen [illegible] Thorsen [illegible] om ekspropriation i henhold til lov 186 af 4/6 1964 Vejdirektoratet [illegible] 14 a D.	o,73 (o,57)		Det er oplyst, at ejendommen nu ejes af lodsejer nr. 8o, fru Elsa Marie Thomsen, hvis ægtefælle her anført, at man ingen erstatning ønsker. Ved hensyn til eventuel motorvejanlæg henvises til fredningsnævnets bemærkninger under lb. nr. 8o.
76. Hjlg. tinglysen [illegible] Christensen-[illegible], Brande, 8362 Hørning. 1a/1b fmtl l. dok. om ekspropriation i h.t. lov 186 af 4/6 1964 Vejdirektoratet i Skanderborg. 2a D, 4a D.	4,51 (4,3o)	Det blev i forbindelse med besigtigelsen oplyst, at ejeren har solgt ejendommen til Vejdirektoratet. Gårdens bygninger er nedrevet, og jorden skal for hovedpartens vedkommende være solgt til lodsejer 8o, der på matr. nr. 4h har bygget en dæmning for at fremme vildtplejen. Lodsejer 8o ønsker ingen erstatning.	Lodsejer 8o, fru Elsa Marie Thomsen, har ved sin ægtefælle oplyst, at have købt matr. nr. 4h [illegible] beliggende øst for matr. nr. [illegible], idet udvalget vil ikke protestere ved den opbyggede dæmning er foretaget på, at der foretages en beplantning af dæmningen og de arealer, hvorfra materialer er taget. Fredningsnævnet godkendte den opbyggede dæmning under forudsætning af, at der ikke sker yderligere udvidelse og under forudsætning af, at der foretages den af udvalget anførte beplantning af dæmningen og de arealer, hvorfra materialer er taget. Der ydes ingen erstatning for nogen del af ejendommen. Ved hensyn til eventuel motorvejsanlæg henvises til fredningsnævnets bemærkninger under lb. nr. 8o.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
77. Vagn Herckind Laursen, Dørup, 8362 Hørning 7a D^{X}	6,63 (5,21)	Ejeren anførte, at matr. nr. 22 Dørup, anført under lodsejer nr. 82, ejes af ham, men han har ikke tinglyst adkomst på parcellen, som i sin tid -1877- blev købt af hans bedstefar, der hed Steffen Laursen. Parcellen har altid været udnyttet sammen med gårdens øvrige jord. Ejeren ønsker ikke at afholde udgifter ved ejendomsdom.	Erstatning for fredning af del af matr. nr. 7a D fastsættes til 6.1oo kr.
78. fru Anna Bonde Dørup, 8362 Hørning.			Fredningsplanudvalget har under sagens behandling frafaldet krav om fredning af ejendommen, del af matr. nr. 7b, Dørup, der herefter udgår af fredningssagen, hvilket er meddelt ejeren under besigtigelsen.
79. Gårdejer Jens Kr. E Seier Jacobsen, Dørup, 8362 Hørning 8a D^{X}, 23 D	o,75 (o,49) F. o,26		Erstatningen fastsættes til 4oo kr.
8o. Fru Else Marie Thomsen, Gundyvej 35, 8362 Hørning. 3b D^{X} +) 17 D^{X}, 11b E^{X}, 28 H^{X} +) Tingbogen angiver Svend Aage Andersen som ejer.	8,69 (8,33)	Lodsejer 8o har ved sin ægtefælle anført, at matr. nr. 3b D også ejes af fru Else Marie Thomsen. Der ønskes ingen erstatning.	På matr. nr. 28 H er tinglyst ekspropriation i.h.t. lov 186 af 4. juni 1964. Fredningsnævnet kan efter telefonisk indstilling fra planudvalget godkende udvidelse til motorvej i henhold til den i fredningssagen fremlagte vejplan. Der ydes efter ejerens ønske ingen erstatning.
81. Gårdejer Tage Christensen, Dørup, 8362 Hørning. 2o D	o,2o F. o,2o		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
82. S. Laursen, indført i matrikelen i.h.t. J.M. skr. 8/12 1877. 22 D	o,19 (o,o9) F. o,1o	Brev til S. Laursen kommet retur (se lodsejer 77)	Lodsejer 77 Vagn Herskind Laursen har anført, at matr. nr. 22 Dørup ejes af ham, men han har ikke tinglyst skøde på parcellen, som i sin tid -1877- blev købt af hans bedstefar, Steffen Laursen. Vagn Herskind Laursen ønsker ikke at afholde udgifter ved ejendomsdom. Der ydes ingen erstatning.
83. Svend Stubbe Østergård, Louis Petersensvej 1, 296o Rungsted Kyst. 25 D	o,22 F. o,22		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
84. Eskil Fogh Gårdejer Bjertrup 8362 Hørning 5a B x	5,23 (5,23)	Ejeren foreviste ved besigtigelsen en skråning af en grusgrav, som han havde beplantet for et par år siden.	Bygningerne er beliggende udenfor fredningsgrænsen. I forbindelse med udvidelse af en svinestald har nævnet den 28.3.1974 godkendt etablering af møddingssted med gødningstransportør i det fredede område. Ejeren har i tilslutning til besigtigelsen fået godkendt rørlægning af en ca. 12o m lang grøft over ejendommen. Erstatningen fastsættes til 42oo kr.
85. Proprietær Peder O. Schmidt, Tørskovvej 1, 8464 Harlev 1 Ta x	1,8o (1,8o)		Erstatningen fastsættes til 15oo kr
86. Gårdejer Gunnar Vidkjær Stillingvej 5o6 8471 Sabro 2b Tå	1,32 F. 1,32		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
87. Karen Marie H. Sørensen, Stillingvej 476, 8462 Harlev 2c Tå, 5i Tå	o,82 (o,o2) F. o,8o		Arealet er overvejende fredskov. Der ydes ingen erstatning.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
88. Thor Knud Egholm Pedersen, skøde 1. 11/5 1973, Stallinggårdsvej 8, 8462 Harlev 2e Tå[x]	13,78 (12,59) F. 1,1o	Ejeren har oplyst, at han har erhvervet matr. nr. 2e Tå i september 1972 for på arealet at drive planteskole, navnlig med dyrkning af stedsegrønne planter, roser m.m. I forbindelse hermed har han samtidig erhvervet vandindvindingsret til 12.000 m³ vand årlig fra Jeksen bæk. Ejeren har inden fredningssagens rejsning plantet et læhegn langs hele ejendommens nordøstlige skel og ønsker yderligere at anlægge 3 rækker læhegn tværs over parcellen. Det er tanken, at der på hele arealet skal indrettes den såkaldte plasticformering, der består af "vækstbænke" overtrukket med plastic. For så vidt angår matr. nr. 4g Tå. har ejeren intet at bemærke. Der er her tale om selvsået skov.	Planudvalget har protesteret imod de ansøgte læbælter samt mod retablering af læplantning langs ejendommens nordøstlige skel, hvor en del af planterne er gået ud. Fredningsnævnet finder efter omstændighederne at kunne tillade de ansøgte læplantninger. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at en udnyttelse af ejendommen i gartnerimæssig henseende nødvendiggør læbeplantning, og at denne ikke skønnes på afgørende måde at ville virke skæmmende i landskabet. Den omtalte plasticformering kræver ikke tilladelse fra fredningsnævnet. Derimod vil opførelse af egentlige drivhuse ikke kunne tillades. Erstatningen fastsættes til 1o.3oo kr.
9o. Samme 4g Tå	o,26		
89. Gårdejer Jørgen Peter Skov, Stillingvej 484, 8471 Sabro. 4f Tå	o,23 (o,o7)		Erstatningen fastsættes til 3oo kr.
9o. Se lodsejer 88.			

Lodsejer lb. nr.	matr. nr.	Areal ialt.	fredet.	Areal indenfor byggelinier	Areal udenfor byggelinier.
91.					
Ottq Korshøj og	5c Tå	3,43	o,7o ifl. overensk.	2,3o	o,43
Holger Knudsen,	5d Tå	3,53	o,9o - -	2,51	o,12
Høraldsgade 36,	5f Tå[x]	3,62	o,oo	2,42	1,2o
74oo Herning	3oa Tå	6,57	3,95 - dekl.	1,95	o,67
		17,15	5,55	9,18	2,42

På ejendommen har været foretaget grusgravning efter nærmere aftale mellem fredningsplanudvalget og ejerne. Retningslinierne for denne gravning blev fastlagt ved en på ejendommen den 6. juni 1968 tinglyst deklaration. Ifølge denne deklaration blev en del af matr. nr. 3oa Tåstrup fredet, således at der på arealet ikke måtte opføres bygninger, master, boder m.m. og ej heller foretages beplantninger, der kan forringe udsigtsforholdene.

Ifølge særlig aftale mellem fredningsplanudvalget og ejerne blev o,7 ha af 5c og o,9 ha af 5 d fredet, således at der heller ikke her kan foretages bebyggelse eller beplantning, mod at der gaves ejerne visse yderligere graverettigheder.

Grusgravningen på ejendommen er nu ophørt og arealernes tilstand retableret som foreskrevet i deklarationen.

På ejendommen er der herefter 9,18 ha under byggelinier og 2,42 ha friareal, medens resten af ejendommen er fredet ved tinglyst deklaration eller utinglyst overenskomst.

Erstatningen fastsættes herefter til 1o.5oo kr., idet der ikke ydes erstatning for de ved den tinglyste deklaration eller ved den utinglyste overenskomst fredede arealer.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
92. Chauffør Sigfred og Lars Beck Nielsen, Elstedvej 183, 8520 Lystrup 5m Tå	(0,16) F 0,16		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
93. Entreprenør Tage Larsen, Hvedemarksvej 5, 8462 Harlev J. skøde 1. 11/9 1972 8b Tå, 8c Tå, 8d Tå, 8f Tå x	6,11 (6,11)	Ejeren har oplyst, at han har købt ejendommen i september 1972 for 400.000 kr. Ejendommen er ialt på 26 tdr. land. Ejeren har ønsket erstatning i det omfang fredningen vil forhindre ham i at grave grus.	På matr. nr. 8e Tå foregår grusgravning, men på den del af matr. nr. 8e, der er under fredning, er gravning afsluttet og retablering foretaget efter nærmere aftale mellem planudvalget og ejeren. Erstatningen fastsættes til 4.900 kr.
94. Gårdejer Laurids Jensen, Stallinggårdsvej 3, 8462 Harlev 9a Tå x	0,64 F. 0,64		Arealet er fredskov. Der ydes ingen erstatning.
95. Gårdejer Hakon Jensen, Knudsvejen 7, 8362 Hørning 1d E x	0,89 (0,09) F. 0,80		Arealet er overvejende fredskov. Erstatningen fastsættes til 100 kr.
96. Landmand Jens Knud Jensen, Pindsmøllevej 30, 8362 Hørning 1g E x	1,92 (0,42) F. 1,50		Erstatningen fastsættes til 400 kr.
97. Ivan Borgbjerg Jensen, Hasseltoften 48, 8361 Hasselager skøde 1. 9/1 73. 16 E, 16a E, 16c E x	8,25 (8,25)	Ejeren, der har oplyst, at han har købt ejendommen den 1.4.1973 ønsker tilladelse til at bygge nye bygninger mod at nedrive de eksisterende.	Fredningsnævnet har sammen med planudvalget gennemgået forskellige mulige placeringer af et nybyggeri. Sagen er udsat indtil videre, for at ejeren kan fremkomme med et projekt til en ændret placering. Fredningsnævnet vil senere, når dette projekt fremkommer, tage stilling til, om en flytning af bebyggelsen kan godkendes, mod at de eksisterende bygninger nedrives. Erstatningen fastsættes til 6.600 kr.

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
98. Tage Hedgård Kristensen, Fusvadvej 2, 8362 Hørning 2k E	o,1o (o,1o)		Ejendommen er bebygget. Der ydes ingen erstatning.
99. Husejer Jens Johs. Petersen Gungdyvej 49, 8362 Hørning 3b E^{X}, 3e E^{X}	1,22 (1,22)	Ejeren rejste spørgsmålet om tilladelse til at udskifte det eksisterende stuehus med et andet stuehus med anden placering.	Ejendommens bygninger er beliggende udenfor fredningsgrænsen. Fredningsnævnet vil senere tage stilling til en eventuel udskiftning af den eksisterende bebyggelse, hvorved bemærkes, at der på hele arealet hviler åbyggelinieservitut. Erstatningen fastsættes til 1ooo kr.
1oo. Gårdejer Ewald Jensen, Torshøjvej 8o, 8362 Hørning [illegible] E	o,6o (o,2o) F. o,4o		Erstatningen fastsættes til 2oo kr.
[illegible]1. [illegible]rer Jens Hansen, Ingerslev Skole, 8361 Hasselager 3f E^{X}	1,25 (1,25)		Erstatningen fastsættes til 1ooo kr.
1o2. Bestyrer Hans Nielsen, Gungdyvej 66, 8362 Hørning. 6a E^{X}	1,oo (1,oo)		Erstatningen fastsættes til 8oo kr.
1o3. Gårdejer Knud Bent Andersen, Brydehøjvej 25, 8362 Hørning [illegible]c E	o,47 (o,47)		Erstatningen fastsættes til 4oo kr.
1o4. Gårdejer Mathias Brandt, Torshøjvej 72, [illegible]62 Hørning 1oa E^{X}	6,o5 (2,99) F. 1,25	Ejeren oplyste, at han ønskede at grave sand på en del af matr. nr. 1oa udover den opgravning, som allerede er foretaget på arealet. Han anførte, at han, såfremt han ikke kunne grave grus, ønskede at foretage tilplantning af arealerne til skov. Ejeren har ikke foretaget anmeldelse af den ønskede gravning til amtet.	Planudvalget har ikke kunnet anbefale, at det tillades ejeren at foretage yderligere gravning på arealet, men har ikke villet udtale sig imod, at der gives ejeren adgang til at tilplante arealet, såfremt der foretages en udjævning af den eksisterende gravekant. Fredningsnævnet kan ikke imødekomme ejerens ønske om yderligere gravning, men tillader, at der foretages tilplantning af arealet med træer, såfremt der foretages en udjævning af gravekanten. Erstatningen fastsættes til 4.8oo kr

Lodsejer lb. nr. matr. nr.	Areal i ha. (heraf indenfor byggelinier) F = Fredskov.	Ejerens påstand.	Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.
105. Lodsejer Hans Chr. Andersen, Knudevejen 23, 8362 Hørning. lob E[X]	4,2o (o,52) F. 3,68		Erstatningen fastsættes til 5oo kr.
lo6. Poul Aaen, Pindsmøllevej 49, 8362 Hørning, skøde 1. 27/7 1973 loc E, 12a E[X]	14,46 (7,94) F. 6,52	Ejeren oplyste, at han havde en gældende tilladelse til at ombygge kostalden. Ejeren ønskede at foretage en tilplantning af nogle arealer, som har været afdrevet med grusgravning.	Planudvalget har ikke protesteret mod den ønskede ombygning, forudsat, at der ikke herved ville fremkomme behov for nye bygninger. Ejeren må fremsende tegninger til den projekterede ombygning til fredningsnævnet til godkendelse forinden byggeri kan påbegyndes. Ejeren har ved skrivelse af 12/11 1973 fået tilladelse til på nogle afdrevne grusgravningsarealer oven for ejendommens skråninger at foretage beplantning med blandet skov under forudsætning af, at de på arealet værende jordbunker jævnes ud. Erstatningen fastsættes til 6.4oo kr.
lo7. Elna Jensen Pindsmøllevej 41, 8362 Horning lof E, 12c E	o,12 (o,12)		Ejendommen er bebygget. Der ydes ingen erstatning.
lo8. F.D.F. Århus 11. kreds, v/ kasserer K. Koch, Hvidkløvervej 16,II Århus N log E	o,62 (o,4o) F. o,o4		Der fastsættes en erstatning på 6oo kr.
lo9. Poul F. Schmidt, Nørre Mellevej 76 8800 Viborg 12b S[X]	1,29 (1,29)		Erstatningen fastsættes til 11oo kr.
11o. L.B. Pærentzen og Erik Pærentzen, Nørskind, 8464 Galten. 7a J[X]	5,18 F. 5,18		Der ydes ingen erstatning.
111. Boelsmand Egon Nielsen, Stillingvej 5o5, 8462 Harlev 4h Tå[X]			Fredningsplanudvalget har under sagens behandling frafaldet krav om fredning af del af matr. nr. 4h Tå, der herefter udgår af fredningssagen.

Hvor der i nærværende kendelse er meddelt tilladelse til byggeri m.v. er det under forbehold af andre myndigheders eventuelle nødvendige godkendelse f.eks. af amtsråd, byudviklingsudvalg, kommunalbestyrelse, vejmyndighed og lignende.

Da der ikke skønnes at finde forringelse sted af panthaveres eller servituthaveres retsstilling gennem den skete fredning, vil erstatning i det hele være at udbetale til ejerne.

Kendelsen vil være at tinglyse som servitutstiftende på de fredede ejendomme med fortrin forud for pantegæld og med fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds som påtaleberettiget efter indhentet udtalelse fra vedkommende fredningsplanudvalg.

Erstatningsbeløbene vil i medfør af lovbekendtgørelse nr. 445 af 1. oktober 1972 af lov om naturfredning § 33 være at udrede med 3/4 af statskassen og 1/4 af Århus amtsfond.

Kendelsen kan i overensstemmelse med reglerne i nævnte lovs § 24 indbringes for Overfredningsnævnet inden for et tidsrum af 4 uger fra den dag, da kendelsen er meddelt de ankeberettigede.

I medfør af nævnte lovs § 25 vil kendelsen i øvrigt være at forelægge Overfredningsnævnet til endelig afgørelse.

T h i b e s t e m m e s :

De i foranstående fortegnelse anførte ejendomme i Hørning, Adslev, Harlev og Kolt sogne, samt under Skanderborg købstads jorder fredes i overensstemmelse med det foran anførte og således som vist på det medfølgende kort.

Påtaleberettiget er Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds efter indhentet udtalelse fra

vedkommende fredningsplanudvalg.

Erstatningerne udgør følgende beløb:

Lb. nr.	navn	beløb
1.	Præsteembedet	2.800 kr.
2.	Viggo Pedersen	800 -
3.	Osvald Roldsgaard	12.000 -
3aa.	E. Holthen Worsøe (O. Roldsgaard)	300 -
3a.	Osvald og John Roldsgaard I/S	14.000 -
3b.	Miljøministeriet	0 -
3c.	Arne Vestergaard Andersen	11.200 -
3d.	Kirsten og Torben Bech	3.000 -
3e.	Hans Henrik Lausten-Thomsen	0 -
4.	Gerda og A. Sandbjerg	3.500 -
5.	Jens Edv. Holm	25.000 -
6.	H. Hauberg Jensen	400 -
7.	Martin Mølgaard	7.700 -
8.	Egon Møller	8.000 -
9.	Søren Severin Madsen	200 -
1o.	P. Chr. Jacobsen	28.600 -
11.	Gerhardt Preben Holst	1.500 -
12.	Gerda Kleits-Jensen	1.700 -
13.	Henning Bratlund	8.000 -
14.	Ole Sten Andersen	1.000 -
15.	Aage Holm	2.900 -
16.	Aage Jensen	1.300 -
17.	Hans Jensen	12.000 -
18.	K. Fisker Jensen	4.300 -
19.	Henry Andersen	2.500 -
2o.	Tage Morten Laursen	1.600 -
21.	Henry C. Nielsen	2.800 -
22.	Ole og Hanne Schmidt	0 -

23.	Bjørn Niels Ebbesen	4.300 -
24.	Gudrun Hauberg	24.000 -
25.	Johs. Juul Munch	2.600 -
26.	Otto Bjerrum	6.400 -
27.	Ole Friis Sørensen	3.900 -
28.	Harald Johansen	15.300 -
29.	Kaj Pedersen	3.000 -
30.	Fru Marie Larsen	300 -
31.	N. Resen Stenstrup	13.000 -
32.	Morten Riis	21.100 -
33.	Knud Knudsen Kold	400 -
34.	Sv. Erik Bang Sørensen	3.000 -
35.	Jens Lund Rasmussen	0 -
36.	Jens T. Jespersen	4.400 -
37.	F.P.F. - F.D.F.	0 -
38.	se lodsejer 1o, iflg. tingbogen S.P. Laursen	0 -
39.	Jørgen Søderholm Nielsen	10.000 -
40.	Jens P. Hjort	6.200 -
41.	Gunnar Borgbjerg-Jensen	11.900 -
42.	K.F.U.M. Viby trop	1.600 -
43.	F.D.F. 4. Århus kreds	1.500 -
44.	Olou Juul	1.400 -
45.	Edith Svingel	5.800 -
46.	Leif Rasmussen	0 -
47.	Anders Cecilius Hougaard	1.600 -
48.	Gudrun Heide Petersen	400 -
49.	Karl Johan Nielsen	2.300 -
50.	Niels H. Birkegaard	6.200 -
51.	Bent Mickdahl	5.500 -
52.	Bengt Karlsson	0 -

53.	Erling Petersen	21.8oo -
54.	Anders Møller Rasmussen	1.ooo -
55.	Per Krogh	o -
56.	Harry Hansen	1o.2oo -
57.	Rasmus Ejnar Rasmussen	19.ooo -
58.	Henry Bæk	o -
59.	Hørning Kommune	o -
6o.	Kristian Kristensen	3.1oo -
61.	Søren Mikkelsen	9.2oo kr.
62.	Ole Borgbjerg	5.6oo -
63.	Inge-Lisa Clausen	3.5oo -
64.	Hans Andersen	o -
65.	Gert Jensen	1o,ooo -
66.	Hanne Hjorth Artved, 11/11-74 betinget skøde til Fl. Abildgaard	1.9oo -
67.	Søren Abildgaard Jensen	2.ooo -
68.	Kr. Skovgaard Sørensen	16.ooo -
69.	Rasmus Jensen	o -
7o.	K.F.U.M., Haslegruppen	o -
71.	Robert Jensen	o -
72.	Peter Jespersen	o -
73.	Thomas Nedergaard Olsen	25.9oo -
74.	Jens og Vagn Thomsen, Frode Lykkegaard	3.7oo -
75.	se lodsejer 8o, ifl. tingbogen Sv.A. Andersen	o -
76.	se lodsejer 8o, ifl. tingbogen Hjalmar Kristensen	o -
77.	Vagn Herskind Laursen	6.1oo -
78.	Udgår af fredningen	-
79.	Jens Kr. E. Seier Jacobsen	4oo -
8o.	Fru Else Marie Thomsen (3b D^{x} iflg. tingbogen Sv. Aa. Andersen, jfr. 75 og 76.)	o -

81.	Tage Christensen	o -
82.	se lodsejer 77, ifl. tingbogen S. Laursen	o -
83.	Sv. Stubbe Østergaard	o -
84.	Eskil Fogh	4.2oo -
85.	Peder O. Schmidt	1.5oo -
86.	Gunnar Vidkjær	o -
87.	Karen Marie H. Sørensen	o -
88 og 9o.	Thor Knud Egholm Pedersen	1o.3oo -
89.	Jørgen Peter Skov	3oo -
91.	Otto Korshøj, Holger Knudsen	1o.5oo -
92.	Sigfred og Lars Bech Nielsen	o -
93.	Tage Larsen	4.9oo -
94.	Laurids Jensen	o -
95.	Hakon Jensen	1oo -
96.	Jens Knud Jensen	4oo -
97.	I. Borgbjerg Jensen	6.6oo -
98.	Tage Hed-gaard Kristensen	o -
99.	Jens Johs. Petersen	1.ooo -
1oo.	Ewald Jensen	2oo -
1o1.	Jens Hansen	1.ooo -
1o2.	Hans Nielsen	8oo -
1o3.	Knud Bent Andersen	4oo -
1o4.	Mathias Brandt	4.8oo -
1o5.	Hans Chr. Andersen	5oo -
1o6.	Poul Aaen	6.4oo -
1o7.	Elna Jensen	o -
1o8.	F.D.F. 11. kreds	6oo -
1o9.	Paul F. Schmidt	1.1oo -
11o.	L.B. og E. Bærentzen	o -
111.	Udgår af fredningen	-
		5o8.2oo kr.

De tilkendte erstatninger, der ialt andrager 5o8.2oo kr. forrentes fra kendelsens dato og indtil beløbene kan hæves med en årlig rente, der er 1 pct. højere end den af Danmarks National-bank fastsatte disconto, der er gældende fra nævnte dato.

Gudrun Gravesen.
(sign.)

Kaj Hansen
(sign.)

K.A. Pedersen
(sign.)

L. Thorup.
(sign.)

Reproduceret med Geodætisk Instituts tilladelse nr. A. 274/70

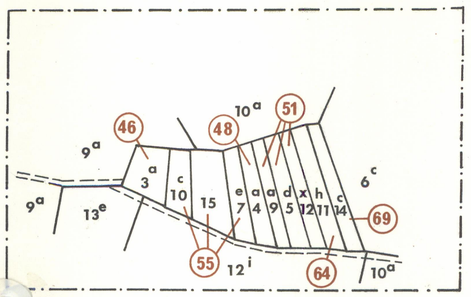

Randkort i 1:4000 I

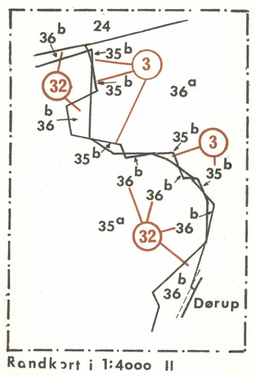

Randkort i 1:4000 II

Målestok 1:25 000

- Fredningsgrænse
- Eksisterende fredning
- Byggelinier (omkring skov-å-landevej)
- Fredskovspligt
- Træbevokset
- Varig græsvækst
- Fugtigt areal
- Off. stier og private stier
- Parkeringsareal
- Grusgrav
- (8) Lodsejer nr.

0 100 500 1000 m

Målestok 1:10 000

REG. NR. 05924.000

Kortbilag til kendelse af 26. august 1975 fra fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds vedrørende

FREDNING AF AREALER I JEKSENDALEN

HØRNING SKANDERBORG OG ÅRHUS KOMMUNER

Dele af
Dørup by Dørup Mølle Bodil Mølle samt Bjertrup by i Hørning sogn

Adslev og Jeksen byer sogn samt Kollens mølles jorder i Adslev sogn

Stilling by under Skanderborg købstads jorder Tarskov Mølle og Tåstrup by i Harlev sogn og Edslev by i Kolt sogn

Udarbejdet på grundlag af matrikelkort a jourført i oktober 1972 og Geodætisk Instituts målebordsblade 2513 og 2613

Udarbejdet af Fredningsplanudvalget for Århus amt i juli 1975

GÆLDENDE KORT >

Randkort I

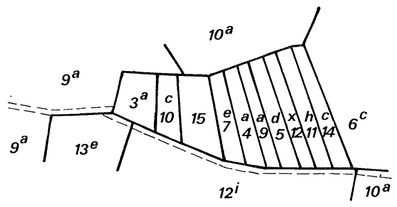

1:4000

0 50 100 200m

Randkort II

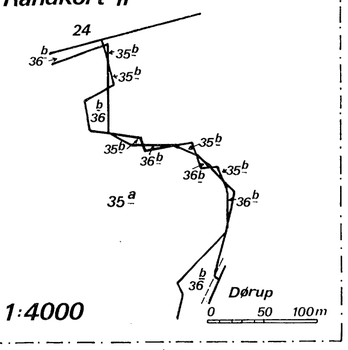

1:4000

0 50 100m

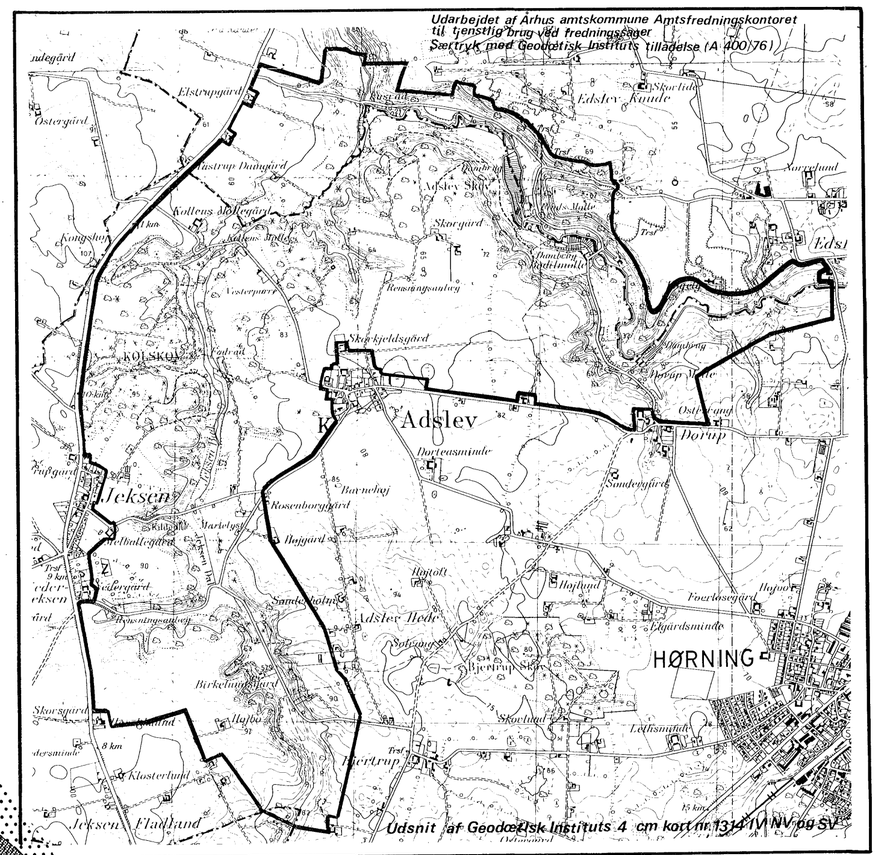

	Fredningsgrænse		Fugtigt areal
	Tidl. fredet		Stier m. off. adgang
	Fredskov		Parkeringsareal
	Træbevokset		Gl. grusgrav

Arealer i Jeksendalen

Hørning, Skanderborg og Århus kommuner i Århus amt

REG. NR. 05924.000

Dele af
Dørup, Bjertrup By og Hørning By, Hørning

Adslev By, Jeksen By samt Kollens Mølle, Adslev

Stilling By, Skanderborg jorder - Tarskov Mølle og Tåstrup By, Harlev og Edslev By, Kolt

Udfærdiget på grundlag af matrikelkort a'jourført i oktober 1978 og Geodætisk Instituts målebordsblade nr. 2513 og 2613

100 0 500 1000 m

Målestok 1:10 000

Kortbilag hørende til OVERFREDNINGSNÆVNETS kendelse i sag nr 2280/75	Grundkort udarbejdet i juli 1975 Sted: Fredningsplanudvalget for Århus amt Rettelser, tilføjelser m.v. af februar 1979 af Amtsfredningskontoret Århus

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.: 05924.00

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

REG. NR. 5924

FREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS VESTLIGE
FREDNINGSKREDS

TINGHUSET. VESTER ALLÉ 10
TLF. 06 - 12 20 77

8000 ÅRHUS C. DEN **21.marts 1983.**

SAG NR. **32/1983**

Nævnet har d.d. skrevet således til Mary-Ann Vestergaard og Asger Hansen, Bjertrupvej 9, Stilling, box 47, 8362 Hørning:

"I et hertil indsendt andragende/om har De ansøgt tilladelse til at tilplante en 1,29 ha stor dalskråning på Deres ejendom matr.nr. 12b Stilling med juletræskultur. Den pågældende skråning er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28.september 1979 om fredning af arealer i Jeksen-dalen, idet den ligger umiddelbart nord for fredningsområdets sydgrænse.

I den anledning meddeler fredningsnævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 34 den ansøgte tilladelse."

Grathe.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af bl.a. ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år.

Modtaget i fredningsstyrelsen
22 MAR. 1983
Fredningsstyrelsen.

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5924

År 1983, den 3o. marts, behandlede nævnet

sag nr. 21/1983 angående efterfølgende godkendelse af ombygning af transformer 1o8 Pindsmølle og transformer 444 Bodil Mølle med dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen og f.s.v. angår transformer nr. 444 også med dispensation fra åbyggelinien.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer L. Thorup, og det amtsvalgte medlem, godsejer I. Tesdorpf, samt suppleanten for det kommunevalgte medlem, arkitekt N. Chr. Skjøth.

Fredningsnævnets formand, dommer L. Thorup, der har besigtiget arealet, har konstateret, at transformerne er opstillet.

Der fremlagdes skrivelse af 1. marts 1983 med bilag fra Amtsfredningskontoret, der har godkendt det ansøgte.

Af det fremlagte fremgår, at det er oplyst, at der i forbindelse med etableringen af de 2 transformerstationer fjernes en del luftledninger i området.

Der er i fredningsnævnet enighed om at meddele en efterfølgende godkendelse af de 2 opstillede transformere, og der meddeles herved dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og for så vidt angår transformer nr. 444 meddeles tillige dispensation fra åbyggelinien.

L. Thorup.

/IC.

OVERFREDNINGSNÆVNET

REG. NR. 5924

Amaliegade 7 jf/ic
1256 København K
Telefon [redacted]
01-13 36 38

Dato: 4. oktober 1983

J. nr.: 1763 B/81-1/83

Politiassessor Hedvig Hauberg
Nørgård og professor Carl Aage
Nørgård
Skjoldsbjergvej 2,
Skjørring
8464 Galten

Vedrørende opførelse af et redskabshus på matr.nr. 13 c, Adslev By, Adslev - naturfredningslovens § 47 (skovbyggelinien) og overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Ved en afgørelse af 1. juli 1983 har fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds tilladt, at et ældre redskabshus til F.D.F.'s spejderhytte på ovennævnte matrikelnummer erstattes med et nyt redskabshus af samme størrelse som det hidtidige. Redskabshuset, der måler 3,8 x 3,3 m, opstilles ca. 4 m nord for lejrhytten og vil i det ydre komme til at svare til denne. Fredningsnævnets tilladelse er betinget af, at bebyggelsen fjernes, når ejendommen eventuelt ikke længere skal benyttes til lejrophold.

Denne afgørelse har De som skovejer påklaget til overfredningsnævnet, idet De anfører, at der ikke ved opførelse af nye bygninger bør ske en yderligere intensivering i arealets benyttelse. De har anført, at brugen af lejrhytten og udlejning af den medfører ødelæggelser i området. Der foreligger således eksempler på bilkørsel og parkering, løsgående hunde og ødelagte hegn på tilstødende ejendomme samt kraftig benyttelse af hele det omliggende område.

Af overfredningsnævnets kendelse § 2 fremgår bl.a., at fredningsnævnet kan meddele afslag på ønsker om om- og tilbygninger af eksisterende helårs- eller sommerhuse, hvis fredningsnævnet skønner, at bygningen vil få en uheldig indvirkning på landskabet.

Af de modtagne akter fremgår, at De og en anden skovejer i forbindelse med fredningsnævnets besigtigelse gjorde indsigelse mod enhver udvidelse af den eksisterende spejderhytte. De fremmødte repræsentanter for Århus amtskommune og for tilsynet med de private skove fandt ikke anledning til

at modsætte sig det ansøgte.

Fredningsnævnet har herefter enstemmigt besluttet at meddele den ønskede tilladelse.

I sagens behandling har deltaget samtlige 11 medlemmer af overfredningsnævnet.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet kan tiltræde fredningsnævnets enstemmige tilladelse til, at det hidtidige redskabshus erstattes med et hus af tilsvarende størrelse på vilkår, at bygningen fjernes, hvis ejendommen ikke længere skal benyttes til lejrophold.

P. o. v.

for O. Fisker

eksp.sekr.

REG. NR. 5924

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1984, den 1. februar, behandlede nævnet

sag nr. 195/1983

angående dispensation fra skovbyggelinien til opførelse af ny spejderhytte på matr. nr. lo g Edslev by, Kolt sogn, der er fredet i henhold til Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 angående fredning af arealer i Jeksendalen.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer L. Thorup, det amtsvalgte medlem, godsejer I. Tesdorpf, og det kommunevalgte medlem, stud. scient. J. O. Andreasen.

For F.D.F. - F.P.F. - 11. Århus kreds mødte installatør E. Rørbæk.

De tilgrænsende skovejere, Louise Brandt, R. Borgbjerg, L. Østergaard og Bodil Bigler, var mødt.

For Amtsfredningskontoret mødte skovtekniker Brøndum Petersen.

Der fremlagdes skrivelse af 14. november 1983 fra Bygningsinspektorat Syd med forskellige bilag, herunder en bygningstegning og beliggenhedsplan. Det fremgår af det forelagte, at der søges om tilladelse til at opføre en spejderhytte i 1½ etage med et etageareal på 16o m^2. Samtidig vil den eksisterende hytte på 11o m^2 bebygget areal blive nedrevet.

Det oplystes, at der i den gamle hytte var 2o sengepladser, og at der i den nye hytte vil blive indrettet et tilsvarende antal sengepladser.

Placeringen af den nye hytte blev forevist.

De mødte skovejere protesterede mod, at der meddeltes tilladelse til den nye hytte. I forbindelse hermed anførte de, at der har

været væsentlige ulemper ved de aktiviteter, der er foregået fra hytten, bl.a. med ulovlig indtrængen på privat ejendom og klipning af grene m.m.

Amtsfredningskontoret v/skovtekniker Brøndum Petersen ville ikke protestere mod det ansøgte.

Århus amt v/Amtsarkitektkontoret har den 8. november 1983 godkendt projektet.

Der er i fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til den projekterede hytte med den anviste placering. Hytten skal fremtræde i mørke farver, også for så vidt angår tagbeklædningen. Det er et vilkår for godkendelsen, at den gamle hytte nedrives, så snart den ansøgte hytte er opført. Det er endvidere et vilkår, at hytten fjernes, såfremt den ikke længere anvendes af spejderbevægelsen eller tilsvarende ungdomsorganisationer.

På de nævnte vilkår meddelte fredningsnævnet dispensation fra skovbyggelinien.

L. Thorup. /IC.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7 1256 København K.) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 7 FEB. 1984

L. Thorup.

1314 I SV.

OVERFREDNINGSNÆVNET

Amaliegade 7 jf/ic
1256 København K
Telefon [redacted]
01-13 36 38

REG. NR. 5924

Bodil og Erik Bigler
"Pindsmøllegård"
Pindsmøllevej 49
8362 Hørning

Dato: 15. oktober 1984
J. nr.: 2280/75-1/84

Ved en afgørelse af 9. maj 1984 har fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds tilladt Dem at bibeholde en hesterøringsplads, der uden forudgående tilladelse er anlagt på Deres ejendom matr.nr. 12 a, Edslev By, Kolt. Fredningsnævnets tilladelse er betinget af, at De forelægger nævnet en beplantningsplan med henblik på sløring af udgravningen til pladsen. Tilladelsen, som er en flertalsafgørelse, er meddelt ved dispensation fra overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til overfredningsnævnet af Danmarks Naturfredningsforening, som både konkret og af principielle grunde finder, at der bør nægtes tilladelse til at bibeholde hesterøringspladsen. Det anføres, at pladsen kunne være etableret uden for det område, der er omfattet af fredningskendelsen, og at det nuværende areal ret let vil kunne retableres.

Af sagen fremgår, at Deres ejendom, som blev erhvervet i 1983 med henblik på optræning af heste, ligger øst for Århus å i den østlige udkant af fredningen. For de af fredningen berørte arealer gælder, at disses nuværende tilstand skal bevares. Der må således ikke foretages ændringer i terrænet eller terrænformerne, bl.a. ved opfyldning og planering. Ved etablering af den ca. 23 x 65 m store hesterøringsplads er terrænet imidlertid mod øst blevet sænket ca. 2 m og mod vest hævet ca. 1 1/2 m.

Århus amts fredningsinspektorat har udtalt, at det foretagne terrænarbejde er uheldigt, også selv om der plantes vilde roser på en del af skråningsarealet. Amtsfredningsinspektoratet har peget på muligheden for at etablere hesterøringsplads på et tidligere grusgravningsareal på den del af Deres ejendom, som ligger uden for fredningsområdet.

I en skrivelse til overfredningsnævnet har De anført, at en flytning til grusgraven vil være yderst uheldig, bl.a. fordi de skrænter, der fører hertil ikke kan forceres i stærk regn og om vinteren. Det afgørende er imidlertid, at det er umuligt at arbejde med heste i grusgraven, som ligger tæt ved Århus kommunes losseplads. Lossepladsen er åben fra kl. 7 til kl. $16^{\underline{30}}$, og flagrende materialerester herfra vil udgøre en alvorlig sikkerhedsrisiko.

Overfredningsnævnet har modtaget fotografier til brug ved sagens behandling.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det må anses for yderst beklageligt, at det omhandlede terrænarbejde er foretaget uden fredningsmyndighedernes forudgående tilladelse.

Overfredningsnævnet finder imidlertid efter omstændighederne at kunne tiltræde, at den etablerede hesterøringsplads bibeholdes og har herved bl.a. lagt vægt på, at flytning til en beliggenhed i nærheden af den eksisterende losseplads vil frembyde fare ved benyttelsen.

Herefter stadfæstes fredningsnævnets afgørelse i sin helhed.

8 af overfredningsnævnets medlemmer har deltaget i sagens behandling. Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

J. Fisker
eksp.sekr.

Fredningsprotokollen

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5924

År 1985, den 21.august, behandlede nævnet

sag nr. 108/1985 angående dispensation fra overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen til regulering af Jeksen Dalvej, etape 4.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer L. Thorup og det amtsvalgte medlem I. Tesdorpf.

Sagen er telefonisk forelagt nævnets kommunevalgte medlem.

Der fremlagdes skrivelse af 21. august 1985 med bilag fra Kommuneingeniøren i Hørning.

Endvidere fremlægges kopi af skrivelse af 18. juli 1985 fra amtsfredningskontoret til Hørning kommune.

Af det forelagte fremgår, at Hørning kommune har planlagt en udvidelse og regulering af Jeksen Dalvej fra Randersvej til Marienlystvej, hvilket amtsfredningskontoret har godkendt i medfør af naturfredningslovens § 42.

Der er i fredningsnævnet enighed om at meddele dispensation fra overfredningsnævnets foranførte kendelse af 28. september 1979 til den ansøgte regulering af ca. 750 lbm af Jeksen Dalvej, idet det ikke skønnes at medføre et væsentlig indgreb i det fredede område.

L. Thorup. /lv

Fredningspåtegning

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5924

År 1985, den 21. august, behandlede nævnet

sag nr. 105/1985 angående efterfølgende godkendelse af allerede påbegyndt opfyldning på ejendommen matr.nr. 2 a m.fl. Dørup, by, Hørning sogn, der er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer L. Thorup og amtsvalgte medlem, godsejer I. Tesdorpf.

For amtsfredningskontoret mødte skovtekniker Brøndum Petersen.

Sagen er telefonisk forelagt nævnets kommunevalgte medlem.

Ejendommen har været besigtiget af nævnets formand.

Der fremlagdes kopi af skrivelse af 17. juli 1985 fra Århus amtskommune, udvalget for teknik og miljø til ejeren Arne Vestergaard Andersen bilagt skitse.

Af det forelagte fremgår, at der ansøges om at erstatte 2 stk. gamle forfaldne murbygningsværker med en dæmning (skovvej) af ler og muldjord. Som begrundelse for ansøgningen er anført, at murværket i begge stemmeværker er meget besværlig at holde tæt. Ligeledes er taget på det ene stemmeværk meget forfaldent. Vedligeholdelse af stemmeværkerne besværliggøres af, at området er meget blødt og sumpet. Det er endvidere gjort gældende, at en dæmning (skovvej) ca. 3 m bred også er nødvendig for at udnytte træerne i området.

Amtsfredningskontoret ved Brøndum Petersen og Århus amtskommune, udvalget for teknik og miljø anbefaler over for fredningsnævnet at meddele dispensation fra den forannævnte fredningskendelse.

Der er i fredningsnævnet enighed om at godkende det forelig-

gende projekt og der meddeles herved dispensation fra naturfredningslovens § 34.

L. Thorup. /lv

Skriftens rigtighed bekræftes.

Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7 1256 København K.) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 29 AUG. 1985

L. Thorup.

REG. NR. 5924

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Til fredningsregisteret
til orientering 18/6-86 RH

Den 3. juni 1986 behandlede nævnet
Sag nr. 140/1985 angående ansøgning om nedrivning af eksisterende hus og opførelse af enfamilieshus på matr. nr. 15 a Adslev by, Adslev, der er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen.

Amtsfredningskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte byggeri, der har en forholdsvis lav byggehøjde og en udformning tilpasset terrænforholdene.

Der var i fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til det ansøgte byggeri, således som dette er vist på hovedtegning og situationsplan af 8. maj 1986.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 53 og § 47 kan fredning [illegible] afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7 3 København K.) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 6 JUNI 1986

Jørgen Jensen
Jørgen Jensen

ØVERFREDNINGSNÆVNET

REG. NR. 5924

Amaliegade 7 JF/ic
1256 København K
Telefon 01 - 13 36 38

FDF/FPF Århus 4. kreds
v/Ole Glasius
Bredkær Tværvej 57
8250 Egå

Dato: 17.09.86

J. nr.: 2280/75-1/86

Ved en afgørelse af 24. april 1986 har fredningsnnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds tilladt, at der opføres en ny spejderhytte på ejendommen matr. nr. 20 e, Adslev By, Adslev. Tilladelsen er givet på vilkår, at hytten udelukkende anvendes til fritidsformål for FDF/FPF, og at den eksisterende hytte fjernes senest samtidig med færdiggørelse af den nye hytte. FDF/FPF har påklaget afgørelsen til overfredningsnævnet, efter at fredningsnævnet har afslået at ændre den trufne afgørelse.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet ved dispensation fra overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Af kendelsens § 2 fremgår bl.a., at de fredede arealer ikke må bebygges yderligere, og at om- og tilbygninger af eksisterende lovligt opførte helårs- eller sommerhuse kun må foretages efter forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet, hvis bygningens ydre herved i væsentlig grad ændrer karakter. Fredningsnævnet kan meddele afslag på ansøgningen, hvis det skønner, at bygningen vil få en uheldig indvirkning på landskabet. Af kendelsens § 5 fremgår endvidere, at der på matr.nr. 20 e, Adslev By, må opslås telte omkring huset, sålænge ejendommen ejes af en ungdomsorganisation.

I spørgsmålet om byggeri på matr.nr. 20 e, Adslev By, foreligger oplyst, at fredningsnævnet i 1981 meddelte dispensation i medfør af fredningskendelsen og naturfredningslovens § 47 (skovbyggelinien) til, at den eksisterende hytte på ca. 50 m^2 måtte skiftes ud med en ny hytte på ca. 133 m^2. Byggeriet, som også

blev tilladt i medfør af by- og landzoneloven, blev imidlertid ikke bragt til udførelse, hvorefter FDF/FPF nu har søgt og på visse vilkår fået fredningsnævnets tilladelse til at opføre en hytte på 144 m^2. I fredningsnævnets behandling af sagen har deltaget repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, Århus amtskommune, ligesom en af de indbudte skovejere var tilstede ved besigtigelsen. Ingen af de fremmødte ses at have udtalt sig imod, at den nye hytte bliver opført. Af sagen fremgår endvidere, at Århus amtskommune har tilladt byggeriet i medfør af miljøbeskyttelsesloven, og at Hørning kommune efter udløbet af den ordinære ankefrist har udstedt byggetilladelse til en hytte på 144 m^2, samtidig med at den eksisterende hytte bliver nedrevet.

FDF/FPF Århus 4. kreds har påklaget afgørelsen med påstand om, at de 2 vilkår for tilladelsen slettes - at hytten udelukkende anvendes til fritidsformål for FDF/FPF, og at den eksisterende hytte fjernes. Det anføres, at der allerede er investeret ca. 150.000 kr. til indlæggelse af vand og el, at kredsens økonomi er yderst anstrengt, og at der derfor er hårdt brug for en indtægt ved udleje af hytten, samt at området ikke vil blive yderligere belastet, idet antallet af sengepladser vil være uændret, nemlig 20. Om den eksisterende hytte oplyses, at denne fremtidig skal anvendes som materialedepot.

FDF/FDP's hovedkontor har hertil bl.a. føjet, at der ikke tidligere er pålagt FDF-kredse en så snæver anvendelse af ejendom på fredet område, og at en indsnævring af hyttens anvendelsesmuligheder i forhold til nu vil være ødelæggende for byggeriets økonomi.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes, at der af fredningsnævnet er meddelt tilladelse til opførelse af den omhandlede spejderhytte på 144 m^2, at det som vilkår herfor er bestemt, at den eksisterende hytte skal fjernes samtidig med færdiggørelse af den nye hytte, og at hytten alene må anvendes til lejrophold (fritidsformål). Overfredningsnævnet finder, at det yderligere bør være et vilkår for tilladelsen, at den nye bygning fjernes af ejeren, når dens benyttelse til lejrophold eventuelt ophører. Derimod finder overfredningsnævnet ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastholde bestemmelsen om, at hytten udelukkende må anvendes af FDF/FPF.

Med disse ændringer stadfæstes fredningsnævnets afgørelse.

I sagens behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer. Afgørelsen er enstemmig.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 5 år fra nærværende skrivelses dato, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

Med venlig hilsen

J. Fisker

eksp.sekr.

OVERFREDNINGSNÆVNET

REG. NR. 5924

Amaliegade 7 JF/ams
1256 København K
Telefon 01 - 13 36 38

FDF/FPF Århus 4. kreds
v/Ole Glasius
Bredkær Tværvej 57
8250 Egå

Dato: 17.2.87

J. nr.: 2280/75-3/86

Ved en afgørelse af 17. september 1986 har Overfredningsnævnet tilladt FDF/FPF Århus 4. kreds at opføre en ny spejderhytte på ejendommen matr.nr. 20 e, Adslev By, Adslev. Ejendommen er omfattet såvel af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen som af skovbyggelinien i henhold til naturfredningslovens § 47. Tilladelsen blev givet på bl.a det vilkår, at hytten alene anvendes til lejrformål (fritidsformål).

I skrivelse af 17. november 1986 har ejerne af den skov, der afkaster skovbyggelinien, anmodet Overfredningsnævnet om at genoptage sagen med henblik på en ændring af det nævnte vilkår for tilladelsen.

De har derefter forhandlet med skovejerne og opnået enighed med dem om de principper, hvorefter hytten kan udlejes.

Overfredningsnævnet ændrer herefter det tidligere fastsatte vilkår for tilladelsen til, at hytten kun må anvendes til lejrformål (fritidsformål), og at hytten kun må udlejes til FDF/FPF kredse eller andre uniformerede korps, dog i enkelte tilfælde til en klasse lejrskoleelever under ledelse af en lærer med tilknytning til FDF/FPF eller et andet uniformeret korps.

I sagens behandling har deltaget samtlige 10 medlemmer af Overfredningsnævnet. Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

J. Fisker
eksp.sekr.

Kopi til fredningsregistret

REG. NR. 5924

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 8. oktober 1986 behandlede nævnet
Sag nr. 128/1986 angående ansøgning om opførelse af tilbygning på ejendommen matr. nr. 1o f Edslev by, Kolt, der er omfattet af Jeksendal-fredningen.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor O. Bisgaard.

For amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.

Ejeren, Jytte Andersen, var mødt.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Amtsfredningskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.

Der var i fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til opførelse af den ansøgte tilbygning på vilkår, at taget udføres i samme materiale og farve som på eksisterende hus, og at taghældningen udføres i overensstemmelse med de fremsendte tegninger.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 14 OKT. 1986

Jørgen Jensen

Kopi til fredningsregistret.

REG. NR. 5924

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 8. oktober 1986 behandlede nævnet
Sag nr. 149/1986 angående ansøgning om godkendelse af opførelse af udhus og terrænregulering på ejendommen matr. nr. 5 Tåstrup by, Harlev, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor O. Bisgaard.

For amtsfredningskontoret mødte landsinspektør P.H. Knuhtsen.

Ejeren, B. Savioli, var mødt og oplyste, at han ikke var klar over, at opførelse af hønsehuset krævede godkendelse.

For Dansk Naturfredningsforenings lokalkomite mødte skoleinspektør Søren Højager, som fremhævede, at hønsehuset var placeret meget dominerende og alt for tæt på Jeksen bæk.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Amtsfredningskontoret har blandt andet udtalt, at den ny bebyggelse er særdeles uheldig, især på grund af beliggenheden meget tæt ved bækken.

Der var i fredningsnævnet enighed om, at det opførte hønsehus og hønsegård ikke kan godkendes, ligesom den foretagne terrænregulering ikke kan godkendes.

Nævnet pålagde ejeren at fjerne hønsehus og hønsegård og opfyldningsmaterialer samt at retablere skrænten mod åen inden den 1. juni 1987.

Efter omstændighederne godkendte nævnet opførelsen og placeringen af drivhuset.

Nævnet henleder opmærksomheden på, at en alternativ placering af hønsehuset forudsætter nævnets godkendelse.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven's § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

13 OKT. 1986

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den

Jørgen Jensen

Jørgen Jensen

REG. NR. 5924

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen
. 3 APR. 87

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ARHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 26. marts 1987 behandlede nævnet
Sag nr. 28/1987 angående ansøgning om tilladelse til opførelse af tilbygning på matr. nr. 1o e Edslev by, Kolt, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Ejeren, Holger Christiansen, var mødt.
For Dansk Naturfredningsforenings lokalkomite mødte Poul Kjærum.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Amtsfredningskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Fredningsnævnet vedtog i medfør af naturfredningslovens § 34 at meddele dispensation til den ansøgte tilbygning.
Ejeren oplyste, at han har til hensigt at male bygningen i gule og lysegrå farver, hvilket nævnet tiltrådte. Nævnet meddelte endvidere tilladelse til at etablere græsplænen vest for huset i én eller to terrasser med natursten.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.
Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 27 MRS. 1987

Jørgen Jensen

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
j.nr. F. 1303/12-24 Bil.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
23 APR. 1988

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5924

Den 9. april 1987 behandlede nævnet
Sag nr. 14o/1985 angående ansøgning om tilladelse til terrænregulering på ejendommen matr. nr. 15 a Adslev by, Adslev, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer viggo Thing, det kommunevalgte medlem, maskinfuldmægtig Aksel Mortensen, og sekretæren, retsassessor O. Bisgaard.

For amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.

Ejeren, Jørgen Aaris, var mødt.

For Dansk Naturfredningsforenings lokalkomite mødte Knud Damsager.

Endvidere mødte Arne Erbs, Hørning kommune.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Det fremgår af ansøgningen, at det bebyggede areal ændres fra det tidligere godkendte på 152 m^2 til 164 m^2, og at huset drejes, således at det kommer til at ligge tættere ved bækken end det projekt, der er godkendt ved nævnets afgørelse af 3. juni 1986.

Der var i fredningsnævnet enighed om at fastholde nævnets afgørelse af 3. juni 1986 og meddele afslag på det nu ansøgte. Nævnet finder, at opfyldning og terrænregulering samt placering af huset som ansøgt - i forhold til det projekt, der godkendtes 3. juni 1986 - indeholder så betydelige indgreb mod fredningens formål, at dispensation i medfør af naturfredningslovens § 34 ikke vil kunne meddeles.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.
Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 21 APR. 1987
Jørgen Jensen

REG. NR. 5924 + andre

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 6 JULI 1987

Den 18. juni 1987 behandlede nævnet
Sag nr. 67/1987 angående ansøgning om opstilling af hønsehus og drivhus på ejendommen matr. nr. 5 e m.fl. Tåstrup by, Harlev, der er omfattet af Jeksenfredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen.
Amtsfredningskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele dispensation i medfør af naturfredningslovens § 34 til det ansøgte i overensstemmelse med nævnets tidligere afgørelse i sag 149/1986.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 53 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 297o Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
En tilladelse efter dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.
Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 29. juni 1987

Jørgen Jensen.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
16 SEP. 1987

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5924

Den lo. september 1987 behandlede Nævnet
Sag nr. 78/1987 angående rørlægning af grøft langs
fortsat. Jeksen Dalvej, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, tegnestueleder Carsten Lund Pedersen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Der har tidligere været afholdt besigtigelse med de implicerede parter den 18. juni 1987.
Amtsfredningskontoret har anbefalet, at rørlægningen fjernes og grøften retableres.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at kræve rørlægningen fjernet undtagen ved overkørsler. I øvrigt kræver Fredningsnævnet grøften retableret, således at de opsatte betonkantsten fjernes, og at eventuelle forstærkninger udføres i naturmaterialer. Fredningsnævnet imødeser et projekt indsendt til godkendelse inden arbejdets udførelse. Arbejdet skal være tilendebragt senest 1. marts 1988.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 53 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.
Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 15 SEP. 1987

Jørgen Jensen

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
16 SEP. 1987

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 592Y

Den 10. september 1987 behandlede Nævnet
Sag nr. 137/1987 angående terrænregulering på matr. nr. 12 i
fortsat. og 13 e Jeksen by, Adslev, der er omfattet
af Jeksen-fredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, suppleanten for det kommunevalgte medlem, tegnestueleder Carsten Lund Pedersen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Der har tidligere været afholdt besigtigelse med de implicerede parter den 18. juni 1987.
Amtsfredningskontoret har anbefalet, at overkanten af skrænten trækkes 3 meter tilbage og tildækkes med ren muldjord, så der etableres en fladere skråning mod dalbunden.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at pålægge ejeren, Peter Østergaard, at ændre den foretagne terrænregulering således, at overkanten af skrænten trækkes 3 meter tilbage og tildækkes med ren muldjord, så der etableres en fladere skråning mod dalbunden. Arbejdet skal være udført senest 1. april 1988.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningslovens § 58 og § 47 kan fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 7, 1256 København K) af bl. a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner samt af skovejeren ved dispensation fra skovbyggelinien.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.
Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 15 SEP. 1987

Jørgen Jensen

REG. NR. 05924.000

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 17. december 1987 behandlede Nævnet
Sag nr. 176/1987 angående etablering af lystfiskersø ved Pinds Mølle Dambrug, matr. nr. 2 e m.fl., Edslev by, Kolt, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen og landinspektør Bente Andersen.
I forbindelse med Nævnets besigtigelse den 5. november 1987 konstateres foretagne terrænreguleringer i det fredede område uden tilladelse fra Fredningsnævnet.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen.
Amtsfredningskontoret har anbefalet, at der efter omstændighederne meddeles dispensation til de foretagne anlægsarbejder på vilkår:
at dæmninger m.v. tilsås i græs, som til stadighed vedligeholdes,
at der skabes og inden 1. maj 1988 etableres en passende beplantning (rødel, birk o.lign.) i området efter en plan, der forinden forelægges Nævnet til godkendelse, og
at de opstillede læskure fjernes.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele efterfølgende godkendelse i medfør af naturfredningslovens § 34 til de foretagne anlægsarbejder på vilkår som foreslået af Amtsfredningskontoret.

Jørgen Jensen.

Miljøministeriet
J. nr. F 1303/12-90

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 5 JAN. 1988

REG. NR. 05924.000

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 17. december 1987 behandlede Nævnet
Sag nr. 177/1987 angående ansøgning om opførelse af opdrætshal og anlæg af rensningsanlæg ved Pinds Mølle Dambrug, matr. nr. 2 e m.fl. Edslev by, Kolt, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september ~~1987.~~ 1979

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen og landinspektør Bente Andersen.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Amtsfredningskontoret har intet haft at indvende mod den godkendelse af det foreliggende skitseprojekt.
Der var i Fredningsnævnet enighed om i medfør af naturfredningslovens § 34 at meddele principiel tilladelse til det ansøgte projekt. Nævnet stiller vilkår om forelæggelse af detailplaner om placering og udformning til endelig godkendelse. Opdrætshallen bør tilstræbes udført lavest muligt.
En endelig tilladelse må endvidere forventes betinget af, at der udarbejdes en beplantningsplan, som skal godkendes af Nævnet.

Miljøministeriet
J. nr. F. 1303/12-40

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 5 JAN. 1988

Jørgen Jensen

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05924.00

Dispensationer i perioden: 07-01-1988 - 17-12-1991

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 05924.000

Den 7. januar 1988 behandlede Nævnet
Sag nr. 169/1987 angående ansøgning om tilladelse til at opstille jernbanevogn på matr. nr. 5 b Dørup by, Hørning, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen.
Amtsfredningskontoret har indstillet, at der ikke meddeles tilladelse til opstilling af en jernbanevogn som læskur.
Der var i Fredningsnævnet enighed om, at en jernbanevogn ikke kan anses som "et sædvanligt læskur", og at det vil være i strid med fredningens formål at godkende opstilling af jernbanevognen.
Nævnet kræver herefter jernbanevognen fjernet senest 1. april 1988.
Det tilkendegives samtidig, at Nævnet vil være indstillet på at godkende opstilling af et sædvanligt læskur med den på tegningen angivne placering. Tegning af læskuret imødeses indsendt til Fredningsnævnet.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 12 JAN. 1988

Jørgen Jensen

REG. NR. 05924.000

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 7. januar 1988 behandlede Nævnet
Sag nr. 139/1987 angående ansøgning om opførelse af nyt maskinhus på matr. nr. 1 d m.fl. Dørup by, Hørning, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Ejeren har henvist til Nævnets afgørelse af 5. november 1987 og søgt om, at Nævnets vilkår om opførelse med gråt tag ændres til sort tag.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at give ansøgeren tilladelse til at opføre maskinhset med sort tag, men i øvrigt på vilkår som anført i Nævnets afgørelse af 5. november 1987.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 12 JAN. 1988

Jørgen Jensen

REG. NR. 5924

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
16 FEB. 1988

Den 4. februar 1988 behandlede Nævnet
Sag nr. 176/1987 angående etablering af lystfiskersø ved Pinds Mølle Dambrug, matr. nr. 2 e m.fl. Edslev by, Kolt, der er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979. (JEKSENDAL)

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For Amtsfredningskontoret mødte landinspektør P.H. Knuhtsen.
Sagens bilag var til stede.
Sagen har Været forelagt det kommunevalgte medlem, lærer Kent Christensen.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at udtale, at den fremsendte beplantningsplan ikke skal indeholde fyr og liguster. Nævnet ser gerne, at der plantes mere eg, el og pil. Der bør ikke plantes eg på øen.
For så vidt angår læskurene fastholder Nævnet sin afgørelse af 17. december 1987. Nævnet foreslår, at der i stedet etableres læplantningsgrupper.
Nævnet imødeser en revideret beplantningsplan fremsendt til godkendelse.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 8 FEB. 1988

Jørgen Jensen

Miljøministeriet
J. nr F 1303/12-90

1US-11

REG. NR. 5924

OVERFREDNINGSNÆVNET

Slotsmarken 15
2970 Hørsholm
Telefon 02 76 57 18

BA/bop

Hørning Kommune
Udvalget for teknik og miljø
Vestervej 18
8362 Hørning

Den 10. februar 1988
J.nr. 2280/75 - 1/87

Vedr. j.nr. 05.01.00, Jeksen Dalvej.

Fredningsnævnet for Århus Amts Sydlige Fredningskreds har den 15. september 1987 meddelt en afgørelse angående en af Kommunen udført rørlægning af en grøft langs Jeksen Dalvej. Ved afgørelsen påbød Fredningsnævnet ved enstemmig beslutning efter forudgående besigtigelse, at rørlægningen skal fjernes undtagen ved overkørsler, og at grøften skal retableres, således at de opsatte betonkantsten fjernes, og at eventuelle forstærkninger udføres i naturmaterialer. Arbejdet skal efter afgørelsen være tilendebragt senest 1. marts 1988, efter at Fredningsnævnet har godkendt et retableringsprojekt.

Udvalget har påklaget Fredningsnævnets afgørelse til Overfredningsnævnet.

Retsgrundlaget for den påklagede afgørelse er Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Efter fredningsbestemmelsernes punkt 12 må vejanlæg og vejreguleringer kun udføres efter Fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet meddelte den 21. august 1985 en af Kommunen ansøgt dispensation fra fredningskendelsen til udvidelse og regulering af ca. 750 m af Jeksen Dalvej fra Randersvej til Marielystvej, efter at Århus Amt den 18. juli 1985 havde godkendt projektet i henhold til naturfredningslovens § 42. Det således godkendte projekt omfattede etablering af en åben grøft i den sydlige vejside fra Marielystvej til Jeksen renseanlæg og med forbindelse til

Jeksen bæk.

Efter projektets udførelse har Kommunen rørlagt grøften på en ca. 165 m lang strækning.

Udvalget har påstået Fredningsnævnets afgørelse ændret, så rørlægningen kan bevares, når blot betonkantstenene udskiftes med naturmaterialer. Det er herved anført, at grøften er en del af vejanlægget, og at Kommunen som ansvarlig for vejens funktion har ret til at foretage de foranstaltninger, som Kommunen finder nødvendige for at sikre denne funktion. Det er yderligere anført, at det efter anlægget af vejen viste sig, at det på en vis strækning var umuligt på grund af jordens beskaffenhed at få grøftebund og skråninger til at holde, og at bortskylningerne vil medføre, at rabatten, sidestøtten og dermed vejens bæreevne forsvinder. Kommunen har overvejet forskellige muligheder for at afhjælpe forholdet og har valgt rørlægning af grøften på henved en tredjedel af grøftens samlede længde som den bedste. Det er i øvrigt gjort gældende, at rørlægningen ikke er i strid med intentionerne med fredningen af området.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Også kommuner som udøvere af forvaltningsmyndighed har pligt til at efterkomme fastsatte fredningsbestemmelser. Når der - som i denne sag - efter en afvejning af fredningsmæssige og trafiksikkerhedsmæssige hensyn er meddelt dispensation fra en fredningsbestemmelse til gennemførelse af en vejregulering på grundlag af et udarbejdet projekt, kan vejmyndigheden ikke på egen hånd foretage ændringer af projektet.

Overfredningsnævnet finder ikke, at der i det af Kommunen anførte er tilstrækkelig begrundelse for at anlægge en anden vurdering end den, der har ført Fredningsnævnet til enstemmigt at træffe den påklagede afgørelse.

Overfredningsnævnet stadsfæster derfor Fredningsnævnets afgørelse af 15. september 1987, dog at lovliggørelsesfristen ændres til 1. juni 1988.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets medlemmer. Afgørelsen er truffet enstemmigt.

På Overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18 APR. 1988

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 5924

Den 14. april 1988 behandlede Nævnet
Sag nr. 15/1988 angående ansøgning om tilladelse til at foretage tilbygning til eksisterende ridehal på matr. nr. 12 a m.fl. Edslev by, Kolt, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979-

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, Kent Christensen og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For By- og Landskabskontoret mødte ingeniør M.H. Thiesen.
Ejeren, Bodil Bigler, var mødt.
For Dansk naturfredningsforenings lokalkomité mødte Søren Højager, der fandt, at den ansøgte tilbygning var for stor.
Ejeren anførte, at ansøgningen er begrundet i, at en tilbygning vil være nødvendig af hensyn til driften af ejendommen. Tilbygningen skal hovedsagelig benyttes til oplag af maskiner, køretøjer, halm og hø.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
By- og Landskabskontoret har oplyst, at der tidligere i 1983 er meddelt zonetilladelse blandt andet til den tilbygning, der nu ønskes opført, og at man efter omstændighederne fortsat ikke vil have noget at indvende mod den ansøgte tilbygning.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele dispensation i henhold til naturfredningslovens § 34 til det ansøgte byggeri på vilkår, at tilbygningen opføres i en længde på højst 30 meter og i tilsvarende materialer og farver, som den eksisterende hal.
Fredningsnævnet bemærker i denne forbindelse, at der ikke kan forventes meddelt dispensation til fremtidige udvidelser af ejendommens bygninger.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 18 APR. 1988
Jørgen Jensen

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
j.nr. F 1303/12-40 Bil.

IVS.K

OVERFREDNINGSNÆVNET

REG. NR. 5924

Slotsmarken 15 JF./bop
2970 Hørsholm
Telefon 02 76 57 18

Advokat Jens Müller
Adelgade 83
8660 Skanderborg

Den 2. juni 1988
J.nr. 2280/75-1/88

I fortsættelse af en principtilladelse af 17. december 1987 har Fredningsnævnet for Århus Amts Sydlige Fredningskreds ved en afgørelse af 4. februar 1988 tilladt Deres klienter, Lillian Østergård og Richard Borgbjerg, at bibeholde en lystfiskersø, der uden forudgående godkendelse er oprettet ved Pinds Mølle Dambrug på matr.nr. 2 e m.fl. Edslev By, Kolt. Fredningsnævnets tilladelse, som er givet ved dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, er bl.a. betinget af, at de læskure, der er opstillet ved søen, skal fjernes. Fredningsnævnet har stillet i udsigt, at der i stedet kan etableres læplantningsgrupper.

Denne afgørelse har De påklaget til Overfredningsnævnet med påstand om, at læskurene tillades bibeholdt, idet Deres klienter dog er indforstået med evt. at ændre skurenes placering, at male dem i jordbrun farve og at etablere slørende beplantning omkring dem.

I tidligere skrivelse - af 29. januar 1988 - har De anført, at læskurene bruges af lystfiskere, men at det oprindelig var hensigten, at skurene også skulle bruges af de får, lam og væddere, der færdes på ejendommen. De har herved henvist til, at det iflg. Overfredningsnævnets kendelse er tilladt at anbringe sædvanlige læskure til kreaturer efter Fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenhed.

Af sagen fremgår, at Århus Amt, amtsfredningskontoret, i en skrivelse af 17. november 1987 efter omstændighederne har kunnet anbefale, at der meddeles dispensation til de foretagne arbejder, dog bl.a. betinget af at de opstillede læskure bliver fjernet.

Overfredningsnævnet skal udtale:

De læskure, der er opstillet på Deres klients ejendom i forbindelse med etableringen af lystfiskersø m.v., kan ikke anses for omfattet af fredningskendelsens bestemmelse om læskure, og Overfredningsnævnet finder ikke grundlag for at tillade skurene bibeholdt.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnets afgørelse af 4. februar 1988.

I sagens behandling har deltaget 10 af Overfredningsnævnets medlemmer. Afgørelsen er enstemmig.

På Overfredningsnævnets vegne

J. Fisker.

J. Fisker
eksp.sekr.

5924

REG. NR. WS

18.0489

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
14 APR. 1989

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 6. april 1989 behandlede Nævnet
Sag nr. 162/1988 angående ansøgning om tilladelse til at opstille 3 små huse på under 10 m² pr. hus på ejendommen matr. nr. 14 d Jeksen by, Adslev, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Arne Mortensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For By- og Landskabskontoret mødte skovtekniker Ole Brøndum.
For ejerne mødte Palle Rasmussen og Preben Rasmussen.
For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte Knud Damsager.
Endvidere mødte Arne Erbs, Hørning kommune.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Danmarks Naturfredningsforening har ikke haft noget at indvende mod det ansøgte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om i medfør af naturfredningslovens § 34 at meddele tilladelse til det ansøgte på betingelse af , at hytterne males i mørke jordfarver, og at den nærmere placering fastlægges efter aftale med naboer.
Nævnet stiller endvidere som betingelse, at det samlede antal sovepladser ikke må overstige 32.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 13 APR. 89

Jørgen Jensen

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0001
Akt. nr. 10

Bil.

~~Foto venter~~

REG. NR. 5924/LUS

18.04.89

JW

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 6. april 1989 behandlede Nævnet
Sag nr. 32/1989 angående ansøgning om tilladelse til at etablere en ca. 1 ha stor sø på ejendommen matr. nr. 14 a m.fl. Jeksen by, Adslev, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Arne Mortensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For By- og Landskabskontoret mødte skovtekniker Ole Brøndum.
Ejeren, Ivan Borgbjerg, var mødt.
For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte Knud Damsager.
Endvidere mødte kommuneingeniør Heilman, Arne Erbs og borgmester Carsten Jacobsen, Hørning kommune, samt Peter Svane, Hedeselskabet.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
By- og Landskabskontoret og Danmarks Naturfrednings forening har ikke kunnet anbefalet det ansøgte, som vil være et indgreb i de geologiske interesser, som det bl.a. er fredningens formål at beskytte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele afslag på det ansøgte, som vil være i strid med fredningens formål.
Nævnet vil imidlertid være indstillet på at tillade en åbning af den rørlagte bæk, således at der etableres en grøft med en bredde på højst 1-2 meter.
Nævnet anmoder i så fald om at få forelagt et projekt, der viser grøftens forløb, som må tilstræbes anlagt med et forløb, der svarer til et naturligt vandløb.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 13 APR. 1989
Jørgen Jensen

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 121/12-0001
Akt. nr. 14

~~Foto venter~~

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
2 3 OKT. 1989

UDSKRIFT
af
forhandlingsprotokollen
for
NATURFREDNINGSNÆVNET FOR
ÅRHUS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

REG. NR. 05924.000

Den 12. oktober 1989 behandlede Nævnet
Sag nr. 106/1989 angående ansøgning om tilladelse til at udvide en hytte på ejendommen matr. nr. 13 c Adslev by, Adslev, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 og skovbyggelinien.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, suppleanten for det kommunevalgte medlem, Carsten Lund, samt sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For ansøgeren mødte Kim Pape Jensen.
Endvidere mødte kommuneingeniør Heilmann og Bjørn Niels Ebbesen.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
By- og Landskabskontoret har ikke kunnet anbefale en udvidelse af hytten af hensyn til naturens bæreevne og parcellens størrelse.
Danmarks Naturfredningslovens og Bjørn Niels Ebbesen tilsluttede sig dette.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele afslag på det ansøgte under henvisning til det af By- og Landskabskontoret anførte.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 18 OKT. 1989
Jørgen Jensen

Udskrift sendt til:
Ansøger
Kommune
Århus Amt
Danmarks Naturfredningsforening
Skov- og Naturstyrelsen

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1311/12-0001
Akt. nr. 174.

Bil.

FOTOKOPI
Retten i Århus

REG. NR. 05924.000

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 23. november 1989 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 124/1989 angående ansøgning om tilladelse til at etablere et bundfældningsbassin på ejendommen matr. nr. 1 c Dørupby, Hørning, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen., og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.
For By- og Landskabskontoret mødte skovtekniker Ole Brøndum..
Ejerne, Per og Mogens Damgaard Holm, var mødt.
Endvidere mødte Poul Nordemann Jensen, Århus amts miljøkontor.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
By- og Landskabskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Danmarks Naturfredningsforening har meddelt, at den efter at have gennemgået projektet ikke har indvendinger mod en dispensation.
Der var i Fredningsnævnet enighed om i medfør af naturfredningslovens § 34 at meddele tilladelse til etablering af det ansøgte bundfældningsbassin. Det er et vilkår for tilladelsen, at den opgravede jord ikke spredes på de omliggende arealer, herunder engarealer, men fjernes fra det fredede område, eller spredes på dyrkede landbrugsarealer.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af b.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0001
Akt. nr. 47.
Bil.

1/12

klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 1. december 1989.

Jørgen Jensen.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

REG. NR. 05924.006

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 23. november 1989 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 138/1989 angående etablering af fisketrappe på ejendommen matr. nr. 2 e Kollens Mølle, Adslev. Jeksenfredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen, og sekretæren, retsassessor Otto [illegible]gaard.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet foretog besigtigelse.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at udtale, at fisketrappen er udført i overensstemmelse med Nævnets afgørelse af 5. november 1987. Nævnet finder ikke anledning til at stille vilkår om terrænændringer og beplantning, ligesom Nævnet også finder renoveringen af det gamle styrt tilfredsstillende.

Jørgen Jensen.

[illegible]kriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 [illegible]sholm) af b.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige fredningskreds, den 1. december 1989.

Jørgen Jensen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0001
Akt. nr. 49.

~~Bil.~~

REG. NR. 05924.000

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 1. marts 1990 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 10/1990 angående ansøgning om tilladelse til etablering af et spildevandsanlæg og til udstykning af matr. nr. 8 a Adslev by, Adslev, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.
Landskabskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse i medfør af naturfredningslovns § 34 til etablering af det ansøgte spildevandsanlæg. Udstykning af ejendommen kræver ikke Nævnets godkendelse.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 8. marts 1990.

Jørgen Jensen.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

LUS
16.03.90

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022
Akt. nr. 1

U d s k r i f t **REG.NR.** 0.5924.000
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 8. oktober 1990 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 107/1990 angående ansøgning om tilladelse til at nedlægge lavspændingskabler m.v. på Adslev Skovvej, Hørning, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.
Landskabskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til det ansøgte i medfør af naturfredningslovens § 34.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 8. oktober 1990.

O. Bisgaard.
kst.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022
Akt.nr. 2

REG. NR. 5924.00

U d s k r i f t

af

forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 9 JAN. 1990

Den 13. december 1990 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 71/1990 angående ansøgning om tilladelse til at ændre indkørsel, opgrave et rørlagt vandløb samt at foretage tilplantning og godkende tilplantning på ejendommen matr. nr. 14 a m.fl. Jeksen by, Adslev, der er omfattet af Jeksen Dal-fredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen, og sekretæren, retsassessor Otto Bisgaard.

For Landskabskontoret mødte skovtekniker Ole Brøndum.

Ejeren, Ivan Borgbjerg-Jensen, var mødt.

For Hørning kommune mødte kommuneingeniør Heilmann.

Endvidere mødte Henning Hermansen og Søren Ladefoged, Hedeselskabet.

Sagens bilag var til stede.

Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.

Landskabskontoret har ikke kunnet anbefale tilplantning af arealet.

Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til at ændre indkørslen som ansøgt på vilkår, at den eksisterende indkørsel samt jordvolde fjernes.

Nævnet meddeler endvidere tilladelse til at opgrave det rørlagte vandløb. Nævnet forbeholder sig at godkende et detailprojekt.

For så vidt angår ansøgningen om godkendelse af den etablerede beplantning skal Nævnet udtale, at beplantningen er etableret på et meget markant område i en sidedal til Jeksen Dalen. Hvis Nævnet havde fået en ansøgning om tilplantning forelagt, ville Nævnet have meddelt afslag på ansøgningen. På denne baggrund kræver Nævnet den etablerede beplantning fjernet senest 1. marts 1991.

Nævnet meddeler endvidere afslag på ansøgning om tilplantning af et yderligere areal, idet det bl.a. er fredningens formål at beskytte dalens markante konturer, som ville tilsløres ved en omfattende tilplantning.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12 - 0022
Akt. nr. 3

REG. NR. 5924.00
Modtaget i Skov- og Naturstyrelsen
28 JAN. 1991

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 25. januar 1991 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 135/1990 angående ansøgning om tilladelse til at udføre en tilbygning til eksisterende hytte på ejendommen matr. nr. 13 c Adslev by, Adslev, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 og skovbyggelinien.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.

Landskabskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte under forudsætning af, at antallet af sovepladser ikke overstiger 21, og at tilbygningen ikke anvendes til overnatning.

Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele dispensation fra naturfredningslovens § 34 og § 47 til den ansøgte tilbygning på vilkår, at tilbygningen ikke anvendes til overnatning, og at det samlede antal sovepladser ikke overstiger 21.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 25. januar 1991.

Jørgen Jensen.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen/211/12-0022
J.nr. SN
Akt. nr.
Bil:

OVERFREDNINGSNÆVNET

REG. NR. 5924.00

Slotsmarken 15
2970 Hørsholm
Telefon 45 76 57 18 LR

13. maj 1991

Ivan Borgbjerg-Jensen
Jeksen Dalvej 37
8362 Hørning

J.nr. 2280/75 - 1/91

Fredningsnævnet for Århus Amts Sydlige Fredningskreds meddelte den 8. januar 1991 i medfør af naturfredningslovens § 34 enstemmigt afslag på bibeholdelse af en ulovligt etableret tilplantning med grantræer på matr.nr. 14 a og 11 g Jeksen By, Adslev. Fredningsnævnet meddelte samtidig afslag på ansøgning om yderligere tilplantning på nævnte matr.nr. 14 a Jeksen By, Adslev. De har påklaget fredningsnævnets afgørelse til Overfredningsnævnet.

De nævnte ejendomme er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksen-dalen i Århus Amt. Fredningen tilsigter at bevare områdets landskabelige værdier. Kendelsen indeholder bestemmelser om, at nyanlæg af juletræs- og pyntegrøntkulturer ikke er tilladt. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn endvidere ikke opsættes.

Den allerede foretagne 1,9 ha store tilplantning med nordmannsgran ligger i et markant dalområde i en smal sidedal til Jeksen-dalen. Der er foretaget hegning omkring beplantningerne på de 2 ejendomme. Arealet, hvor der ansøges om yderligere tilplantning, er et åbent markareal, der mod øst grænser op til et skovområde, der overvejende består af løvtræer.

Århus Amtskommune har overfor fredningsnævnet ikke kunnet anbefale, at der gives dispensation til det ansøgte. Amtet finder, at den ulovlige tilplantning vil tilsløre sidedalens markante konturer, som det er fredningens formål at beskytte. For ansøgningen om yderligere tilplantning finder am-

ad 12 11/12-0022
akt nr. 5

Fu 10-1

tet, at det vil være betænkeligt at acceptere en så omfattende tilplantning i et fredet område med tilplantningsforbud.

Hørning Kommune v/Teknisk Udvalg har overfor Overfredningsnævnet anbefalet, at Deres klage imødekommes således, at den etablerede beplantning bibeholdes til den er salgsmoden (ca. 7-8 år) og at arealerne herefter tilbageføres til landbrugsformål i overensstemmelse med fredningens bestemmelser.

De har overfor Overfredningsnævnet anmodet om dispensation til det ansøgte under henvisning til, at den allerede foretagne beplantning ligger lavt og ikke tager udsyn fra vejen op mod skoven. Den ansøgte yderligere beplantning vil endvidere ligge på et isoleret areal uden adgang og udsyn for offentligheden. I Deres klageskrivelse fremfører De endvidere, at et afslag vil påføre Dem økonomiske tab, da De har investeret ca. 200.000 kr. i hegning og tilplantning.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Overfredningsnævnet finder ikke grundlag for at ændre fredningsnævnets enstemmige afgørelse, der er truffet efter besigtelse.

Fredningsnævnets afgørelse stadfæstes derfor. Det følger af afgørelsen, at hegningen omkring beplantningen også skal fjernes.

Fristen for lovliggørelse (fjernelse af den ulovlige beplantning og hegn) sættes til den 1. januar 1992.

I Overfredningsnævnets behandling af sagen deltog samtlige Overfredningsnævnets 11 medlemmer. Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

Lars Rudfeld

fm.

REG. NR. 5924.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
20 JUNI 1991

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 19. juni 1991 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 56/1991 angående ansøgning om tilladelse til at opføre et udhus på ejendommen matr. nr. 12 u Jeksen by, Adslev, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.
Landskabskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele tilladelse til opførelse af udhuset efter naturfredningslovens § 34.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 19. juni 1991

Jørgen Jensen.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

ad
Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022
Akt nr 6.

Bil. ✓

REG. NR. 5924.00

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 30. august 1991 traf Nævnet afgørelse i
Sag nr. 65/1991 angående ansøgning om tilladelse til at etablere et parkeringsareal på ejendommen matr. nr. 2 e m.fl. Edslev by, Kolt, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, det kommunevalgte medlem, civilingeniør Uffe Rasmussen.
Der forelå ansøgning af 3. juni 1991.
Landskabskontoret har intet haft at indvende mod det ansøgte.
Der var i Fredningsnævnet enighed om at meddele dispensation fra naturfredningslovens § 34 til at etablere parkeringspladser på ejendommen nord for beboelseshuset og øst for Pindsmøllevej.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 30. august 1991.

Jørgen Jensen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0092
Akt. nr. 7
Bil.

REG. NR. 5924.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
11 NOV. 1991

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 1. november 1991 traf Fredningsnævnetnævnet afgørelse i Sag nr. 101/1991 angående ansøgning om tilladelse til at etablere en transformerstation ved Jeksen by, Hørning kommune.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.

Det fremgår af sagen, at transformerstationen ligger uden for Jeksen-fredningen, men at højspændingskablet nedgraves inden for denne.

Landskabskontoret har anbefalet det ansøgte.

Fredningsnævnet meddelte dispensation i medfør af naturfredningslovens § 34 til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 1. november 1991.

Jørgen Jensen.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022
Dok.nr. 9

REG. NR. 5924.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18 NOV. 1991

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 15. november 1991 traf Fredningsnævnet afgørelse i
Sag nr. 123/1991 angående ansøgning om tilladelse til genopførelse af nedbrændt bygning på ejendommen matr. nr. 11 f Jeksen by, Adslev, der er omfattet af skovbyggelinie og Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfulmægtig Aksel Mortensen.
Landskabskontoret har i skrivelse af 31. oktober 1991 anført, at huset bør opføres med hvide mure, idet kontoret i øvrigt ikke har bemærkninger til det ansøgte.
Fredningsnævnet meddelte dispensation til det ansøgte i medfør af naturfredningslovens § 34 og § 47.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus amts sydlige Fredningskreds, den 15. november 1991.

Jørgen Jensen.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022
Akt. nr. 10

REG. NR. 5924.00

OVERFREDNINGSNÆVNET

Slotsmarken 15
2970 Hørsholm
Telefon 45 76 57 18 TG

Lillian Østergård og
Richard Borgbjerg
Pindsmøllevej 35
8362 Hørning

17. december 1991

J.nr. 2280/75-3/91

Fredningsnævnet for Århus Amts Sydlige Fredningskreds har den 30. august 1991 i medfør af naturfredningslovens § 34 meddelt Dem tilladelse til at etablere et parkeringsareal på Deres ejendom matr.nr. 2 e m.fl. Edslev By, Kolt.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Overfredningsnævnet af Danmarks Naturfredningsforening med påstand om, at det ansøgte afslåes.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredningen af arealer i Jeksendalen. Ifølge fredningsbestemmelsernes § 15 sidste afsnit er fredningen iøvrigt ikke til hinder for, at der efter fredningsnævnets godkendelse udføres de for offentlighedens færdsel og ophold nødvendige parkeringspladser, bygninger, skilte m.v. Det fremgår af sagen, at det ansøgte parkeringsareal, der er på ca. 500 m^2, fremstår som et åbent, ubevokset areal, der umiddelbart giver indtryk af at være parkeringsareal, hvilket det også rent faktisk ofte benyttes til. Ca. 50 m derfra findes en ældre, større parkeringsplads nær restauranten Pinds Mølle. Det fremgår endvidere, at området lejlighedsvis er stærkt besøgt af lystfiskere til den nærliggende fiskesø, gæster til restauranten og besøgende til området iøvrigt.

Danmarks Naturfredningsforening har i sin klage navnlig henvist til, at da der er en eksisterende parkeringsplads tæt ved, er der ikke en rimelig grund til at tillade en ny på dette sted, selvom fredningsafgørelsen giver

1211/12-0022, 11

Fu 10-1

mulighed herfor. At lystfiskerne til put and take-fiskeriet i fiskesøen skal gå ca. 50 m, kan efter foreningens opfattelse ikke betragtes som tilstrækkelig argument for at meddele tilladelse i et fredet område.

Århus Amt har anbefalet, at det omhandlede areal anvendes til parkering på vilkår, at der ikke etableres yderligere belægning på arealet. Amtet har henvist til, at den eksisterende parkeringsplads vil være fyldt op i forbindelse med arrangementer i restauranten. Amtet finder det væsentligt, at der er tilstrækkelig parkering i området, således at der ikke parkeres på de åbne arealer ned mod Århus Å.

Århus Kommune har ligeledes anbefalet det ansøgte under henvisning til, at der er behov for yderligere parkering i området til lystfiskere og andre brugere af området. Kommunen finder imidlertid, at det bør stilles som betingelse, at parkeringspladsen tilsløres med en afskærmende høj buskbeplantning i en blanding af f.eks. hæg, dunet gedeblad og hyld, plantet i 2-3 rækker afhængigt af pladsforholdene, og at der iøvrigt stilles betingelse om, at parkeringspladsen skal være tilgængelig for offentlig parkering.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Overfredningsnævnet finder at måtte lægge til grund, at der lejlighedsvis er behov for yderligere parkering i området. På denne baggrund finder Overfredningsnævnet ikke at burde modsætte sig, at der etableres det ansøgte parkeringsareal på betingelse af,

at parkeringsarealet skal være tilgængelig for offentlig parkering,

at parkeringspladsen tilsløres med en afskærmende høj buskbeplantning ud mod vejen, som foreslået af Århus Kommune.

at der ikke udføres yderligere belægning på arealet.

Fredningsnævnets afgørelse stadfæstes således med tilføjelse af de nævnte betingelser.

I sagens behandling har deltaget 9 medlemmer af Overfredningsnævnet. Afgørelsen er enstemmig.

Med venlig hilsen

Tom Galsøe

fm.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05924.00

Dispensationer i perioden: 13-02-1992 - 16-09-1997

REG. NR. 5924 00

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 13. februar 1992 behandlede Fredningsnævnet
Sag nr. 132/1991 angående ansøgning om tilladelse til at opføre en totalteaterforestilling på ejendommen matr. nr. 5 i m.fl. Adslev by, Adslev, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen, og sekretæren, dommer Otto Bisgaard.
For Landskabskontoret mødte skovtekniker Ole Brøndum.
For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte landinspektør Knud Damsager.
For ansøgeren mødte Christian Bang, Højboskolen.
Endvidere mødte Arne Erbs, Hørning kommune.
Sagens bilag var til stede.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Landskabskontoret har ikke haft indvendinger mod det ansøgte, såfremt der ikke foregår aktiviteter på vådområderne ved Jeksen Bæk.
Hørning kommune og Danmarks Naturfredningsforening kunne tilslutte sig dette.
Fredningsnævnet meddelte i medfør af naturfredningslovens § 34 tilladelse til at afholde en totalteaterforestilling den 23. maj 1992 på ejendommen, således som det er afgrænset med rød stiplet linie på det fremlagte luftfoto.
Fredningsnævnet tilod endvidere, at der på den tilgrænsende ejendom syd for Gl. Ryvej må foretages parkering i forbindelse med forestillingen. Arealet må anvendes én uge før og én uge efter forestillingen. Det er et vilkår for tilladelsen, at der efter forestillingen foretages oprydning på og retablering af arealet.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

211/12-0022

REG. NR. 5924.00

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 21. april 1992 traf Fredningsnævnet afgørelse i
Sag nr. 28/1992 angående ansøgning om tilladelse til genopførelse af løsdriftsstald på ejendommen matr. nr. 15 d m.fl. Adslev by, Adslev, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.
Af ansøgningen fremgår, at stalden placeres i delvis tilknytning til eksisterende bygninger og op til en træbevoksning. Der fjernes en eksisterende stald.
Landskabskontoret har anbefalet en dispensation fra fredningskendelsen.
Fredningsnævnet meddelte efter naturfredningslovens § 34 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.
Fredningsnævnet for Århus Amts sydlige Fredningskreds, den

121/12-0022
13.

REG. NR. 5924.00

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 21. april 1992 traf Fredningsnævnet afgørelse i
Sag nr. 31/1992 angående ansøgning om tilladelse til at opføre en lade og et fyrrum på ejendommen matr. nr. 1 d m.fl. Dørup by, Hørning, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.
Ansøgeren har fremsendt et projekt, der omfatter genopførelse af to bygninger. Denne ansøgning omfatter bygning nr. et, der ønskes genopført efter brand.
Landskabskontoret har anbefalet en dispensation fra fredningen, idet bygningen i rimelig grad er tilpasset de øvrige bygninger på stedet.
Fredningsnævnet meddelte efter naturfredningslovens § 34 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.
En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

1211/12-0022

REG. NR. 5924.00

U d s k r i f t
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 13. maj 1992 traf Fredningsnævnet afgørelse i
Sag nr. 34/1992 angående ansøgning om tilladelse til opførelse af en bebyggelse på ca. 36 m^2 til beboelse, depot og garage på ejendommen matr. nr. 1 d m.fl. Dørup by, Hørning, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.

Det fremgår af sagen, at bygningen ønskes opført som erstatning for en bygning, der brændte i 1991.

Landskabskontoret har anbefalet det ansøgte, idet bygningen efter kontorets vurdering i rimelig grad er tilpasset de øvrige bygninger på stedet.

Fredningsnævnet meddelte efter naturfredningslovens § 34 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Efter naturfredningsloven kan Fredningsnævnets afgørelser indbringes for Overfredningsnævnet (adr. Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm) af bl.a. ansøgeren, amtsrådet, kommunalbestyrelsen og anerkendte foreninger og institutioner.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

En tilladelse eller dispensation må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen eller dispensationen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet. Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Fredningsnævnet for Århus Amts sydlige Fredningskreds, den

ad

1211/12-0022
15

REG. NR. 5924.00

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for
Naturfredningsnævnet for
Århus Amts sydlige Fredningskreds.

Den 10/08-92 traf Fredningsnævnet afgørelse i
Sag nr. 53/1992 angående ansøgning om tilladelse til en regulering af Gl. Ryvej på et areal, der er omfattet af Jeksenfredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, lærer Viggo Thing, og det kommunevalgte medlem, bankfuldmægtig Aksel Mortensen.
Landskabskontoret har anbefalet det ansøgte.
Fredningsnævnet meddelte efter naturfredningslovens § 34 despensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.
p.f.v.

Otto Bisgaard.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Overfredningsnævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den på klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender til Overfredningsnævnet.
En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Overfredningsnævnet bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet, J. nr. SN
1211/2-0022
11 AUG. 1992
Miljøministeriet
Akt. nr. 17
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN
Akt. nr
Bil.

REG. NR. 5924.00

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

Kontor	Reference	Dato	Journalnr
Landskab	HJH	23. september 1992	SN 1211/12-0022

Palle Raahauge Jensen
Gl. Ryvej 24
Adslev
8362 Hørning

KOPI TIL ORIENTERING

Vedr.: Regulering af Gl. Ryvej.

Fredningsnævnet for Århus Amts sydlige fredningskreds har den 10. august 1992 godkendt en planlagt regulering af Gl. Ryvej på et areal, der er omfattet af Jeksen-fredningen (Overfredningsnævnets kendelse af 28. oktober 1979).

Denne afgørelse har De, som ejer af areal, der skal eksproprieres i forbindelse med reguleringen, påklaget til Overfredningsnævnet.

Naturklagenævnet, der har overtaget de sager, der indgår til Overfredningsnævnet fra den 1. juli 1992, har den 3. september videresendt klagen til Skov- og Naturstyrelsen til afgørelse.

Da ejere af arealer, på hvilke der f.eks er givet en kommune tilladelse til et offentligt anlægsarbejde, imidlertid hverken efter Naturfredningsloven eller den nu gældende Naturbeskyttelseslov er klageberettigede, må Deres klage afvises.

Med venlig hilsen

Jørgen Helk

Kopi til orientering:
Hørning Kommune - j.nr. 05.01.02.
Århus Amt - j.nr. 8-70-51-715-1-92.
Danmarks Naturfredningsforening.
Fredningsnævnet for Århus Amts sydlige fredningskreds - j.nr. 53/1992.

Postadresse	Telefon	Telex	Telefax
Slotsmarken 13 2970 Hørsholm	45 76 53 76	21 485 NATURE DK	45 76 54 77

REG. NR. 5924.00

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
27 JULI 1993

Den 22/7 1993
Sag nr. 7371993

traf Fredningsnævnet afgørelse i angående ansøgning om tilladelse til opførelse af halvtag til løsdriftsstald på ejendommen matr. nr. 15 d m.fl. Adslev by, Adslev, der er omfattet af Jeksen-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, og det kommunevalgte medlem, Aksel Mortensen.
Sagens bilag - herunder ansøgning af 16. maj 1993 - var til stede.
Århus Amt, Natur og Miljø, har anbefalet en dispensation fra fredningen.
Fredningsnævnet meddelte efter naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Naturklagenævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.
En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. 1920/12-0022
20

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

Den 15. december 1993 traf Fredningsnævnet afgørelse i
Sag nr. 124/1993 angående ansøgning om tilladelse til mindre terrænændring inden for arealfredningen i Jeksendalen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, og det kommunevalgte medlem, Aksel Mortensen.
Sagens bilag - herunder ansøgning af 25. oktober 1993 med kortbilag var til stede.
Århus Amt, Natur og Miljø, har anbefalet det ansøgte.
Fredningsnævnet meddelte efter naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Naturklagenævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.
En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt samt Skov- og Naturstyrelsen.

1211/12-0029

21

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
30 MAR. 1994

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

REG. NR. 5924.00

Den 24. februar 1994
nr. 5/1994

traf Fredningsnævnet afgørelse i Sag angående ansøgning om tilladelse til beplantning og hegning på ejendommen matr. nr. 14 a m.fl. Jeksen by, Adslev, beliggende Jeksen Dalvej 37, Jeksen, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Mødt var Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, det kommunevalgte medlem, Chr. Christensen, og sekretæren, retsassessor Grethe Opstrup.
For Århus Amt, Natur og Miljø, mødte ekspeditionssekretær E.H. Mikkelsen.
Sagens bilag - herunder ansøgning af 5. januar 1994 - var til stede.
Ansøgeren, Ivan Borgbjerg-Jensen, var mødt tillige med skovrider Henrik Buhl, Østjydsk Skovdyrkerforening.
For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité mødte aksel Bang.
Endvidere mødte Hørning kommune ved Skov.
Skovrider Henrik Buhl redegjorde for sagen.
Nævnet gennemgik sagen og foretog besigtigelse.
Århus Amt, Natur og Miljø, har udtalt, at grundlaget for at ændre Fredningsnævnets tidligere afgørelse ikke er til stede.
Danmarks Naturfredningsforening har henholdt sig til det af Amtet anførte.
Fredningsnævnet fastholdt sin afgørelse af 8. januar 1991 vedrørende den eksisterende beplantning og hegning.
Den omstændighed, at Fredningsnævnet fastholder sin afgørelse af 8. januar 1991 medfører ikke en ny klagefrist for så vidt angår dette punkt.
Fredningsnævnet kan ikke tiltræde, at hegnet flyttes til den vestligste beliggende mark, og at dette areal tilplantes med

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022 Bil.
Akt. nr. 22

JH

juletræer i kort omdrift, idet dette ville stride mod fredningens hensigter.
Fredningsnævnet kunne ikke modtage tilbuddet om frivillig fredning, idet dette vil kræve en ny fredningssag.
Fredningsnævnet havde ikke indvendinger mod, at de ikke fredskovspligtige skovbærende arealer fremtidigt drives med henblik på at opnå en mere oprindelig karakter efter aftale med Århus Amt, Natur og Miljø, som plejemyndighed.

Jørgen Jensen.

Afgørelsen med hensyn til den vestligste mark kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Naturklagenævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt samt Skov- og Naturstyrelsen.

REG.NR. 5924.00

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

Den 18. april 1994
Sag nr. 34/1994

traf Fredningsnævnet afgørelse i angående ansøgning om tilladelse til tilbygning omfttende toilet og vaskeplads, ca. 6 m^2, på ejendommen matr. nr. 13 c Adslev by, Adslev, der er omfattet af Jeksendal-fredningen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, og det kommunevalgte medlem, Chr. Christensen.
Sagens bilag - herunder ansøgning med tegninger - var til stede.
Århus Amt, Natur og Miljø, har indstillet, at ansøgningen imødekommes.
Fredningsnævnet meddelte efter naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Naturklagenævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.
En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt samt Skov- og Naturstyrelsen.

1211/12-0022

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

REG. NR. 5924-00

let akt

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

Den 30. juni 1994
Sag nr. 60/1994

traf Fredningsnævnet afgørelse i angående ansøgning om tilladelse til om- og tilbygning af ejendommen matr. nr. 9 i Adslev by, Adslev, beliggende Kollens Møllevej 11, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om Jeksendalen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, og det kommunevalgte medlem, Chr. Christensen.
Sagens bilag - herunder ansøgning af 9. maj 1994 - var til stede.
Århus Amt, Natur og Miljø, har anbefalet det ansøgte.
Fredningsnævnet meddelte efter naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse påklages til Naturklagenævnet af bl.a. adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.
En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen.
Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Udskrift er sendt til: ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt samt Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/12-0022
Akt. nr. 25

REG. NR. 5924.00

U D S K R I F T
AF
forhandlingsprotokollen for
Fredningsnævnet for Århus Amt.

Den 7 SEP. 1994
Sag nr. 76/94

traf Fredningsnævnet afgørelse i angående ansøgning om tilladelse til opførelse af 36 m² dobbelt carport på ejendommen, matr. nr. 10 f Edslev by, Kolt, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

I sagen, der har været behandlet skriftligt, har deltaget Fredningsnævnets formand, dommer Jørgen Jensen, det amtsvalgte medlem, amtsrådsmedlem Frede Bakkær, og det kommunevalgte medlem, Christian Christensen.
Sagens bilag - herunder ansøgning af 26. juli 1994 - var til stede.
Århus Amt, Natur og Miljø har ikke udtalt sig imod det ansøgte.

Fredningsnævnet meddelte efter naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til det ansøgte.

Jørgen Jensen

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelses påklages til Naturklagenævnet af blandt andet adressaten for afgørelsen og forskellige myndigheder.
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.
En tilladelse kan ikke udnyttes, før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

121/12-0022

27

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Udskrift er sendt til: Ansøger, kommune, amt, Danmarks Naturfredningsforening samt Skov- og Naturstyrelsen.

MILJØMINISTERIET

Østjydsk Skovdyrkerforening
Låsbyvej 18
8660 Skanderborg

SKOV- OG NATURSTYRELSEN
REG. NR. 5924 .00

Landskabskontoret
J.nr. SN 1211/12-0022
Ref. Lisbeth Toft-Petersen

Den 21. oktober 1994

Klage vedr. afslag på ansøgning om tilladelse til tilplantning af markareal på ejendommen, matr. nr. 14 a m.fl. Jeksen By, Adslev, beliggende Jeksen Dalvej 37.

Afgørelse.

Skov- og Naturstyrelsen stadfæster hermed Fredningsnævnet for Århus Amts afslag på ansøgning om at tilplante den vestlige mark på den ovennævnte ejendom med juletræer.

Styrelsens afgørelse er truffet i medfør af § 78, stk. 2, og § 85 i naturbeskyttelsesloven, lov nr. 9 af 3. januar 1992, jf. § 16, stk. 1, nr. 24, i bekendtgørelse nr. 217 af 21. marts 1994 om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Skov- og Naturstyrelsen.

Redegørelse for sagen.

Den omhandlede ejendom er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredningen af arealer i Jeksendalen. I følge fredningskendelsen er nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrønkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning ikke tilladt. Hegn må ikke opsættes uden fredningsnævnets godkendelse med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn.

Den 5. januar 1994 har foreningen på vegne af Ivan og Lone Borgbjerg- Jensen ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at hegne og tilplante den vestligst beliggende mark på den ovennævnte ejendom med juletræer i kort omdrift.

Den 24. februar 1994 har fredningsnævnet meddelt afslag på det ansøgte, idet det vil stride mod fredningens hensigter.

Den 25. april 1994 har foreningen indbragt afgørelsen for Naturklagenævnet, der har videresendt klagen til behandling i Skov- og Naturstyrelsen. Det anføres i klagen, at tilplantningen af

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tlf. 39 47 20 00
Fax 39 27 98 99
Telex 21485 nature dk

den vestligste mark kun vil blive bemærket at et fåtal af de personer, der færdes i området. Det anføres videre, at der er et eksisterende læhegn i den vestlige side af markstykket, hvilket i følge foreningen medvirker til, at en tilplantning af arealet kun vil få minimal betydning for udseendet af det fredede areal.

Begrundelse for Skov- og Naturstyrelsens afgørelse.

Formålet med fredningen er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Skov- og Naturstyrelsen er enig med fredningsnævnet i, at den ansøgte beplantning vil være i strid med fredningens formål.

Klagevejledning.

Skov- og Naturstyrelsens afgørelse er endelig. Der kan derfor ikke klages til andre administrative myndigheder.

Afgørelsen kan indbringes for domstolene. Det skal i så fald ske inden 6 måneder fra modtagelsen af denne afgørelse. Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 88 stk. 1.

Med venlig hilsen

Lisbeth Toft-Petersen

Kopi til orientering:

Århus Amt
Fredningsnævnet for Århus Amt

5924.00

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

27. februar 1995

j.nr. 131/94

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
28 FEB. 1995

Hørning Kommune
Teknisk Forvaltning
Vestervej 18
8362 Hørning.

Ejendom: matr.nr. 4 b Bjertrup by, Hørning,
beliggende Jeksendalvej 44, 8362 Hørning.

I skrivelse af 20. december 1994 har kommunen for ejeren af ovennævnte ejendom Jørgen G. Nielsen ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til opførelse af en uopvarmet udestue i tilslutning til det bestående byggeri.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Ifølge fredningsbestemmelserne må om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, ikke finde sted uden forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet.

Fredningsnævnet tillader i medfør af naturbeskyttelseslovens paragraf 50, stk. 1, at det påtænkte byggeri gennemføres på vilkår, at udestuen opføres som vist på de fremsendte tegninger.

Klagevejledning.

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

AD

1211/12-0022

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jfr. naturbeskyttelseslovens paragraf 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi sendt til:

Århus Amt (j.nr. 8-70-51-8-715-3-94), Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg.
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt.
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them.
Christian Christenen, Dørupvej 12, 8362 Hørning.
Jørgen G. Nielsen, Jeksendalvej 44, 8362 Hørning.

REG. NR. 5924.00

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12,
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00.

16. maj 1995

Århus Kommune
Rådhuset
8100 Århus C

Vedr. j.nr. 45/95 - matr.nr. 2 k Edslev by, Kolt.

Den 24. april 1995 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra kommunen, modtaget sag om tilladelse til udvidelse af det eksisterende beboelseshus på ovennævnte ejendom, tilhørende Gitte Østergaard.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår af sagen, at der nedrives et ældre utidsvarende sort træhus på cirka 61 m2, og at der i stedet ønskes opført en cirka 87 m2 stor tilbygning i samme stil og farve som det eksisterende hus.

Efter fredningsbestemmelserne må om- og tilbygning af de eksisterende lovligt opførte helårs- eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet.

Under hensyn til at helhedsvirkningen på landskabet efter renoveringen vil være bedre end hidtil, er det Fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, og der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning.

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

adsn1211/12-0029
30

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jfr. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi sendt til:

Århus Amt (Natur & Miljø - j.nr. 8-70-21-2-751-8-95), Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg.
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Søren Højager, Mejlsøvænget 4, 8381 Mundelstrup.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand.
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them.
Jan Fredin, Skanderborgvej 38, 8000 Århus C.
Gitte Østergaard, Fusvadvej 2, 8362 Hørning.

REG. N.: 5924.00

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12,
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 8 JUNI 1995

6. juni 1995

B. Savioli
Fusvadvej 21
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 19/95 - nedlæggelse af Fusvad Dambrug på matr.nr. 5 e og 5 k m.fl. Tåstrup by, Harlev.

I skrivelse af 23. februar 1995 har De ansøgt om tilladelse til at nedlægge Fusvad Dambrug på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen.

Ansøgningen indebærer, at de eksisterende damme opfyldes, hvorefter arealerne indgår i et naturgenopretningsprojekt, som Århus Amt vil støtte økonomisk.

Ifølge fredningsbestemmelserne er ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus samt opfyldning og planering ikke tilladt. Fredningen åbner dog mulighed for at fredningsmyndighederne efter nærmere forhandling med ejeren, bl.a. kan foretage landskabspleje på udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

Under hensyn til at det ansøgte projekt indgår som et naturgenopretningsprojekt, hvor Amtsrådet har besluttet at anvende midler fra en pulje til arealpleje i fredninger, er det fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

adsv 1211/12-0022

Klagevejledning.

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jfr. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi sendt til:

Århus Amt (Natur & Miljø - j.nr. 7-70-51-8-751-4-95), Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg.
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand.
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them.
Christian Christensen, Dørupvej 12, 8362 Hørning
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning.

5924.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
22 SEP. 1995

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

den 20/09-95

Hans Ø. Andersen
Bodil Møllevej 21
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 81/95 - matr.nr. 1 c og 1 e Dørup by, Hørning.

I skrivelse af 14. juli 1995 har De ansøgt om tilladelse til udskiftning af et ældre tag af pandeplader til rødt tegl på en lagerbygning på ovennævnte ejendom. De har samtidig søgt om tilkendegivelse af, at der ved en senere lejlighed også kan ske udskiftning af taget på ejendommens stuehus med samme materialer.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28.september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Ifølge fredningsbestemmelserne må om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet.

Under hensyn til at det ansøgte ikke vil ændre bygningernes ydre i væsentlig grad, skal Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele tilladelse til det amsøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

adsn 1211/12-0022
32

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelsen, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Jørn Nielsen, Hemstokvej 4, 8660 Skanderborg
Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg.

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

4/11-96

REG. NR. 5924.00

Konsulent Henning Hermansen
Kollens Møllevej 5
8464 Galten

Vedr. j.nr. 105/1996 - vedr. ændring af sidste del af Pinds Mølle Dambrug til put-and-take sø, matr.nr. 9 e m.fl. Jeksen by, Adslev.

Den 11. oktober 1996 fremsendte Århus Amt Deres ansøgning, hvor de for Lillian Østergaard og Richard Borbjerg, Pindsmølle Dambrug, søger om tilladelse til at omlægge den resterende del af dambruget til put-and-take sø.

Omlægningen vil medføre at Pindsmølle Dambrug ophører med dambrugsdrift og overgår udelukkende til anvendelse som put-and-take fiskesøer.

Området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningsnævnet har den 15. december 1993 meddelt dispensation til indretning af put-and-take søer på den nordlige del af ejendommen.

Da Fredningsnævnet tidligere har meddelt dispensation til put-and-take søer på den nordlige del af ejendommen, findes den nuværende ansøgning ikke at stride mod fredningens formål og Fredningsnævnet meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelsesloven § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på vilkår,

at de ansøgte læskure placeres i eksisterende bevoksning i den nordlige og sydlige ende af det samlede put-and-take søareal.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

AD 1996-1211/12-0031
AKT 1

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr.8-70-51-8-715-3-95)
Århus Amt, Naturforvaltningen - j.nr. 9-26-51-5-92
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Christian Christensen, Dørupvej 12, 8362 Hørning
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
E 1 JULI 199

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

30/06-97

Århus Amt,
Naturforvaltningen
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg
(j.nr.9-26-51-2-97 og 9-26-51-3-97)

REG. NR. 5924.00.

Vedr. j.nr. 38/1997 og 39/1997 og 47/1997 - ansøgning om tilladelse til ændring af Århus Å ved Pinds Mølle Dambrug og Bodil Mølle Dambrug samt terrænændringer efter nedlæggelse af Bodil Mølle Dambrug.

I skrivelse af 20. marts 1997 har Naturforvaltningen søgt om tilladelse til ændring af Århus Å ved ovennævnte dambrug.

Begge dambrug er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Pinds Mølle Dambrug.

En del af dette dambrug er indrettet til put and take fiskeri, medens den resterende del drives som dambrug. Ejerne har søgt om at omlægge den resterende del af dambruget til yderligere en put and take sø. Fredningsnævnet har den 5. november 1996 meddelt tilladelse til denne omlægning, og denne afgørelse er efterfølgende den 22. april 1997 stadfæstet af Naturklagenævnet.

I forbindelse med forhandlingerne vedrørende denne omlægning er der mellem ejerne og Århus Amt opnået enighed om at få udført faunapassage i Århus Å ved dambrugets stemmeværk. Det er hensigten at fjerne det eksisterende stemmeværk og broen over åen. Stemmeværket er bygget sammen med broen, og denne er i meget dårlig stand. Det vil ikke være muligt blot af fjerne stemmeværket og derefter sænke bunden i broen for derved at skabe passage. Når bro og stemmeværk fjernes, kan åen få sit naturlige fald tilbage. For at gøre dette, vil det være nødvendig at opgrave det materiale, der nu danner åens bund på en strækning af 125 m opstrøms stemmeværket. Der skal så etableres en ny bro over åen umiddelbart opstrøms nuværende bro. Det opgravede materiale vil blive anvendt til at føre vandløbets nye bund jævnt ud i det eksisterende vandløbsprofil ved broens, tunnelrørets afslutning, til stabilisering af vandløbsbredden mellem åen og den tidligere mølledam ved Pinds Mølle under opgravningen samt til sikring af dæmningen mellem å og mølledam ved Bodil Mølle.

ADSN 1996-1211/12-0031

Bodil Mølle Dambrug.

Amtet har ligeledes ført en række forhandlinger med ejeren af Bodil Mølle Dambrug om erstatning for nedlæggelse af opstemningsretten ved dette dambrug. Der er opnået enighed herom, og der kan herefter etableres en faunapassage ved Bodil Mølle. Dambruget vil i forbindelse hermed blive nedlagt.

Det er hensigten af fjerne stigbordene, stemmeplankerne i dambruget stemmeværk. Stemmeværket er placeret i opstrømssiden af vejbroen. For yderligere at mindske faldet vil det være nødvendigt at hugge to 40 cm dybe gennemløb i en del af broens bund. Der skal så lægges sten og grusmateriale i åen på en strækning af cirka 50 m nedstrøms broen. På strækningen opstrøms stemmeværket sænkes bunden i Århus Å på en strækning af 134 m.

For øjeblikket ledes der ikke vand ind i mølledammen ved Bodil Mølle fra Århus Å. Dammen forsynes med trykvand fra de omgivende arealer og sandsynligvis også ved en vis indsivning gennem den smalle dæmning, der nu ligger mellem åen og mølledammen. Når vandstanden i åen langs med mølledammen sænkes for at skabe faunapassage, vil der ske en afdræning af vandet fra mølledammen til åen. Af landskabelige og kulturhistoriske årsager skønnes det fordelagtigt at kunne bevare et højtliggende vandspejl i det nuværende mølledamsområde. For at undgå sætningsskader på stuehuset for Bodil Mølle og ejendommen Bodil Møllevej 21, skønnes det nødvendigt at opretholde vandspejlet i mølledammen på nuværende niveau. Det forventes, at vandstanden kan opretholdes ved at gennemføre de planlagte foranstaltninger. Det materiale, der skal graves op af åen på den 134 m lange strækning, vil blive anvendt til udvidelse af diget, der som nævnt afgrænser mølledammen for Århus Å.

Vedr. terrænændringer efter nedlæggelse af Bodil Mølle Dambrug.

Den 18. april 1997 fremsendte Amtet ansøgning for Hans Ørum Andersen om tilladelse til terrænændringer i forbindelse med nedlægning af dambruget, opførelse af en cirka 24 m2 stor fårestald og etablering af en mindre frugtplantage, alt som beskrevet i vedhæftede ansøgning af 3. marts 1997 med Kort 1 og Kort 2.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da de planlagte arbejder må antages at bidrage til en bedring af de naturmæssige forhold i området, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte, herunder opførelse af en fårestald, der må anses nødvendig i forbindelse med arealernes afgræsning. Det er endvidere et vilkår, at plantning af træerne indenfor området IV på Kort 2 sker således, at træerne plantes spredt på arealet og ikke i rækker.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-1-97)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Mundelstrup
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Christian Christensen, Dørupvej 12, 8362 Hørning
Jan Fredin, St. Torv 10, 8000 Århus C
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning
Århus Kommune, Rådhuset, 8100 Århus C
Hans Ørum Andersen, Bodil Møllevej 21, 8362 Hørning

NATUR OG MILJØ

- 5 MRS. 1997

Hørning den 3.3 97

Vedr. plan for reetablering af nedlagt dambrug Bodil Møllevej 21,8362 Hørning.

Baggrund:
I forbindelse med etablering af faunapassage forbi dambruget,er der fra amtet side opkøbt produktionsret og opstemningsret,med deraf følgende nedlæggelse af dambrugsdrift.

Beskrivelse af reetableringsplan:
Dammene 1 og 2 på kort 1 sammengraves,og udvides i den vestlige ende med en vinkel.Overskydende jord bruges til opfyldning af dam 3.Den nye dam,mrk.romertal 1 på kort 2,holdes vandfyldt med overskydende vældvand fra drikkevandsbrønd.Søen skal samtidig være med til at holde et højt grundvandsniveau,for at undgå sætninger på omkringlæggende huse.Evt. overskydende vand ledes til Århus Å gennem overløbsrør vist på kort 2 med romertal 6.
Dammene 7,8,9 og10 fyldes op i højde med de eksisterende dæmninger.Dette areal mærket romertal 4 på kort 2,tænkes efterfølgende brugt til græsareal for får,samt mindre frugtplantage.Antallet af frugttræer tænkes omkring 30.Manglende fyldjord tilføres udefra.
Dammene 4,5,6 og 14 på kort 1,jævnes,og tilføres manglende jord,så de efterfølgende vil danne et engareal til afgræsning.Arealet som er vist på kort 2,med romertal 5,vil efterfølgende falde jævnt ned mod Århus Å,så det vil fremtræde af udseende som engarealer på modsat side af åen.
Dammene 11 og 12 på kort 1,sammengraves.Dammene som er vist med romertal 2 på kort 2,holdes vandfyldte med vældvand,som idag kommer fra kilder overalt i bunden af dammene.Dam mrk. romertal 3 bibeholdes og vandfyldes på samme måde.Der etableres afløb fra begge damme til Århus Å.

Fårestald:
Der ansøges i forbindelse med reetableringsplan om lov til at opføre fårestald med ca. placering som vist på kort 2.Stalden tænkes med et max. grundareal på 6*4 meter,og en højde på max. 2.6meter.
Stalden bygges på støbt sokkel,og med fast bund.

Tidsplan:
Reetableringsplanen tænkes gennemført over et tidsrum på 3år,gældende fra 1.juli 1997.

Hans Ørum Andersen
Bodil Møllevej 21
8362 Hørning
86922222

8-70-51-8-715-1-97

Kort 1.
Nuværende udseende

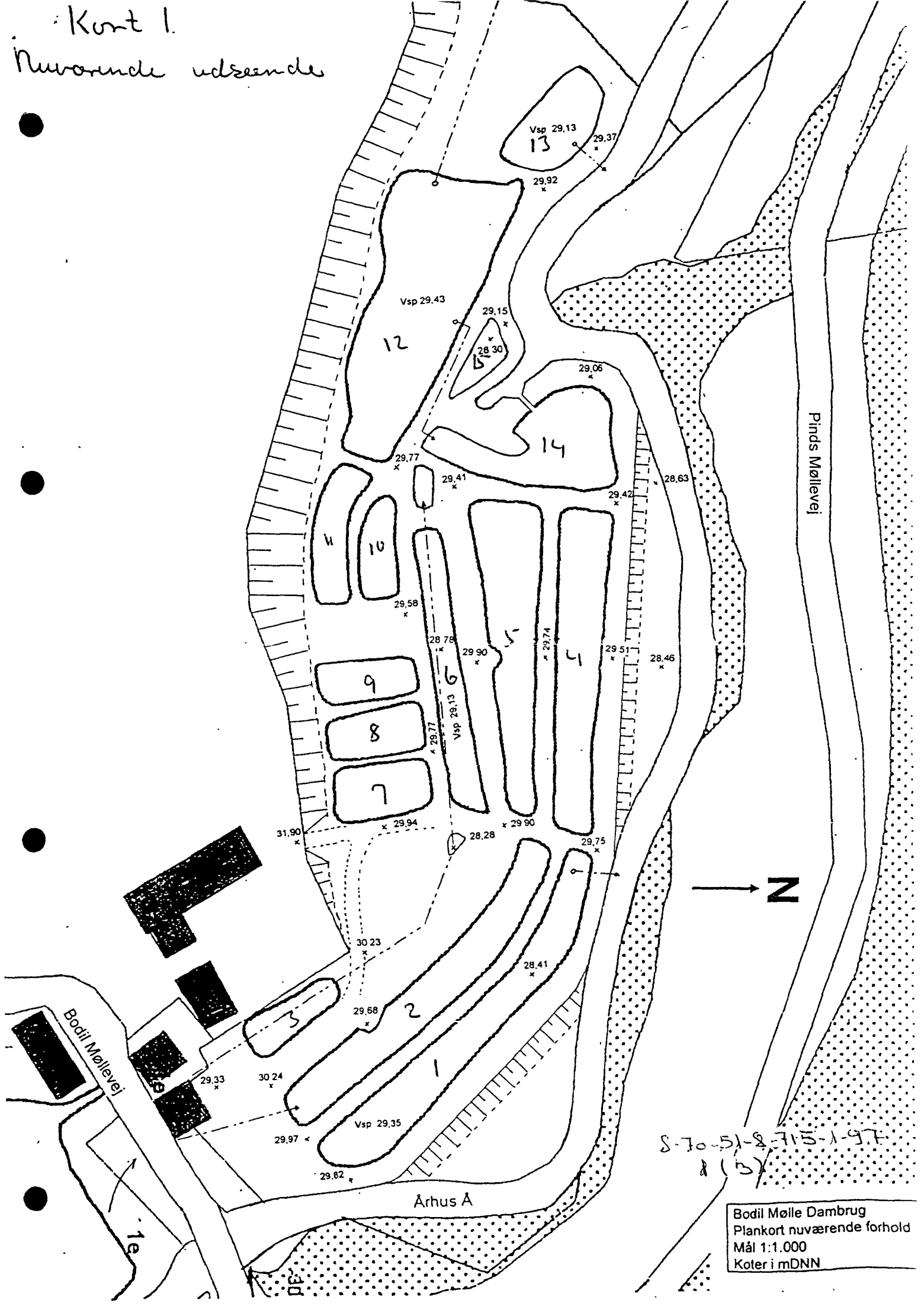

. Kort 2
Plan for fremtidig udseende.

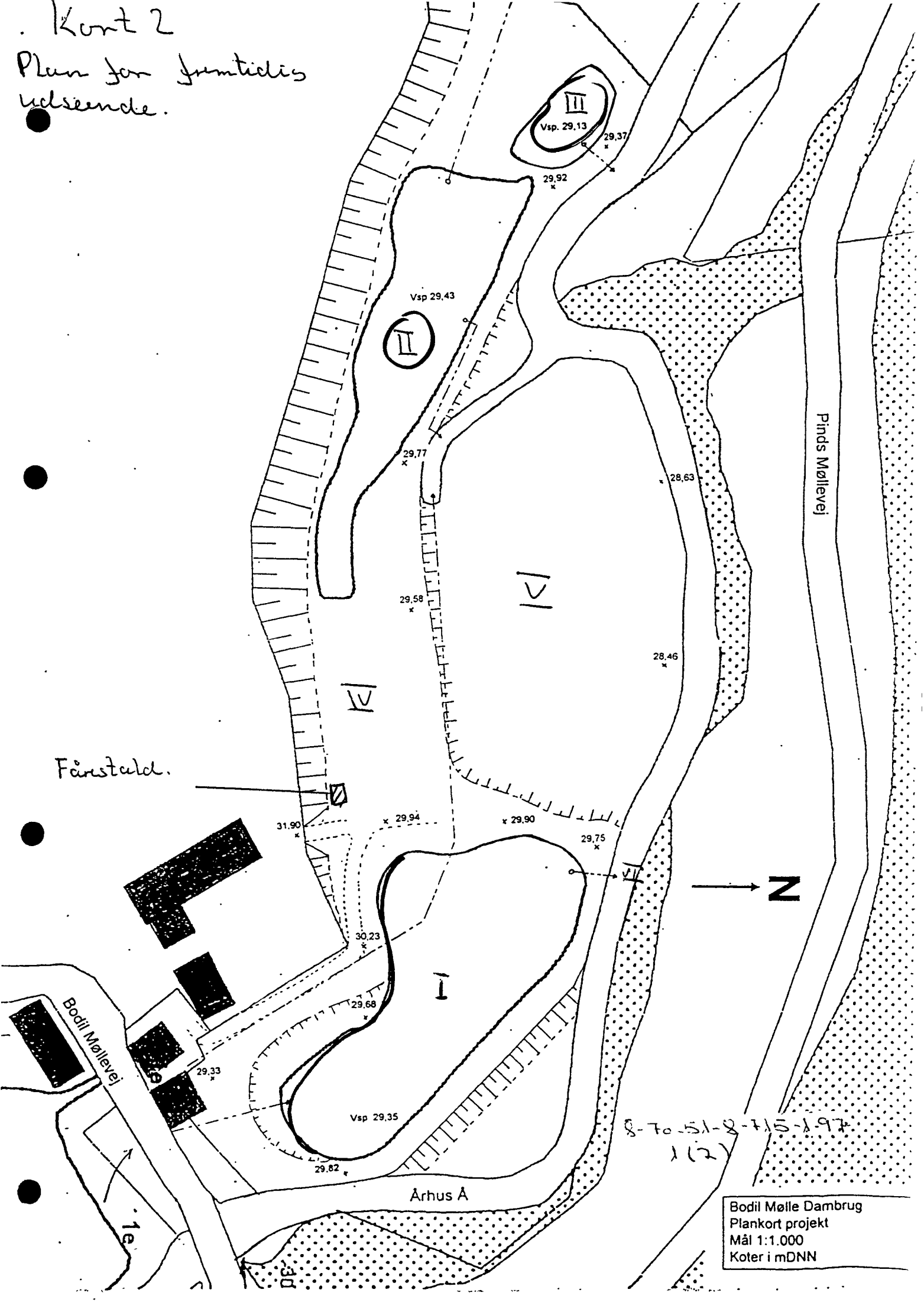

8-70-51-8-715-197
1(2)

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

TIL ORIENTERING

04/07-97

Århus Amt
Natur & Miljø
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg
(j.nr. 8-70-51-8-715-1-97)

REG. NR. 5924.00

Vedr. j.nr. 38/1997 - ansøgning om oprensning af mølledammen ved Bodil Mølle i Jeksendal fredningen.

Den 30. juni 1997 meddelte Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til ændring af Århus Å ved Pinds Mølle Dambrug og Bodil Mølle Dambrug samt terrænændringer efter nedlæggelse af Bodil Mølle Dambrug.

Området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Ved en beklagelig fejl er Amtets ansøgning af 20. maj 1997 om tilladelse til oprensning af mølledammen ved Bodil Mølle ikke blevet medtaget i skrivelsen.

Oprensningen af mølledammen skal ske i forbindelse med etablering af faunapassage ved Bodil Mølle. Den del af dammen som ønskes oprenset er for størstedelens vedkommende tilgroet, hvorfor der kun er et ret lille vandspejl. Et gammelt dige deler dammen på langs i to dele, ligesom der også ud mod åen er et dige.

Ved fauna-projektets gennemførelse er det ret afgørende af holde vandstanden i mølledammen - ikke mindst for at forhindre sætningsskader på bygningen tæt ved mølledammen. Diget ud mod åen skal forstærkes, ligesom der skal etableres et bygværk i den nuværende passage i diget, så vandstanden i mølledammen kan reguleres.

Da oprensningen ikke er i strid med fredningens formål, og da denne vil bidrage til at genskabe billedet af mølledammen foran huset, finder Fredningsnævnet af landskabelige og kulturhistoriske grunde i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tillige at kunne meddele tilladelse til oprensning af mølledammen.

ad 1211/12-0031

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Naturforvaltningen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 9-26-51-2-97 og 9-26-51-3-97)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Mundelstrup
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Christian Christensen, Dørupvej 12, 8362 Hørning
Jan Fredin, St. Torv 10, 8000 Århus C
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning
Århus Kommune, Rådhuset, 8100 Århus C
Hans Ørum Andersen, Bodil Møllevej 21, 8362 Hørning

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

09/07-97

Århus Kommune
Magistratens 2. afdeling
Bygningsinspektoratet Syd
Bygholm Allé 2
8260 Viby J

REG. NR. 5924.00.

(j.nr. 5464/97)

Vedr. j.nr. 60/1997 - opførelse af carport på ejendommen matr.nr. 2 k Edslev by, Kolt.

Den 3. juni 1997 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en ansøgning fra Århus Kommunes Bygningsinspektorat Syd, som for Gustav Bech Jensen og Ulla Skovsbøl Knudsen søger om tilladelse til opførelse af en ca. 20 m2 stor carport på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Carporten vil blive placeret i forlængelse af østgavlen på den eksisterende beboelsesbygning og bygges i samme materialer som beboelseshuset, nemlig brunmalede blokhusbrædder og tagbeklædning af sort pap.

Da den ansøgte carport ikke er i strid med fredningens formål, idet bebyggelsen ikke i væsentlig grad ændrer karakter, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på vilkår, at byggeriet udføres i overensstemmelse med den fremsendte tegning med beliggenhedsplan.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

ad 12.11/12-0631

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Gustav Bech Jensen og Ulla Skovsbøl Knudsen, Fusvadvej 2, Edslev, 8362 Hørning
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-751-3-97)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Mundelstrup
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Jan Fredin, Store Torv 10, 8000 Århus C

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

16/09-97

Århus Amt
Natur & Miljø
Lyseng Alle 1
8270 Højbjerg

REG. NR 5924.00

Vedr. j.nr. 99/1997 - oprensning og udvidelse af vandhul på matr.nr. 18 b Adslev by, Adslev.

Den 25. august 1997 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en mellem C.S. Pedersen og B.M.Norlyk, Adslev Hedevej 10, 8362 Hørning og Natur- og Miljøkontorets Sø- og moseafdeling indgået aftale om oprensning og udvidelse af et cirka 500 m² stort vandhul til cirka 800 m² på ejendommen matr.nr. 18 b Adslev by, Adslev.

Vandhullet er beliggende i udkanten af området som er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Da den indgåede aftale om oprensning og udvidelse ikke er i strid med frednings formål og samtidig vil bidrage positivt til områdets naturværdi, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på vilkår

- **at** de berørte dele af vandhullets kanter og udvidelsen efterlades med en svag bredhældning under 1:5
- **at** det opgravede materiale fjernes eller spredes på arealet mod nord i et tyndt lag på højst 30 cm
- **at** arealet omkring vandhullet holdes fri for skyggende træer og buske. Dog kan der efterlades ét eller to større træer mod sydvest
- **at** vandhullet ikke må forurenes, opfyldes eller drænes, tilledes spildevand eller på anden måde ødelægges.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks

Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

C.S.Petersen og B.M.Norlyk, Adslev Hedevej 10, 8362 Hørning
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-2-97)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Kjellerupvej 111, 8220 Brabrand
Gårdejer Frede Bakkær, Ålhøjvej 4, 8653 Them
Christian Christensen, Dørupvej 12, 8362 Hørning
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05924.00

Dispensationer i perioden: 09-06-1998 - 29-10-2006

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

TIL ORIENTERING

09/06-98

Arkitekt Hans Lyngsgård
Svejstrup Gl. Præstegård
Alkenvej 9
8660 Skanderborg

REG. NR. 5924.00

Vedr. j.nr. 52/1998 - udskiftning af mindre driftsbygning i forbindelse med Put and Take fiskeri ved Pinds Mølle på matr.nr. 9 e Adslev by, Adslev, beliggende Pinds Møllevej 35, 8362 Hørning.

Den 7. april 1998 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra Dem modtaget ansøgning, hvor De for Lillian Østergård og Richard Borgbjerg, Pinds Mølle, Put and Take, søger om tilladelse til at udskifte en eksisterende bygning på 68 m² med en ny bygning på 51 m².

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår af sagen, at anvendelsen af huset vil være den samme som hidtil, nemlig depot og læhus i forbindelse med lystfiskeriet på ejendommen. Det nye hus opføres på de eksisterende fundamenter og vil på hver side blive forsynet med et halvtag. Ydervæggene ønskes beklædt med træ, som holdes i sorte/mørkebrune farver. Kanter og vinduesrammer males hvide. Der er ved materialevalg og udformning lagt vægt på, at huset vil komme til at se ud som typiske gamle huse i skovområder.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Da huset skal anvendes i forbindelse med fiskeriet på ejendommen, og erstatte et eksisterende, og da udformning og materialevalg vil bidrage til et bedre landskabeligt indtryk, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på vilkår, at byggeriet udformes i overensstemmelse med det fremsendte skitseforslag.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:

cad 1996-1211/12-0031

Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Lillian Østergård og Richard Borgbjerg, Pinds Møllevej 35, 8362 Hørning
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-2-98)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

18/06-98

Brabrand Lystfiskerforening og
Lyngbygård Å Sammenslutning
v/Orla Jegstrup Jensen
Allégade 3, Jeksen
8362 Hørning

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
REG. NR. 5924.00 19 JUNI 1998

Vedr. j.nr. 3/1998 - Dørup Mølle Dambrug.

Den 13. januar 1998 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra Lystfiskerforeningen og Lyngbygård Å Sammenslutningen modtaget ansøgning om efterfølgende godkendelse af et etableret sandfilteranlæg og nedsætning af 7 opdrætskar for fiskeyngel indenfor rammerne af Dørup Mølle Dambrug.

De omhandlede arealer er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningsnævnet afholdt møde på ejendommen den 15. april 1998, hvor der blev redegjort for projekterne, herunder bl.a., at der ikke er sket ændringer i terrænet i dambruget, og at sandfilteranlæg er etableret og opdrætskar nedsat indenfor rammerne af det eksisterende dambrug.

Såvel Århus Amt som Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité anbefalede, at der blev meddelt efterfølgende dispensation til de udførte arbejder.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Ifølge fredningsbestemmelserne skal de fredede arealer bevares, således at karakteren af området opretholdes. Der må således ikke foretages terrænændringer eller foretages opfyldning eller planering.

Fredningsnævnet har ved besigtigelse konstateret, at det ansøgte anlæg er etableret indenfor rammerne af det eksisterende dambrug og med alene meget beskedne terrænreguleringer.

Henset hertil og til at anlægget er begrundet i områdets meget okkerholdige vand, finder Fredningsnævnet at kunne meddele efterfølgende godkendelse af det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning

adsn 1996-1211/12-0081

7

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Arne Vestergaard, Bodil Møllevej 4, 8362 Hørning
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-3-97)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Teknisk afdeling, Vestervej 14, 8362 Hørning

TIL

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

24/09-99

Hørning Kommune
Vestervej 18
8362 Hørning

REG. NR. 5924.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
27 SEP. 1999

Vedr. j.nr. 79/1999 - ny tagkonstruktion på ejendommen matr.nr. 10 d Adslev by, Adslev - kommunens j.nr. 1999-7001-0.

Århus Amt, Natur og Miljø, har den 12. august 1999 fremsendt en fra kommunen modtaget ansøgning, hvor Per Albæk Nielsen søger om tilladelse til udskiftning af tagkonstruktionen på boligen, som er sammenbygget med udhuset.

Ejendommen, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, er en landbrugsejendom på 6,3 ha og det samlede beboelsesareal er i dag 130 m², fordelt med 100 m² i stueetage og 20 m² udnyttet tagetage. Der søges om udskiftning af tagkonstruktionen på boligdelen. Taget bliver cirka 1 meter højere, og der etableres 2 -3 kviste, og endegavlene bliver 2 meter bredere, hvilket giver en bredere tagkonstruktion og en overdækket terrasse. Der er stråtag på ejendommen, hvilket der også bliver på den del af taget, der udskiftes.

Ved sagens fremsendelse har Amtet anført, at ejendommen er omgivet af beplantning, og terrænet stiger mod syd, således at huset ikke er synligt over store afstande. Amtet har anbefalet det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Da det ansøgte ikke vil få en uheldig indvirkning på landskabet og således ikke strider mod fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

AD 1996-1211/12-0031.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Per Albæk Nielsen, Steinmannsgade 1, 2.th., 8000 Århus C
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-4-99)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

23/03-99

De Danske Planteforeninger
Landbocentret
Hjortsvangen 3
7323 Give

REG. NR 5924.00.

Vedr. j.nr. 118/1998 - læplantning Århus Syd, sæsonen 1998-99 - matr.nr. 2 a m.fl. Dørup by, Hørning.

Den 21. december 1998 fremsendte Århus Amt en fra De Danske Plantningsforeninger modtaget ansøgning om dispensation til at plante bl.a. et 6-rækket hegn 480 m langs sydskellet for matr.nr. 2 a Dørup, der ejes af Arne Vestergaard, Bodil Møllevej 4, 8362 Hørning.

Plantesammensætningen består med enkelte undtagelser af almindelige danske hegnsplanter og træer.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Nævnet foretog besigtigelse den 17. marts 1999, hvor De Danske Planteforeningers repræsentant redegjorde for ansøgningen samt foreviste, hvor hegnet skulle placeres. Han henviste endvidere til at læhegnet ville være en fordel for miljøet og vildtbestanden. Ansøgeren vil eventuelt være indstillet på at reducere hegnet, således at det i stedet for at starte ved vejen, først begynder cirka 100 meter fra vejen.

Århus Amt har anført, at man ikke kan anbefale det ansøgte, idet det går ud over indsynet fra vejen til skovbrynet og således vil være i strid med de hensyn, der lå bag fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening har tilsluttet sig amtets udtalelse.

Hørning Kommunes repræsentant har anført, at man i sin tid har anbefalet fredning af dalen, og at man kan henholde sig hertil.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Intentionen med Jeksendalfredningen var bl.a. at friholde udsigten fra en række biveje mod Jeksendalenskovene. Da placeringen af læhegnet delvist vil hindre denne udsigt, finder Nævnet ikke grundlag for i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at

ad 1996-1211/12.-0031

give tilladelse til hegnet.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Alié 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-5-98)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning
Arne Vestergaard, Bodil Møllevej 4, 8362 Hørning
Det Danske Hedeselskab, att. Preben Lunding, Vroldvej 99, 8660 Skanderborg
De Danske Planteforeninger, att. Helge Knudsen, Landbocentret, Hjortsvangen 3, 7323 Give.

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT

Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

10/05-99

Hørning Kommune,
Vestervej 14,
8362 Hørning.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
11 MAJ 1999

REG. NR. 5924 00

Vedr. j.nr. 25/1999 - byggeri på matr.nr. 17 ae Adslev by, Adslev, beliggende Adslev Skovvej 21, 8362 Hørning.

Århus Amt, Natur og Miljø, har den 6. april 1999 fremsendt en fra kommunen modtaget ansøgning, hvor FDF Århus 4. kreds v/Ole Glasius søger om tilladelse til opførelse af et 35 m² stort udhus (carport med redskabsrum) på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Nævnet har foretaget besigtigelse den 21. april 1999, hvor FDF Århus 4. kreds v/Finn Nielsen redegjorde for projektet og oplyste, at udhuset skal placeres tæt ved den eksisterende hytte og opføres delvis på et fundament, der stammer fra en tidligere bebyggelse. Udhuset vil blive opført i samme type som den eksisterende bebyggelse og i samme farve. Det skal benyttes til opbevaring af redskaber, værktøj, brænde, cykler m.v.

Århus Amt og Danmarks Naturfredningsforening har ikke villet udtale sig mod det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Henset til størrelsen, placeringen og karakteren af den bygning, der ønskes opført findes det ansøgte ikke at stride med fredningens formål, hvorfor Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler tilladelse til det ansøgte på vilkår, at udhuset opføres i overensstemmelse med de fremsendte tegninger.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks

adsv\1996\211\12-0051

9

Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

FDF Århus 4. Kreds, v/Ole Glasius, Bredkær Tværvej 57, 8250 Egå
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-1-99)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg

REG. NR. 592400

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

28/03-00

Poul Brock Didriksen
Strandvejen 7
9560 Hadsund

Vedr. j.nr. 2/2000 - opførelse af bygning til opbevaring af skovredskaber m.m. på ejendommen matr.nr. 3 Kollens Mølle, Adslev.

I oktober 1999 fremsendte De ansøgning til Hørning kommune om tilladelse til opførelse af en bygning til opbevarelse af skovredskaber samt traktor m.v. på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Den 1. marts 2000 foretoges besigtigelse, hvor det blev aftalt, at De skulle fremsende nye tegninger med beliggenhedsplan til en bygning på op til 50 m². Under besigtigelsen oplyste De, at de nuværende mindre udhusbygninger vil blive fjernet, når der opføres en ny bygning.

Den 17. marts 2000 har Århus Amt fremsendt en fra Dem modtaget ny beliggenhedsplan, hvorefter bygningen, der opføres umiddelbart øst for den nuværende fritidsbolig på ejendommen, opføres i træ og med tagpap.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da opførelse af den ansøgte bygning til skovredskaber findes at være nødvendig for skovdriften på ejendommen, meddelelser Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til opførelse af en 50 m² stor bygning på vilkår, at bygningen kommer til at fremtræde i mørke jordfarver, og at de nuværende mindre udhusbygninger fjernes.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig inter-

adsw1996-1211/12-0031

esse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-5-99)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning.

REG. NR. 5924.00 TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

Modtaget i Skov- og Naturstyrelsen 27 APR. 2000

25/04-00

Århus Amt, Natur og Miljø
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg

Vedr. j.nr. 14/2000 - naturgenopretning ved Dørup Mølle dambrug, matr.nr. 2 a Dørup by, Hørning m.fl.

Den 17. februar 2000 fremsendte Århus Amt ansøgning om tilladelse til udførelse af et projekt for etablering af faunapassage ved Dørup Mølle, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår af sagen, at Århus Amt har erhvervet opstemningsretten ved Dørup Mølle dambrug, og at der ønskes gennemført naturgenopretningsprojekt med henblik på at skabe passage i Århus Å-systemet. Dørup Mølle dambrug anvender vand fra Århus Å og kilder ved dambruget til fiskeopdræt. Ved gennemførelse af projektet stoppes indtaget fra Århus Å, og der etableres et omløbsstryg øst for dambruget. I forbindelse hermed anvendes en del af det oprindelige leje af Århus Å som omløbsstryg. Der opretholdes en begrænset dambrugsaktivitet, idet der på dambruget fortsat vil blive produceret ørreder til udsætning. Ved gennemførelse af projektet ved Dørup Mølle vil den sidste spærring i Århus Å blive gjort passabel, idet de øvrige spærringer tidligere er fjernet.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 29. marts 2000, hvor repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomitéer, Hørning kommune og Århus kommune stillede sig positiv over for ansøgningen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da det ansøgte ikke findes at stride mod fredningens formål, og da der er tale om et naturgenopretningsprojekt, som skal forbedre passagen i Århus Å-systemet, meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på vilkår, at projektet udføres i overensstemmelse med det til fredningsnævnet fremsendte materiale.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

adsw1996-1211/12-0031

12.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 1.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Arne Vestergård Andersen, Bodil Møllevej 4, 8362 Hørning
Bodil Bigler, Pinds Møllevej 49, 8362 Hørning
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-1-00)
Århus Amt, Sø og Mose, att. Henning Hermansen (j.nr. 8-76-1-715-1-98 og 8-76-1749-9-98)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet for Hørning kommune, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Det kommunevalgte medlem af nævnet for Århus kommune, Jan Fredin, St. Torv 10, 8000 Århus C
Hørning kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning
Århus kommune, Magistratens 2.afdeling, Rådhuset, 8100 Århus C. att. Niels Jørgen Friis.

REG. NR. 5924.00

NATURKLAGENÆVNET
FORMANDEN

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
10 AUG. 2000

Frederiksborggade 15, 1360 København K
Tlf.: 3395 5700
Fax: 3395 5769
X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk
E-mail: nkn@nkn.dk

J.nr.: 97-121/700-0017
Kpa

03 JULI 2000

Afgørelse
i sagen om etablering af et læhegn inden for fredningen af Jeksendalen, Hørning Kommune

Fredningsnævnet for Århus Amt har den 23. marts 1999 efter naturbeskyttelseslovens § 50 meddelt afslag til etablering af et læhegn på ejendommen matr.nr. 2a Dørup. Ansøgeren har påklaget afgørelsen til Naturklagenævnet.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Fredningen har til formål at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Efter punkt 10 i fredningen, må hegn ikke uden fredningsnævnets godkendelse opsættes, plantes eller sås, bortset fra nødvendige kreatur- og skovkulturhegn. Udskiftning af levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

På ejendommen ønskes plantet et 6-rækket løvfældende læhegn 480 m langs sydskellet af ejendommen. Fredningsnævnet har besigtiget ejendommen den 17. marts 1999, hvor De Danske Planteforeningers repræsentant redegjorde for ansøgningen og foreviste, hvor hegnet skulle placeres. Der blev henvist til, at læhegnet ville være en fordel for miljøet og vildtbestanden. Ansøgeren ville eventuelt være indstillet på at reducere hegnet, således at det i stedet for at starte ved vejen, først begynder ca. 100 m fra vejen.

Energiministeriet
Naturstyrelsen
1211/12-0031
13

Århus Amt har ikke anbefalet det ansøgte, da det vil hindre indsynet fra vejen til skovbrynet, og således være i strid med de hensyn, der lå bag fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening har tilsluttet sig amtets udtalelse.

Hørning Kommune har henholdt sig til, at kommunen i sin tid anbefalede fredningen.

Fredningsnævnet har begrundet afslaget med, at intentionen med Jeksendalfredningen bl.a. var at friholde udsigten fra en række biveje mod Jeksendalskovene. Da placeringen af læhegnet delvist vil hindre denne udsigt, finder nævnet ikke grundlag for at give tilladelse til hegnet.

Klageren har gjort gældende, at læhegnet vil give læ for afgrøder og for kreaturer, heste og får m.v., samt være en nyttig oase i det nøgne agerland til gavn for insekter, fugle og vildt. Klageren mener ikke, at amtet har ret i, at udsigten til det store skovbryn vil blive brudt, da man ikke kan se et skovbryn i den omhandlede retning.

Amtet har til brug for Naturklagenævnets behandling af sagen sendt en række fotos fra området. Det fremgår af disse, at der er et skovbryn bag ved den mark, hvor læhegnet ønskes opsat.

Efter anmodning fra klageren har Naturklagenævnet foretaget en uformel besigtigelse den 22. marts 2000 og fotograferede herunder området. Det fremgår også af disse fotos, at der er et udsyn til skovbrynet bag ved den mark, hvor læhegnet ønskes opstillet. Det er Naturklagenævnets vurdering, at læhegnet vil hindre dette udsyn, også selv om læhegnet først opstilles 100 m fra vejen, som klageren alternativt har foreslået.

Afgørelse

Efter naturbeskyttelseslovens § 50 kan der meddeles dispensation fra bestemmelserne i en fredning, forudsat dette ikke strider mod fredningens formål.

Fredningen indeholder et forbud mod at opsætte, plante eller så hegn uden fredningsnævnets godkendelse, bortset fra nødvendige kreatur- eller skovkulturhegn. Det ansøgte læhegn kræver derfor en dispensation fra fredningen.

Formålet med forbudet mod tilplantning inden for fredningsområdet er at hindre en sløring og opbrydning af landskabstrækkene. Det skønnes, at det ansøgte plantede hegn vil have en landskabelig uønsket virkning og lukke for indsigten til skovbrynet.

På denne baggrund stadfæstes fredningsnævnets afslag af 23. marts 1999.

Mikkel Schaldemose / Karen Paabøl

Mikkel Schaldemose
viceformand

Karen Paabøl
fuldmægtig

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

REG. NR. 5524.00

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

12/11-01

Jørgen Aaris
Kollens Møllevej 9
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 75/2001 - etablering af carport på matr.nr. 15 a Adslev by, Adslev, beliggende Kollens Møllevej 9, Hørning.

Den 20. august 2001 har Århus Amt, Natur og Miljø, fremsendt en fra Dem modtaget ansøgning om tilladelse til etablering af en carport på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Carporten bliver på 50 m² og etableres i tilknytning til den eksisterende bolig.

Natur og Miljø har ved sagens fremsendelse anbefalet, at der meddeles dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da carporten etableres i tilknytning til den eksisterende bolig på en sådan måde, at den falder harmonisk ind i omgivelserne, findes det ansøgte ikke at stride mod fredningens formål, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeleler tilladelse til det ansøgte på vilkår, at carporten opføres i overensstemmelse med det fremsendte, således at carporten får et tag i mørke farver og placeres som vist på den fremsendte beliggenhedsplan.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ad: 2001-1211/12-0033

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
14 NOV. 2001

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-1-01)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

MODTAGET
Skov- og Naturstyrelsen
20 DEC 2001
REG. NR. 5924.00
TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

19/12-01

Jeksen Beboerforening
v/Hans O. Thomsen
Allégade 1
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 108/2001 - ændring af branddam til gadekær på matr.nr. 38 Jeksen by, Adslev, 8362 Hørning.

Den 20. november 2001 har Århus Amt, Natur og Miljø, fremsendt en fra Beboerforeningen modtaget ansøgning om tilladelse til ændring af ovennævnte branddam til et gadekær.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Den firkantede branddam på ca. 350 m² ønskes ændret til et ovalt gadekær med et areal på ca. 250 m². Der ønskes etableres bøgehæk ved bredden af gadekæret samt opstillet et sæt bord med bænke mod syd og en bænk mod øst.

Århus Amt har oplyst, at Hørning kommune kan anbefale det ansøgte. Amtet har ligeledes anbefalet, at der meddeles dispensation.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da det ansøgte ikke vil skæmme i landskabelig henseende og således ikke stride mod fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte på vilkår, at borde og bænke kommer til at fremtræde i naturtræ.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Ad: 2001-121/12-0033

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-2-01)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Bo Ryge Sørensen, Søholt Alle 26, 8600 Silkeborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

REG.NR. 5924.00

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

02/04-02

Århus Amt, Vej- og Trafikområdet,
Anlægsafdelingen
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg

(j.nr. 9-04-1-511109-1-99)

Vedr. j.nr. 25/2002 - sideudvidelse af amtsvej 511 ved Jeksen.

Den 6. marts 2002 fremsendte Århus Amt, Natur og Miljø, en fra Vej- og Trafikområdet modtaget sag vedrørende sideudvidelse af amtsvej 511 ved Jeksen.

Projektet omfatter 500 meter af amtsvej 511 mellem Præstevejen og Gl. Randersvej. Vejstrækningen grænser op til de fredede arealer i Jeksen, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Vejprojektet vedrører alene Jeksen-fredningen over en strækning på ca 120 meter, hvor sideudvidelsen medfører etablering af kantbaner langs amtsvejen.

Da der alene er tale om en mindre udvidelse af vejen ind på det fredede område, meddeler Fredningnævnets formand i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

adsvaret 1211/12-0033

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-4-715-1-02)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

REG. NR. 5924.00

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

17/05-02

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
21 MAJ 2002

Poul Brock Didriksen
Strandvejen 7
9560 Hadsund

Vedr. j.nr. 42/2002 - ansøgning om tilladelse til opførelse af brændeskur på matr.nr. 3 Kollens Mølle, Adslev, beliggende Randersvej 114, 8362 Hørning.

Den 9. april 2002 har Århus Amt, Natur og Miljø, fremsendt en fra Dem modtaget ansøgning om tilladelse til opførelse af et brændeskur 40 m² på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

I skrivelse af 28. marts 2000 meddelte Fredningsnævnet tilladelse til opførelse af en 50 m² stor udhusbygning til erstatning for flere mindre udhusbygninger.

Det nu ansøgte brændeskur ønskes opført af lærketræ med tagpap på taget, der udformes som sadeltag med 45° hældning. Bygningen får en rektangulær form (4 x 10 meter)

Århus Amt har ved sagens fremsendelse anbefalet, at der meddeles tilladelse til det ansøgte, da bygningen skønnes driftsmæssig nødvendig, og da bygningens placering og udformning er tilpasset omgivelserne.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Da opførelsen af det ansøgte brændeskur ikke findes at stride mod fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Ad: 2001-12 11/12-0033, akt 5

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-3-01)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningssforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg.
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Sølyst, Gjellerupvej 11, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Rådhuspladsen 1, 8362 Hørning.

REG. NR. 5924.00

TIL ORIENTERING

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

26/11-02

Per Albæk
Kollens Møllevej 16
Adslev
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 104/2002 - ansøgning om tilladelse til etablering af læhegn på matr.nr. 10 d Adslev by, Adslev, beliggende Kollens Møllevej 16, 8362 Hørning.

Fredningsnævnet har den 16. oktober 2002 fra Århus Amt modtaget Deres ansøgning om tilladelse til etablering af læhegn på ovennævnte ejendom. Endvidere har Fredningsnævnet modtaget Deres telefax af 18. oktober 2002.

De ønsker at etablere et levende hegn med en blanding af lave træer og buske omkring et areal på ca. 3,4 ha. Læhegnet bliver ca. 150 meter mod vest, ca. 170 meter mod syd, ca. 150 meter mod øst samt på en strækning langs med indkørslen til Deres ejendom mod nord.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen i Århus Amt.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 6. november 2002.

Under besigtigelsen oplyste De, at De primært ønsker etableret læhegn omkring hele arealet, subsidiært ønsker De etableret læhegn langs med nordskellet, d.v.s. langs med indkørslen til ejendommen, samt langs med vestskellet ud mod Kollens Møllevej og lidt op langs med sydskellet. De har oplyst, at De ønsker etableret læhegn, da De har problemer med sne om vinteren.

Århus Amt, Natur og Miljø, anførte under besigtigelsen, at etablering af et fuldstændig læhegn omkring arealet ikke kan anbefales. Umiddelbart var Århus Amt alene indstillet på, at der blev etableret læhegn langs med nordskellet, d.v.s. langs med indkørslen til ejendommen. Amtet anførte særlig, at et læhegn vil bryde landskabet og hindre den frie udsigt.

Hørning Kommune anførte, at kommunen principielt er betænkelig ved etablering af læhegn og henviste til, at fredningsbestemmelserne for området skal overholdes.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite kunne alene anbefale, at der blev givet tilladelse til etablering af læhegn langs med nordskellet samt eventuelt et stykke langs med vestskellet.

ad. 2001-1211/12-0033, alt 6

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Ifølge fredningens bestemmelser skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand. Arealerne har betydelige landskabelige værdier, og Fredningsnævnet finder ikke, at der er anført sådanne særlige forhold, der kan begrunde opsætning af læhegn i området. Endvidere finder Fredningsnævnet, at et læhegn som ønsket vil bryde det karakteristiske åbne landskab og dermed ændre områdets karakter væsentligt, hvorfor Fredningsnævnet meddeler afslag på det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-3-02)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Rådhuspladsen 1, 8362 Hørning - att. Knud Schou

5924.00 x

Til:

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

01/09-03

Ulla Skovsbøl Knudsen og
Gustav Bech Jensen
Fusvadvej 2
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 68/2003 - ansøgning om tilladelse til opførelse af karnap og udhus samt opsætning af solcelleanlæg i taget på matr.nr. 2 k Edslev by, Kolt, beliggende Fusvadvej 2, 8362 Hørning.

Fredningsnævnet har den 24. juli 2003 fra Århus Amt modtaget Deres ansøgning om tilladelse til at udvide Deres enfamiliehus med en karnap på ca. 6 m² og til at opføre et udhus på ca. 8 m². Endvidere anmodes der om tilladelse til opsætning af et solcelleanlæg på 8-16 m² på husets tagflade.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 13. august 2003.

Vedrørende udhuset har De oplyst, at dette placeres på den gamle sokkel fra et tidligere drivhus. Udhuset udføres i træ og males i husets farver. Taget bliver sort tagpap. Udhuset bliver maksimalt på 10 m².

Vedrørende solcelleanlægget har De oplyst, at dettes størrelse og placering endnu ikke er endelig fastlagt. Solcellefladen bliver på 8 - 16 m² og placeres i niveau med tagfladen på huset. Tagfladens hældning er ca. 25°. Der bliver tale om en placering på enten den sydvendte eller vestvendte tagflade.

Vedrørende karnappen har De oplyst, at denne skal placeres på husets sydgavl. Karnappen udføres i husets materialer i form af træ, der males rødbrunt og med vinduer, der placeres i samme højde som husets. Karnappens tag udformes som et kegleformet tag og belægges med sort tagpap.

Århus Amt, Natur og Miljø, har meddelt, at det ansøgte er pænt passet ind på ejendommen og rent landskabeligt ingen betydning har.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Under hensyn til at ejendommens tagflade alene har en svag hældning, således at solcelleanlægget bliver meget lidt synligt fra omgivelserne og under hensyn til at det i øvrigt ansøgte vurderes ikke at have betydning rent landskabeligt, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelsesloven § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-751-1-03)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Mundelstrup
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Per Hovgaard, Niels Bohrs Vej 28, 8260 Viby J.
Århus Kommune, Bygningsinspektorat Syd, 8260 Viby

5924.00

X

FREDNINGSNÆVNET FOR ÅRHUS AMT
Retten i Randers, Sandgade 12
8900 Randers - tlf. 86 43 70 00

01/09-03

Torben Riis Jensen
Kollens Møllevej 13
8362 Hørning

Vedr. j.nr. 66/2003 - ansøgning om tilladelse til opførelse af et udhus på matr.nr. 10 e Adslev by, Adslev, beliggende Kollens Møllevej 13, 8362 Hørning.

Fredningsnævnet har den 25. juli 2003 fra Århus Amt modtaget Deres ansøgning om tilladelse til opførelse af et udhus på 60 m² på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 13. august 2003.

Det er under sagen oplyst, at ejendommen er en beboelsesejendom med et grundareal på ca. ½ ha., der i forvejen er bebygget med en bolig på 122 m² (etageareal 192 m²) samt et udhus på 100 m².

De har oplyst, at det nye udhus ønskes opført af træ med tag af tagpap påført græs. Huset vil have en højde på max. 2,5 meter med énsidig taghældning. Bygningen skal anvendes som brændeskur, til vognly samt som læskur for får, der går på ejendommen.

Vedrørende det registrerede udhus på 100 m² har De oplyst, at der alene er en bygning i tilknytning til beboelsen, som består af en hestestald samt dobbelt carport. Der er ikke udhus her ud over.

Under besigtigelsen foreviste De nævnet den ønskede placering for udhuset, hvilken var umiddelbart op mod et højt læhegn.

Århus Amt, Natur og Miljø, har meddelt, at det ikke kan anbefales, at der gives tilladelse til det ansøgte, idet opførelse af nye bygninger i fredningen alene bør ske i tilknytning til eksisterende landbrug, hvilket der ikke er tale om i dette tilfælde.

Hørning Kommune og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har meddelt, at fredningens bestemmelser skal respekteres, idet de i øvrigt ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Under hensyn til at det ikke er synligt udefra finder Fredningsnævnet, at etablering af udhuset ikke vil ændre væsentligt på områdets karakter, hvorefter der meddeles dispen-

sation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til etablering af udhuset som ansøgt.

Det bemærkes, at der ikke fremover kan forventes givet yderligere dispensationer til opførelse af bebyggelse på ejendommen.

Klagevejledning

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

Klageberettigede er:
Ansøgeren, Kommunalbestyrelsen, Århus Amt, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Med venlig hilsen

Mogens Beier

Kopi er sendt til:

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-8-715-1-03)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Hårbyvej 8, Hårby, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, att. Arne Erby, Rådhuspladsen 1, 8362 Hørning

SCANNET REG. NR. 5924.00

Fredningsnævnet for Århus Amt

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jørgen Naut
Kolskovvej 3
8362 Hørning

LUS

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 12. oktober 2004

Vedrørende journal nr. 127/04 – ansøgning om tilladelse til etablering af drivhus på ejendommen matr.nr. 12 u Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 3, 8362 Hørning.

Fredningsnævnet har den 9. september 2004 modtaget indstilling fra Århus Amt i anledning af Deres ansøgning om tilladelse til etablering af drivhus som ovenfor anført.

Ifølge det oplyste er ejendommen en landbrugsejendom på 2,4 ha.

Der ønskes opstillet et 12-kantet drivhus på knap 12 m^2 som erstatning for et ældre drivhus på ejendommen, der fjernes. Drivhuset etableres i tilknytning til bygninger og beplantning på ejendommen.

Fredningen
Ejendommen ligger inden for Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Fredningens formål er navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om bebyggelse gælder, at "De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger".

Århus Amt har i indstillingen anført, at det ansøgte drivhus etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse samt i tilknytning til beplantning på ejendommen, og er dermed tilpasset forholdene på stedet.
Amtet kan derfor anbefale, at der meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på det foreliggende skriftlige grundlag.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001 - 1211/12-0033
Akt nr. 9 Bil.

Henset til at der er tale et mindre drivhus, der erstatter et ældre drivhus på ejendommen, samt henset til at drivhuset etableres i tilknytning til eksisterende bebyggelse og i tilknytning til beplantning på ejendommen, og dermed er tilpasset forholdene på stedet, finder Fredningsnævnet at opførelsen af det nye drivhus på knap 12 m^2 ikke er i strid med fredningens formål, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeles tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag, jfr. naturbeskyttelseslovens § 6, stk. 2.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-715-4-04)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå

Det kommunevalgte medlem af nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

REG. NR. 5924.00

Fredningsnævnet for Århus Amt

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Teknisk forvaltning
Hørning Kommune
Vestervej 14
8362 Hørning

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
22 OKT 2004

Tlf. 86 12 20 77

Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 21. oktober 2004

SCANNET

Vedrørende journal nr. 111/04 – ansøgning om tilladelse til etablering af sandfang i Jeksen Bæk, Hørning Kommune, på matriklerne 10a Jeksen By, Adslev, og 1 c Adslev By, Adslev.

Fredningsnævnet har den 6. oktober 2004 fra Århus Amt modtaget Hørning Kommunes ansøgning om tilladelse til etablering af et sandfang i Jeksen Bæk på ovennævnte ejendomme.

Der ønskes etableret et sandfang, således at vandløbet på en strækning på ca. 10 m uddybes til op til 1 m under nuværende bund og får en bundbredde på ca. 1 m og et skråningsanlæg på 1:1.

Begrundelsen for etablering af sandfanget er, at målsætningen i den øverste del af Jeksen Bæk ikke er opfyldt. Dette skyldes, at vandløbet er kraftig påvirket af sandaflejringer, som føres med drænvandet til vandløbet. Det er jævnligt nødvendigt at fjerne sandet, hvorved grusbunden i vandløbet, og hermed fiskenes gydepladser, ødelægges.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Både Århus Amt og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Under hensyn til at etableringen af sandfanget er et forholdsvis skånsomt indgreb i forhold til den forbedring, det forventes at have på vandlivets kvalitet, og under hensyn til at indgrebet vurderes at være uden landskabsmæssig betydning, meddeler Fredningsnævnet dispensation til det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, på vilkår, at sandfanget placeres som vist på tegninger af 14. juli 2004 og udføres i overensstemmelse med de i øvrigt meddelte oplysninger.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

2001-1211/12-0033
10

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at der er klaget.
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-715-6-04)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Peter Leth, Hårbyvej 8, Hårby, 8660 Skanderborg

REG. NR. 5924.00

Fredningsnævnet for Århus Amt

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 21. oktober 2004

Birte Norlyk og Carsten Petersen
Adslev Hedevej 10
8362 Hørning

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
2004

SCANNET

Vedrørende journal nr. 78/04 – ansøgning om tilladelse til beplantning af et areal med frugttræer, forlængelse af eksisterende hegn og etablering af et nyt læhegn på matr. nr. 18 b Adslev By, Adslev, beliggende Adslev Hedevej 10, 8362 Hørning.

Fredningsnævnet har den 14. september 2004 fra Århus Amt modtaget Deres ansøgning om tilladelse til beplantning af et areal på ca. 4200 m^2 med frugttræer på ovennævnte ejendom samt ansøgning om tilladelse til forlængelse af et eksisterende rønnehegn og om etablering af et nyt læhegn med slåen, hvidtjørn og hyld fra en eksisterende lund i øst til skoven mod vest.

Det er oplyst, at ejendommen, som er på 3,1 ha, drives som gartneri.

Fredningsnævnet har tidligere – den 30. juni 1994 – meddelt tilladelse til det ansøgte, med undtagelse af læhegnet mod syd for så vidt angår strækningen fra rønnehegnet til den eksisterende skov mod vest. Tilladelsen er ikke blevet udnyttet.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksen dalen i Århus Amt.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 7. oktober 2004.

Århus Amt, Natur & Miljø, har anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte. Nævnet har dog meddelt, at det kan overvejes, om der bør gives tilladelse til, at det ansøgte nye hegn mod syd plantes helt hen til skoven i vest, og ikke kun hen til det eksisterende rønnehegn, da der er fare for, at området bliver for "tillukket" af hegn og bevoksning i øvrigt.

Både Hørning kommune og Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningen har til formål at bevare området som det er med dets betydelige landskabelige værdier. Vedrørende beplantning er særlig gældende, at "nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntskultur samt frugtplantage ved plantning eller såning ikke er tilladt.".

2001-1211/12-0033
11

Fredningsnævnet finder, at frugttræerne, som plantes umiddelbart syd for drivhusene på ejendommen, ikke vil virke dominerende, men derimod snarere vil afskærme for synet af drivhusene, og at de på det ansøgte sted vil falde godt ind i landskabet. Nævnet finder desuden, at en forlængelse af det eksisterende rønnehegn og etablering af et nyt hegn mod syd med slåen, hvidtjørn og hyld kan ske, uden at dette skader landskabet og oplevelsen af dette på stedet. Under hensyn hertil meddeler nævnet – uanset fredningens forbud mod plantning af frugtplantager – dispensation til det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at der er klaget.
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.
Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-751-3-04)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Peter Leth, Hårbyvej 8, Hårby, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Rådhuspladsen 1, 8362 Hørning

REG. NR. 5924.00

Fredningsnævnet for Århus Amt

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 3. januar 2005

Arne Mouritzen
Gl. Ryvej 15, Jeksen,
8362 Hørning

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 5 JAN. 2005
LOS

Vedrørende journal nr. 149/04 – ansøgning om efterfølgende tilladelse til opførelse af en hal på ejendommen matr. nr. 10a m.fl. Jeksen By, Adslev, beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning,

og

j.nr. 137/04 – ansøgning om tilladelse til etablering af læhegn og en mindre sø på samme ejendom.

Fredningsnævnet har henholdsvis den 28. september og 22. oktober 2004 fra Århus Amt modtaget Deres ansøgninger om tilladelse til opførelse af en hal, der er påbegyndt opført, og tilladelse til etablering af et læhegn og en mindre sø på ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 17. november 2004.

Vedrørende hallen:

Det er oplyst, at ladebygningen, som er delvist opført, er på ca. 273 m^2, og bygningen ligger ca. 8 m fra en eksisterende ladebygning på ejendommen. Bygningen opføres med bræddebeklædning, eventuelt med glaspartier, og med tag af sort tagpap med "rytterlys". I forbindelse med opførelsen vil et gammelt maskinhus mod syd blive fjernet.
Det er oplyst, at hallen skal anvendes til landbrugsmaskiner og træ, idet de eksisterende udbygninger har en loftshøjde på 2,5 m og derfor ikke kan anvendes i driften.
Der er alene tale om, at en mindre del af hallen er beliggende i det fredede område.

Under besigtigelsen oplyste De, at der skal etableres en port i gavlen af bygningen, og at De i øvrigt er indforstået med, at bygningen skal fremstå med dæmpede/matte farver. Jordtilliggende på ca. 35 ha, hvoraf de ca. 14 ha er fredskov, har tidligere været bortforpagtet, men jorden skal fremover drives af Dem selv.

Vedrørende glaspartier i bygningen konstaterede nævnet, at der allerede er etableret "rytterlys" i taget.

2001-1211/12-0033
12

Vedrørende etablering af læhegn:

Der ønskes etableret læhegn henholdsvis øst og syd for stuehuset, over en strækning på i alt ca. 75 m.

Under besigtigelsen oplyste De, at der vil bliver tale om et trerækket læhegn, bestående af enkeltstående træer og i øvrigt buske, alle hjemmehørende danske arter. Etableringen af hegnet vil mindske indsigten fra vejen til bebyggelsen. Det er i øvrigt oplyst, at der også er søgt om etablering af læhegn uden for det fredede område.

Vedrørende sø:

Søen ønskes etableret vest for Jeksen bæk og vil have en størrelse på ca. 20 x 30 m, i alt 600 m^2.

Under besigtigelsen oplyste De, at De ønsker søen etableret for at forskønne området, samt af hensyn til områdets dyreliv. Overskydende jord ønskes spredt ud op mod parkeringspladsen.

Århus Amt har vedrørende den efterfølgende tilladelse til opførelsen af hallen anbefalet, at der gives tilladelse hertil på nærmere angivne vilkår. Amtet forudsætter i den forbindelse, at hallen skal anvendes til landbrugsformål. Amtet lægger særlig vægt på, at bygningen udformes uden større glaspartier, hvilket er fremmed for en landbrugshal og samtidig kan virke reflekterende i det omgivne fredede landskab.

Vedrørende etablering af læhegn og sø har amtet ligeledes anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte. Vedrørende læhegnet har amtet lagt vægt på, at læhegnet ikke skæmmer i landskabelig henseende eller hindrer udsigter på stedet. Vedrørende søen finder amtet, at den er placeret hensigtsmæssigt i landskabet. Amtet forudsætter, at mosen mod øst mellem den ansøgte sø og Jeksen bæk ikke berøres. Tilladelsen til etablering af søen bør dog kun gives under nærmere fastsatte vilkår.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité nåede ikke frem til besigtigelsen sammen med nævnet grundet en punktering, men har efterfølgende telefonisk meddelt, at besigtigelse blev foretaget af lokalkomitéen, der ikke finder det godtgjort, at der er tale om en hal til landbrugsformål, og at lokalkomitéen i øvrigt kan tilslutte sig indstillingen fra Århus Amt.

Hørning Kommune har i overensstemmelse med amtets indstillinger i sagen anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren i området opretholdes.

Vedrørende hallen:

Fredningsbestemmelserne forhindrer ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug, hvilket der findes at være tale om i denne sag, opføres nybygninger under forudsætning af Fredningsnævnets godkendelse, henholdsvis af byggeriets placering og ydre fremtræden. Fredningsnævnet kan nægte tilladelse til nybyggeri, såfremt det ikke tjener rimelig landbrugsøkonomiske formål.

Under hensyn til at hallen bl.a. skal anvendes til opbevaring af maskiner til landbrugsformål, hvilket ikke kan lade sig gøre i de eksisterende ladebygninger på ejendommen, og under hensyn til at hallen opføres i tilknytning til ejendommens øvrige bebyggelse, meddeler Fredningsnævnet efterfølgende dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, på følgende vilkår:

- at hallen fremstår med dæmpede/matte farver,
- at det eksisterende maskinhus mod syd fjernes,
- at hallen udelukkende anvendes til ejendommens landbrugs- og skovbrugsdrift,
- at der etableres slørende beplantning langs hallens østfacade (se nedenfor) og
- at hallen i øvrigt opføres i overensstemmelse med det oplyste.

I det omfang hallen ønskes påført glaspartier – udover "rytterlyset" i taget – skal der fremsendes facadetegninger til nævnets godkendelse. Nævnet bemærker dog, at en landbrugshal, som den ansøgte, ikke bør påføres større glaspartier, dels fordi dette er fremmed for en landbrugshal, dels fordi sådanne kan virke reflekterende i det omgivne fredede landskab.

Vedrørende læhegn:

Under hensyn til, at det ansøgte læhegn ikke anses at ville skæmme i landskabsmæssigt henseende eller ændrer udsigter på stedet, og særligt under hensyn til, at læhegnet vil komme til at virke som slørende beplantning for den nyopførte hal på stedet, finder Fredningsnævnet, at læhegnet ikke strider mod fredningens formål. Nævnet meddeler herefter dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1.

Vedrørende sø:

Nævnet finder, at den ansøgte sø er placeret hensigtsmæssigt i landskabet. Herefter og da søen ikke findes at stride mod fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, på følgende vilkår:

- at det opgravede materiale fjernes eller udspredes i et lag på højst 30 cm på det omgivende areal. Materialet må dog ikke udspredes på arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3,
- at hældningen af vandhullets bund og bredder ikke må være større end 1:5,
- at der ikke etableres øer i vandhullet,
- at der ikke etableres til- og afløb,
- at der ikke udsættes fisk eller fugle, og der må ikke fodres i og ved vandhullet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Jens Elm Sørensen, Klintevej 10, 8464 Galten
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-715-5-04 og 8-70-51-8-715-2-03)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Knud Damsager, Oddervej 15, 8660 Skanderborg
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Peter Leth, Hårbyvej 8, Hårby, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

Fredningsnævnet for Århus Amt

REG. NR. 5924.00

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte tlf:
86125911 - 4001
CVR-nr. 11 98 62 93

Hedeselskabet
Vesterskovgårdsvej 8
8544 Mørke

SCANNET

Naturstyrelsen

LUS

10. marts 2005

Vedr. j. nr. 158/2004 - ansøgning om tilladelse til etablering af læhegn.

De har anmodet om tilladelse til etablering af et tre-rækket læhegn over en stækning på ca. 130 m med forskellige løvfældende træer og buske på ejendommen matr. nr. 2 a Kollens Mølle, Adslev, med adressen Kollens Møllevej 22, 8362 Hørning. Ejendommen ejes af Erik Olsen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Fredningens formål er "at arealerne skal holdes i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området bevares".

Efter fredningens bestemmelser om hegn gælder, at med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden Fredningsnævnets godkendelse.

Århus Amt, Natur & Miljø, har i indstilling til Fredningsnævnet anført, at læhegnet ønskes etableret i tilknytning til ejendommens bygninger henholdsvis mod vest og nord.
Det er amtets vurdering, at etablering af hegnet ikke vil være problematisk i landskabsmæssig henseende, hvorfor amtet har indstillet, at Fredningsnævnet meddeler dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Fredningsnævnet afgør sagen på grundlag af det foreliggende skriftlige materiale.
Fredningsnævnet kan tiltræde amtets vurdering af, at etablering af hegnet ikke vil være problematisk i landskabsmæssig henseende, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeles tilladelse til det ansøgte.

2001-1211/12-0033
13

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Klagevejledning, jf naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Klageberettigede er:
Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Kopi er sendt til:

Erik Olsen, Kollens Møllevej 22, 8362 Hørning
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (j.nr. 8-70-51-3-751-20-04)
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Knud Damsager, Oddervej 15,8660 Skanderborg
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Det amtsrådsvalgte medlem af Nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af Nævnet, Peter Leth, Hårbyvej 8, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

REG. NR 5924.00 Modtaget i Skov- og Naturstyrelsen 21 NOV. 2005

Fredningsnævnet for Århus Amt

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Aksel B. Nielsen
Kollens Møllevej 2
8362 Hørning

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 20. november 2005

SCANNET

Vedrørende journal nr. 11.01.2005-87, ansøgning om tilladelse til ændring af overdækket terrasse til udestue på Kollens Møllevej 23, 8362 Hørning.

Fredningsnævnet har modtaget brev af 9. september 2005 fra Århus Amt, Natur & Miljø, i anledning af Deres ansøgning om tilladelse til at ændre en overdækket terrasse til en udestue på ejendommen matr. nr. 71 og 7 e Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 23.

De ønsker at sætte vinduesfag i en del af den eksisterende overdækkede terrasse, således at 20 m^2 inddrages til udestue og 10 m^2 forbliver terrasse. Tagkonstruktionen ændres ikke.
De har oplyst, at De agter at etablere beplantning omkring udestuen langs med vejen og ud mod marken mod sydøst.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af Jeksendalen.
Fredningens formål er at bevare arealerne i den på fredningstidspunktet værende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser vedrørende om- og tilbygning af lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, gælder, at dette kun må finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

Århus Amt har anført, at det er amtets vurdering, at en ændring af den eksisterende overdækkede terrasse til en udestue på 20 m^2, samt overdækket terrasse på 10 m^2 er af underordnet betydning i forhold til fredningens bestemmelser.
Amtet har lagt vægt på, at der ved etableringen af udestuen ikke ændres ved bebyggelsens samlede omfang eller på tagets udformning på den eksisterende overdækkede terrasse. Amtet finder desuden, at den af Dem foreslåede beplantning vil mindske påvirkningen af landskabet.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite har på baggrund af det skriftlige materiale tiltrådt amtets indstilling.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

2001-1211/12-0233
14

Afgørelsen træffes på baggrund af det foreliggende skriftlige materiale.
Nævnet kan tiltræde amtets indstilling, idet nævnet finder, at bygningens ydre ikke i væsentlig grad ændrer karakter eller får uheldig indvirkning på landskabet.
Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, tilladelse til udførelse af det ansøgte i overensstemmelse med det foreliggende tegningsmateriale, modtaget i Hørning Kommune den 6. juli 2005.
Nævnet konstaterer, at De vil foretage beplantning langs vejen og ud mod marken mod sydøst.

Opmærksomheden henledes på, at der endvidere kræves amtets tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinie) samt efter planlovens § 35, ligesom der kræves byggetilladelse fra kommunen.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-715-3-05)

Fredningsnævnet for Århus Amt

REG. NR. 5924.00

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

FDF Århus 4. kreds
Finn Nielsen
Glænøvænget 14
8381 Tilst

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen
SCANNET

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 11. december 2005.

Vedrørende journal nr. 11.01.2005-111, ansøgning om tilladelse til opførelse af shelter på ejendommen matr. nr. 20e Adslev By, Adslev, beliggende Adslev Skovvej 21, Hørning Kommune.

Århus Amt, Natur & Miljø, har den 25. oktober 2005 afgivet indstilling til nævnet i anledning af ansøgning fra FDF om tilladelse til opførelse af shelter på ejendommen matr. nr. 20e Adslev By, Adslev, beliggende Adslev Skovvej 21, Hørning Kommune.

Shelteren er på 19 m², med vægge af høvlet tømmer og tag af sort tagpap. Den opføres cirka 60 meter vest for den eksisterende spejderhytte og vil blive brugt til primitiv overnatning i forbindelse med brug af spejderhytten.

Fredningen
Ejendommen ligger inden for fredning af arealer i Jeksendalen, Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.
Fredningens formål er at bevare tilstanden af de fredede arealer, således at karakteren af området opretholdes.

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om bebyggelse gælder det bl.a., *"De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger"*.

Amtets vurdering
Ejendommen ligger i Adslev Skov og er således ikke synlig over større afstande.
Shelteren opføres i en mindre lysning cirka 60 meter vest for den eksisterende spejderhytte, men vil kun blive brugt i forbindelse med lejemål af spejderhytten. Der er således ikke tale om en ændret anvendelse af ejendommen, men at shelteren skal supplere den anvendelse, ejendommen har i dag.

Opførelse af en shelter er i strid med fredningens bestemmelse om opførelse af yderligere bygninger i fredningen. Århus Amt vurderer dog, at shelteren ikke vil stride mod fredningens hovedformål.

Århus Amt anbefaler på den baggrund, at der meddeles tilladelse til den ansøgte shelter.

Sag 1-1211/12-0033
15

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har på det foreliggende skriftlige materiale tiltrådt amtets indstilling.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Nævnets afgørelse er truffet på baggrund af det foreliggende skriftlige materiale.
Med den eksisterende placering i forbindelse med spejderhytte og påtænkt anvendelse findes opførelse af shelter ikke at ændre områdets karakter eller anvendelse, og nævnet kan tiltræde, at shelteren ikke strider mod fredningens hovedformål,
Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:

Fredningsnævnet for Århus Amt

REG. NR. 5924.06

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jørgen Naut
Kolskovvej 3
Jeksen
8362 Hørning

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
20 JUNI 2006
SCANNET

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 19. juni 2006.

Vedrørende journal nr. 11.01.2006-18, ansøgning om tilladelse til opførelse af ny garage.

Århus Amt, Natur & Miljø, har den 26. april 2006 afgivet indstilling til nævnet i anledning af ansøgning af 22. februar 2006 fra Dem om tilladelse til at opføre en ny garage på ejendommen matr. nr. 12u Jeksen By, Adslev, med adressen Kolskovvej 3, Jeksen.

Garagen skal erstatte en eksisterende ældre garage. Den nye garage placeres omtrent samme sted som den nuværende garagebygning, der nedrives.

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af område opretholdes.

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om bebyggelse gælder, at de fredede arealer ikke må bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede eksisterende bygninger på landbrug opføres nybygninger eller foretages om- og tilbygninger, på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af Fredningsnævnet. Tilladelse kan nægtes, såfremt det ansøgte ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet, der kan meddele afslag, såfremt byggeriet får uheldig indvirkning på landskabet.
Landbrug, der overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse, henhører under denne bestemmelse.

Amtet har anført, at ejendommen er landbrugspligtig og har et grundareal på ca. 2,4 ha.

Den eksisterende garage er en ældre bygning (tidligere stald) med ensidig taghældning.

SNS-121-00220

Den ansøgte garage vil blive udført af samme materialer som stuehuset, dvs. med dobbeltmurede sider, med samme type facadesten som stuehuset (røde mursten), samt med sadeltag af strå. Bygningen vil have et bebygget areal på knap 50 m² og indrettes som dobbelt garage. Vestgavlen vil fremstå med dør, vindue og loftslem.

Det ansøgte vil efter amtets vurdering være en forskønnelse på stedet, idet bygningerne omkring gårdspladsen efter opførelsen vil fremstå mere ensartede og harmoniske. Den ansøgte bygning er tilpasset stuehuset i både materialevalg og udformning. Garagen rykkes lidt længere mod nord end den eksisterende garage, men bygningerne vil fortsat ligge som et samlet gårdanlæg omkring gårdspladsen.

Amtet kan på den baggrund anbefale en tilladelse til den ansøgte garage.

Amtet har anført, at amtet vil tage stilling efter naturbeskyttelsesloven § 17 (skovbyggelinie). såfremt Fredningsnævnet meddeler tilladelse til det ansøgte.
Det ansøgte kræver endvidere byggetilladelse fra kommunen.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnets afgørelse er truffet på baggrund af det foreliggende skriftlige materiale.
Idet amtets vurdering kan tiltrædes, findes det ansøgte ikke at være i strid med fredningens formål, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 meddeles tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-715-1-06)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Niels Thernøe, Ottestoften 17, 8660 Skanderborg
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning (j.nr.2006-0042-0)

Fredningsnævnet for Århus Amt

REG. NR. 5924.00

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
11 JULI 2006

Ove Johansen
Kollens Møllevej 12
Adslev
8362 Hørning

SCANNET

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 10. juli 2006.

Vedrørende journal nr. 11.01.2006-58, ansøgning om tilladelse til plantning af læhegn.

Århus Amt har den 4. april 2006 modtaget en ansøgning fra Dem om tilladelse til at plante 2 læhegn på ejendommen matr. nr. 9a m.fl. Adslev By, Adslev, med adressen Kollens Møllevej 12, 8362 Hørning.

Ejendommen er en landbrugsejendom på ca. 19 ha.

Ansøgningen omfatter plantning af 2 læhegn på hhv. 6 og 7 rækker i tilknytning til et eksisterende skovområde.

Fredningen
Ejendommen ligger inden for fredningen af arealer i Jeksendalen, Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Ifølge kendelsens bestemmelse nr. 10 om hegn gælder, at hegn - med undtagelse af de nødvendige kreatur- og skovkulturhegn - ikke må opsættes, plantes eller sås uden Fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden en sådan godkendelse.

Amtets vurdering
Læhegnene ønskes etableret omkring et eksisterende skovområde og får en længde på hhv. 170 og 150 m. Etableringen vil efter amtets vurdering ikke medføre væsentlige ændringer i landskabsbilledet som følge af placeringen i tilknytning til skovområdet.

Det ansøgte vurderes derfor ikke at være i strid med fredningens formål.

Ifølge Århus Amts regionplan 2005 ligger de pågældende arealer i et område, hvor skovrejsning er uønsket. Denne bestemmelse omfatter dog ikke plantning af læhegn, og det ansøgte er derfor ikke i strid med regionplanen.

Som følge af ovenstående kan amtet anbefale en tilladelse til det ansøgte.

SNS-121-00220
2

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnets afgørelse er truffet på baggrund af det foreliggende skriftlige materiale.
Nævnet kan tiltræde amtets vurdering, hvorefter de ansøgte læhegn med placering i tilknytning til skovområdet ikke vil stride mod fredningens formål, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 meddeles tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-4-715-4-06)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand

Fredningsnævnet for Århus Amt

REG. NR. 5924.00

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jesper Krarup
Bodil Møllevej 8a
Dørup
8362 Hørning

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
post@aarhus.byret.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93
Den 29. oktober 2006.

Vedrørende journal nr. 11.01.2006-98, ansøgning om tilladelse til opførelse af udhus på ejendommen matr. nr. 1 b m.fl. Dørup By, Hørning.

Århus Amt, Natur & Miljø, har den 29. august 2006 afgivet indstilling til nævnet i anledning af ansøgning af 26. maj 2006 Dem om tilladelse til at opføre et udhus på ejendommen matr. nr. 1b m.fl. Dørup By, Hørning, med adressen Bodil Møllevej 8a, Dørup, 8362 Hørning.

Ejendommen er landbrugspligtig og har et jordtilliggende på 4,2 ha. Ejendommen er ifølge BBR i dag bebygget med en bolig med et bebygget areal på 110 m² samt en carport på 18 m².

Boligen består af pudsede bindingsværksfacader, der er kalket bornholmsrød. Tagbeklædningen er eternit. Det nye udhus ønskes opført som en tilbygning til boligen, og påtænkes udført med murede, kalkede facader i samme farve som boligen og med sort stålpladetag. Taget på det eksisterende udhus mod nord skiftes til samme stålpladetage.
Boligens eternittag ønskes udskiftet med stråtag eller ligeledes med sort stålpladetag.

Fredningen
Ejendommen ligger inden for fredningen af arealer ved Jeksen, Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979.

Fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om bebyggelse gælder, at de fredede arealer ikke må bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af Fredningsnævnet. Tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

SNS-121-00283

Om- og tilbygninger af eksisterende, lovligt opførte helårs- og sommerhuse, hvorved bygningen i væsentlig omfang ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønnes, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Amtets vurdering
Den ansøgte bygning opføres som tilbygning til ejendommens stuehus ved husets nordlige gavl. Bygningen er i materialevalg og udformning tilpasset stuehuset. Bygningen skal anvendes om dobbelt garage og værksted. Under bygningen vil der være fuld kælder.

Der er i forvejen næsten ingen udhuse på ejendommen. Behovet for den nye bygning er derfor efter amtets vurdering velbegrundet. Som følge heraf, og da bygningen er tilpasset ejendommens øvrige bebyggelse, kan amtet anbefale en tilladelse til det ansøgte.

Amtet kan ligeledes anbefale en tilladelse til udskiftning af taget på den eksisterende udbygning til stålpladetag, samt til at udskifte taget på boligen med stråtag eller stålpladetag. Såfremt der etableres kviste, der i udformningen afviger væsentligt fra de nuværende, bør der fremsendes tegninger til Fredningsnævnets godkendelse.
Det forudsættes, at tagbeklædningen udføres af ikke-reflekterende materialer.

Andre tilladelser
Såfremt Fredningsnævnet meddeler tilladelse til det ansøgte, vil amtet tage stilling efter naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 17 (søbeskyttelseslinie og skovbyggelinie)

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnets afgørelse er truffet på baggrund af det foreliggende skriftlige materiale.
På baggrund af, at der i forvejen næsten ingen udhuse er på ejendommen og at behovet for den nye bygning derfor synes velbegrundet, samt da den nye bygning tilpasses ejendommens øvrige bebyggelse, kan nævnet tiltræde amtets anbefaling om en tilladelse til det ansøgte.
Nævnet kan endvidere tiltræde amtets indstilling om tilladelse til udskiftning af taget på den eksisterende udbygning til stålpladetag, og om udskiftning af taget på boligen med stråtag eller stålpladetag.
Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte.
Såfremt der etableres kviste, der i udformningen afviger væsentligt fra de nuværende, skal der fremsendes tegninger til Fredningsnævnets godkendelse.
Det forudsættes, at tagbeklædningen udføres af ikke-reflekterende materialer.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Kopi er tilsendt:
Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg (journalnr. 8-70-51-8-715-2-06)
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Dansk Ornitologisk Forening i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brabrand
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Niels Thernøe, Ottestoften 17, 8660 Skanderborg
Det amtsrådsvalgte medlem af nævnet, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Peter Leth, Vestermarken 5, Mesing, 8660 Skanderborg
Hørning Kommune, Vestervej 14, 8362 Hørning

FREDNINGSNÆVNET FOR MIDTJYLLAND, ØSTLIG DEL

Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:

{ HYPERLINK
"mailto:pho@domstol.dk" **}**

CVR 11 98 62 93

Den 3. september 2009.

Marianne Andersen
Stillingvej 507
8462 Harlev

Vedrørende j. nr. 8901-01.2009.8, ansøgning om tilladelse til etablering af ny indkørsel til ejendommen matr. nr. 8 e og 30 e, Tåstrup By, Harlev, beliggende Stillingvej 507, Harlev.

Ansøgning
Natur og Miljø har den 27. august 2008 fra kommunens vejafdeling modtaget ansøgningsmateriale fra Marianne Andersen, Stillingvej 507, 8462 Harlev, om tilladelse til etablering af en ny indkørsel/vej til ejendommen matr.nre. 8e og 30e, Tåstrup By, Harlev beliggende Stillingvej 507.

Det ansøgte begrundes med, at den nuværende udkørsel til Stillingvej er meget dyb, således at det fysisk ikke er muligt at køre ud den vej med traktor, lastbiler eller lignende.
Desuden er Stillingvej meget trafikeret.
I dag kører de ad den nu ansøgte udkørsel med traktor m.m., og derfor ønskes der her etableret en egentlig udkørsel.
Udkørslen/vejen kan etableres i terræn ved at skrælle overjorden af og fylde stabil grus på.

Der er fra kommunens vejafdeling stillet følgende krav til ny tilslutning til den offentlige vej ”Fusvadvej”:
1. Ind- og udkørslen må etableres til Fusvadvej.
2. Der skal etableres en 4 m bred asfalteret ind- og udkørsel fra vejkant til skel med tilslutning til offentligt vejareal under 45°.
3. Ny asfalteret ind- og udkørsel skal opbygges med:
200 mm bundsikring
250 mm stabilgrus
8 cm GAB
2 cm AB
4. Tilladelsen bortfalder ved gene opstået af de trafikale forhold og ved ophør af nuværende virksomhed.
5. Der må ikke afvandes ud over offentligt vejareal.

Fredningen
Ejendommen ligger i udkanten af de fredede arealer omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.
Fredningens formål:
”Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.”

Ifølge fredningskendelsens bestemmelser om veje gælder det:
”12. Veje.
Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.”

Vurdering
Natur og Miljø vurderer, at de vilkår, der stilles til tilslutningen til kommunevejen, vil betyde et terrænarbejde, så vejstykket ikke kan betegnes som en mindre privat vej, som følger det naturlige terræn. Derfor finder vi, at arbejdet vil kræve en forudgående tilladelse fra Fredningsnævnet.
Der er et mindre vejspor på strækningen, hvor vejen ønskes etableret, men ellers fremstår arealet som dyrket mark.
Vi anbefaler Fredningsnævnet, at meddele tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til det ansøgte.

Nævnet besigtigede ejendommen den 15. juli 2009.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité kunne tilslutte sig tilladelse.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Henset til, at det findes nødvendigt for ejendommen at få etableret ind/udkørsel til Fusvadvej, henset til at der er tale om udkanten af det fredede område og henset til, at der vil være tale om forholdsvis begrænset terrænændring i forbindelse med etableringen af vej på eksisterende vejspor, finder nævnet, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, hvorfor der i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeles tilladelse til det ansøgte.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.
Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.
Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.’

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse sendes pr. sendt mail til:
Marianne Andersen, Stillingvej 507, 8462 Harlev, **{** HYPERLINK "mailto:mba@justsen.sk" **}**
Århus Kommune, Teknik og Miljø, Valdemarsgade 18, 8000 Århus C, **{** HYPERLINK "mailto:nm@aarhus.dk" **}**
og Hanne Kirstine Øster **{** HYPERLINK "mailto:hkoe@aarhus.dk" **}**
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, **{** HYPERLINK "mailto:dn@dn.dk" **}**
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, **{** HYPERLINK "mailto:blst@blst.dk" **}**
Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, **{** HYPERLINK "mailto:blstnatur@blst.dk" **}**
Det ministerudpegede medlem, Jytte Heslop, **{** HYPERLINK "mailto:jytte.heslop@gmail.com" **}**
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Eva Tørnæs, Engskovvænget 82, 8541 Skødstrup, **{** HYPERLINK "mailto:evatornes@webspeed.dk" **}**
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, Søren Højager, Mejløvænget 4, 8381 Tilst, **{** HYPERLINK "mailto:Soeren.Hoejager@skolekom.dk" **}**

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Peder Hoffmann Christensen
Jeksen Dalvej 35
8362 Hørning

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
pho@domstol.dk

CVR 11 98 62 93

Den 28. marts 2011.

Vedr. j.nr. 8901-01.2011.14, **Ansøgning om opførelse af drivhus på Jeksen Dalvej 35, Hørning.**

Skanderborg Kommune har den 3. februar 2011 fremsendt følgende til fredningsnævnet:

Skanderborg Kommune har den 16. september 2010 modtaget en ansøgning fra ejeren af landbrugsejendommen matr.nr. 11 f, Jeksen By, Adslev, areal ca. 3,35 ha, Jeksen Dalvej 35 tilhørende Peder Hoffmann Christensen.

Ansøgningen omhandler opførelse af et drivhus på 9 m². Drivhuset opføres i direkte forlængelse af stuehuset. Ansøgningsmaterialet er vedlagt.

Ejendommen, der er ligger i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 i sagen 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus amt. Fredningen har til formål at bevare området med dets betydelige værdier i dets nuværende tilstand.

Af kendelsens punkt 2 fremgår bestemmelserne omkring bebyggelse. Det fremgår bl.a., at "de fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af Fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål."

Kommunen sender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Kommunens bemærkninger
Ejendommen omfattes af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om skovbyggelinie. Det ansøgte forudsætter derfor dispensation fra Kommunen fra naturbeskyttelseslovens § 17.

Kommunen er indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 til det ansøgte, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnet har behandlet sagen på det foreliggende skriftlige grundlag.

Nævnet finder med den begrænsede størrelse og placering af den ansøgte tilbygning ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål, og der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.
Gebyret udgør 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere.
Natur- og Miljøklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelserne må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelserne bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr. mail fremsendt til:
Peder Hoffmann Christensen, Jeksen Dalvej 35, 8362 Hørning, jeksendalvej35@mail.dk
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Olaf J. Møller, Engvej 9, Gl. Rye, 8680 Ry, skanderborg@dn.dk
Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Flemming Pedersen, Rosenvænget 86, 8362 Hørning, bi-avler@mail.tele.dk

Inger Juul, Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, Knudsvej 34, 8680 Ry,
inger.juul@skanderborg.dk
Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg,
Skanderborg.Kommune@skanderborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Nils Henning Frandsen
Jeksen Dalvej 46
8362 Hørning

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
pho@domstol.dk

CVR 11 98 62 93

Den 28. marts 2011.

Vedr. j.nr. 8901-01.2011.15, Ansøgning om efterfølgende lovliggørelse af opført byggeri på Jeksen Dalvej 46, Hørning.

Skanderborg Kommune har den 15. februar 2011 fremsendt følgende til fredningsnævnet:

Ansøgning om efterfølgende lovliggørelse af opført byggeri på Jeksen Dalvej 46.

Skanderborg Kommune har den 26. januar 2011 modtaget en ansøgning fra Niels Henning Frandsen om lovliggørelse af opført tilbygning på 28 m² til beboelsen og carport/udhus på 38 m² på ejendommen matr.nr. 5 k, Adslev By, Adslev, Jeksen Dalvej 46.

Tilbygningen til beboelsen samt carport/udhus er opført som en vinkelbygning på eksisterende beboelse.
Ansøgningsmaterialet er vedlagt.

Ejendommen, der ligger i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 i sagen nr. 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt. Af kendelsens punkt 1 fremgår, at fredningens formål er at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Af punkt 2 om bebyggelse fremgår bl.a., at om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

Der vedlægges luftfoto fra h.h.v. 1974 og 1980. Tilbygningen ses på luftfotoet fra 1980, men ikke på luftfotoet fra 1974, så tilbygningen er opført på et tidspunkt derimellem (måske i forbindelse med ejerskifte i 1976).

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser. Det er Kommunens vurdering, at der kan/bør meddeles tilladelse til lovliggørelsen herunder også henset til tidsperioden.

© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anvendes iflg. aftale med kortejer

Kommunens bemærkninger
Ejendommen omfattes af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om skovbyggelinje § 17, hvorfor det ansøgte forudsætter dispensation fra Kommunen.

Kommunen er indstillet på – efter forudgående orientering af naboskovvejer - at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnet har behandlet sagen på det foreliggende skriftlige grundlag.
Nævnet finder med den begrænsede størrelse og placering af den ansøgte tilbygning ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål, idet det opførte ikke ses at have en uheldig indvirkning på landskabet, og der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelses-lovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.
Gebyret udgør 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere.
Natur- og Miljøklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelserne må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelserne bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr. post fremsendt til
Nils Henning Frandsen, Jeksen Dalvej 46, 8362 Hørning
og pr. mail fremsendt til:
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Olaf J. Møller, Engvej 9, Gl. Rye, 8680 Ry, skanderborg@dn.dk
Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Flemming Pedersen, Rosenvænget 86, 8362 Hørning, bi-avler@mail.tele.dk
Inger Juul, Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, Knudsvej 34, 8680 Ry, inger.juul@skanderborg.dk
Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg, Skanderborg.Kommune@skanderborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Jørgen Aaris
Kollens Møllevej 9
8362 Hørning

E-mail:
pho@domstol.dk

Den 6. juli 2011.

Vedr. j.nr. 8901-01.2010.151, **Ansøgning om tilladelse til opførelse af carport på ejendommen Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning.**

Skanderborg Kommune har fremsendt følgende indstilling til fredningsnævnet:
Ansøgning om opførelse af carport på Kollens Møllevej 9, Hørning.
Skanderborg Kommune har den 19. juli 2010 modtaget en ansøgning om opførelse af carport på 27 m² på ejendommen matr.nr. 15 a, Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 9 tilhørende Jørgen Aaris.
Ansøgningsmaterialet er vedlagt.
Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 i sagen nr. 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt. Af kendelsens afsnit 2 om bebyggelse fremgår, at om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra Fredningsnævnet.
Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt de skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.
Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser. Vedlagt fremsendes kopi af Fredningsnævnets afgørelse af 12. november 2001 til en carport på 50 m². Den tilladelse er ikke udnyttet.
Kommunens bemærkninger
Da ejendommen omfattes af naturbeskyttelseslovens bestemmelser om skovbyggelinie skal ansøgningen behandles efter naturbeskyttelseslovens § 17.
Formålet med naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinie) er at sikre skovenes værdi som landskabselementer samt opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet og beskytte skovene mod blæst.
Såfremt der ikke ved høring af naboskovejer kommer afgørende oplysninger frem, er Kommunen indstillet på at meddele tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 17 til det ansøgte,såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnet har behandlet sagen på det foreliggende skriftlige grundlag.
Nævnet finder med den nu begrænsede størrelse af carporten ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål, og der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelses-lovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.
Gebyret udgør 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere.
Natur- og Miljøklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelserne må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelserne bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr. post fremsendt til
Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning
og pr. mail fremsendt til:
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Olaf J. Møller, Engvej 9, Gl. Rye, 8680 Ry, skanderborg@dn.dk
Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Flemming Pedersen, Rosenvænget 86, 8362 Hørning, bi-avler@mail.tele.dk
Inger Juul, Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, Knudsvej 34, 8680 Ry
inger.juul@skanderborg.dk
Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg,
Skanderborg.Kommune@skanderborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Ulla Johnsen
Per Krøyer Kristensen
Kollens Møllevej 11
8362 Hørning

E-mail:
pho@domstol.dk

Den 27. september 2011.

Vedr. j.nr. 8901-01.2010.126, Ansøgning om tilladelse til opførelse af drivhus og skur på ejendommen Kollens Møllevej 11, 8362 Hørning.

Skanderborg Kommune har den 2o. september 2010 fremsendt indstilling til fredningsnævnet:

Ansøgning om opførelse af drivhus og skur på Kollens Møllevej 11.

Skanderborg Kommune har den 28. april 2010 modtaget en ansøgning fra ejerne af fra ejendommen matr.nr. 9 i, Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 11, Hørning tilhørende Ulla Johnsen og Per Krøyer Kristensen.

Ansøgningsmaterialet er vedlagt.

Ejendommen, der ligger i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 i sagen nr. 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Formålet med fredningen er, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Af kendelsens punkt 2 om bebyggelse fremgår bl.a., at

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Der er tale om opførelse af et drivhus på 24 m² og sammenbygget hermed et skur på 10 m². På ejendommen findes helårsbeboelse på 263 m², udhus på 23 m² og carport på 14 m².

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Kommunens bemærkninger
Ejendommen ligger inden for skovbyggelinie, jf. naturbeskyttelseslovens § 17.

Formålet med naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinie) er at sikre skovenes værdi som landskabselementer samt opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet og beskytte skovene mod blæst.

Bestemmelsen indeholder et generelt forbud mod at placere bebyggelse (bygninger, skure, campingvogne mv.) i en afstand af 300 m fra de omfattede skovområder.

Kommunen vurderer, at det ansøgte drivhus og skur ikke vil forringe skovens værdi som landskabselement eller påvirke skovbrynets værdi som levested for plante- og dyrelivet.

Kommunen er derfor indstillet på efter forudgående naboorientering af nærmeste skovejer, at dispensere til drivhuset og skuret, såfremt Fredningsnævnet meddeler tilladelse.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:
Nævnet har behandlet sagen på det foreliggende skriftlige grundlag.
Nævnet finder med den begrænsede størrelse og placering af drivhuset og det hermed sammenbyggede skur ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål, og der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen.
En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.
Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.
Gebyret udgør 500,- kr. for privatpersoner og 3.000,- kr. for alle andre klagere.
Natur- og Miljøklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.
Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelserne må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelserne bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr. mail fremsendt til:
Ulla Johnsen og Per Krøyer Kristensen, Kollens Møllevej 11, 8362 Hørning, perkroyer@gmail.com
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Olaf J. Møller, Engvej 9, Gl. Rye, 8680 Ry, skanderborg@dn.dk
Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Flemming Pedersen, Rosenvænget 86, 8362 Hørning, bi-avler@mail.tele.dk
Inger Juul, Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, Knudsvej 34, 8680 Ry
inger.juul@skanderborg.dk
Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg,
Skanderborg.Kommune@skanderborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Randers
Nørregade 1, 8900 Randers
Tlf. 86 43 70 00, fax 87 12 51 78
e-mail:
midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk

Lars Prisak
Jeksen Dalvej 44
8362 Hørning

Pr. mail

Den 11. september 2012.

Vedrørende journal nr. FN 2012.127, ansøgning om tilladelse til opførelse af lade/maskinhus på ejendommen Jeksen Dalvej 44, 8362 Hørning.

Skanderborg Kommune har fremsendt følgende indstilling til nævnet:

"Ansøgning om opførelse af lade/maskinhus på Jeksen Dalvej 44
Skanderborg Kommune har den 8. januar 2012 modtaget en ansøgning fra ejerene af ejendommen matr.nr. 4b Bjertrup By, Hørning med adressen Jeksen Dalvej 44, 8362 Hørning tilhørende Anne Dorthe Bülow Prisak og Lars Prisak.

Ejendommen, der ligger i landzone, er registreret som en landbrugsejendom. Ejendommen er omfattet af fredningen af arealer i Jeksendalen.

Ejendommen har et areal på ca. 3,2 ha.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

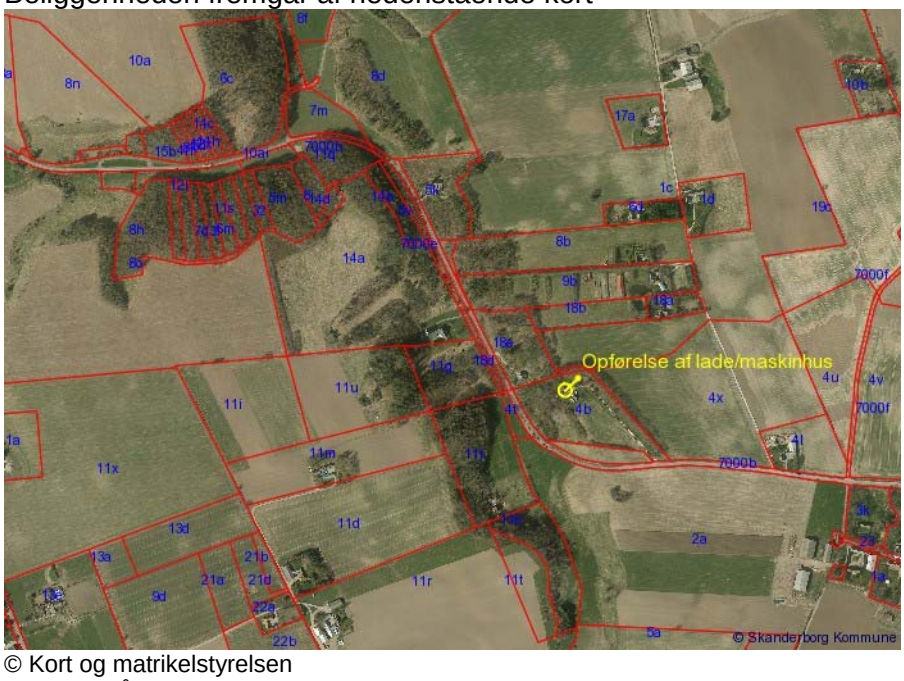

© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Ansøgning
Ansøgningen omfatter opførelse af lade/maskinhus på ca. 170 m^2 til erstatning for eksisterende stald på 170 m^2 med samme placering. Den eksisterende stald er i meget dårlig stand. Laden/maskinhuset skal benyttes til dobbelt carport, magasin/fyrrum med flisfyr samt lade/maskinhus. Bygningen opføres med stårspær som udvendigt beklædes med træ der males sort samt tag af eternit.

Kopi af relevant ansøgningsmaterial er vedlagt.

Fredning
Ejendommen er beliggende indenfor Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

- De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.
- Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Vurdering
I den aktuelle sag er der tale om opførelse af en lade/maksinhus på ca. 170 m^2 på en landbrugsejendom til erstatning for eksisterende stald der er faldefærdig, og som nedrives. Laden/maskinhuset opføres med samme placering som den eksisterende stald nord for det eksisterende stuehus. Skanderborg Kommune har vurderet at laden/maksinhuset er driftsmæssig nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom, og derfor vil laden/maskinhuset ikke stride mod de hensyn som fredningen skal sikre.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Kommunen er jf. ovenstående indstillet på at meddele byggetilladelse til det ansøgte, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation."

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Nævnet har behandlet sagen på det foreliggende skriftlige grundlag.
Nævnet kan i det hele tiltræde indstillingen fra Skanderborg Kommune og finder, at opførelse af lade/maskinhus må anses for driftsmæssig nødvendig og i øvrigt ikke er i strid med fredningens formål eller mod øvrige beskyttelseshensyn.

Der meddeles derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til det ansøgte i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klage skal sendes til fredningsnævnet, så vidt muligt elektronisk på ovennævnte e-mail adresse, og ellers på fredningsnævnets ovennævnte adresse

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr på 500 kr.
Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis
1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis
1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

offentlige myndigheder,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Denne afgørelse er pr. mail fremsendt til:
Lars Prisak, Jeksen Dalvej 44, 8362 Hørning, lpr@dynaudio.dk
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, nst@nst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Olaf J. Møller, Engvej 9, Gl. Rye, 8680 Ry, skanderborg@dn.dk
Det ministerudpegede medlem af nævnet, Jytte Heslop, Katterhøjvej 4, 8270 Højbjerg, jytte.heslop@gmail.com
Det kommunevalgte medlem af nævnet, Flemming Pedersen, Rosenvænget 86, 8362 Hørning, bi-avler@mail.tele.dk
Skanderborg Kommune, Adelgade 44, 8660 Skanderborg, Skanderborg.Kommune@skanderborg.dk
Louise Friis Hansen, Skanderborg Kommune, louise.friis.hansen@skanderborg.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 17. oktober 2012

FN 2012.84: Ansøgning fra Jørgen Aaris om tilladelse til opsætning af solcellepaneler på sydvestvendt tagflade på hus i fredet område på ejendommen matr. nr. 15a Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 28. juni 2012 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Jørgen Aaris om tilladelse til opsætning af solcellepaneler på sydvestvendt tagflade på ejendommen matr. nr. 15a Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 2. oktober 2012 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation til projektets gennemførelse. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Overfredningsnævnet fastsatte bl.a. følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

> "1. Bevaring.
>
> Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.
>
> 2. Bebyggelse.

...

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet."

Ved brev af 7. september 2011 til Skanderborg Kommune vedlagt tegningsmateriale og fotos ansøgte Jørgen Aaris som ejer af ejendommen matr. nr. 15a Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning om tilladelse til opsætning af solcellepaneler på ejendommens sydvestvendte tagflade. Det fremgår, at det er Jørgen Aaris' opfattelse, at opsætning af solcelleanlægget ikke er i strid med fredningsbestemmelserne, men at ansøgningen i givet fald er en ansøgning om dispensation fra fredningsbestemmelserne. Solcellepanelerne skal opsættes til dækning af husets strømforbrug, herunder eksisterende varmepumpe. Solcellepanelerne vil enten helt eller delvist dække tagfladen, dog mindst 40 m2. De endelige detaljer om flademål og solcelletype vil først hensigtsmæssigt kunne fastlægges, når der er klarhed over, om anlægget kan udføres.

Ved brev af 14. september 2011 til Skanderborg Kommune vedlagt målsat og målfast indtegning af konturerne af det påtænkte solcelleanlæg oplyste Jørgen Aaris videre, at solcellepanelerne vil fremstå i mørkeblå til sorte nuancer og blive opsat oven på det eksisterende tag af røde vingetegl som glasdækkende paneler i aluminiumsrammer. Det fremgår, at det er Jørgen Aaris' opfattelse, at solcellepanelerne ikke i væsentlig grad ændrer bygningens karakter og dermed ikke er i strid med fredningsbestemmelserne.

Den 28. juni 2012 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

"Skanderborg Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til opsætning af solcellepaneler på ejendommen matr.nr. 15a Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning.

Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 17 – skovbyggelinjen samt fredningen af arealer i Jeksendalen.

Ejendommen har et areal på 1265 m² heraf vej 170 m².

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Ansøgning
Der søges om opsætning af enten ca. 39 m² solcellepaneler på den østlige del af den sydvestlige tagflade (del 1) eller ca. 80 m² på hele den sydvestvendte tageetage (del 1 + del 2). Det oplyses i ansøgningen:

- At eksisterende tagbelægning er røde vingetegl, og
- at solcellepanelerne vil fremstå i mørkeblå til sorte nuancer, som glasdækkende paneler i aluminiumsrammer.

Kopi af ansøgningen samt illustrationsfoto er vedlagt.

Fredning
Ejendommen ligger indenfor Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Af kendelsen fremgår, at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

For kendelsen gælder følgende generelle bestemmelser:

- Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes.
- Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

- vurdering
I forhold til fredningskendelsen finder Skanderborg Kommune, at solcellepaneler kan place-

res som vist på ansøgningsmaterialet, såfremt solcellepanelerne udføres i matsorte materialer – både selve panelerne og rammerne.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Det ansøgte kræver ikke tilladelse efter planlovens § 35 eller dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 – skovbyggelinjer. Ligesom det ansøgte heller ikke skal behandles efter byggeloven."

Ved brev af 5. juli 2012 til Skanderborg Kommune anførte Jørgen Aaris med henvisning til et indhentet tilbud, at konsekvenserne af matsorte rammer i forhold til aluminiumsrammer ville betyde en merpris for anskaffelse på 12.557 kr. og en reduceret strømproduktion på 498 kwh pr. år som følge af solens varmepåvirkning af de matsorte rammer. Han anførte videre, at han er enig i, at matsorte paneler æstetisk vil være at foretrække, men at den marginale forskel i rammerne ikke står i rimeligt forhold til merudgiften i relation til både anskaffelse og indtjening ved anlæggets strømproduktion.

Ved e-mail af 14. september 2012 til fredningsnævnet anførte Jørgen Aaris, at solpanelerne mest sandsynligt vil blive placeret i 2 rækker i hele tagfladens længde i et rektangel på ca. 13,3 m x 3,2 m, i alt ca. 41 m2.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 2. oktober 2012, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Jørgen Aaris, Skanderborg Kommune ved Karsten Hansen og Jesper Lind samt Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller.

Ved besigtigelsen redegjorde Jørgen Aaris kort for projektet og oplyste herved, at solcellerne ønskes placeret på den sydvestvendte tagflade oven på det røde tag. Solcellerne forventes opsat i to baner på langs i husets længde med en højde på 1,6 m og således med en samlet højde på 3,2 m. Han mener ikke, at det i relation til fredningen kan være et problem, hvis der er tynde aluminiumsrammer på panelerne, men hvis fredningsnævnet mener, at det er et problem, er han villig til, at solpanelerne opsættes med matsorte kanter.

Olaf Møller oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening ikke har indvendinger mod, at der opsættes solceller, men at det kan være uhensigtsmæssigt med aluminiumsrammer, da de skinner meget igennem.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes, og hvor om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, kun må finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Opsætning af solcellepaneler på taget af ejendommen forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele di-

spensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det er fredningsnævnets praksis, at opstilling af alternative energiforsyningsanlæg som udgangspunkt bør behandles lempeligere end andre typer anlæg i fredede områder, men at dette formål dog ikke ubetinget kan tilsidesætte de landskabelige interesser, der skal varetages indenfor fredningen.

Ejendommen er beliggende i hjertet af Jeksendalfredningen og er nært omgivet af en sådan natur, der netop har været en del af grundlaget for fredningen. Der er tale om et sort solcelleanlæg, som skal placeres på et rødt tag, hvilket i sig selv virker skæmmende på bygningen, hvortil der er indkig fra en offentlig tilgængelig sti. Hertil kommer, at solcelleanlægget alene skal forsyne én ejendom.

Fredningsnævnet finder på den baggrund, at de landskabelige hensyn må veje tungere end hensynet til energiforsyningen af én ejendom.

Fredningsnævnet meddeler herefter ikke dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Jørgen Aaris, jorgenaaris@gmail.com
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Skanderborg, skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, Karsten Hansen, karsten.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen Aarhus, aar@nst.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet, se afgørelse af 22. oktober, 2013. Den 19. december 2012

FN 2012.129: Ansøgning fra Alice Mouritsens om tilladelse til opførelse af nyt maskinhus på ejendommen matr. nr. 12n Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 4, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 22. august 2012 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Alice Mouritsens om tilladelse til opførelse af nyt maskinhus på ejendommen matr. nr. 12n Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 4, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 14. november 2012 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation til projektets gennemførelse. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Overfredningsnævnet fastsatte bl.a. følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

> "1. Bevaring.
>
> Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.
>
> 2. Bebyggelse.

De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

...

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet."

Den 26. januar 2009 besluttede fredningsnævnet ikke at meddele dispensation til opførelse af én ejendom med en bolig på 250 m2 på 1. sal og en arbejdshal på 400 m2 i stueetagen. Det fremgår af afgørelsen, at Alice Mouritsens ægtefælle Arne Mouritsen ved en besigtigelse oplyste, at han driver 150 tønder land i området og derfor har brug for opbevaringsplads til sine maskiner. Han ejer naboejendommen og vil fortsat gøre det, men har ikke plads nok til maskinerne der. Fredningsnævnets afgørelse har følgende begrundelse:

"Efter en nærmere vurdering af det fremsendte tegningsmateriale er det fredningsnævnets opfattelse, at byggeprojektet, som det fremtræder, stilmæssigt ikke er foreneligt med fredningens formål.

Fredningsnævnet lægger endvidere vægt på oplysningerne om, at der forefindes driftsbygninger på naboejendommen, som også ejes og drives af Dem og Deres ægtefælle, og at det ikke er dokumenteret, at der er behov for yderligere driftsbygninger."

Afgørelsen blev påklaget til Naturklagenævnet, men blev afvist som følge af overskridelse af klagefristen.

Den 22. august 2012 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

"Skanderborg Kommune har den 1. marts 2012 modtaget en ansøgning fra ejeren af ejendommen matr.nr. 12 n, Jeksen By, Adslev med adressen Kolskovvej 4, 8362 Hørning tilhørende Alice Mouritsen.

Ejendommen, der er beliggende i landzone inden for skovbyggelinie, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 i sagen nr. 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus amt.

Ejendommen har et areal på 30,4 ha.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort.

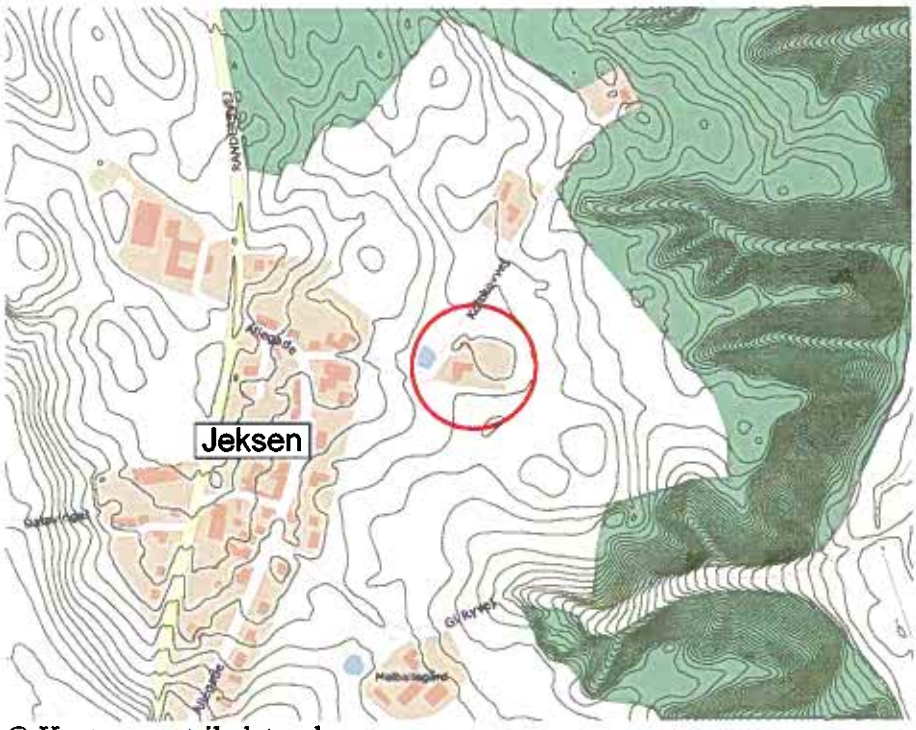

© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Ansøgning
Ansøgningen omfatter opførelse af et nyt maskinhus på 20,35 m x 10,40 m, i alt 212 m^2. Maskinhuset opføres med udvendig bræddebeklædning og tagpapdækning som listedækning.

Kopi af beliggenhedsplan, plan, snit og facader er vedlagt.

Fredning
Ejendommen er som nævnt omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 i sagen nr. 2280/75 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus amt.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

- Bevaring
  Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes.

- Bebyggelse
  De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske for-

mål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Det ansøgte kræver desuden byggetilladelse fra Skanderborg Kommune.

Driftsbygninger, der er nødvendige for driften af en landbrugs- eller skovbrugsejendom, kan iht. planlovens § 36, stk. 1, nr. 3 opføres uden landzonetilladelse, ligesom de iht. naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 2, nr. 3 kan opføres uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 1 om skovbyggelinje.

Vurdering
I den aktuelle sag er der tale om opførelse af et mindre maskinhus, der placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger på ejendommen. Maskinhuset placeres nord for de nuværende bygninger med porte i sydfacaden. Det fremgår af beliggenhedsplanen, at der påtænkes en "gårdsplads" eller manøvreplads i rummet mellem de tre bygninger.

Kommunen skønner, at det ansøgte i placering og omfang er tilpasset ejendommen. I dette skøn forudsættes, at maskinhuset fremstår i sort, mørk grå eller anden mørk farve i jordfarveskalaen.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Kommunen er jf. ovenstående indstillet på at meddele byggetilladelse til det ansøgte, hvis Fredningsnævnet meddeler dispensation."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 14. november 2012, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen ved Arne Mouritsen, Skanderborg Kommune ved Geert Nielsen og Tina Kjær Kæseler samt Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller.

Ved besigtigelsen redegjorde Arne Mouritsen kort for projektet. Han oplyste, at ejendommen er lejet ud og ikke bruges af Alice Mouritsen og ham. Det gør udhuset heller ikke. Lejeren bruger udhuset til sin bil og til opbevaring af grills, som lejeren udlejer. Udhuset er i øvrigt for lavt til, at der kan stå maskiner. De har mange ting, de gerne vil have opbevaret i et nyt maskinhus. Han ejer naboejendommen, hvor der er et maskinhus, men han vil gerne have maskiner stående begge steder.

Olaf Møller oplyste, at Danmarks Naturfredningsforening mener, at det ikke er nødvendigt med så stort et maskinhus, når jorden drives med en anden ejendom. Der er en sårbar natur i området, hvorfor byggeriet bør begrænses. Hvis der skal gives tilladelse til opførelse af et maskinhus, bør det ske ved, at udhuset rives ned, og maskinhuset opføres samme sted.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Der kan dog i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger på betingelse af, at nybyggeri ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet. Tilladelse til nybyggeri kan nægtes, såfremt dette ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Opførelse af nyt maskinhus forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Der er i forvejen to bygninger på ejendommen, der ikke bruges af ejeren, men er udlejet til henholdsvis beboelse og ikke landbrugsformål. Endvidere ejer ejerens ægtefælle naboejendommen, hvorpå der er maskinhus. Bygningerne på dén ejendom består ifølge BBR-Meddelelsen af en bolig og tre erhvervsbygninger på henholdsvis 330 m2, 273 m2 og 211 m2.

På den baggrund finder fredningsnævnet ikke, at opførelse af maskinhuset tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Fredningsnævnet meddeler herefter ikke dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen

fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Skanderborg, skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, Teknik og Miljø, geert.nielsen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen Aarhus, aar@nst.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk

Alice og Arne Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 22. februar 2013

FN 2011.29: Anmodning fra FDF Aarhus 1. ved Poul Martin Langdahl om udtalelse om og udvidelse af mulighederne for anvendelse af lejrhytte på ejendommen matr.nr. 13c Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 17, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har modtaget en anmodning fra FDF Aarhus 1. ved Poul Martin Langdahl om en udtalelse om og en udvidelse af mulighederne for anvendelse af lejrhytte på ejendommen matr.nr. 13c Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 17, 8362 Hørning og en udtalelse af 29. oktober 2012 fra Skanderborg Kommune.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Ved Naturklagenævnets afgørelse af 28. juni 1995 blev der givet tilladelse til opførelse af en tilbygning til en eksisterende lejrhytte på ejendommen på nærmere fastsatte vilkår for anvendelsen.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis der skal ske en udvidelse af de aktiviteter, lejrhytten kan anvendes til.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag og har fastsat de rammer for anvendelsen, der er anført i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Den 28. juni 1995 traf Naturklagenævnet følgende afgørelse i sagen om tilladelse til opførelse af en tilbygning til lejrhytte i Adslev i Hørning Kommune:

> "Århus Amt har den 15. februar 1995 meddelt tilladelse efter planlovens § 35 til på visse betingelser at opføre en tilbygning på 50 m2 til en lejrhytte på matr.nr. 13 c Adslev By, Adslev. Afgørelsen er påklaget af en kreds af omboende.
>
> Der er tale om en fornyet ansøgning om opførelse af en tilbygning til en lejrhytte til brug for FDF Århus 1. Kreds. En tidligere meddelt zonetilladelse blev af økonomiske grunde ikke udnyttet indenfor 3-årsfristen.
>
> Den eksisterende hytte blev opført i 1982 og har 21 sovepladser. Den ansøgte tilbygning skal anvendes til stue, entre og depotrum.
>
> Der er med amtets zonetilladelse stillet betingelser om, at antallet af sovepladser ikke må overstige 21, samt at tilbygningen ikke må anvendes til overnatning.

Arealet, hvor hytten er placeret, er omfattet af fredningen af arealer i Jeksendalen (Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979). Fredningsnævnet har den 25. januar 1991 meddelt dispensation fra fredningen til den ansøgte udvidelse på samme betingelser, som fremgår af amtets afgørelse.

Som begrundelse for klagen er anført, at området er særdeles naturskønt, og der gøres en stor indsats for at bevare området så uberørt som muligt af hensyn til plante- og dyrelivet.

Det er af klagerne oplyst, at hytten ikke blot benyttes af spejderne, men også udlejes til andre, som ikke udviser den fornødne respekt for den følsomme natur.

Formanden for spejderkredsen har hertil oplyst, at hytten i meget begrænset omfang har været udlejet til andre FDF-kredse, spejdere og børnehaver, og at det har været en fast regel gennem årene, at hytten ikke udlejes til private arrangementer. Denne udlejningspolitik ønskes videreført.

Naturklagenævnets formand har på nævnets vegne jf. planlovens § 58, stk. 2 truffet følgende afgørelse:

Århus Amt har efter en konkret vurdering meddelt fornyet landzonetilladelse til en 50 m2 stor tilbygning til en eksisterende lejrhytte. Amtet har som betingelse for tilladelsen, stillet som vilkår, at antallet af sovepladser ikke må overstige 21, samt at tilbygningen ikke må anvendes til overnatning.

Der findes ikke i sagen at være fremkommet nye oplysninger, der kan begrunde en ændring af amtets afgørelse af 15. februar 1995.

Århus Amts tilladelse efter planlovens § 35 og de med tilladelsen stillede betingelser stadfæstes, dog således, at det tilføjes som et yderligere vilkår, at spejderhytten kun må anvendes til spejderformål og lign. og ikke må udlejes til private arrangementer."

Den 4. marts 2011 modtog fredningsnævnet følgende forespørgsel fra FDF Aarhus 1.:

"Vi har modtaget en klage fra naboerne, over at hytten bruges til andre formål end de tilladte. I forbindelse med opførelse af tilbygning til hytten foreligger der en afgørelse fra Naturklagenævnet om brug af hytten ... Formuleringen i denne afgørelse er at hytten må bruges til "spejderformål o. lign."

Vores problem er, at vi ikke kan drive hytten, hvis ikke vi får indtægter fra leje til kursusaktivitet, med kurser, der måske ligger i kategorien "og lignende" i forhold til spejderformål. Uden disse indtægter giver hytten ganske enkelt underskud. FDF Aarhus 1. ejer hytten, men vi har flere udgifter end udleje til spejderarbejde kan dække.

Det vi gerne vil spørge om:

Hvor bredt må vi tolke dette "og lignende"?

Kan friluftskurser, managementkurser, teambuilding, kanindræberkurser og måske retræter ligge indenfor "og lignende"?

Kan vi leje ud til en skovbørnehave?

Er det mon muligt at få ændret i Naturklagenævnets formulering om anvendelse af hytten?"

I Skanderborg Kommunes udtalelse af 29. oktober 2012 er anført følgende:

"Fredningsnævnet har den 4. marts 2011 anmodet Skanderborg Kommune om en udtalelse i forbindelse med en forespørgsel om anvendelsen af en spejderhytte på ejendommen matr.nr. 13 c, Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 17, 8362 Hørning tilhørende FDF Aarhus 1.

Ejendommen, der er på 9.290 m², ligger i landzone og er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt (j. nr. 2280/75).

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

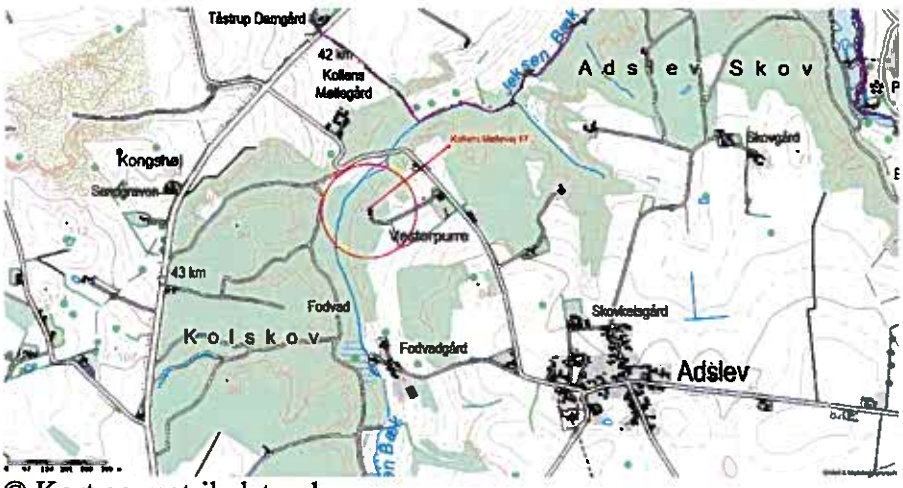

© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

FDFs henvendelse
Sagen skyldes en forespørgsel fra ejeren, FDF Aarhus 1, til fredningsnævnet. Fredningsnævnet har derefter anmodet Skanderborg Kommune om en udtalelse til sagen.

Det ses af FDFs henvendelse, at de har modtaget en klage fra naboerne over anvendelse af hytten til andre formål end de tilladte. På den baggrund spørger FDF om anvendelsesmulighederne udover egentligt spejderarbejde.

I brevet henviser FDF selv til Naturklagenævnet afgørelse af 28. juni 1995, hvor NKN tog stilling til Århus Amts tilladelse efter planlovens § 35. I amtets tilladelse var der stillet vilkår om, at antallet af sovepladser ikke måtte overstige 21, samt at den aktuelle tilbygning ikke måtte anvendes til overnatning. NKN stadfæstede denne afgørelse, men tilføjede et supplerende vilkår, at "spejderhytten kun må anvendes til spejderformål o. lign. og ikke må udlejes til private arrangementer."

I forlængelse af ovenstående skal det nævnes, at fredningsnævnet den 25. januar 1991 havde meddelt dispensation fra fredningen på samme betingelser, som fremgår af amtets afgørelse. Det var dog amtets afgørelse, der blev påklaget.

Kopi af FDFs henvendelse vedlægges.

Fredning
Ejendommen er beliggende indenfor Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt (j. nr. 2280/75).

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

1. Bevaring
   Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

2. Bebyggelse
   De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

   Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Herudover fremgår det af punkt 5 om campering og teltning, - at der må opslås telte omkring husene på ejendommene matr.nr. 13 c og 20 e, Adslev By, Adslev, så længe disse ejendomme ejes af ungdomsorganisationer.

Vurdering
Anvendelse – ændret eller forøget
Den aktuelle sag opfattes af Skanderborg Kommune som en forespørgsel om mulighederne for en supplerende anvendelse med henvisning til, at lejeindtægter fra andre aktiviteter end spejderaktiviteter er nødvendige for driften af hytten.

Skanderborg Kommune skal indledningsvis henvise til Naturklagenævnets stadfæstelse af amtets landzonetilladelse i 1995, hvor Naturklagenævnet tilføjede et vilkår, at "spejderhytten kun må anvendes til spejderformål o. lign. og ikke må udlejes til private arrangementer."

Herudover skal vi henvise til "Naturklagenævnet Orienterer nr. 187, august 1999" (NKO 187) om spejderhytter i landzone, som indledes med følgende afsnit:

"Naturklagenævnet har behandlet flere sager vedrørende opførelse og udvidelse af spejderhytter i landzone. Et hovedsynspunkt for nævnet har været, at opførelse af nye hytter til spejdere normalt bør ske i områder, der kan bære en intensiv benyttelse. Opførelse af hytter i sårbare naturområder eller landskabeligt særligt værdifulde områder bør kun ske i ganske særlige tilfælde. Naturklagenævnet har i tilslutning hertil tilkendegivet, at der kan ske en bredere udnyttelse af de hytter, der tillades opført, sålænge anvendelsen har tilknytning til organiserede fri-

lufts- og naturinteresser. Anvendelse af spejderhytter til almindelige mødeaktiviteter, kursusaktiviteter, festlokaler, alm. overnatning o.lign. tillades normalt ikke. Ved sager om udvidelse af bestående hytter indgår det i vurderingen, hvor stor tilbygningen er, og om den er begrundet i nødvendige moderniseringer af sanitære forhold o.lign."

Herudover omhandler NKO 187 tre konkrete sager, der underbygger, at placeringen i et område med særlige landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier bør medføre en mere restriktiv holdning til anvendelsen af spejderhytter.

På baggrund af ovenstående og med henvisning til hyttens placering i et område, der i kommuneplanen er udlagt som særlig landskabeligt interesseområde og særlig geologisk interesseområde, samt omfattet af en fredning, der navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier, er det Skanderborg Kommunes vurdering, at formuleringen "o. lign." skal administreres stramt

Konkret er det kommunens vurdering, at

- at "o. lign." dækker udlejning til friluftskurser til andre organisationer med friluftsliv og naturoplevelse som hovedformål.

Som følge af ovenstående er det tilsvarende kommunens vurdering:

- at "o. lign." **ikke** dækker almindelige mødeaktiviteter, kursusaktiviteter, festlokaler, alm. overnatning,
- at "o. lign." **ikke** dækker udlejning til friluftskurser til andre end spejderorganisationer og andre organisationer med friluftsliv og naturoplevelse som hovedformål,
- at "o. lign." **ikke** dækker udlejning til managementkurser, teambuilding og kanindræberkurser,
- at "o. lign." **ikke** dækker retræter, idet kommunen har tolket retræter som en periode, hvor man trækker sig tilbage fra hverdagen i fordybelse eller stilhed. Dette opfattes ikke af kommunen som sammenligneligt med spejderformål.

For så vidt angår FDFs spørgsmål om udlejning til skovbørnehave er det Skanderborg Kommunes opfattelse, at dette bør tillades efter en nærmere vurdering, idet der dog ikke kan forventes tilladelse til omfattende udenomsfaciliteter. Skanderborg Kommune er her på linje med skovlovens § 11, stk. 2, hvoraf det fremgår, at der kan opføres byggeri på fredskovpligtige arealer til spejderhytter, skovbørnehaver og lignende byggeri, der særligt tilgodeser børn og unges friluftsliv.

<u>Ændring af Naturklagenævnets afgørelse</u>
Endelig har FDF spurgt til muligheden for at få ændret formuleringen i Naturklagenævnets afgørelse fra 28. juni 1995.

En afgørelse fra Naturklagenævnet er endelig og kan ikke påklages. En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder.

En afgørelse kan ikke genoptages medmindre der kommer væsentlige nye oplysninger.

Såfremt den aktuelle forespørgsel og besvarelsen af denne medfører en ansøgning fra FDF om ændret brug af spejderhytten, vil sagen blive behandlet. Den trufne afgørelse – uanset om det er kommunens eller fredningsnævnets vil kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet (tidligere Naturklagenævnet).

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på besvarelse af henvendelsen iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Skanderborg Kommune skal gøre opmærksom på, at en ændret anvendelse vil kræve en vurdering og måske en fornyet tilladelse efter efter planlovens § 35 samt evt. en ny byggetilladelse.

I vurderingen af en tilladelse efter planlovens § 35 ville ovennævnte tolkninger af anvendelsen indgå i kommunens sagsbehandling."

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer i Jeksendalen er en landskabsfredning, der navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

Det daværende Naturklagenævn fastsatte i sin afgørelse af 28. juni 1995 om tilladelse til opførelse af en tilbygning til den eksisterende lejrhytte vilkår om, at antallet af sovepladser ikke må overstige 21, at tilbygningen ikke må anvendes til overnatning, og at spejderhytten kun må anvendes til spejderformål o. lign. og ikke må udlejes til private arrangementer.

Denne tilladelse blev givet bl.a. efter ansøgers oplysninger om, at det havde været en fast regel gennem årene, at lejrhytten ikke udlejes til private arrangementer, og at denne udlejningspolitik ønskedes videreført.

Fredningsnævnet finder herefter ikke grundlag for at meddele dispensation ved at udvide dette fastsatte anvendelsesområde for lejrhytten i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet finder således, at lejrhytten ikke kan udlejes til private eller andres friluftskurser, managementkurser, teambuilding, kanindræberkurser og retræter.

Derimod finder fredningsnævnet, at det vil være i overensstemmelse med Naturklagenævnets afgørelse af 28. juni 1995 og ikke vil være i strid med fredningen at anvende lejrhytten til skovbørnehaver eller andre børnehavers ophold i tilknytning til naturudflugter og til lejrskoler.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen

- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

FDF Aarhus 1., pmla@km.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Skanderborg, skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen Aarhus, aar@nst.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 22. februar 2013

FN 2012.187: Ansøgning fra Bjørn Nils Ebbesen om opsætning af solceller på ejendommen matr. nr. 7f Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 19, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 27. november 2012 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Bjørn Nils Ebbesen om opsætning af solceller på ejendommen matr. nr. 7f Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 19, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger er betinget af fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 25. januar 2013 og har herefter besluttet at meddele dispensation til projektets gennemførelse. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Overfredningsnævnet fastsatte bl.a. følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

> "1. Bevaring.
>
> Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.
>
> 2. Bebyggelse.
>
> De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet."

Ved e-mail af 21. november 2012 til Skanderborg Kommune vedlagt tegningsmateriale ansøgte Bjørn Nils Ebbesen om tilladelse til opsætning af solceller på taget af en staldbygning med sort skifertag, der vender mod syd mod en mark. Det er anført, at solcellerne ikke vil kunne ses hverken fra Kollens Møllevej eller fra naboer. Solcellerne er "all-black" med sorte rammer og opsættes i et rektangel på 3,30 meter x 7 meter.

Den 27. november 2012 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

"Skanderborg Kommune har den 21. november 2012 modtaget en ansøgning fra ejeren af ejendommen matr.nr. 7f Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 19, 8362 Hørning.

Ejendommen er en landbrugsejendom der ligger i landzone, og er omfattet af Fredningen af Jeksendalen. Ejendommen er beliggende inden for et område som i Kommuneplan 09 for Skanderborg Kommune er udpeget som særlig landskabeligt interesseområde.

Ejendommen har et areal på ca. 6,5 ha heraf vej på 300 m².

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

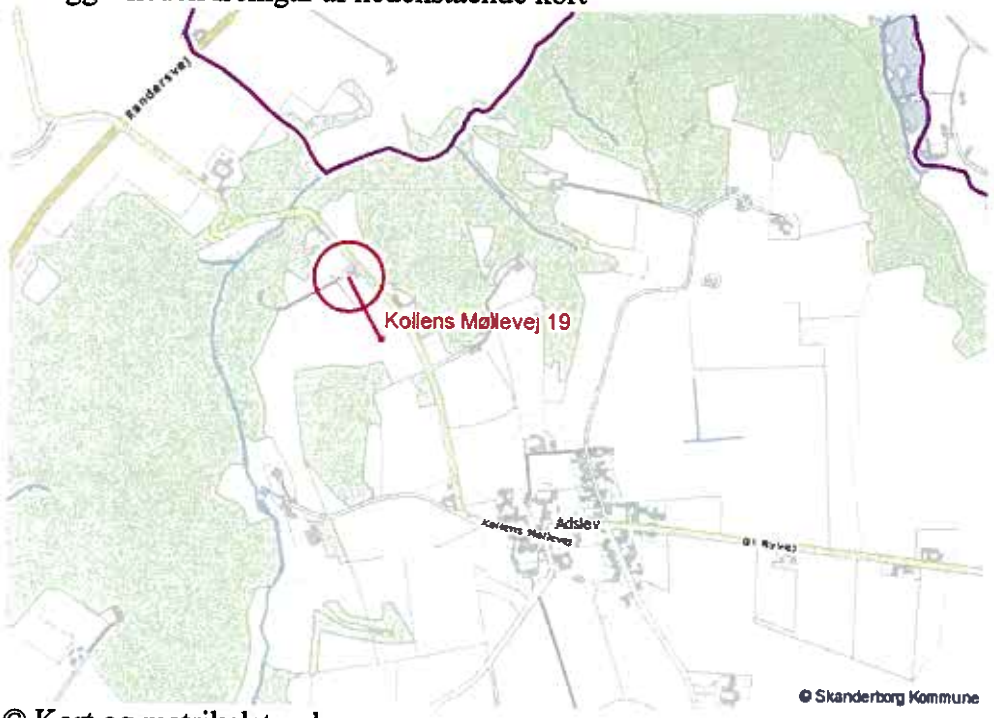

© Kort og matrikelstyrelsen
© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Ansøgning
Ansøgningen omfatter opsætning af et solcelleanlæg med 14 paneler på tag. Anlægget opsættes på staldbygning mod vest med sort skifertag. Solcellerne har rammer i sort anodiseret aluminium.

Kopi af relevant ansøgningsmaterial er vedlagt.

Fredning
Ejendommen er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Af kendelsen fremgår, at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

For arealerne gælder følgende generelle bestemmelser vedr. bebyggelse (punkt 2):

- Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Vurdering
Skanderborg Kommune finder ikke, at anlægget strider mod de hensyn som fredningen skal sikre, såfremt anlægget placeres som en rektangel i flugt med tagfladen og udføres med matsorte rammer og med antireflektivt glas.

Der henvises til Natur- og Miljøklagenævnet orienterer (NoMo) nr. 77 af maj 2012.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Opsætningen af solcelleanlægget kræver ikke tilladelse efter planloven eller byggeloven."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 25. januar 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Bjørn Nils Ebbesen, Skanderborg Kommune ved Karsten Hansen samt Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe.

Ved besigtigelsen udleverede Bjørn Nils Ebbesen et foto af den solcelletype, der ønskes opsat. Solcellerne fremtræder på fotoet helt sorte.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Der kan dog i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger på betingelse af, at nybyggeri ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet. Tilladelse til nybyggeri kan nægtes, såfremt dette ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet.

Opsætning af solceller forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det er fredningsnævnets praksis, at opstilling af alternative energiforsyningsanlæg som udgangspunkt bør behandles lempeligere end andre typer anlæg i fredede områder, men at dette formål dog ikke ubetinget kan tilsidesætte de landskabelige interesser, der skal varetages indenfor fredningen.

Det er således praksis, at der som udgangspunkt kan meddeles dispensation til opsætning af sorte solceller med sorte strømstriber, matsorte rammer og antireflektivt glas.

Fredningsnævnet finder efter en samlet vurdering af oplysningerne om de ansøgte solceller og bygningens udseende og placering, at solcellerne kan tillades opsat, da de ikke vil påvirke oplevelsen af fredningen i nogen nævneværdig grad.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Bjørn Nils Ebbesen, impex@impexagency.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Skanderborg, skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, karsten.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 5. maj 2013

FN 2013.10: Ansøgning fra Ole Nielsen og Lena Gerken om etablering af nedsivningsanlæg på ejendommen matr. nr. 10e Edslev By, Kolt beliggende Pindsmøllevej 33, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 18. januar 2013 modtaget en udtalelse fra Aarhus Kommune i anledning af en ansøgning fra Ole Nielsen og Lena Gerken om etablering af nedsivningsanlæg på ejendommen matr. nr. 10e Edslev By, Kolt beliggende Pindsmøllevej 33, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 9. april 2013 og har herefter besluttet at meddele dispensation til projektets gennemførelse. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Overfredningsnævnet fastsatte bl.a. følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

> "1. Bevaring.
>
> Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.
>
> ...
>
> 3. Terrænændringer
>
> Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven."

Den 18. januar 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Aarhus Kommune:

"Aarhus Kommune, Natur og Miljø modtog den 15. januar 2013 en ansøgning om tilladelse til udledning af spildevand til et nedsivningsanlæg på matr. nr. 10e Edslev By, Kolt, beliggende på Pindsmøllevej 33, 8362 Hørning. Ejendommen er omfattet af Jeksendal-fredningen, og forholdet skal således behandles i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 73 stk. 6.

Nedsivningsanlægget ønskes etableret i ejendommens have ca. 10 m fra huset. Det etableres med et udgravningsareal på 5 m x 15 m, der efterfølgende fyldes op filtersand, småsten og trykledninger. Anlægget tildækkes derefter med et 0,6 m lag muld.

Fredningen
Ejendommen ligger inden for Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningen er en tilstandsfredning, hvor det af § 1 fremgår, at "arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes".

I henhold til fredningens bestemmelser om terrænændringer er det jf. § 3 gældende, at "ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering ikke er tilladt".

Vurdering/udtalelse
Natur og Miljø vurderer den beskedne terrænændring i forbindelse med etablering af nedsivningsanlægget som ubetydelig i forhold til terrænformerne i området.

Natur og Miljø anbefaler derfor Fredningsnævnet, at give dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 til det ansøgte."

I Naturstyrelsens udtalelse af 8. april 2013 er anført følgende:

"Fredningsnævnet har i mail af 25. marts 2013 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand vedr. ovennævnte ansøgning om dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Der ansøges om tilladelse til udledning af spildevand til et nedsivningsanlæg på matr. nr. 10e Edslev By, Kolt, beliggende på Pindsmøllevej 33, 8362 Hørning. Nedsivningsanlægget ønskes etableret i ejendommens have ca. 10 m fra huset. Det etableres med et udgravningsareal på 5 m x 15 m, der efterfølgende fyldes op filtersand, småsten og trykledninger. Anlægget tildækkes derefter med et 0,6 m lag muld.

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål:

1 Bevaring
Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står bl.a.:

3 Terrænændringer
Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Ejendommen
Ejendommen matr.nr. 10e Edskev By, Kolt, beliggende Pindsmøllevej 33 Edslev, 8362, ejes af Ole Lindgaard Nielsen og Lena Gerken. Ejendommen er registreret i BBR som en beboelsesejendom med et areal på 7.435 m2. Boligen har et samlet boligareal på 237 m2.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Ejendommen ligger i å-beskyttelseslinjen og skovbyggelinjen, ligesom den er omgivet af NBL § 3 beskyttet natur (eng).

Tidligere afgørelser
Sag nr. 3/1998 - Dørup Mølle Dambrug – dispensation til mindre terrænændringer.

Sag nr. 124/1993 – dispensation til mindre terrænændringer.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen øvrige bemærkninger."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 9. april 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Lena Gerken og Naturstyrelsen ved Pia Vels Hansen.

Lena Gerken foreviste den påtænkte placering af nedsivningsanlægget og oplyste, at Aarhus Kommune for nogle år siden har påbudt, at der skal findes en løsning i relation til spildevand. De er selv flyttet ind på ejendommen for ½ år siden. De har haft en kloakmester til at finde frem til den bedste løsning, og den er godkendt at kommunen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Etablering af nedsivningsanlæg forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet finder under hensyntagen til størrelsen og placeringen af terrænændringen og baggrunden for ansøgningen om etablering af nedsivningsanlægget, at terrænændringen ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Ole Nielsen og Lena Gerken, g1x@me.com
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité Aarhus, aarhus@dn.dk
Aarhus Kommune, kehe@aarhus.dk og kitla@aarhus.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, obv@webspeed.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 15. august 2013

FN 2013.30: Ansøgning fra arkitekt Gunnar Martin Lautrup på vegne af Trine Prassov og Thomas Böker om tilbygning til fritliggende enfamiliehus på ejendommen matr. nr. 8d Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 6, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 27. marts 2013 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra arkitekt Gunnar Martin Lautrup på vegne af Trine Prassov og Thomas Böker om tilbygning til fritliggende enfamiliehus på ejendommen matr. nr. 8d Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 6, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 11. juni 2013 og har herefter besluttet at meddele dispensation til projektets gennemførelse. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Overfredningsnævnet fastsatte bl.a. følgende fredningsbestemmelser for det fredede område:

> "1. Bevaring.
>
> Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.
>
> 2. Bebyggelse.
>
> De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning

til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

...

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet."

Den 27. marts 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

"Ejendommen har et areal på 1399 m². Ejendommen er jf. kommuneplan 2009 for Skanderborg Kommune beliggende indenfor et område som er udpeget som særlig landskabeligt interesseområde samt bevaringsværdigt kulturmiljø.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

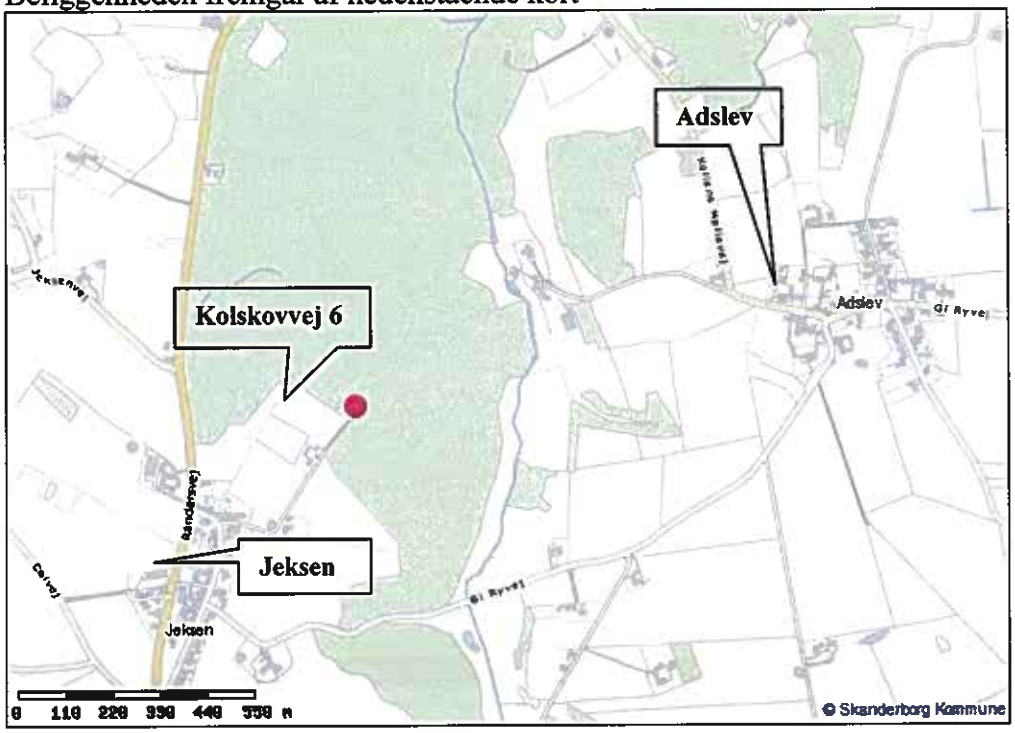

Ansøgning
Ansøgningen omfatter tilbygning på ca. 44 m^2 i grundplan samt ca. 31 m^2 på 1.sal til eksisterende fritliggende enfamiliehus på ca. 167 m^2. Det samlede boligareal vil efter opførelsen af tilbygningen blive ca. 242 m^2. Tilbygningen opføres i forlængelse af boligen mod nordvest. Tilbygningen opføres i samme materialer og stil som det eksisterende med ydervægge i murværk samt tagkonstruktion med stråtækning.

...

Lovgivninger der varetages af kommunen
Det ansøgte kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens 17 (skovbyggelinjen).

Formålet med naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinjen) er at sikre skovenes værdi som landskabselementer samt opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet og beskytte skovene mod blæst.

Bestemmelsen indeholder et generelt forbud mod at placere bebyggelse (bygninger, skure, campingvogne mv.) i en afstand af 300 m fra de omfattede skovområder.

Vurdering
I den aktuelle sag er der tale om tilbygning til et eksisterende fritliggende enfamiliehus mod vest. Tilbygningen opføres i samme stil og materialer som det eksisterende, men tilbygningen vil bevirke at bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter.

Tilbygningen vil ikke have betydning for den nærliggende skovs værdi som landskabselement og tilbygningen er derfor uden betydning for de hensyn der skal varetages jf. formålet med naturbeskyttelsesloven.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Kommunen er jf. ovenstående indstillet på at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 samt tilladelse efter byggeloven til det ansøgte, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation."

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Naturstyrelsen. Af denne udtalelse af 6. maj 2013 fremgår bl.a. følgende:

"Fredningsnævnet har i mail af 2. april 2013 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand vedrørende ovennævnte ansøgning om dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Der ansøges om tilbygning til eksisterende helårsbeboelse. Det er oplyst, at byggeriet udføres i tilsvarende byggestil og materialer som eksisterende bebyggelse. Der henvises til Skanderborg Kommunes udtalelse.

...

Ejendommen
Ejendommen matr.nr. 8d Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 6, Jeksen, 8362 Hørning, er registreret i BBR som en beboelsesejendom i landzone med et areal på 1.399 m2. Ejendommen ejes af Thomas Böker og Trine Prassov. På ejendommen er registreret et fritliggende enfamilieshus med et samlet bygningsareal på 91 m2 og et samlet boligareal på 187 m2, heraf

udnyttet tagetage på 96 m2. Endvidere er registreret et udhus med et bebygget areal på 30 m2. Beboelsesbygningen er opført i 1827 og ombygget i 2006.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Ejendommen er i sin helhed beliggende inden for skovbyggelinjen. Ejendommen ligger i nærheden af et geologisk værdifuldt område (markeret med brunt på foto).

Tidligere afgørelser
J.nr. 8901-01.2011.15, ansøgning om efterfølgende lovliggørelse af opført byggeri på Jeksen Dalvej 46, Hørning – dispensation givet

J.nr. 11.01.2006-18, ansøgning om tilladelse til opførelse af ny garage på ejendommen matr.nr. 12u Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 3, 8362 Hørning – dispensation givet.

J.nr. 127/04 - ansøgning om tilladelse til etablering af drivhus på ejendommen matr.nr. 12u Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 3, 8362 Hørning – dispensation givet.

Øvrige bemærkninger
I forbindelse med ombygningen i 2006, som bl.a. bestod i etablering af kviste, bad Hørning Kommune Århus Amt om at vurdere, hvorvidt ombygningen var omfattet af fredningen. Århus Amt vurderede, at det ansøgte var under bagatelgrænsen for, hvad der var omfattet af fredningen."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 11. juni 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejerne Trine Prassov og Thomas Böker med arkitekt Gunnar Martin Lautrup, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen, Naturstyrelsen ved Pia Vels Hansen samt Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe og Bente Andersen.

Der blev redegjort for projektet. Det blev herunder bl.a. oplyst, at den tidligere ejer af ejendommen havde fået tilladelse til udbygning, men tilladelsen blev ikke udbygget. De har lavet et andet projekt,

der i højere grad harmonerer med den eksisterende bygning.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at der er tale om et godt projekt.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Der kan dog i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller tilbygninger på betingelse af, at byggeriet ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet. Tilladelse til byggeri kan nægtes, såfremt dette ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Tilbygningen forudsætter derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

På baggrund af ejendommens placering i fredningen og det ansøgte projekts overensstemmelse med den eksisterende bygnings udseende, hvorefter der reelt vil blive tale om en tilsvarende forlængelse af huset, kan fredningsnævnet godkende projektet.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Gunnar Martin Lautrup, arkibyg.dk@hotmail.com
Trine Prassov og Thomas Böker, prassov@gmail.com
Danmark Naturfredningsforenings lokalkomité Skanderborg, skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, louise.friis.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, skanderborg@dof.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

22. oktober 2013 • J.nr.: NMK-522-00139 • Ref.: MEH-NMKN

AFGØRELSE
i sag om opførelse af maskinhus i Skanderborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.[1]

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, Østlig Dels afgørelse af 19. december 2012 om afslag til opførelse af maskinhus på matr.nr. 12n, Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 4, Hørning, Skanderborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet[2]. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 5, stk. 1, i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 951 af 3. juli 2013 af lov om naturbeskyttelse

[2] Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet
Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at en ejendom på over 30 ha må kunne drives som en selvstændig ejendom, og at maskiner ikke skal stå ude året rundt, hvilket, efter klagers opfattelse, bare er sund fornuft.

Sagens oplysninger
Matr.nr. 12n er en ca. 3 ha stor del af en samlet landbrugsejendom på ca. 30 ha. På matr.nr. 12n ligger ejendommens bebyggelse, der ifølge BBR består af et stuehus på 182 m^2, en garage på 70 m^2 samt en driftsbygning på 90 m^2. Ejendommens øvrige jordlodder består af et areal på 0,5 ha, der ligger øst for matr.nr. 12n og et areal på ca. 26,3 ha, der ligger ca. 0,5 km syd for matr.nr. 12n.

Ejendommen, der er beliggende i landzone øst for landsbyen Jeksen inden for naturbeskyttelseslovens skovbyggelinje, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

Det fremgår bl.a. af fredningskendelsen, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. De fredede arealer må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimeligt landbrugsøkonomiske formål.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har tidligere ved afgørelse af 26. januar 2009 meddelt ejendommens ejer afslag på ansøgning om opførelse af en bygning på 650 m^2 bestående af en bolig på 250 m^2 på 1. sal samt en arbejdshal på 400 m^2 i stueetagen. Fredningsnævnet begrundede det meddelte afslag med, at byggeprojektet, efter nævnets opfattelse, stilmæssigt ikke var foreneligt med fredningens formål, og at der allerede var driftsbygninger på naboejendommen, der drives af ejeren og hendes ægtefælle, og at det ikke var dokumenteret, at der var behov for yderligere driftsbygninger. På fredningsnævnets besigtigelse i sagen blev det af ejerens ægtefælle oplyst, at han drev 150 tønder land i området, og derfor havde brug for opbevaringsplads til sine maskiner, og at han ejede naboejendommen og fortsat ville gøre det, men ikke havde plads nok til maskinerne der.

Afgørelsen blev påklaget til Naturklagenævnet, der afviste sagen ved afgørelse af 24. juni 2009 på grund af overskridelse af klagefristen.

Der er nu ansøgt om opførelse af et 212 m^2 stort maskinhus udført med udvendig bræddebeklædning og porte i sydfacaden og med tagpapdækning som listedækning. Maskinhuset placeres nord for og i tilknytning til de eksisterende bygninger. Endelig påtænkes en gårdsplads eller manøvreplads på arealet mellem de tre bygninger.

Skanderborg Kommune har til fredningsnævnet udtalt, at kommunen skønner, at det ansøgte i placering og omfang er tilpasset ejendommen, forudsat, at maskinhuset fremstår i sort, mørk grå eller anden mørk jordfarve. Kommunen er således indstillet på at meddele byggetilladelse til det ansøgte.

Det er oplyst i sagen, at ansøgers ægtefælle ejer og driver naboejendommen (Gl. Ryvej 15). Ifølge BBR er der tale om en landbrugsejendom på 36,5 ha med en bolig på 330 m^2 og tre erhvervsbygninger på henholdsvis 330 m^2, 273 m^2 og 211 m^2. Denne ejendoms jordlodder ligger placeret mellem ansøgers matr.nr. 12 n og hovedparten af ansøgers øvrige arealer.

Fredningsnævnets besigtigelse
Fredningsnævnet har den 14. november 2012 afholdt besigtigelse på ejendommen med deltagelse af ejerens ægtefælle, Skanderborg Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Ejerens ægtefælle oplyste, at ejendommens bygninger er lejet ud, og at alle bygningerne bruges af lejer, der således bruger udhuset til sin bil og til opbevaring af grills til udlejning. Udhuset er i øvrigt for lavt til, at der kan stå maskiner. Endvidere blev det oplyst, at der er mange ting, ansøger gerne vil have opbevaret i det nye maskinhus. Han ejer naboejendommen, hvor der er maskinhus, men han vil gerne have maskiner stående begge steder.

Danmarks Naturfredningsforening oplyste, at foreningen ikke finder, at et så stort maskinhus er nødvendigt, når jorden drives med en anden ejendom. Områdets natur er sårbar, hvorfor byggeri bør begrænses. Hvis der skal gives tilladelse til et nyt maskinhus finder foreningen, at det eksisterende udhus skal nedrives og maskinhuset opføres det samme sted.

Fredningsnævnets afgørelse
Fredningsnævnet har meddelt afslag og har lagt vægt på, at der i forvejen er to bygninger på ejendommen, der ikke bruges af ejeren men er udlejet til henholdsvis beboelse og ikke landbrugsformål, og at ejerens ægtefælle ejer naboejendommen, hvorpå der er maskiner. Bygningerne på naboejendommen består ifølge BBR af en bolig og tre erhvervsbygninger på henholdsvis 330 m^2, 273 m^2 og 211 m^2.

På den baggrund finder fredningsnævnet ikke, at opførelse af det ansøgte maskinhus tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse
I sagens behandling har deltaget Natur- og Miljøklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Per Larsen, Marion Pedersen, Poul Søgaard, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningen tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand, og der må bl.a. ikke opføres ny bebyggelse. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger efter fredningsnævnets godkendelse. Tilladelse til nybyggeri samt om- eller tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimeligt landbrugsøkonomiske formål.

Natur- og Miljøklagenævnet lægger til grund, at ansøgers ejendom (jorden) drives sammen med naboejendommen, der er ejet af ansøgers ægtefælle, og at der således er et sammenfald af ejer- og driftsmæssige interesser mellem de to ejendomme.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, har efter besigtigelse og møde med sagens parter vurderet, at det ansøgte maskinhus ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Natur- og Miljøklagenævnet finder efter en samlet vurdering af forholdene i denne sag ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering, og lægger vægt på, at ejendommens bygninger er lejet ud til ikke landbrugsmæssige formål, og at jorden drives sammen med naboejendommen, der er ejet af ansøgers ægtefælle, og hvor der er driftsbygninger til rådighed.

Hertil kommer, at fredningens bestemmelse om, at tilladelse til nyt byggeri - uanset at det er på en landbrugsejendom - kan nægtes, hvis de ikke tjener et rimeligt landbrugsøkonomisk formål, er en skærpelse i forhold til den i fredningen sædvanlige bestemmelse om muligheden for nye landbrugsbygninger. Bestemmelsen må forudsættes netop at være medtaget med henblik på at sikre en mulighed for begrænsning af nyt byggeri i det fredede område i overensstemmelse med fredningens formål.

Såfremt ejer- og driftsforholdene for ejendommen senere ændrer sig, vil der foreligge en ny situation, og der vil kunne ansøges igen.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster på den baggrund Fredningsnævnet for Midtjylland, Østlig Dels afslag af 19. december 2012 til opførelse af et maskinhus

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Mette Flemming

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

- Fredningsnævnet for Midtjylland, Østlig Del, FN2012.129, midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk, marh@domstol.dk
- Skanderborg Kommune, Sags nr.: 12/16855, skanderborg.kommune@skanderborg.dk, geert.nielsen@skanderborg.dk
- Naturstyrelsen Århus, aar@nst.dk
- Naturstyrelsen, Att.: Fredningsregistret, nst@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Skanderborg, skanderborg@dn.dk

og pr. brev til:

- Alice og Arne Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 16. december 2013

FN 2013.110: Ansøgning fra Arne Mouritsen om lovliggørelse af opfyld med jord på ejendommen matr. nr. 10ak Jeksen By, Adslev beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 13. september 2013 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Arne Mouritsen om lovliggørelse af opfyld med jord på ejendommen matr. nr. 10ak Jeksen By, Adslev beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal lovliggøres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation og lovliggøre ændringerne. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

I fredningsbestemmelserne er det bl.a. anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Den 13. september 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune konstaterede i maj 2009, at der var sket opfyldning og terrænændring på ejendommen matr. nr. 10a, Jeksen By, Adslev med adressen Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning, nærmere bestemt på et areal syd for Gl. Ryvej øst for ejendommens bebyggede areal. Ejendommen ejes af Arne Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg.
>
> Arealet fremgår af nedenstående ortofoto. ...

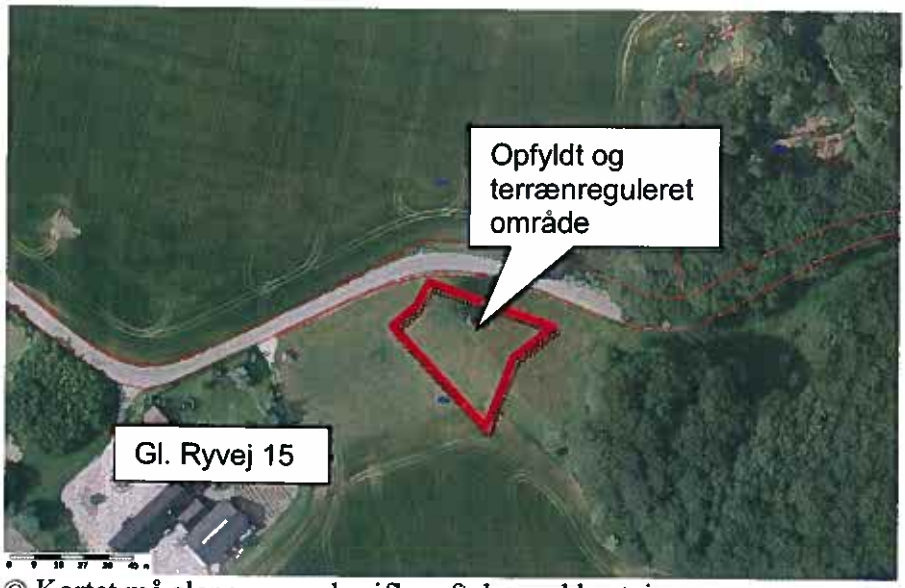

© Kortet må alene anvendes iflg. aftale med kortejer

Den 6. februar 2013 sendte kommunen et varsel om påbud om at fjerne det opfyldte materiale og retablere terrænet, så det fremstod som før opfyldning og terrænregulering. Brevet var samtidig en partshøring.

På et møde den 28. februar 2013 redegjorde Arne Mouritsen for hændelsesforløbet i perioden fra 2002, hvor han overtog ejendommen. Oplysninger fra mødet er gengivet i ansøgning af den 24. maj 2013 om dispensation og tilladelse til bibeholdelse af det nuværende forhold.

Ejendommen ligger i landzone og er en landbrugsejendom på ca. 36 ha. Arealet, hvor jordpåfyldningen/terrænreguleringen har fundet sted, er for størstedelens vedkommende omfattet af fredskovspligt. Desuden er arealet omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Overfredningsnævnet kendelse indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

- Bevaring
  Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

- Terrænændringer
  Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

I den aktuelle sag finder Kommunen, at der er sket en jordpåfyldning ud over sædvanlig jordbearbejdning, ikke mindst med henvisning til, at der er tilkørt jord fra en anden adresse. Det er Kommunens vurdering, at forholdet ikke er af underordnet betydning, idet der tydeligvis er sket en ændring af landskabet det pågældende sted.

Med henvisning til ejerens ansøgning er kommunen vidende om, at arealet før fremstod mere uregelmæssigt, men kan ikke be- eller afkræfte, at det skyldes grusgravning i skrænten, evt. til privat forbrug inden for samme ejendom. Ansøgningen vedlægges som bilag.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Ændringerne i arealets tilstand er også i strid med skovlovens bestemmelser. Naturstyrelsen, der administrerer skovloven, er orienteret om forholdet og har anmodet ejeren om en udtalelse."

I den omtalte ansøgning af 24. maj 2013 er anført følgende som begrundelse for lovliggørelse:

"at undertegnede overtog ejendommen i 2002,

at skrænten var meget uregelmæssig, da der tilsyneladende tidligere har været gravet grus i skrænten,

at undertegnede kunne konstatere, at der tidligere var smidt affald i form af blikplader m.v. på skrænten, hvilket jeg har fjernet,

at undertegnede fjernede en gruppe på ca. 5-6 asketræer, idet disse træer var syge, og et af dem var væltet over i de andre,

at nogle kirsebærtræer og et bøgetræ blev stående, men at bøgetræet måtte fældes i 2012, da det var ved at gå ud,

at jordpåfyldning skete efter henvendelse fra en vognmand, der skulle af med noget rent jord fra en grund i Stilling,

at der ifølge en af de lokale tidligere har været drevet køer gennem det omhandlede område, hvilket fortsat er muligt."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 17. oktober 2013 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Der er i 2009 sket jordopfyldning og terrænændringer på ejendommen syd for Gl. Ryvej og nordøst for det bebyggede areal. Skanderborg Kommune varslede påbud om retablering, og ejeren har efterfølgende ansøgt om lovliggørelse.

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål er:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Ejendommen
Ejendommen ejes af Arne Kirkegaard Mouritsen. Ejendommen er noteret som landbrugsejendom med et areal på ca. 18,5 ha.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Den terrænregulerede del af ejendommen er beliggende i fredsskov.

Ejendommen er tillige beliggende indenfor skovbyggelinjen.

Tidligere afgørelser
J.nr. 140/1985 - ansøgning om tilladelse til terrænregulering på ejendommen matr. nr. 15 a Adslev by, Adslev – afslag

J.nr. 137/1987 - terrænregulering på matr. nr. 12 i og 13 e Jeksen by, Adslev – dispensation til ændret placering

J.nr. 176/1987 - etablering af lystfiskersø ved Pinds Mølle Dambrug, matr. nr. 2 e m.fl., Edslev by, Kolt – dispensation med vilkår

Øvrige bemærkninger
Det terrænregulerede område udgør et geologisk værdifuldt område.

Jeksendalen er en markant erosionsdal, der strækker sig fra Framlev til Solbjerg Sø. Dalen udgør en sidedal til den langt større og nordligere liggende smeltevandsdal, der mod øst rummer den nuværende Århus Ådal. Jeksendalen er dannet af smeltevandets erosion uden for isdækket efter afslutningen af Weichsel Istiden. Dens dybt nedskårne dalbund er et illustrativt eksempel på, hvordan rindende vand kan erodere i landoverfladens løse aflejringer. I dag løber Århus Å i bunden af den nordligste del af Jeksendalen og udgør en ydmyg repræsentant for tidligere tiders langt større smeltevandsfloder. Det er vigtigt, at selve de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og sammenhænge fremtræder klart i landskabet.

Geologisk værdifuldt område"

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Geert Nielsen, Naturstyrelsen ved Ole Juul Andersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt.

Opfyldningen forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet finder, at opfyldningen er en sådan ændring i områdets tilstand, der ikke kan godkendes i fredningen.

Fredningsnævnet meddeler herefter ikke dispensation i sagen og lovliggør således ikke den foretagne opfyldning. Der skal derfor ske retablering efter nærmere anvisninger fra Skanderborg Kommune.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen

- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Arne Mouritsen, arne.mouritsen@evergreen2000.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk og louise.friis.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, shl@nst.dk og nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 16. december 2013

FN 2013.109: Ansøgning fra Skanderborg Kommune og Arne Mouritsen om etablering af kreaturbro på ejendommen matr. nr. 10ak Jeksen By, Adslev beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 12. september 2013 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Skanderborg Kommune og Arne Mouritsen om etablering af kreaturbro på ejendommen matr. nr. 10ak Jeksen By, Adslev beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. Der må som udgangspunkt ikke ske bebyggelse.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal realiseres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013 og har herefter besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

I fredningsbestemmelserne er det bl.a. anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f. eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Der må som udgangspunkt ikke ske bebyggelse.

Den 12. september 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

> "Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Området er i Kommuneplan '13 udlagt som særlig landskabelig – og særlig geologisk interesseområde. En del af det omhandlede areal er beskyttet natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ejendommen har et areal på 36,6 ha.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

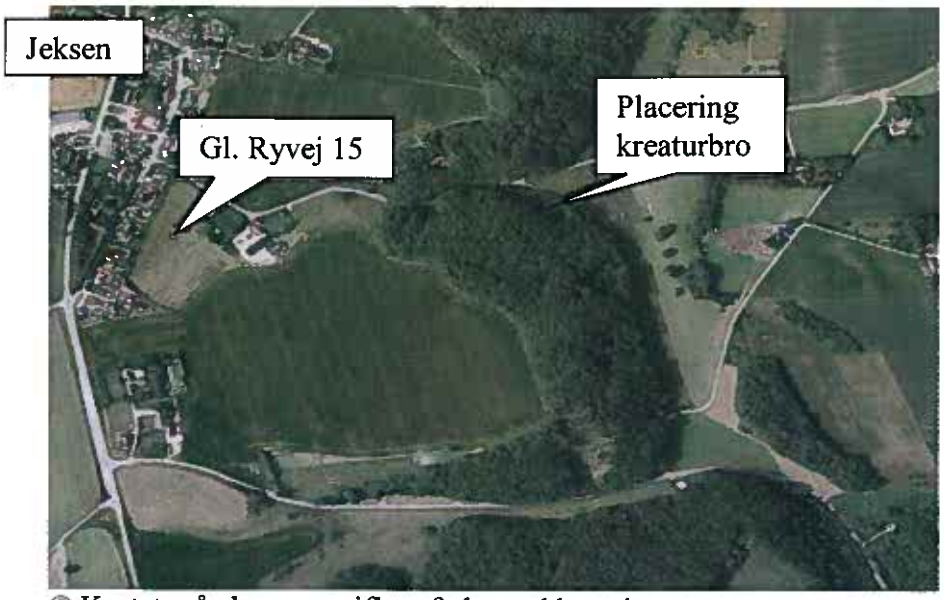

© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Ansøgning
Ansøgningen omfatter en ca. 2 m bred og ca. 4 m lang bro, der udføres af to stammer med dæk af tykke brædder i lærk eller douglas gran.

Se beskrivelse i vedlagte ansøgning af den 6. august 2013.

Fredning
Ejendommen er beliggende indenfor fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

- Bevaring
  Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

- Bebyggelse
  De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugs-

økonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

- Landskabspleje
  På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

- Hegn
  Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

- Veje
  Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Den ansøgte bro er ikke omfattet af byggelovens bestemmelser og dermed heller ikke af planlovens landzonebestemmelser. Det ansøgte kræver således ikke landzone- eller byggetilladelse og heller ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinje.

Som det fremgår af den vedlagte ansøgning er det endnu ikke afklaret, om etableringen af broen kræver tilladelse efter vandløbsloven, men det er oplyst, at en sådan i givet fald vil kunne forventes meddelt af Skanderborg Kommune som vandløbsmyndighed.

Vurdering
Den ansøgte bro vil give mulighed for, at der kan etableres en græsningsordning på arealet vest for Jeksen Bæk, og det er Skanderborg Kommunes vurdering, at arealet vest for bækken i højere grad vil fremstå med den karakter, der ønskes bevaret i fredningen. Det skønnes ikke, at den enkelt udformede bro vil give visuelle gener i området, idet træet hurtigt vil få patina.

Hvis Fredningsnævnet giver tilladelse til den ansøgte bro kan det eventuelt stilles som vilkår, at broen fremstår i ubehandlede materialer, og hvis overfladebehandling skønnes nødvendig, at denne udføres i mørk farve fra jordfarveskalaen.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Kommunen er jf. ovenstående indstillet på at meddele tilladelse efter vandløbsloven til det ansøgte, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation."

I den omtalte ansøgning af 6. august 2013 er det bl.a. anført, at formålet med aftalen mellem Skanderborg Kommune og ejeren om projektet er at etablere afgræsning, så der skabes en lysåben og mindre monoton naturtilstand end den nuværende, hvor området holdes ved slæt. Græsarealet vil derved formentlig efterhånden vokse ind i naturbeskyttelse.

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 17. oktober 2013 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen

Der er ansøgt om etablering af en ca. 2 m bred og ca. 4 m lang bro over Jeksen Bæk. Broen udføres i træ. To tværgående træstammer med tykke brædder på lægges over bækken uden gravearbejde.

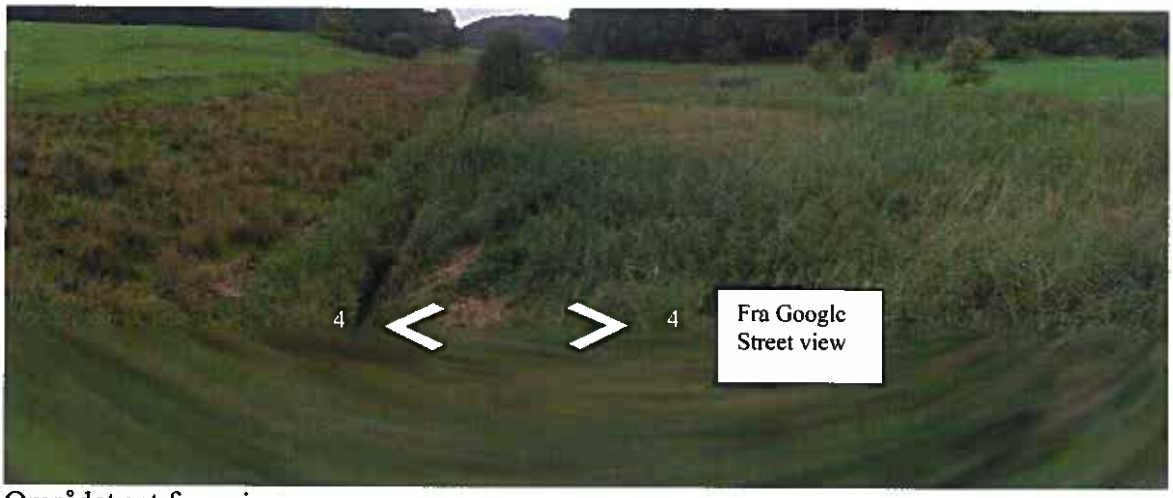

Området set fra vejen

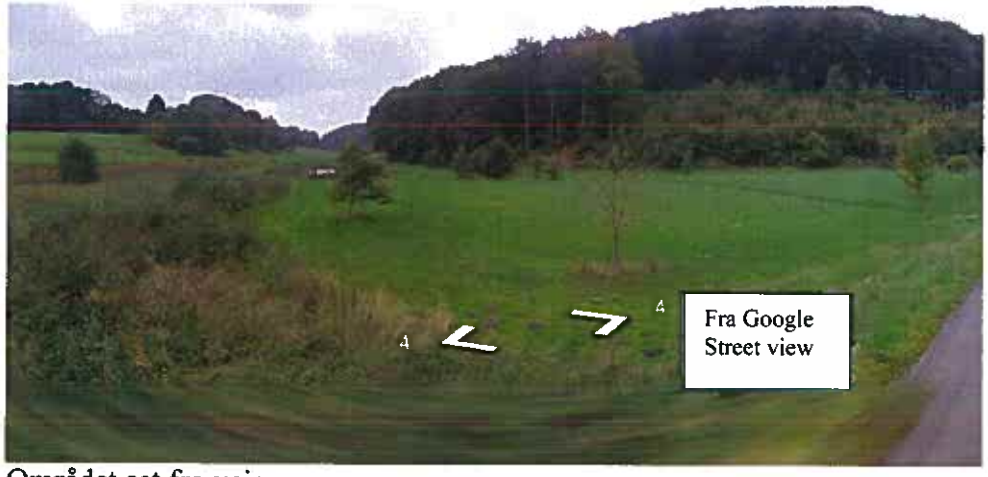

Området set fra vejen

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål er:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Ejendommen
Ejendommen ejes af Arne Kirkegaard Mouritsen. Ejendommen er noteret som landbrugsejendom med et areal på ca. 18,5 ha.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen yderligere bemærkninger."

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt. Der må som udgangspunkt ikke ske bebyggelse.

Det er på den baggrund fredningsnævnets opfattelse, at etablering af kreaturbro forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at fredningsmyndighederne efter aftale med ejeren kan foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

På den baggrund og efter formålet med projektet, kan fredningsnævnet godkende dette i fredningen.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Arne Mouritsen, arne.mouritsen@evergreen2000.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk og louise.friis.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 16. december 2013

FN 2013.117: Ansøgning fra Arne Mouritsen om lovliggørelse af fjernet dige/hegn på ejendommen matr. nr. 10ak Jeksen By, Adslev beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 1. oktober 2013 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Arne Mouritsen om lovliggørelse af fjernet dige/hegn på ejendommen matr. nr. 10ak Jeksen By, Adslev beliggende Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal lovliggøres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation og lovliggøre ændringerne. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

I fredningsbestemmelserne er det bl.a. anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f. eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Den 1. oktober 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har i juni 2009 modtaget anmeldelse fra Danmarks Naturfredningsforening i Skanderborg, om at der er fjernet et jorddige i skellet mellem ejendommene matr. nr. 10 ak, Jeksen By, Adslev med adressen Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning og matr. nr. 12 n, Jeksen By, Adslev med adressen Kolskovvej 4, 8362 Hørning.

Ejendommen Gl. Ryvej 15 ejes af Arne Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg. Ejendommen Kolskovvej 4 ejes af Alice Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg. Der er fremsendt udtalelser med samme indhold for de to ejendomme.

Ejendommene ligger i landzone og er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

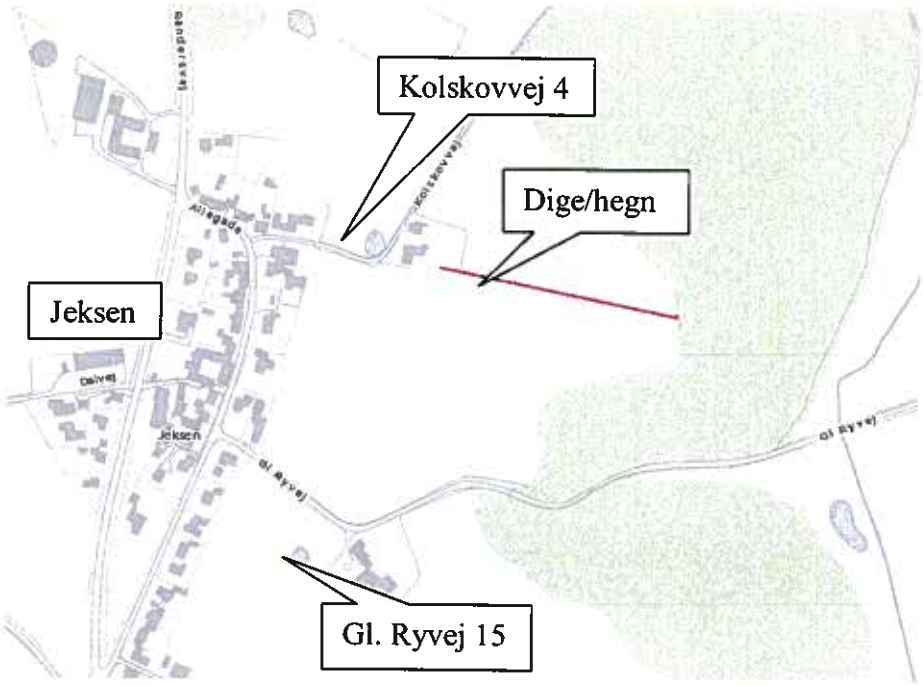

Anmeldelse og ansøgning
Kommunen har i en større sammenhæng om forhold i Jeksenfredningen modtaget en anmeldelse om:
"Markdige mellem matr. nr. 10a og 12 n ved Jeksen By" – "Gammelt "jorddige" mellem de to matrikler er sløjfet. Diget er indtegnet på topografiske kort og er beskyttet efter museumsloven". Anmelder foreslog samtidig genetablering i sit oprindelige forløb, udseende og form.

Placeringen af diget med bevoksning ses på ovenstående kort. På side 5 ses ortofoto fra 2006 med det levende hegn. På ortofoto fra 2008 og 2012 ses samme areal med tydelige spor efter hegnet.

Den 6. februar 2013 sendte kommunen et varsel om påbud jf. naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5 om at retablere det fjernede jorddige og bevoksningen på diget. Brevet var samtidig en partshøring.

På et møde den 28. februar 2013 påpegede Arne Mouritsen, at det ikke var og aldrig har været et dige. Desuden oplyste Arne Mouritsen, at han før fjernelsen havde kontakt til Landboforeningen og en landinspektør, der begge havde oplyst, at "såfremt der var tale om et stendige, måtte det ikke fjernes". Endelig oplyste Arne Mouritsen, at hegnet flere steder var bredt, da der ikke blev pløjet ind til hegnet. Oplysninger fra mødet er gengivet i ansøgning af den 24. maj 2013 om dispensation og tilladelse til opretholdelse af det nuværende forhold.

Fredning
Overfredningsnævnet kendelse indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

- Bevaring
  Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Kommunen har konstateret, at det ikke var et dige beskyttet jf. museumslovens § 29 a, stk. 1, da mindst et af følgende forhold skal være opfyldt:

1. Stendige
2. Offentligt ejet dige
3. Dige på eller ved beskyttede naturtyper, og
4. Dige angivet på 4cm kort:

Ved anmeldelsen blev diget benævnt "jorddige" og ejer gør opmærksom på, at der ikke var sten i diget. Det var ikke offentligt ejet, og det lå ikke på eller ved beskyttede naturtyper. Ved kontakt til Kulturstyrelsen har kommunen fået bekræftet, at diget ikke var angivet på 4cm kortet i den senest reviderede udgave forud for 1. juli 1992.

Vurdering
I den aktuelle sag finder kommunen, at det fjernede dige/bevoksning kan have været et landskabselement af betydning for det fredede område, idet fredningen navnlig tilsigtede at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier.

Bevoksningen ses af ortofoto fra 1974 og eksisterede således på fredningstidspunktet.

Derimod har det ikke været muligt at dokumentere, at der også har været et dige, men skellet er markeret med signaturen "beskyttede sten og jorddiger (DAI)". Signaturen er en overførsel af data fra det tidligere Århus Amt. Det har ikke i arkiver været muligt at konstatere, at amtet har gennemført kontrol på det pågældende dige. Amtet har i brev af den 20. juli 2004 offentliggjort en vejledende registrering af beskyttede sten- og jorddiger i amtet. De understreger, at "der er tale om en "bruttoregistrering", og at der i visse tilfælde kan forekomme f.eks. jorddiger på private arealer, der ikke er omfattet af beskyttelsesbestemmelserne."

Det er fortsat Kommunens vurdering, at det anmeldte forhold ikke er af underordnet betydning jf. fredningsbestemmelserne, idet der er sket en ændring af landskabet det pågældende sted.

Fredningen ses jf. fredningsnævnet afgørelse af den 26. august 1975 især at være begrundet i, at man ønsker at bevare et smukt og rekreativt landskab med bynær beliggenhed. Herudover er erosionsdalen omkring Jeksen Bæk et *"usædvanlig flot eksempel på den landskabsformning, det rindende vand kan udøve."* Et umiddelbart indtryk af bestemmelserne er, at det er "åbenheden", der ønskes sikret, idet fredningens § 9 hindrer tilplantning, § 9 kræver tilladelse til etablering af nye hegn, og § 10 giver mulighed for at lade selvgroning fjerne.

Ejerens/ejernes bemærkninger fremgår af ansøgningen om dispensation, der vedlægges som bilag.

Skanderborg Kommune fremsender hermed ansøgning om dispensation til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Med henvisning til, at det er konstateret, at der ikke var tale om et beskyttet dige, kræver fjernelsen af hegnet ikke yderligere tilladelser.

I den omtalte ansøgning af 24. maj 2013 er anført følgende som begrundelse for lovliggørelse:

"at undertegnede overtog ejendommen beliggende Gl. Ryvej 15, Hørning i 2002,

at min hustru, Alice Mouritsen, overtog ejendommen beliggende Kolskovvej 4, Hørning i 2006,

at der ikke er tale om et beskyttet dige,

at der efter undertegnedes opfattelse aldrig har været tale om et dige,

at undertegnede før fjernelse af hegnet mellem markerne kontaktede landinspektør Aaakjær i Skanderborg og Hadstenegnens Landboforening med henblik på, om jeg måtte fjerne hegnet, da min hustru og jeg ejer markerne på hver side af hegnet. Begge steder fik jeg oplyst, at såfremt der var tale om et stendige, måtte det ikke fjernes,

at da der ikke var tale om et stendige, blev beplantningen fjernet. Dette blev udført på en formiddag,

at hegnet i øvrigt før fjernelsen nogle steder var 5-6 m bredt, idet der tilsyneladende er blevet pløjet længere og længere inde på marken i stedet for at beskære beplantningen. Dog var der kun få større træer i hegnet."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 17. oktober 2013 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
I skel mellem ovennævnte ejendom og ejendommen matr.nr. 12n Jeksen By, Adslev er dige/levende hegn fjernet. Der søges om, at den nuværende tilstand opretholdes.

Foto fra 1974

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål er:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Ejendommen
Ejendommen ejes af Arne Kirkegaard Mouritsen. Ejendommen er noteret som landbrugsejendom med 15 matrikler. Matr.nr. 10ak har et areal på ca. 6,6 ha.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger."

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt.

Det er på den baggrund fredningsnævnets opfattelse, at fjernelse af hegnet eller skeldiget forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet finder, at fjernelse af hegnet eller skeldiget er en sådan ændring i områdets tilstand, som ikke kan godkendes på baggrund af grundejeres ønske om en mere hensigtsmæssig drift eller planer om brug af ejendomme i øvrigt.

Fredningsnævnet meddeler herefter ikke dispensation i sagen og lovliggør således ikke den foretagne fjernelse af hegnet eller skeldiget, der derfor skal retableres efter nærmere anvisninger fra Skanderborg Kommune.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Arne Mouritsen, arne.mouritsen@evergreen2000.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk og louise.friis.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 16. december 2013

FN 2013.116: Ansøgning fra Alice Mouritsen om lovliggørelse af fjernet dige/hegn på ejendommen matr. nr. 12n Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 4, 8362 Hørning

Fredningsnævnet har den 1. oktober 2013 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune i anledning af en ansøgning fra Alice Mouritsen om lovliggørelse af fjernet dige/hegn på ejendommen matr. nr. 12n Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 4, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal lovliggøres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation og lovliggøre ændringerne. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

I fredningsbestemmelserne er det bl.a. anført, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f. eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Den 1. oktober 2013 modtog fredningsnævnet følgende fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har i juni 2009 modtaget anmeldelse fra Danmarks Naturfredningsforening i Skanderborg, om at der er fjernet et jorddige i skellet mellem ejendommene matr. nr. 12 n, Jeksen By, Adslev med adressen Kolskovvej 4, 8362 Hørning og matr. nr. 10 ak, Jeksen By, Adslev med adressen Gl. Ryvej 15, 8362 Hørning.

Ejendommen Kolskovvej 4 ejes af Alice Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg. Ejendommen Gl. Ryvej 15 ejes af Arne Mouritsen, Nørregade 62, 8660 Skanderborg. Der er fremsendt udtalelser med samme indhold for de to ejendomme.

Ejendommene ligger i landzone og er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

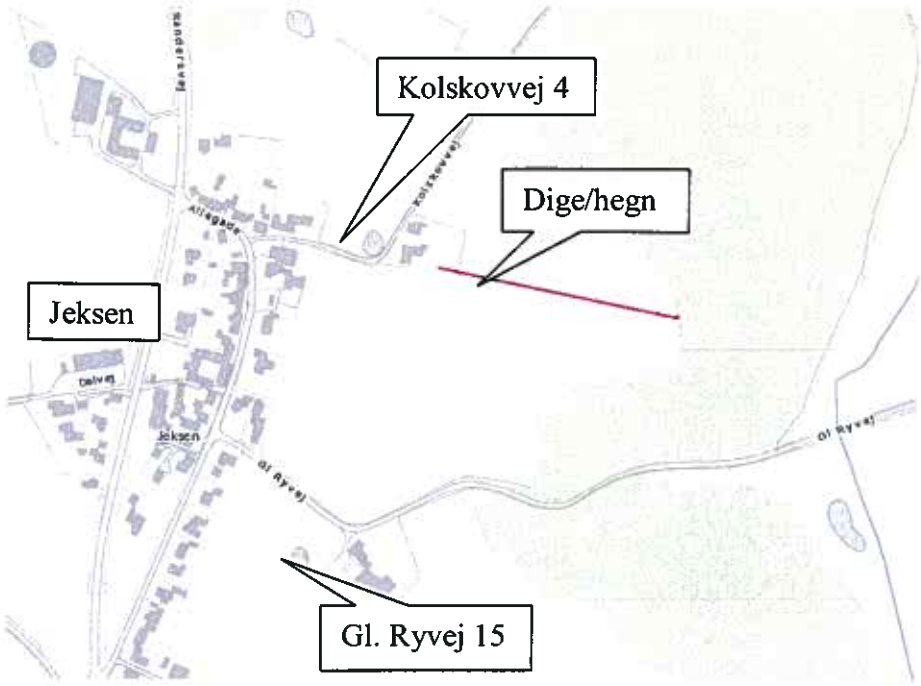

Anmeldelse og ansøgning
Kommunen har i en større sammenhæng om forhold i Jeksenfredningen modtaget en anmeldelse om:
"Markdige mellem matr. nr. 10a og 12 n ved Jeksen By" – "Gammelt "jorddige" mellem de to matrikler er sløjfet. Diget er indtegnet på topografiske kort og er beskyttet efter museumsloven". Anmelder foreslog samtidig genetablering i sit oprindelige forløb, udseende og form.

Placeringen af diget med bevoksning ses på ovenstående kort. På side 5 ses ortofoto fra 2006 med det levende hegn. På ortofoto fra 2008 og 2012 ses samme areal med tydelige spor efter hegnet.

Den 6. februar 2013 sendte kommunen et varsel om påbud jf. naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5 om at retablere det fjernede jorddige og bevoksningen på diget. Brevet var samtidig en partshøring.

På et møde den 28. februar 2013 påpegede Arne Mouritsen, at det ikke var og aldrig har været et dige. Desuden oplyste Arne Mouritsen, at han før fjernelsen havde kontakt til Landboforeningen og en landinspektør, der begge havde oplyst, at "såfremt der var tale om et stendige, måtte det ikke fjernes". Endelig oplyste Arne Mouritsen, at hegnet flere steder var bredt, da der ikke blev pløjet ind til hegnet. Oplysninger fra mødet er gengivet i ansøgning af den 24. maj 2013 om dispensation og tilladelse til opretholdelse af det nuværende forhold. Arne Mouritsen udtalte sig som ejer af Gl. Ryvej 15 og på vegne af Alice Mouritsen, som ejer af Kolskovvej 4.

Fredning
Overfredningsnævnet kendelse indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

- Bevaring
  Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Kommunen har konstateret, at det ikke var et dige beskyttet jf. museumslovens § 29 a, stk. 1, da mindst et af følgende forhold skal være opfyldt:

1. Stendige
2. Offentligt ejet dige
3. Dige på eller ved beskyttede naturtyper, og
4. Dige angivet på 4cm kort:

Ved anmeldelsen blev diget benævnt "jorddige" og ejer gør opmærksom på, at der ikke var sten i diget. Det var ikke offentligt ejet, og det lå ikke på eller ved beskyttede naturtyper. Ved kontakt til Kulturstyrelsen har kommunen fået bekræftet, at diget ikke var angivet på 4cm kortet i den senest reviderede udgave forud for 1. juli 1992.

Vurdering
I den aktuelle sag finder kommunen, at det fjernede dige/bevoksning kan have været et landskabselement af betydning for det fredede område, idet fredningen navnlig tilsigtede at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier.

Bevoksningen ses af ortofoto fra 1974 og eksisterede således på fredningstidspunktet.

Derimod har det ikke været muligt at dokumentere, at der også har været et dige, men skellet er markeret med signaturen "beskyttede sten og jorddiger (DAI)". Signaturen er en overførsel af data fra det tidligere Århus Amt. Det har ikke i arkiver været muligt at konstatere, at amtet har gennemført kontrol på det pågældende dige. Amtet har i brev af den 20. juli 2004 offentliggjort en vejledende registrering af beskyttede sten- og jorddiger i amtet. De understreger, at "der er tale om en "bruttoregistrering", og at der i visse tilfælde kan forekomme f.eks. jorddiger på private arealer, der ikke er omfattet af beskyttelsesbestemmelserne."

Det er fortsat Kommunens vurdering, at det anmeldte forhold ikke er af underordnet betydning jf. fredningsbestemmelserne, idet der er sket en ændring af landskabet det pågældende sted.

Fredningen ses jf. fredningsnævnet afgørelse af den 26. august 1975 især at være begrundet i, at man ønsker at bevare et smukt og rekreativt landskab med bynær beliggenhed. Herudover er erosionsdalen omkring Jeksen Bæk et *"usædvanlig flot eksempel på den landskabsformning, det rindende vand kan udøve."* Et umiddelbart indtryk af bestemmelserne er, at det er "åbenheden", der ønskes sikret, idet fredningens § 9 hindrer tilplantning, § 9 kræver tilladelse til etablering af nye hegn, og § 10 giver mulighed for at lade selvgroning fjerne.

Ejerens/ejernes bemærkninger fremgår af ansøgningen om dispensation, der vedlægges som bilag.

Skanderborg Kommune fremsender hermed ansøgning om dispensation til Fredningsnævnet

med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Med henvisning til, at det er konstateret, at der ikke var tale om et beskyttet dige, kræver fjernelsen af hegnet ikke yderligere tilladelser."

I den omtalte ansøgning af 24. maj 2013 er anført følgende som begrundelse for lovliggørelse:

"at undertegnede overtog ejendommen beliggende Gl. Ryvej 15, Hørning i 2002,

at min hustru, Alice Mouritsen, overtog ejendommen beliggende Kolskovvej 4, Hørning i 2006,

at der ikke er tale om et beskyttet dige,

at der efter undertegnedes opfattelse aldrig har været tale om et dige,

at undertegnede før fjernelse af hegnet mellem markerne kontaktede landinspektør Aaakjær i Skanderborg og Hadstenegnens Landboforening med henblik på, om jeg måtte fjerne hegnet, da min hustru og jeg ejer markerne på hver side af hegnet. Begge steder fik jeg oplyst, at såfremt der var tale om et stendige, måtte det ikke fjernes,

at da der ikke var tale om et stendige, blev beplantningen fjernet. Dette blev udført på en formiddag,

at hegnet i øvrigt før fjernelsen nogle steder var 5-6 m bredt, idet der tilsyneladende er blevet pløjet længere og længere inde på marken i stedet for at beskære beplantningen. Dog var der kun få større træer i hegnet."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 17. oktober 2013 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
I skel mellem ovennævnte ejendom og ejendommen matr.nr. 10ak Jeksen By, Adslev er dige/levende hegn fjernet. Der søges om, at den nuværende tilstand opretholdes.

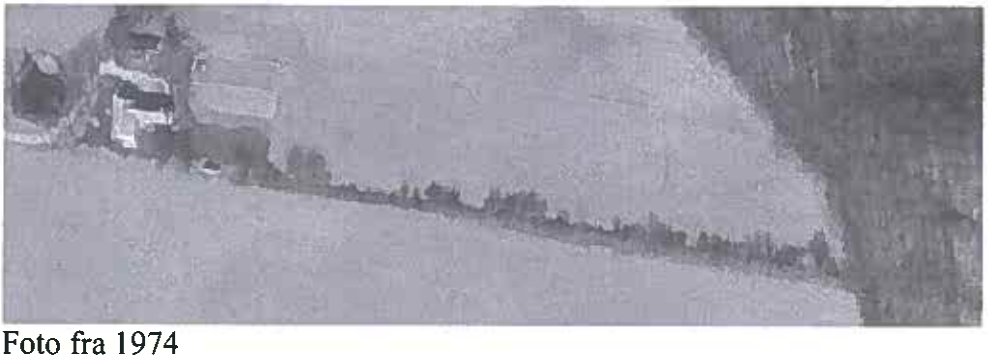

Foto fra 1974

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål er:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Ejendommen
Ejendommen ejes af Alice Mouritsen. Ejendommen er noteret som landbrugsejendom med 4 matrikler. Matr.nr. 12n har et areal på ca. 3 ha.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger."

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 3. december 2013, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt.

Det er på den baggrund fredningsnævnets opfattelse, at fjernelse af hegnet eller skeldiget forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet finder, at fjernelse af hegnet eller skeldiget er en sådan ændring i områdets tilstand, som ikke kan godkendes på baggrund af grundejeres ønske om en mere hensigtsmæssig drift eller planer om brug af ejendomme i øvrigt.

Fredningsnævnet meddeler herefter ikke dispensation i sagen og lovliggør således ikke den foretag-

ne fjernelse af hegnet eller skeldiget, der derfor skal retableres efter nærmere anvisninger fra Skanderborg Kommune.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Alice og Arne Mouritsen, arne.mouritsen@evergreen2000.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk og louise.friis.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 24. april 2014

FN 2014.11: Drivhus og udhus - lovliggørelse

Fredningsnævnet har den 23. januar 2014 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune og en ansøgning fra Trine Prassov og Thomas Böker om lovliggørelse af et udhus og et drivhus på ejendommen matr. nr. 8d Jeksen By, Adslev beliggende Kolskovvej 6, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 8. april 2014 og har herefter besluttet at meddele dispensation og således at lovliggøre drivhuset og udhuset. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Om indholdet af fredningsbestemmelserne henvises til udtalelserne fra Skanderborg Kommune og naturstyrelsen, der er gengivet nedenfor.

Den 23. januar 2014 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

> "Ejendommen er beliggende i landzone samt opfattet af naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinjen). Ejendommen er endvidere jf. kommuneplan 2013 for Skanderborg Kommune beliggende indenfor et område som er udpeget som særlig landskabeligt interesseområde. Ejendommen har et areal på 1399 m².
>
> Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

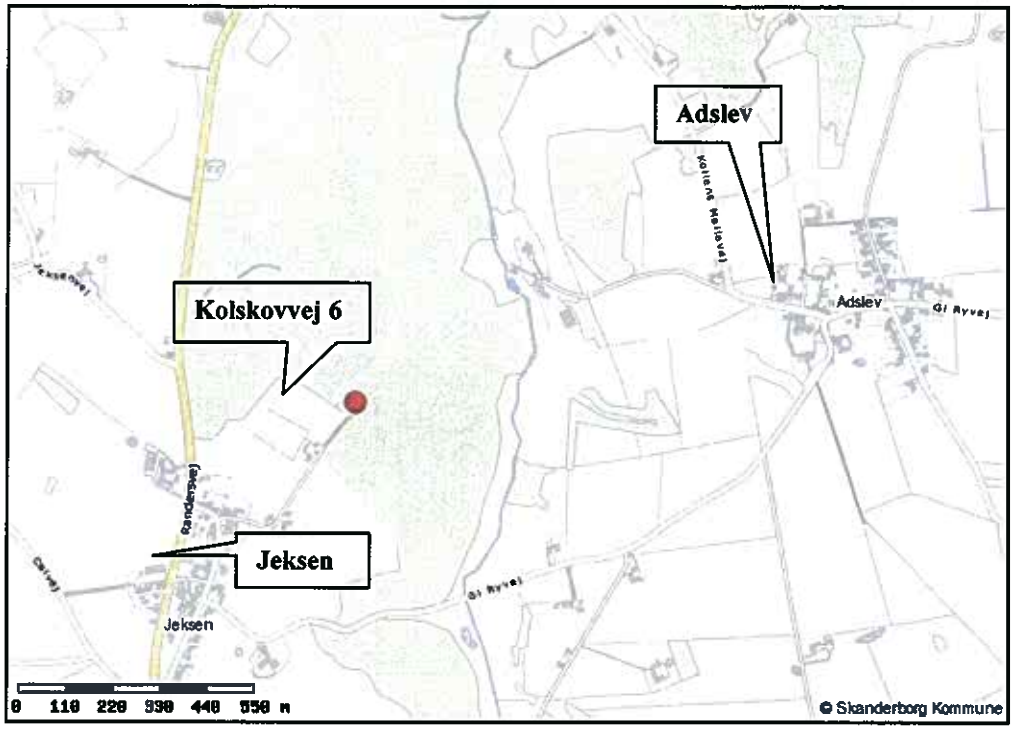

Ansøgning
Ansøgningen omfatter lovliggørelse af opført drivhus på 22 m^2 samt udhus på 17 m^2. Drivhuset er opført i glas og træ. Udhuset er opført i træ i form af planker med front af bark. Drivhuset og udhuset er beliggende vest for det eksisterende hus.

Ejerne kan ikke oplyse hvornår drivhuset og udhuset er opført, da de var opført da de købte ejendommen.

Fredning
Ejendommen er beliggende indenfor Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Af kendelsen fremgår, at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

For arealerne gælder følgende generelle bestemmelser:

1. Bebyggelse
   De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Drivhuset og udhuset er begge under 50 m^2 og er opført i tilknytning til de eksisterende bygninger på ejendommen, hvorfor der ikke skal meddeles en lovliggørende tilladelse efter planlo-

vens § 35.

Ejendommen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinjen), men er pr. 1. januar 2014 med ændring af lov om naturbeskyttelse § 2 undtaget fra kravet om dispensation jf. naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 2, nr. 6, da der er tale om et drivhus og et udhus som begge er under 50 m^2.

Vurdering
I den aktuelle sag er der tale om lovliggørelse af et allerede opført drivhus samt et opført udhus som er opført i tilknytning til den eksisterende bolig. Drivhuset og udhuset vil ikke påvirke det omkringliggende landskab.

Af ortofoto fra 2008 fremgår drivhuset ikke, men fremgår af ortofoto fra 2010.

Ortofoto fra 2008

Ortofoto fra 2010

Udhuset ser fra foto i ansøgningsmaterialet ud til at være af ældre dato. Af diverse ældre ortofotos og flyfotos er det svært at vurdere hvornår udhuset er opført på grund af den bagvedliggende beplantning og dennes skygger.

Fredningsnævnet har den 11. juni 2013 været på besigtigelse på ejendommen i forbindelse med en sag om tilbygning til boligen og meddelt dispensation fra fredningskendelsen hertil (FN 2013.30).

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørel-

se iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Kommunen er jf. ovenstående indstillet på at meddele lovliggørende tilladelse i henhold til byggelovgivningen til det ansøgte, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 21. februar 2014 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Der ansøges om lovliggørende dispensation til udhus og drivhus. Det fremgår af ansøgningen, at begge bygninger var opført, da de nuværende ejere erhvervede ejendommen i 2011.

Drivhuset er opført i træ og glas og har et areal på 22 m^2. Udhuset måler ca. 17 m^2 og er opført i træ.

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Fredningens formål er, at arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelse 2 står:

"De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.
..."

Ejendommen
Ejendommen matr.nr. 8d Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 6, Jeksen, 8362 Hørning, er registreret i BBR som en beboelsesejendom i landzone med et areal på 1.399 m^2. På ejendommen er registreret et fritliggende enfamilieshus med et samlet bygningsareal på 91 m^2 og et samlet boligareal på 187 m^2, heraf udnyttet tagetage på 96 m^2. Ejendommen er under ombygning. Endvidere er registreret et udhus med et bebygget areal på 30 m^2.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Ejendommen er beliggende inden for skovbyggelinjen.

Tidligere afgørelser på ejendommen
FN 2013.30 – ansøgning om tilbygning til fritliggende enfamiliehus på ejendommen matr.nr. 8d Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 6, 8362 Hørning – dispensation givet.

Tidligere afgørelser i området
J.nr. 11.01.2006-18 - ansøgning om tilladelse til opførelse af ny garage på ejendommen matr.nr. 12u Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 3, 8362 Hørning – dispensation givet.

J.nr. 127/04 - ansøgning om tilladelse til etablering af drivhus på ejendommen matr.nr. 12u Jeksen By, Adslev, beliggende Kolskovvej 3, 8362 Hørning – dispensation givet.

J.nr. 8901-01.2011.14 - ansøgning om opførelse af drivhus på Jeksen Dalvej 35, Hørning – dispensation givet

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 8. april 2014, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Trine Prassov, Naturstyrelsen ved Pia Vels Hansen og Friluftsrådet ved Willi Dupont.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen medfører, at opførelse af et drivhus og et udhus forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

På baggrund af ejendommens placering i fredningen og de foreliggende oplysninger om udhuset og drivhuset samt fredningsnævnets praksis om som udgangspunkt at tillade drivhuse i haver, kan fredningsnævnet meddele dispensation og således lovliggøre bygningerne, da de ikke findes at påvirke oplevelsen af fredningen i nogen nævneværdig grad.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Trine Prassov og Thomas Böker, prassov@gmail.com
Danmark Naturfredningsforening dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, louise.friis.hansen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk
Friluftsrådet, soehoejlandet@friluftsraadet.dk

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 24. april 2014

FN 2014.18: Etablering af spang

Fredningsnævnet har den 6. februar 2014 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune og en ansøgning om etablering af spang på ejendommene matr. nr. 9f Adslev By, Adslev og 2o Jeksen By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning.

Ejendommene er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 8. april 2014 og har herefter besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f. eks. med henblik på at bevare en karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Der må som udgangspunkt ikke ske bebyggelse.

Den 6. februar 2014 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har den 8. januar 2014 modtaget en ansøgning om en spang over Jeksen Bæk fra Skanderborg Kommune, Natur og Miljø v/Jonna Mosgaard på vegne af ejeren af ejendommene matr.nr. 9 f, Adslev By, Adslev og 2 o, Jeksen By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning tilhørende Pernille Høy Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning og Conny Anette Thomsen, Stjær Bakker 96, 8660 Skanderborg.
>
> Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.
>
> Området er i Kommuneplan 13 udlagt som særlig landskabelig – og særlig geologisk interesseområde. En væsentlig del af matr. nr. 2 o, Jeksen By, Adslev (vest for Jeksen Bæk) er beskyttet natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.
>
> Ejendommen har et areal på 25,5 ha.

Beliggenheden fremgår af nedenstående kort.

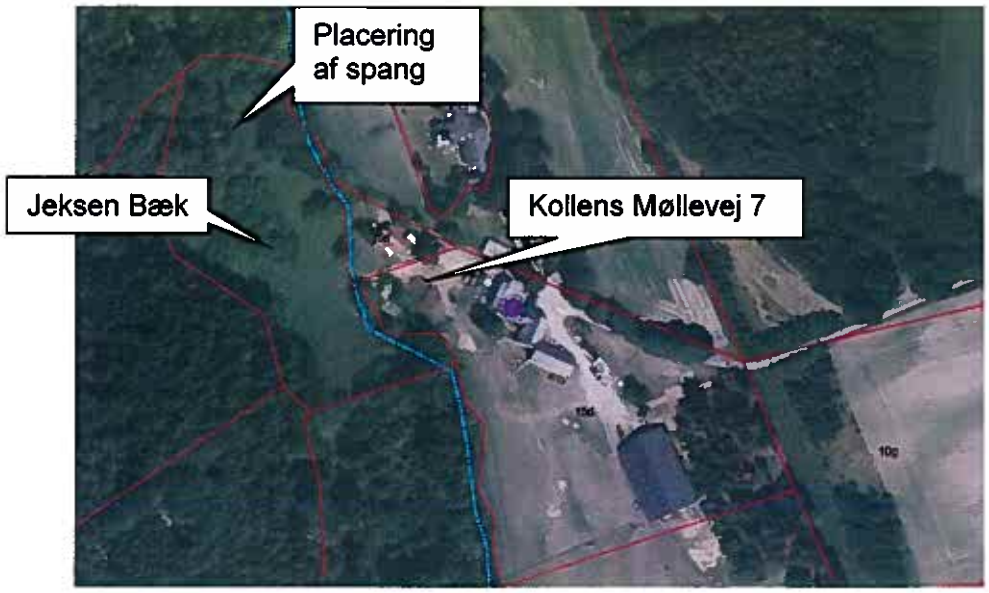

Ansøgning
Ansøgningen omfatter en ca. 2,5 m bred og ca. 4 - 5 m lang bro, der udføres af tre tværgående stammer med brodække af tykke brædder i robinie.

Desuden ansøges om etablering af hegn på broen, og på tværs af stien langs bækken, således at græsningsdyrene kan bevæge sig frit mellem arealerne på vest- og østsiden af bækken. Der etableres 2 låger i hegnet, så der fortsat er adgang for offentligheden ad stien.
Se beskrivelse i vedlagte ansøgning af den 8. januar 2014.

Fredning
Ejendommen er beliggende indenfor fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

Bevaring
Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Bebyggelse
De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Landskabspleje
På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående

forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

Hegn
Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Veje
Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Den ansøgte bro er ikke omfattet af byggelovens bestemmelser og dermed heller ikke af planlovens landzonebestemmelser. Det ansøgte kræver således ikke landzone- eller byggetilladelse og heller ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinje.

Det fremgår af den vedlagte ansøgning, at tilladelse efter vandløbsloven er under udarbejdelse. Tilladelsen er meddelt den 22. januar 2014 af Skanderborg Kommune som vandløbsmyndighed og vedlægges i kopi.

Vurdering
Den ansøgte bro vil give mulighed for, at der kan etableres en græsningsordning på arealet vest for Jeksen Bæk, der dermed kan bibeholdes med den åbne karakter, der ønskes bevaret i fredningen. Det skønnes ikke, at spangen vil give visuelle gener i området, idet træet hurtigt vil få patina.

Med henblik på et enkelt visuelt udtryk skal det anbefales, at de nødvendige låger udføres som klaplåger i ubehandlet træ.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Tilladelse efter vandløbsloven er meddelt den 22. januar 2014.

Det ansøgte kræver ikke yderligere tilladelser."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 31. marts 2014 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Af hensyn til naturpleje på ejendommen ansøges der om etablering af en spang over Jeksen Bæk mellem matr.nr. 2o Jeksen By, Adslev og matr.nr. 9f Adslev By, Adslev. Spangen etable-

res, således at bredden bliver 2 m og ca. 4 m lang, og anlægges, så den ikke hindrer vandets frie løb eller brinkerne. Spangen etableres på et sted, hvor bækken maksimalt er 2 m bred fra kronekant til kronekant. På spangen opsættes trådhegn og låger på hver side. Spangen etableres, så den ikke vil påvirke odderens muligheder for at passere bækken.

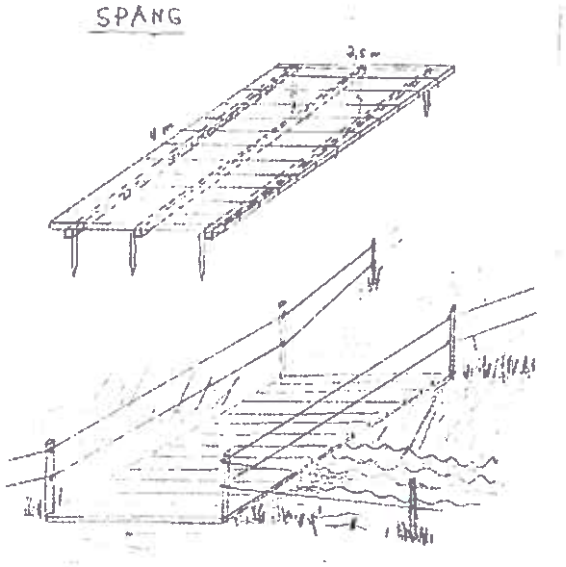

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

2. Bebyggelse.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke t e af de

10. Hegn.

Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Ejendommen
De 2 matrikler udgør sammen med 7 andre matrikler en samlet landbrugsejendom på ca. 25,5 ha.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 8. april 2014, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Pernille Mooney ved Henrik Thomsen, Skanderborg Kommune ved Geert Nielsen og Jonna Mosgaard, Naturstyrelsen ved Pia Vels Hansen og Friluftsrådet ved Willi Dupont.

Jonna Mosgaard redegjorde for projektet og den inddragelse af naboerne, som har ført til det konkrete projekt. Det er nødvendigt at sikre en mulighed for, at fårene kan gå over bækken til et mere tørt område. Der vil blive stillet krav om, at hegnet skal fjernes, hvis arealet ikke afgræsset i et givent omfang.

Willi Dupont anførte, at Friluftsrådet ikke har bemærkninger til projektet, når der er låger, og den frie passage på stien ikke hindres.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen er en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne er ikke tilladt. Der må som udgangspunkt ikke ske bebyggelse.

Det er på den baggrund fredningsnævnets opfattelse, at etablering af det påtænkte spang forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at fredningsmyndighederne efter aftale med ejeren kan foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

På den baggrund og efter formålet med projektet, kan fredningsnævnet godkende dette i fredningen.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i sagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk og jonna.mosgaard@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, knud.vogelius@gmail.com
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk

Pernille Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning
Conny Anette Thomsen, Stjær bakker 96, 8660 Skanderborg

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1. 1. sal. 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 4. juli 2014

FN 2014.66: Lovliggørelse af plankeværk

Fredningsnævnet har den 9. maj 2014 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune og en ansøgning om lovliggørelse af et plankeværk på ejendommen matr. nr. 15d Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning, der ejes af Pernille Høj Mooney og Conny Anette Thomsen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis der skal meddeles lovliggørende dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2014 og har herefter besluttet ikke at meddele dispensation til projektet, men at meddele dispensation til et mindre indgribende projekt. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Dog må udskiftning af eksisterende levende hegn ske uden godkendelse fra fredningsnævnet. Der må som udgangspunkt ikke ske bebyggelse.

Den 9. maj 2014 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har den 30. oktober 2013 modtaget en anmeldelse om tilsidesættelse af fredningsbestemmelserne i Jeksendalen på ejendommen matr. nr. 15d, Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning tilhørende Pernille Høy Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning og Conny Anette Thomsen, Stjær Bakker 96, 8660 Skanderborg.
>
> I anmeldelsen, der er fremsendt af Ulla Johnsen og Per Krøyer Kristensen, Kollens Møllevej 11 og Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 9, begge 8680 Hørning, indgår anmeldelse af et "plankeværk langs den private fællesvej fra Kollens Møllevej 7 til Kollens Møllevej 9."
>
> Anmeldelsen vedlægges som bilag.
>
> Den 12. februar 2014 konstaterede kommunen, at den opførte del af plankeværket fortsat findes.
>
> Den 13. februar 2014 sendte kommunen et varsel om påbud om at fjerne det opsatte plankeværk. Brevet var samtidig en partshøring.

I brev modtaget den 7. marts som svar på kommunens varsel om påbud har ejerne ansøgt om dispensation til bibeholdelse og færdiggørelse af hegnet. I brevet fra ejer begrundes ønsket om dispensation.

Ansøgning om dispensation vedlægges som bilag.

Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt. Området er i Kommuneplan 13 udlagt som særlig landskabelig – og særlig geologisk interesseområde.

Ejendommen har et areal på 25,5 ha.

Hegnets placering fremgår af nedenstående kort.

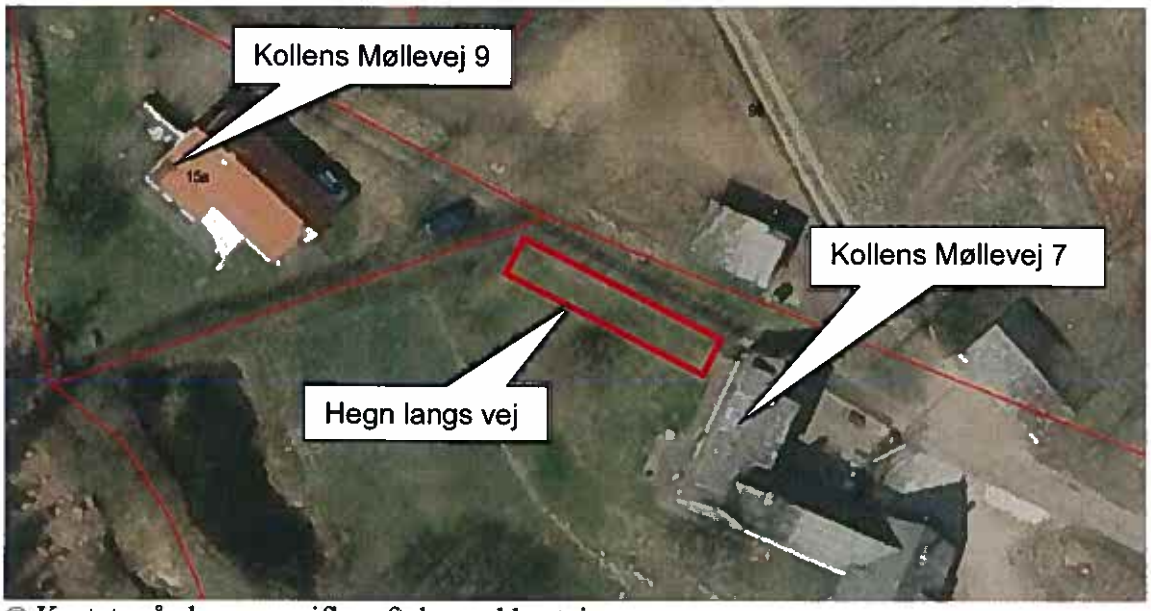

© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Anmeldelsen fra naboer lød således:
"Plankeværk langs den private fællesvej fra KM7 til KM9
Ejerne af KM7 er i færd med at opsætte et 1,8 m højt solidt og ugennemsigtig brunmalet plankeværk med fundament. Fællesvejen her udgør også adgangsstien til skoven fra Adslev By. Plankeværket virker stærkt dominerende på området og befordre ikke naturoplevelsen for besøgende i området. Plankeværket virker også voldsomt set fra skovstien sydvest for Jeksen Bæk, især om vinteren hvor bladene er faldet fra den sparsomme slørende beplantning. Fjernes denne beplantning f.eks. helt ved naturlig henfald, vil plankeværket nærmest fremstå som en del af en "fæstning".

Fredningsbestemmelserne herom angiver som anført under punkt 1 at "med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets tilladelse".

Det siger sig selv, at opførelsen af dette høje plankeværk ikke giver mening

Der henvises til vedlagte foto."

Se naboernes samlede anmeldelse i vedlagte brev af den 30. oktober 2013, hvor plankeværket er omtalt under punkt 3.

Ejernes udtalelse efter varsling af påbud (resume)
Ejerne har primært begrundet ansøgningen om dispensation med et ønske om afskærmning fra vejen, der kunne beskytte deres privatliv. Det fremgår også af ansøgningen, at hensynet til ejers hundehold har spillet ind, idet det oplyses, at politiet har meddelt et påbud om forsvarlig indhegning af haven med hegn. Endelig redegør ejer for, at det er deres opfattelse, at plankeværket ikke ændrer de landskabelige værdier, idet de oprindelige træer hindrede udsynet. Netop fjernelsen af de oprindelige træer og opførelsen af et plankeværk har iflg. ejer forbedret adgangen for bl.a. Renosyd og andre servicevogne.

Se ejernes samlede ansøgning om dispensation i vedlagte brev modtaget den 7. marts 2014.

Fredning
Ejendommen er som nævnt beliggende indenfor fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at

Bevaring
Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Bebyggelse
De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Landskabspleje
På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang.

Hegn
Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Det anførte hegn er ikke omfattet af byggelovens bestemmelser og dermed heller ikke af planlovens landzonebestemmelser. Det ansøgte kræver således ikke landzone- eller byggetilladelse og heller ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinje. Det kan sup-

plerende oplyses, at der ikke er åbeskyttelseslinje ved Jeksen Bæk (naturbeskyttelseslovens § 16).

Vurdering
Kollens Møllevej udgør på det pågældende sted en del af stisystemet, som skal sikre offentlighedens adgang i det fredede areal.

Plankeværket er en ændring fra et levende hegn til et fast hegn. Et levende hegn har gennem året en væsentlig anden og vekslende transparens end det opsatte plankeværk. Det er derfor kommunens vurdering, at hegnet er i strid med fredningens generelle bestemmelser om bevaring af områdets karakter, ligesom det vurderes, at et plankeværk med en højde på ca. 180 cm ikke er "et nødvendige kreatur- og skovkulturhegn" og dermed vil kræve en dispensation fra fredningens punkt 10.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Det ansøgte kræver ikke yderligere tilladelser."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 13. juni 2014 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Der ansøges om dispensation til bibeholdelse af opsat plankeværk og færdiggørelse heraf. Plankeværket erstatter et levende hegn.

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

10. Hegn.

Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Ejendommen
Ejendommen består af en samlet landbrugsejendom med 7 matrikler på ca. 25,5 ha. Matr.nr. 15d har et areal på ca. 1,6 ha.

På matr.nr. 15d er opført ejendommens stuehus med et bebygget areal på 113 m^2 og et samlet boligareal på 204 m^2. Herud over er der opført et par driftsbygninger på matriklen.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger."

Naturstyrelsens udtalelse er ikke sendt i høring, da udtalelsen alene indeholder en gengivelse af fredningsbestemmelser og faktuelle oplysninger om ejendommen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 17. juni 2014, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Pernille Mooney sammen med Anders Thomsen og Henrik Thomsen, Skanderborg Kommune ved Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe. Endvidere deltog naboerne Jørgen Aaris og Per Krøyer Kristensen.

Pernille Mooney oplyste, at der tidligere var træer, der omkransede haven, hvor plankeværet nu er delvist opsat og påtænkes opsat rundt om hele haven. Træerne var blevet store og tog udsigten fra naboerne og skabte problemer for den tunge færdsel på vejen, f.eks. Renosyd. De fjernede derfor træerne. De har fået et påbud af politiet om at hegne, så deres hunde ikke kan løbe ud. Der er ikke noget privatliv i haven, hvis plankværket ikke er der. Vejen går lige forbi, og der er frit udsyn ind i haven og til deres børn.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at det er et meget voldsomt plankeværk, der i og for sig ville være pænt, hvis ikke det stod i et fredet område. Plankeværkets højde får det til at se voldsomt ud.

Anders Thomsen foreslog som et kompromis, at plankeværket eventuelt kan gøres lavere. Jørgen Aaris anførte herved, at en lavere højde vil gøre plankeværket mere tåleligt for naboerne.

Besigtigelsen blev foretaget samtidig med besigtigelser i andre sager på ejendommen om lovliggørelse af en vej og lovliggørelse af en udvidelse af en hestestald. Det blev oplyst, at et opsat blafrebånd var fjernet, og at besigtigelsen også i relation til en sag herom kunne undlades. Det kunne i øvrigt konstateres, at der var gravet ud til en ny vej på ejendommen.

Det kommunalt valgte medlem af fredningsnævnet deltog ikke i besigtigelsen, men har kunnet deltage ved sagens afgørelse som følge af sit kendskab til området og tidligere besigtigelser på ejendommen og naboejendomme.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen og bestemmelserne om hegning medfører, at en lovliggørelse forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Der er tale om en sag om lovliggørelse af et allerede opsat plankeværk, og der skal ved afgørelsen ske den samme vurdering, som hvis der i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne var søgt om dispensation inden arbejdets udførelse.

Der er tale om et plankeværk, der er markant og fremmedartet i en fredning og i kernen af den natur, som fredningen tilsigter at beskytte. Der er ikke grundlag for at meddele dispensation til at fjerne et levende hegn og erstatte det med et så markant plankeværk.

Ejendommen er en landbrugsejendom, der ligger tæt op ad 2 mindre ejendomme med helårshuse, og hvor Kollens Møllevej passerer lige forbi haven ned til den offentlige sti.

På den baggrund og med henvisning til bevæggrundene for at opsætte plankeværket kan fredningsnævnet efter en konkret vurdering godkende et hegn i de eksisterende farver og materialer, der ikke overstiger en højde på 1,20 meter.

I dette omfang kan fredningsnævnet meddele dispensation, mens ejeren i øvrigt må henvises til igen at etablere beplantning langs hegnet.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, soehoejlandet@friluftsraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk
Kulturstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Region Midtjylland, kontakt@regionmidtjylland.dk
Per Krøyer Kristensen, perkroyer@gmail.com

Pernille Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning
Conny Anette Thomsen, Stjær bakker 96, 8660 Skanderborg
Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 4. juli 2014

FN 2014.67: Lovliggørelse af udvidelse af hestestald

Fredningsnævnet har den 9. maj 2014 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune og en ansøgning om lovliggørelse af en udvidelse af en hestestald på ejendommen matr. nr. 15d Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning, der ejes af Pernille Høj Mooney og Conny Anette Thomsen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis der skal meddeles lovliggørende dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2014 og har herefter besluttet at meddele dispensation med vilkår om hestestaldens udseende. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

For det nærmere indhold af fredningens bestemmelser om bebyggelse henvises til de udtalelser fra Skanderborg Kommune og Naturstyrelsen, der er gengivet senere i denne afgørelse.

Den 9. maj 2014 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har den 30. oktober 2013 modtaget en anmeldelse om tilsidesættelse af fredningsbestemmelserne i Jeksendalen på ejendommen matr. nr. 15d, Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning tilhørende Pernille Høy Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning og Conny Anette Thomsen, Stjær Bakker 96, 8660 Skanderborg.
>
> I anmeldelsen, der er fremsendt af Ulla Johnsen og Per Krøyer Kristensen, Kollens Møllevej 11 og Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 9, begge 8680 Hørning, indgår anmeldelse af "udvidelse af et hesteskur." Hesteskuret er beliggende på matr. nr. 9f, Adslev By, Adslev, der er en del af ejendommen Kollens Møllevej 7.
>
> Anmeldelsen vedlægges som bilag.
>
> Den 13. februar 2014 sendte kommunen et varsel om påbud om at fjerne udvidelsen af hesteskuret, idet det var konstateret, at tilbygningen var udført uden tilladelse. Brevet var samtidig en partshøring.

I brev modtaget den 7. marts som svar på kommunens varsel om påbud har ejerne ansøgt om dispensation og tilladelse til bibeholdelse af tilbygningen til hesteskuret. I brevet fra ejer begrundes ønsket om dispensation.

Ansøgning om dispensation vedlægges som bilag.

Ejendommen, der er beliggende i landzone, er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt. Området er i Kommuneplan 13 udlagt som særlig landskabelig – og særlig geologisk interesseområde.

Ejendommen har et areal på 25,5 ha.

Hestestaldens og tilbygningens placering fremgår af nedenstående kort.

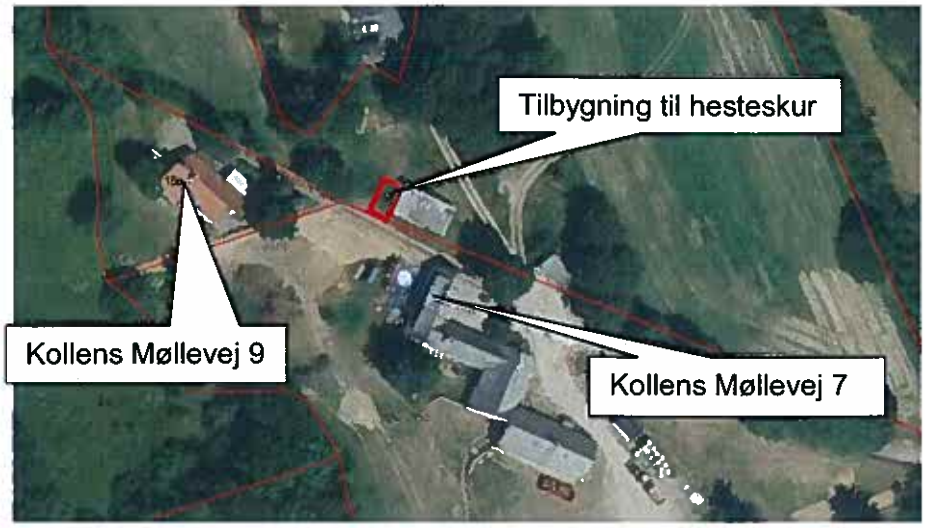

© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Anmeldelsen fra naboer lød således:
"Udvidelse af hesteskur
Ejerne af KM7 har foretaget en ikke ubetydelig udvidelse af det eksisterende hesteskur på arealet foran KM11. Skuret fremstår som noget der er opført af forhåndenværende materialer blandt andet hvide beklædningsplader - og virker derfor skæmmende på omgivelserne. Mere æstetisk sans overfor netop disse omgivelser kunne være ønskelig.

Der henvises til vedlagte fotos, herunder foto fra både 2013 og ca. år 2000 - hvorfra det fremgår i hvilket omfang skuret er udvidet.

Fredningsbestemmelserne herom angiver bl.a. "de fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug udføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål"."

Se naboernes samlede anmeldelse i vedlagte brev af den 30. oktober 2013, hvor plankeværket er omtalt under punkt 3.

Ejernes udtalelse efter varsling af påbud (resume)
Ejerne har primært begrundet ansøgningen om dispensation med deres behov for heste som en del af landbrugsdriften med 130 limousinekøer samt en daglig gevinst i form af formindsket arbejdstid, da de nu har hø og foder i forbindelse med hestestalden. Herudover har de til kommunens videre behandling fremsendt plan med afstand til skel og nærmeste bebyggelse (eget stuehus).

Se ejernes samlede ansøgning om dispensation i vedlagte brev modtaget den 7. marts 2014.

Fredning
Ejendommen er som nævnt beliggende indenfor fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

Bevaring
Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Bebyggelse
De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Lovgivninger der varetages af kommunen
- Planlovens § 35
Udgangspunktet er, at landzonen skal friholdes for anden bebyggelse m.v., end den der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri.

Skanderborg Kommune finder ikke grundlag for at tilsidesætte, at byggeriet er nødvendigt for driften af ejendommen, hvorfor byggeriet er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i planlovens § 36, stk. 1 nr. 3 og dermed ikke kræver tilladelse efter planloven.

Med henvisning til planlovens § 36, stk. 2, hvorefter der skal meddeles tilladelse efter planlovens § 35 til beliggenhed og udformning, gælder dette kun, hvis byggeriet opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. I det konkrete tilfælde er det en tilbygning til en eksisterende hestestald, og desuden ligger tilbygningen kun 12 m fra det eksisterende stuehus.

Det ansøgte er således opført i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer og er derfor undtaget fra kravet om landzonetilladelse.

Tilbygning til eksisterende landbrugsbyggeri kræver byggetilladelse.

Vurdering
Siden midten af 1900-tallet kan det konstateres, at vejen, der giver adgang til Kollens Møllevej 9 er gået mellem bygninger tilhørende ejendommen Kollens Møllevej 7.

Hesteskuret ses ikke på flyfoto i 1974, men første gang på flyfoto i 1980.

Fredningsnævnets kendelse om fredningen er dateret 26. august 1975 (Overfredningsnævnets kendelse er dateret 28. september 1979).

Det kan derfor ikke udelukkes, at hesteskuret er lovligt opført før fredningen. Men det kan konstateres, at der ikke søgt om udvidelse.

Med henvisning til ovenstående afsnit om undtagelse fra landzonebestemmelserne vil det ikke være muligt for Skanderborg Kommune at stille krav til bygningens udformning eller fremtræden. I sager, hvor det er muligt for kommunen at stille krav, vil disse blive vurderet konkret i forhold til bygningens beliggenhed.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Det ansøgte kræver byggetilladelse."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 13. juni 2014 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Ansøgningen
Der ansøges om lovliggørelse af tilbygning til hesteskur.

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

2. Bebyggelse.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Ejendommen
Ejendommen består af en samlet landbrugsejendom med 7 matrikler på ca. 25,5 ha. Matr.nr. 9f har et areal på ca. 6,7 ha.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger."

Naturstyrelsens udtalelse er ikke sendt i høring, da udtalelsen alene indeholder en gengivelse af fredningsbestemmelser og faktuelle oplysninger om ejendommen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 17. juni 2014, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Pernille Mooney sammen med Anders Thomsen og Henrik Thomsen, Skanderborg Kommune ved Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe. Endvidere deltog naboerne Jørgen Aaris og Per Krøyer Kristensen.

Pernille Mooney og Anders Thomsen oplyste, at hestestalden er blevet udvidet af hensyn til driften af landbruget. Der kan nu opbevares foder mv. til hestene. Det skulle tidligere opbevares andetsteds på ejendommen. Udvidelsen hænger også sammen med det afgræsningsprojekt, der kører efter aftale med kommunen. Ved udvidelsen blev også hestestaldens udseende ændret. Den var tidligere med sorte plader af pap, men dem bed hestene i stykker. Den er nu af materialer, som hestene ikke kan bide i, og de kan derfor ikke skade sig selv. Den hvide farve harmonerer også bedst med de øvrige bygninger, der er hvide.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at sort eller mørkebrun træbeklædning vil være mindre iøjnefaldende end de hvide farver. Hvis det tillades fortsat at være hvidt, bør der ske camouflering af de markante sorte skruer.

Jørgen Aaris anførte, at de som naboer har forståelse for behovet for hestestalden, men at det ville være bedst, om den ikke var hvid.

Anders Thomsen foreslog som et kompromis, at der kan ske beplantning foran hestestalden ud til vejen, så den med tiden ikke er synlig fra omgivelserne.

Besigtigelsen blev foretaget samtidig med besigtigelser i andre sager på ejendommen om lovliggørelse af en vej og lovliggørelse af et plankeværk. Det blev oplyst, at et opsat blafrebånd var fjernet, og at besigtigelsen også i relation til en sag herom kunne undlades. Det kunne i øvrigt konstateres, at der var gravet ud til en ny vej på ejendommen.

Det kommunalt valgte medlem af fredningsnævnet deltog ikke i besigtigelsen, men har kunnet deltage ved sagens afgørelse som følge af sit kendskab til området og tidligere besigtigelser på ejendommen og naboejendomme.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen og bestemmelserne om bebyggelse medfører, at en lovliggørelse forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Der er tale om en sag om lovliggørelse af en allerede sket udvidelse af en hestestald, og der skal ved afgørelsen ske den samme vurdering, som hvis der i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne var søgt om dispensation inden arbejdets udførelse.

Fredningsnævnet må efter de foreliggende oplysninger lægge til grund, at udvidelsen af hestestalden tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål, og udvidelsen er derfor alene undergivet fredningsnævnets censur i relation til hestestaldens ydre fremtræden. Det samme gælder for den skete ændring i den eksisterende bygnings ydre fremtræden.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at godkende en ændring af hestestaldens ydre fremtræden fra sort til hvid hverken i relation til den eksisterende bygning eller udvidelsen.

Fredningsnævnet meddeler således ikke dispensation og lovliggør derfor ikke ændringen og udvidelsen i dens nuværende form, men meddeler derimod dispensation på vilkår om ændring af den ydre fremtræden til sort eller anden mørk træbeklædning.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, soehoejlandet@friluftsraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk
Kulturstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Region Midtjylland, kontakt@regionmidtjylland.dk
Per Krøyer Kristensen, perkroyer@gmail.com

Pernille Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning
Conny Anette Thomsen, Stjær bakker 96, 8660 Skanderborg
Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 4. juli 2014

FN 2014.70: Lovliggørelse af anlæggelse af vej, herunder yderligere konstateret vejanlæg

Fredningsnævnet har den 15. maj 2014 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune og en ansøgning om lovliggørelse af en terrænregulering/anlæggelse af vej på ejendommen matr. nr. 9f Adslev By, Adslev beliggende Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning, der ejes af Pernille Høj Mooney og Conny Anette Thomsen.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis der skal meddeles lovliggørende dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2014 og har herefter besluttet at meddele dispensation med et fastsat vilkår om udjævning af skrænten. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand. Terrænændringer er ikke tilladt. Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Det gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Den 15. maj 2014 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har den 15. september 2013 modtaget en anmeldelse om "uretsmæssig anlæggelse af vej i den fredede Jeksendal".
>
> Anmeldelsen er fremsendt af Ulla Johnsen og Per Krøyer Kristensen, Kollens Møllevej 11, 8362 Hørning og vedrører et areal på nabomatriklen matr. nr. 15f, Adslev By, Adslev med adressen Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning tilhørende Pernille Høy Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning og Conny Anette Thomsen, Stjær Bakker 96, 8660 Skanderborg.
>
> Ejendommen, der har et areal på 25,5 ha, er beliggende i landzone og er omfattet af fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt. Området er i Kommuneplan 13 udlagt som særlig landskabelig – og særlig geologisk interesseområde.
>
> Beliggenheden fremgår af nedenstående kort.

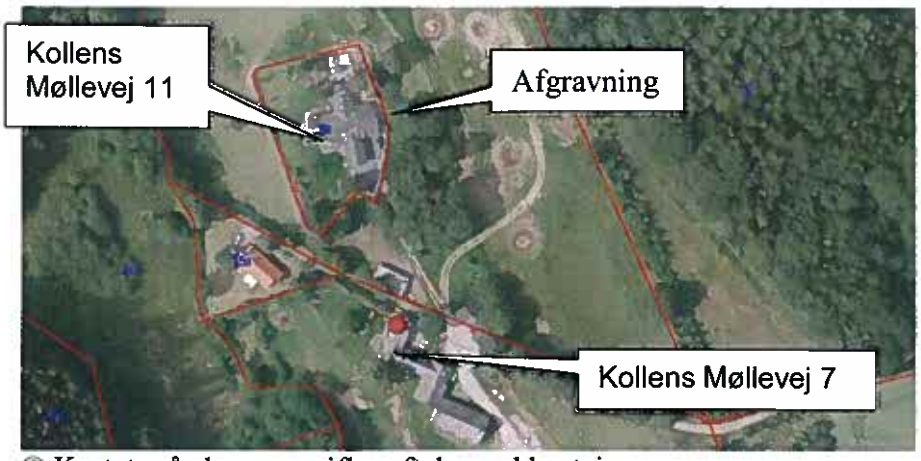

© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Den 23. september 2013 besigtigede kommunen stedet. Efter besigtigelse og samtale med ejer skrev kommunen følgende resume i en mail til anmelderne:

"Efter jeres henvendelse om etablering af vej på jeres nabogrund besigtigede jeg stedet den 23. september, hvor jeg kontaktede Ulla (Kollens Møllevej 11). Ulla viste mig stedet. Fortalte, at det var sket, mens I var på ferie, og at I først og fremmest var nervøse for, at en fortsættelse af vejanlægget ville medføre større afgravning og fældning af træer. Herudover oplyste Ulla, at der havde stået snebærbuske på arealet.

Umiddelbart derefter kontaktede jeg Pernille Høy Mooney på Kollens Møllevej 7 med henblik på at sikre, at det påbegyndte arbejde ikke blev videreført.

Pernille fortalte, at der havde stået nogle snebærbuske, som de havde fjernet, da de stod uhensigtsmæssigt i en fold. Ifølge Pernille skulle der ikke ske yderligere. Kanten skyldtes, at de havde forsøgt at fjerne rødderne.

På daværende tidspunkt gjorde jeg opmærksom på, at jeg ville undersøge sagen lidt nærmere og vende tilbage.

Den 25. september kontaktede jeg igen Pernille Høy Mooney.

Jeg gjorde opmærksom på, at det var et fredet område, og netop derfor er kommunen, ligesom de fleste borgere, særlig påpasselige med ændringer i tilstanden.

Med henvisning til Pernilles tidligere forklaring om arbejdets formål, så betragtede jeg det udførte som mindre væsentligt – og dermed ikke i strid med fredningen. På denne baggrund foreslog jeg, at de udjævnede "kanten", der var opstået ved fjernelsen af snebærrene.

Pernille tog positivt imod forslaget, men gjorde opmærksom på, at de ikke havde tid lige med det samme.

Det blev derfor aftalt, at jeg ville vente med at udstede påbud, så de fik en chance for at bringe tingene i orden på fornuftig vis."

Det var således kommunens opfattelse, at der var tale om en bagatelagtig sag, der kunne ordnes af kommunen som tilsynsmyndighed, og at fredningsnævnet ikke kunne forventes at blive yderligere indblandet.

Den 30. oktober modtog kommunen følgende anmeldelse fra Ulla Johnsen og Per Krøyer Kristensen, Kollens Møllevej 11 og Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 7, begge 8362 Hørning:

"Anlæg af private veje ved udgravning
Anlægsarbejderne på den nye vej bag KN11 -skåret igennem bakken - fortsat denne weekend, hvor bla. træer er blevet fældet for at skabe plads til store køretøjer. I forbindelse med vejbyggeriet er plankeværk 2 gange blevet revet ned af beboerne i KM7 - hvilket har medført at Politiet har haft møde med beboerne i KM7 og der bliver rejst en erstatningssag.

Vi mener situationen er uacceptabel: KM7 har - på trods af henstillinger fra Skanderborg kommune – øvet selvtægt og fortsat anlæggelse af en privat vej ved at udgrave store mængder jord samt fælde træer mm.

Idet vejen ikke følger terræn – men udgraves og anlægges – og derfor også er en vej som vil skæmme landskabet - er der tale om overtrædelse af fredningsbestemmelserne efter vores klare opfattelse.

Fredningsbestemmelserne herom angiver at "Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn"".

Kommunen har ikke indhentet supplerende udtalelse fra ejer.

Fredning
Ejendommen er som nævnt beliggende indenfor fredning jf. Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen i Århus Amt.

Det fremgår blandt andet af fredningskendelsens almindelige betingelser, at:

Bevaring
Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

Terrænændringer
Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat forbrug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Veje
Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn. Fredningen skal ikke være til hinder for, at et areal i nærheden af restauranten Pinds Mølle og beliggende på samme side af vejen som restauranten indrettes til parkering.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Udover opgaven som tilsynsmyndighed på fredningen er det udførte arbejde er ikke omfattet af lovgivning eller bestemmelser, der varetages af Skanderborg Kommune.

Vurdering
Ejeren af Kollens Møllevej 7, der har udført arbejdet, har som nævnt givet udtryk for, at der var tale om en fjernelse af snebærbuske, og at kanten (terrænspringet) er opstået, fordi rødderne blev fjernet.

Kommunen har tidligere anmodet ejerne om at udjævne kanten, idet kommunen var af den opfattelse, at sagen dermed kunne lukkes. Ejer selv mente, at græssende heste hurtigt trådte kanten ned.

I den aktuelle sag har det altså været – og er - kommunens opfattelse, at fjernelse af buske i et landbrugsareal ikke er en overtrædelse af fredningsbestemmelserne. Kommunen kan ikke på en formodning, og mod ejerens påstand, betragte det udførte som etablering af en vej.

Under hensyn til den nære beliggenhed mod en nabobeboelse fandt kommunen det dog rimeligt, at kanten blev udjævnet. Dette arbejde er ikke udført.

Med henvisning til, at fredningsnævnet netop har modtaget anmodning om besigtigelser i tre sager på samme ejendom på Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning, skal kommunen anmode om, at ovennævnte sag besigtiges og drøftes ved samme lejlighed.

Besigtigelsen skal danne grundlag for en afgørelse fra fredningsnævnet om det pågældende arbejde i et markareal vurderes at være i strid med fredningens bestemmelser og dermed skal behandles med henblik på en vurdering om dispensation fra fredningens bestemmelser.

Andre tilladelser
Det ansøgte kræver ikke yderligere tilladelser."

Fredningsnævnet har i medfør af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4 anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand. Naturstyrelsen har herefter den 13. juni 2014 udtalt følgende:

"Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsens anbefaling eller det modsatte.

Sagen
Med henblik på en vurdering af, om der har sket en overtrædelse af fredningen, har Skanderborg Kommune anmodet Fredningsnævnet om at besigtige matr.nr. 9f Adslev By, Adslev, idet naboer har anmeldt træfældning og anlæggelse af vej.

Figur 1: Matr.nr. 9f markeret med rødt. Matriklen omslutter Kollens Møllevej nr. 11

Fredningen
Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Fredningens formål:

1. Bevaring.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

I fredningens bestemmelser står:

3. Terrænændringer.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke t e af de

12. Veje.

Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Ejendommen
Ejendommen består af en samlet landbrugsejendom med 7 matrikler på ca. 25,5 ha. Matr.nr. 9f har et areal på ca. 6,7 ha.

Øvrig regulering/planlægning på arealet
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger.

Øvrige bemærkninger
Naturstyrelsen har ingen bemærkninger."

Naturstyrelsens udtalelse er ikke sendt i høring, da udtalelsen alene indeholder en gengivelse af fredningsbestemmelser og faktuelle oplysninger om ejendommen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 17. juni 2014, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Pernille Mooney sammen med Anders Thomsen og Henrik Thomsen, Skanderborg Kommune ved Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe. Endvidere deltog naboerne Jørgen Aaris og Per Krøyer Kristensen.

Pernille Mooney oplyste, at de har fjernet en masse snebær, der er giftige for hestene. De har ikke lavet andre terrænændringer. Der har tidligere været en vej på stedet. De bruger ikke stedet som vej. Traktoren kan ikke være der. De har kørt der et par gange med en pickup for at hente materialer på.

Anders Thomsen oplyste, at de havde tænkt over, hvordan de kunne skabe mulighed for at hente det foder mv., der er andetsteds på ejendommen. Da der tidligere har været en vej på stedet, tænkte de, at det kunne være et godt sted at køre.

Pernille Mooney oplyste supplerende, at de også kan køre den vej for at hente dyr til slagtning, da det er muligt at komme den vej med en lille traktor med vogn.

Geert Nielsen oplyste, at det er muligt, at der også er blevet fjernet jord, men havde det ikke været for den markante kant, ville man ikke tænke over det i det store landbrugslandskab.

Per Krøyer Kristensen anførte, at det er tydeligt, at der er fjernet større træer og lavet terrænændringer. Det kan også ses på de trærødder, der stikker ud fra skrænten. Der bør stilles krav om retablering.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at det i lyset af, at der tidligere har været en vej på stedet, er vanskeligt at gøre noget ved ændringen, og skrænten vil også vokse til.

Besigtigelsen blev foretaget samtidig med besigtigelser i andre sager på ejendommen om lovliggørelse af en vej og lovliggørelse af et plankeværk. Det blev oplyst, at et opsat blafrebånd var fjernet, og at besigtigelsen også i relation til en sag herom kunne undlades.

Det kunne i øvrigt konstateres, at der var gravet ud til en ny vej på ejendommen (matr.nr. 15d Adslev By, Adslev). I udgravningen lå en bunke af sten og plader. Pernille Mooney og Anders Thomsen oplyste, at det er nødvendigt med denne mere lige adgangsvej, da det skarpe sving ned til ejendommen betyder, at tunge transporter glider og i tre tilfælde er kørt ind i bygningerne

Det kommunalt valgte medlem af fredningsnævnet deltog ikke i besigtigelsen, men har kunnet deltage ved sagens afgørelse som følge af sit kendskab til området og tidligere besigtigelser på ejendommen og naboejendomme.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet lægger efter besigtigelsen til grund, at der foruden fjernelse af buske er sket afgravning af jord for at skabe bedre mulighed for køre hen over ejendommen.

Fredningen af Jeksendalen og bestemmelserne om terrænændringer og veje medfører derfor, at en lovliggørelse forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Der er tale om en sag om lovliggørelse af en allerede sket terrænændring og vejadgang, og der skal ved afgørelsen ske den samme vurdering, som hvis der i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne var søgt om dispensation inden arbejdets udførelse.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at mindre private veje, der følger det naturlige terræn, kan anlægges uden fredningsnævnets tilladelse. På den baggrund og i lyset af de efter en samlet vurdering i forhold til ejendommen og beliggenheden mindre indgribende terrænændringer kan fredningsnævnet meddele dispensation og således lovliggøre forholdene dog på vilkår om, at skrænten udjævnes efter Skanderborg Kommunes nærmere anvisninger.

Fredningsnævnet bemærker, at der ikke må ske yderligere terrænændringer og ikke må foretages hindringer for den kommende naturlige tilgroning af skrænten.

Fredningsnævnet kan endvidere meddele dispensation til den yderligere vej fra Kollens Møllevej til ejendommen, der blev påvist ved besigtigelsen. Dispensationen sker på vilkår om, at ejeren følger anvisninger fra Skanderborg Kommune om den nærmere opbygning og udformning af vejen og på betingelse af, at den etableres sådan, at den følger terrænet og således fremstår uden terrænændringer i forhold til omgivelserne.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes

ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, soehoejlandet@friluftsraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk
Kulturstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Region Midtjylland, kontakt@regionmidtjylland.dk
Per Krøyer Kristensen, perkroyer@gmail.com

Pernille Mooney, Kollens Møllevej 7, 8362 Hørning
Conny Anette Thomsen, Stjær bakker 96, 8660 Skanderborg
Jørgen Aaris, Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del Nørregade 1, 1. sal, 8900 Randers, telefon 86 43 70 00

Den 4. juli 2014

FN 2014.72: Lovliggørelse af udhus, ændret tagmateriale og ændret anvendelse

Fredningsnævnet har den 28. maj 2014 modtaget en udtalelse fra Skanderborg Kommune og en ansøgning om lovliggørelse af udhus, ændret tagmateriale og ændret anvendelse på ejendommen matr. nr. 12 Adslev By, Adslev beliggende Adslev Skovvej 19, 8362 Hørning, der ejes af Katia Ben Semmane.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis der skal meddeles lovliggørende dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2014 og har herefter besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ved afgørelse af 28. september 1979 fredede Overfredningsnævnet arealer i Jeksendalen. Fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

For det nærmere indhold af fredningens bestemmelser om bebyggelse henvises til den udtalelse fra Skanderborg Kommune, der er gengivet senere i denne afgørelse.

Den 28. maj 2014 modtog fredningsnævnet følgende udtalelse fra Skanderborg Kommune:

> "Skanderborg Kommune har den 24. april 2013 modtaget en ansøgning om ændring af BBR fra ejeren af ejendommen matr.nr. 12 Adslev By, Adslev med adressen Adslev Skovvej 19, 8362 Hørning.
>
> Ejendommen er omfattet af fredningen af Jeksendalen.
>
> Ejendommen er en landbrugsejendom beliggende i landzone samt omfattet af naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinjen).
>
> Ejendommen har et areal på ca. 10,9 ha.
>
> Beliggenheden fremgår af nedenstående kort

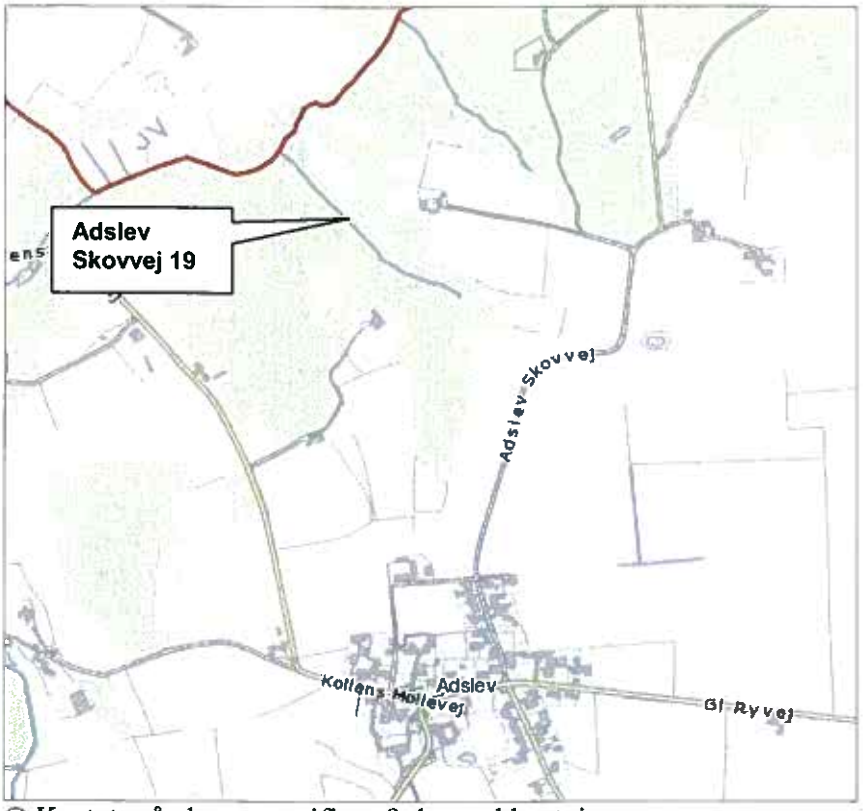

© Kortet må alene anv. iflg. aftale med kortejer

Ansøgning
Ansøgningen omfatter lovliggørelse af opført udhus på 48,5 m^2 som er opført med ydervægge af træ og tagkonstruktion af stråtag. Udhuset er opført i 2006.

Ansøgningen omfatter også lovliggørelse af ændret tagmateriale på 2 driftsbygninger (BBR-bygning 2 og 3). I 2006 blev tagmaterialet ændret fra pandeplader til stråtag som på stuehuset.

Ansøgningen omfatter endvidere ønske om, at en del af BBR-bygning 3 som i dag er registeret som erhverv ændres til bolig og derved bliver en del af den eksisterende bolig (ca. 150 m^2). Der ønskes ændret ca. 115 m^2 af bygningen til boligen, så den fremtidige bolig på ejendommen bliver ca. 265 m^2.

Kopi af relevant ansøgningsmateriale er vedlagt.

Fredning
Ejendommen er beliggende indenfor Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1978 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Af kendelsen fremgår, at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

For arealerne gælder følgende generelle bestemmelser:

1. *Bevaring*
   Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes.

2. *Bebyggelse*
   De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående

landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Lovgivninger der varetages af kommunen
Den ændrede anvendelse fra erhverv til bolig kræver tilladelse efter planlovens § 35, da det samlede boligareal overstiger 250 m^2. Udhuset er under 50 m^2 og beliggende i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på ejendommen og kræver derfor ikke tilladelse efter planlovens § 35.

Lovliggørelsen af udhuset kræver ikke lovliggørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17, da det er omfattet af undtagelserne om landzonetilladelse efter § 36, Stk. 1, nr. 7 i lov om planlægning. Ændring at tagemateriale og ændret anvendelse kræver ikke dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17, da der ikke er tale om byggeri.

Ifølge vejledningen til planloven er det hovedformålet med zoneinddelingen at modvirke byspredning ved at hindre spredt og uplanlagt bebyggelse samt anlæg i det åbne land og samtidig sikre at egentlig byudvikling sker, hvor der er åbnet mulighed for det gennem planlægningen.

Udgangspunktet er, at landzonen skal friholdes for anden bebyggelse m.v., end den der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Derfor bør tilladelser efter § 35 kun meddeles, når et ansøgt byggeri ikke med rimelighed kan henvises til et planlagt område.

Det fremgår af Skanderborg Kommunes praksis for administration af planloven, at der normalt meddeles tilladelse til udvidelse/opførelse af en bolig på 250 m^2 – 300 m^2.

Vurdering
I den aktuelle sag er der tale om lovliggørelse af udhus og ændret tagmateriale samt ændret anvendelse fra erhverv til bolig.

Udhuset er beliggende i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på ejendommen, og er opført i naturlige materialer der er tilpasset den eksisterende bebyggelse på ejendommen.

Stuehuset har altid været beklædt med stråtag og stråtaget på de 2 andre bygninger betyder, at der kommer en større sammenhæng mellem den eksisterende bebyggelse og et mere harmonisk udtryk.

Skanderborg Kommune fremsender hermed sagen til Fredningsnævnet med henblik på afgørelse iht. ovennævnte frednings bestemmelser.

Andre tilladelser
Kommunen er jf. ovenstående indstillet på at meddele tilladelse efter planlovens § 35 og byggeloven til den ændrede anvendelse, samt lovliggørende byggetilladelse til udhuset, såfremt Fredningsnævnet meddeler dispensation."

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde den 17. juni 2014, hvor ejendommen blev besigtiget. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren af ejendommen Katia Ben Semmane, Skanderborg Kommune ved Geert Nielsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernøe.

Katia Ben Semmane oplyste, at hun købte ejendommen i 2001. Der var da plader på to af bygningerne. Hun ændrede det i 2006 til stråtag. Samme år byggede hun udhuset og lagde stråtag på.

Det kommunalt valgte medlem af fredningsnævnet deltog ikke i besigtigelsen, men har kunnet deltage ved sagens afgørelse som følge af sit kendskab til området.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af Jeksendalen og bestemmelserne om bebyggelse medfører, at en lovliggørelse af udhuset og ændringen af tagene forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Den ændrede anvendelse af en af bygningerne, der ikke medfører ydre ændringer, er derimod ikke betinget af fredningsnævnets dispensation.

Der er tale om en sag om lovliggørelse af en allerede sket ændring af tagene og et allerede opført udhus, og der skal ved afgørelsen ske den samme vurdering, som hvis der i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne var søgt om dispensation inden arbejdets udførelse.

Fredningsnævnet finder efter besigtigelsen, at stråtagene er til gavn for oplevelsen af ejendommen i fredningen. Fredningsnævnet finder endvidere, at udhuset efter sin placering og ydre fremtræden ikke påvirker oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation og lovliggør således forholdene.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen

- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til fredningsnævnet (Nørregade 1, 8900 Randers eller marh@domstol.dk), som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må fredningsnævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og skanderborg@dn.dk
Skanderborg Kommune, geert.nielsen@skanderborg.dk
Naturstyrelsen, nst@nst.dk
Friluftsrådet, soehoejlandet@friluftsraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og skanderborg@dof.dk
Kulturstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Region Midtjylland, kontakt@regionmidtjylland.dk

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET
Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

16. december 2014 • J.nr.: NMK-522-00200 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE
i sag om et hegn/dige i Skanderborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afslag af 16. december 2013 på ansøgning om lovliggørende dispensation fra fredningskendelse til at bibeholde et fjernet hegn/dige i skellet mellem ejendommen matr.nr. 10ak og 12n Jeksen By, Adslev i Skanderborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet[1]. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet
Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøger, der i klagen har anført, at han fjernede hegnet/diget efter at have kontaktet en landinspektør og en landboforening, der begge overfor klager tilkendegav, at det kunne fjernes, når det var samme ejer, der ejede arealerne på begge sider af hegnet/diget.

Sagens oplysninger
Ejendommen ligger i landzone og er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår af kendelsen, at områdets landskabelige skønhedsværdier på grund af de afvekslende biotoper er meget betydelige. Der er således tale om et område, der rummer meget varierede landskabsbilleder, og hvis rekreative værdi er meget betydelig. Fredningspåstanden er især begrundet i, at man ønsker at beskytte et smukt og rekreativt værdifuldt landskab med en bynær placering.

Fredningen tilsigter således navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

Ifølge pkt. 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes.

Ifølge pkt. 9, kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne.

Det fremgår af sagen, at Skanderborg Kommune i juni 2009 blev gjort bekendt med, at der var fjernet et jorddige i skellet mellem de to omhandlede to ejendomme. Diget se på luftfotos fra perioden 1954-2006 samt på de lave målebordsblade fra 1900-til 1940, de høje målebordsblade fra ca. 1842-1899 og et kort opmålt og optegnet i 1816. Ifølge luftfotos ses diget med bevoksning indtil et tidspunkt mellem sommeren 2006 og 2008.

Diget er ikke omfattet af museumslovens § 29 a, stk. 1, om beskyttede diger.

Kommunen fremsendte den 6. februar 2013 et varsel om påbud og partshøring til ejendommens ejer.

Kommunen anførte, at diget med bevoksning i sammenhæng med de nærliggende skovbryn vurderes at have fremtrådt som et væsentligt element i landskabet som opdeling af markarealer og som markering af skel. Herudover ses diget på de ovennævnte kort som en del af et sammenhængende digesystem helt tilbage til 1816.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at diget har stor betydning for oplevelsen af landskabets karakter, ligesom der ikke kan ses bort fra dets kulturhistoriske betydning.

Kommunen anførte endvidere, at da der ikke er ansøgt om og meddelt lovliggørende dispensation til at fjerne jorddiget med bevoksning, er forholdet i strid med fredningskendelsen. Da forholdet efter kommunens vurdering ikke er af underordnet betydning, agter kommunen at meddele påbud om at retablere det fjernede jorddige og bevoksningen på diget.

Ejeren har herefter ansøgt om dispensation fra fredningskendelsen til at fjerne diget.

Ejeren har i ansøgningen bl.a. anført, at der ikke er tale om et beskyttet dige, og at der efter ansøgers opfattelse aldrig har været tale om et dige.

Ejeren kontaktede en landinspektør og en landboforening med henblik på om han kunne fjerne hegnet, da ejeren og hans hustru ejer markerne på begge sider af hegnet. Begge oplyste, at såfremt der var tale om et stendige, måtte det ikke fjernes. Da der ikke var tale om et stendige, blev hegnet fjernet. Hegnet var nogle steder 5 til 6 meter bredt, idet der tilsyneladende er blevet pløjet længere og længere inde på marken. Der var kun få større træer i hegnet.

Kommunen har overfor fredningsnævnet anført, at det fortsat er kommunens vurdering, at det omhandlede forhold ikke er af underordnet betydning, idet der er sket en ændring af landskabet det pågældende sted.

Fredningsnævnet har efter forudgående besigtigelse truffet den påklagede afgørelse.

Fredningsnævnet har understreget, at der er tale om en landskabsfredning, hvor arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Det er på den baggrund fredningsnævnets opfattelse, at fjernelse af hegnet/skeldiget kræver fredningsnævnets dispensation.

Fredningsnævnet finder, at fjernelse af hegnet/skeldiget er en sådan ændring i områdets tilstand, som ikke kan godkendes på baggrund af ejerens ønske om en mere hensigtsmæssig drift eller planer om brug af ejendommen i øvrigt.

Fredningsnævnet har herefter meddelt afslag på ansøgning om dispensation. Der skal herefter ske retablering af hegnet/skeldiget efter nærmere anvisninger fra kommunen.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse
Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan der meddeles dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen ligger i landzone og er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår af kendelsen, at områdets landskabelige skønhedsværdier på grund af de afvekslende biotoper er meget betydelige. Der er således tale om et område, der rummer meget varierede landskabsbilleder og hvis rekreative værdi er meget betydelig. Fredningspåstanden er især begrundet i, at man ønsker at beskytte et smukt og rekreativt værdifuldt landskab med en bynær placering.

Fredningen tilsigter således navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

Ifølge pkt. 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes.

Det fremgår af sagen, at der er fjernet et hegn/dige mellem de i sagen omhandlede ejendomme.

Der er tale om et hegn/dige, som har eksisteret gennem en meget lang årrække, og som efter Natur- og Miljøklagenævnets vurdering har fremtrådt som et væsentligt og karakteristisk landskabselement i det fredede landskab som opdeling af markarealerne. Nævnet finder derfor ligesom fredningsnævnet, at fjernelse af hegnet/diget kræver dispensation fra fredningen.

Ved vurderingen af, om der bør meddeles en lovliggørende dispensation, skal der tages udgangspunkt i en bedømmelse af, om der ved en fredningsmæssig behandling forud for fjernelse af hegnet/skeldiget ville være meddelt dispensation.

Natur- og Miljøklagenævnet finder efter en samlet vurdering ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at fjernelse af hegnet/diget vil indebære en ændring af oplevelsen af det fredede landskab i negativ retning og udgøre en så væsentlig tilsidesættelse fredningsinteresserne, at der ikke bør meddeles dispensation.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afslag af 16. december 2013 på ansøgning om lovliggørende dispensation.

Retableringen af hegnet/skeldiget skal ske efter nærmere anvisninger fra kommunen og inden for en af kommunen nærmere fastsat frist.

Line Theil Elikofer
Ankechef

/

Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Arne Mouritsen, arne.mouritsen@evergreen2000.dk
Skanderborg Kommune, skanderborg.kommune@skanderborg.dk og geert.nielsen@skanderborg.dk – sagsnr. 13/8628
Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, marh@domstol.dk – sagsnr. FN 2013.116

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Den 22. december 2014

FN 2014.134:

Ansøgning om tilladelse til at etablere jordvarmeanlæg på matr.nr. 5e Tåstrup by, Harlev, der er omfattet af overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen

Fredningsnævnet har modtaget en udtalelse af 14. oktober 2014 fra Aarhus Kommune og en ansøgning fra Peter Bjerre Lichscheidt om dispensation til etablering af et jordvarmeanlæg på Fusvadvej 21, 8362 Hørning.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen, og fredningsnævnet skal meddele dispensation, hvis projektet skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 2. december 2014 og har besluttet at meddele dispensation i sagen. Begrundelsen for fredningsnævnets afgørelse er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Fredningen ved Jeksendalen har til formål at sikre, at arealerne forbliver i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Der må ikke foretages ændringer i terrænet eller i terrænformerne.

Århus Kommune har i sin udtalelse af 14. oktober 2014 anført, at jordvarmeanlægget bliver med 400 meter jordslange, der graves 0,9 – 1,0 meter ned over et areal på 480 m2. Der etableres eventuelt en brønd til fordelerrør i eksisterende terrænhøjde. Der foretages kun minimale terrænændringer, og det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil være i strid med det overordnede formål med fredningen. Kommunen anbefaler derfor, at fredningsnævnet meddeler dispensation.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 2. december 2014. I besigtigelsen deltog foruden fredningsnævnet ejeren Peter Bjerre Lichscheidt og Danmarks Naturfredningsforening ved Søren Højager. Det ministerudpegede medlem af fredningsnævnet havde forfald, men har i øvrigt deltaget i fredningsnævnets afgørelse med sit kendskab til området fra andre fredningssager.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at etablering af jordvarmeanlægget kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Da arealet retableres, og anlægget kun er synligt i form af en brønd i terrænhøjde, meddeler fredningsnævnet dispensation i sagen.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen kan sendes til Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. For at fredningsnævnet kan videresende klagen, er det nødvendigt, at klager oplyser sit CPR-nummer eller CVR-nummer. Klager kan undgå at oplyse sit CPR-nummer til fredningsnævnet ved selv at indsende klagen ved brug af Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, www.nmkn.dk. Her kan borgere klage ved brug af link via borger.dk. Virksomheder kan klage ved brug af link via virk.dk.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når sagen er modtaget fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Indgives klagen via klageportalen, skal klagegebyret betales ved brug af betalingskort, inden klageansøgningen afsluttes. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Såfremt klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelsesloven § 88, stk. 1.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Eva Tørnæs,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Naturstyrelsen, Det Åbne Land,
5. Århus Kommune,
6. Danmarks naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Århus,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Århus,
10. Friluftsrådet, Århus
11. Peter Bjerre Lichscheidt,
12. Kulturstyrelsen,
13. Region Midtjylland.

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET
Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

18. december 2014 • J.nr.: NMK-522-00201 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE
i sag om opfyld af jord i Skanderborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afslag af 16. december 2013 på ansøgning om lovliggørende dispensation fra fredningskendelse til at bibeholde en jordopfyldning på ejendommen matr.nr. 10ak Jeksen By, Adslev i Skanderborg Kommune.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet[1]. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet
Afgørelsen er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøger.

Det er i klagen gjort gældende, at formålet med opfyldningen har været at genskabe området.

Sagens oplysninger
Ejendommen ligger i landzone og er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Det fremgår af kendelsen, at fredningen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i dets nuværende tilstand.

Ifølge pkt. 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området fastholdes.

Ifølge pkt. 3 er ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat brug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven

Det fremgår af sagen, at Skanderborg Kommune i maj måned 2009 konstaterede, at der var sket opfyldning og foretaget terrænændringer på et areal øst for ejendommens bebyggede areal. Størstedelen af arealet er tillige omfattet af fredskovspligt.

Kommunen fremsendte den 6. februar 2013 et varsel om påbud og partshøring til ejendommens ejer.

Kommunen anførte, at da der ikke er ansøgt om og meddelt lovliggørende dispensation til at bibeholde opfyldningen, er den i strid med fredningskendelsen. Da forholdet efter kommunens vurdering ikke er af underordnet betydning, agter kommunen at meddele påbud om at det opfyldte materiale fjernes, og at terrænet retableres.

Ejeren har herefter ansøgt om lovliggørende dispensation fra fredningskendelsen til at bibeholde jordpåfyldningen.

Ejeren har bl.a. anført, at der er tale om en meget uregelmæssig skrænt, idet der formentlig har været gravet grus i området, at der tidligere er smidt affald i form af blikplader mv. på skrænten, som han nu har fjernet, at han har fjernet en gruppe asketræer, som var syge og fældet et bøgetræ, at jordpåfyldningen er sket efter henvendelse fra en vognmand, der skulle af med rent jord i området, og at der tidligere har været drevet køer gennem området, hvilket fortsat er muligt.

Kommunen har overfor fredningsnævnet anført, at der er sket en jordpåfyldning ud over sædvanlig jordbearbejdning, idet der er tilkørt jord udefra. Det er kommunens vurdering, at forholdet ikke er af underordnet betydning, idet der tydeligvis er sket en ændring af landskabet det pågældende sted.

Kommunen er bekendt med, at arealet tidligere fremstod mere uregelmæssigt, men kommunen kan ikke be- eller afkræfte, om det skyldes grusgravning i skrænten evt. til privat brug.

Naturstyrelsen har overfor fredningsnævnet anført, at det terrænregulerede område udgør et geologisk værdifuldt område. Jeksendalen er en markant erosionsdal, der udgør en sidedal til den langt større og nordligere liggende smeltevandsdal, der mod øst rummer den nuværende Århus Ådal. Jeksendalen er dannet af smeltevandets erosion uden for isdækket efter afslutningen af Weichsel Istiden. Dens dybt nedskårne dalbund er et illustrativt eksempel på, hvordan rindende vad kan erodere i landoverfladens løse aflejringer. I dag løber Århus Å i bunden af den nordligste del af Jeksendalen og udgør en ydmyg repræsentant for tidligere tiders langt større smeltevandsfloder. Det er vigtigt, at selve de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og sammenhænge fremtræder klart i landskabet.

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført, at opfyldningen findes at være en sådan ændring i områdets tilstand, at den ikke kan godkendes.

Fredningsnævnet har herefter meddelt afslag på ansøgningen om dispensation. Der skal herefter ske retablering efter nærmere anvisning fra kommunen.

Ansøger har i klagen anført, at han med jordpåfyldningen har villet retablere fortidens synder. Retableringen er foretaget efter vejledning fra klagers nabo, som har boet på stedet i en lang årrække, og som kender forholdene på stedet. Han har ønsket at genskabe en naturlig forbindelse fra mark til eng som tidligere.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse
Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan der meddeles dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen ligger i landzone og er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Ifølge pkt. 3 i kendelsen er ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat brug inden for samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Det fremgår af sagen, at der er foretaget ændringer i det eksisterende terræn, idet der er tilkørt jord udefra på et nærmere angivet areal beliggende øst for ejendommens bebyggelse.

Ved vurderingen af, om der bør meddeles en lovliggørende dispensation, skal der tages udgangspunkt i en bedømmelse af, om der ved en fredningsmæssig behandling forud for terrænreguleringen ville være meddelt dispensation.

Natur- og Miljøklagenævnet finder efter en samlet vurdering ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at den foretagne jordopfyldning udgør en så væsentlig tilsidesættelse af fredningsinteresserne, at der ikke bør meddeles dispensation.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig dels afslag af 16. december 2013 på ansøgning om lovliggørende dispensation.

Retableringen skal ske efter nærmere anvisninger fra kommunen og inden for en af kommunen nærmere fastsat frist.

Line Theil Elikofer
Ankechef

/

Lisbeth Toft-Petersen
fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Arne Mouritsen, arne.mouritsen@evergreen2000.dk
Skanderborg Kommune, skanderborg.kommune@skanderborg.dk og geert.nielsen@skanderborg.dk – sagsnr. 09/33665
Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, marh@domstol.dk – sagsnr. FN 2013-110

NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET
Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

3. marts 2015 • J.nr.: NMK-522-00271 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE
i sag om en container og oplag af byggematerialer i Skanderborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Midtjyllands, østlig dels afslag af 27. oktober 2014 på ansøgning om lovliggørende dispensation fra fredningen af Jeksendalen til at bibeholde en container og et oplag af byggematerialer på ejendommen matr.nr. 8b Adslev By, Adslev, idet der dog meddeles dispensation til, at containeren og oplaget kan blive stående på ejendommen indtil den 15. august 2015.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet[1]. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet
Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgerne, der har oplyst, at de overtog ejendommen den 1. juni 2014 med det formål at opføre et nyt stuehus. De var ikke da bekendt med, at et drivhus og en container var opført uden tilladelse, og at der endvidere var etableret et ulovligt oplag af byggematerialer.

Ansøgerne har i klagen anmodet om, at der meddeles midlertidig dispensation til at bibeholde containeren og oplaget indtil den 15. august 2015, hvor byggearbejderne på ejendommen er afsluttet.

Ansøgerne har bl.a. henvist til, at ejendommen indtil da vil være præget af byggeaktiviteter. Der er i øvrigt tale om en container, som har stået på ejendommen i en længere årrække. Den er placeret i kanten af fredningsområdet ca. 300 meter fra Jeksendalen. På grund af størrelsen er den vanskelig at fjerne i vinterhalvåret.

Sagens oplysninger
Der er tale om en landbrugsejendom på ca. 2,6 ha. Ejendommen er ifølge BBR bebygget med et stuehus på 70 m^2 og to driftsbygninger på 24 og 144 m^2 samt et drivhus på 18 m^2.

En del af ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af Jeksendalen.

Ifølge pkt. 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand.

Ifølge pkt. 2 må de fredede arealer ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

De fredede arealer må heller ikke anvendes til oplags- og lossepladser mv., jf. pkt. 4.

Ejendommen er endvidere omfattet af skovbyggelinjen i naturbeskyttelseslovens § 17.

Der er ansøgt om dispensation fra fredningen til at bibeholde et ca. 18 m^2 stort drivhus på ejendommen.

Kommunen har overfor fredningsnævnet anført, at drivhuset er opført i den eksisterende have i den yderste del af fredningen. Det er ikke synligt fra andre ejendomme og vil dermed ikke påvirke det omkringliggende landskab. Drivhuset har ifølge luftfotos stået på ejendommen i hvert fald siden 1993.

Kommunen vil være indstillet på at meddele lovliggørende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 17 til bibeholdelse af drivhuset.

Naturstyrelsen har bl.a. henledt fredningsnævnets opmærksomhed på, at der angiveligt findes en bygning på ejendommen, som det er uklart om fredningsnævnet har meddelt tilladelse til, jf. et vedlagt luftfoto.

Fredningsnævnet har besigtiget ejendommen og konstaterede da, at beboelsesbygningen var nedrevet. Tilbage på ejendommen var et forfaldent drivhus og en meget stor skæmmende container og et oplag af diverse materialer.

Ansøgerne har efterfølgende overfor fredningsnævnet anført, at det, der fremgår af Naturstyrelsens udtalelse, er en container, som ansøgerne har måttet overtage i forbindelse med ejendomsovertagelsen. De har ikke kendskab til, om der er ansøgt om dispensation til at opstille containeren, men tror ikke det er tilfældet. Den vil blive fjernet i forbindelse med opførelse af det nye stuehus på ejendommen.

Fredningsnævnet har i afgørelsen anført, at både drivhuset og containeren er skæmmende, og nævnet har ikke fundet grundlag for at meddele dispensation til deres bibeholdelse.

Fredningsnævnet har dog tilkendegivet, at man på baggrund af ejendommens placering i fredningen og fredningsnævnets praksis vedr. drivhuse i haver vil være indstillet på at meddele dispensation til opførelse af et nyt drivhus af samme størrelse, når de nye bygninger er opført.

Også oplaget af byggematerialer er skæmmende, og det skal i det omfang, det er placeret indenfor fredningen, ligeledes fjernes.

Ansøgerne har i klagen anført, at de overtog ejendommen den 1. juni 2014 med det formål at opføre et nyt stuehus. De var ikke da bekendt med, at drivhuset og containeren var opført uden tilladelse, og at der endvidere var etableret et ulovligt oplag af byggematerialer.

Byggefirmaet har overfor ansøgerne oplyst, at indflytningsdatoen vil være den 13. maj 2015 og i perioden indtil da, vil der være byggematerialer, stilladser, skurvogne på ejendommen uden for fredningen.

Ansøgerne ønsker en forlængelse af tidsfristen (midlertidig dispensation), så containeren og oplaget kan forblive på ejendommen indtil den 1. august 2015.

Ansøgerne har som begrundelse herfor nærmere anført, at containeren skal fjernes med en stor lastbil og med kranhjælp mere end 200 meter over åben mark, hvilket på grund af jordbundsforholdene vil være vanskeligt på denne årstid. I sommerhalvåret er marken helt fast at køre på. Omkostningerne ved en flytning i vinterhalvåret vil være meget større end i sommerhalvåret.

Ansøgerne har endvidere anført, at der ikke pt. er udhuse på ejendommen. Der er derfor behov for opbevaring af diverse redskaber/maskiner i løbet af vinterhalvåret.

Luftfoto viser, at containeren har stået på ejendommen i mindst 15 år, og den er placeret i kanten af fredningen ca. 300 meter fra Jeksendalen.

I det kommende år vil byggematerialer, stilladser mv. alligevel være synlige lige uden for fredningen.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse
Efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan der meddeles dispensation fra en fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fred-

ning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

En del af ejendommen og er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen.

Ifølge pkt. 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand.

Ifølge pkt. 2 må de fredede arealer ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

De fredede arealer må heller ikke anvendes til oplags- og lossepladser mv., jf. pkt. 4.

Ved vurderingen af, om der bør meddeles en lovliggørende dispensation, skal der tages udgangspunkt i en bedømmelse af, om der ved en fredningsmæssig behandling forud for opstilling af container og etablering af oplaget af byggematerialer ville være meddelt dispensation.

Natur- og Miljøklagenævnet finder efter en samlet vurdering ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at den opstillede container og oplaget af byggematerialer er skæmmende i landskabet og dermed udgør en så væsentlig tilsidesættelse af fredningsinteresserne, at der ikke bør meddeles lovliggørende dispensation.

Ansøgerne har under sagens behandling for Natur- og Miljøklagenævnet anmodet om midlertidig dispensation til at bibeholde containeren og oplaget indtil den 1. august 2015.

Nævnet finder efter omstændighederne, navnlig henset til de byggeaktiviteter, der pt. foregår på ejendommen, at der bør meddeles dispensation hertil.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Midtjyllands, østlig dels afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation, idet der dog meddeles dispensation til at containeren og oplaget af byggematerialer kan blive stående på ejendommen indtil den 15. august 2015.

Line Theil Elikofer
Ankechef

/

Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Martin Juul Andresen, martinjuulandresen@gmail.com
Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, marh@domstol.dk – j.nr. FN 2014.100
Skanderborg Kommune, skanderborg.kommune@skanderborg.dk og Louise.Friis.Hansen@skanderborg.dk – sagsnr. 14/43247

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 2. september 2015

FN MJØ 2015.89: Drivhus

Fredningsnævnet traf den 27. oktober 2014 følgende afgørelse om Adslev Hedevej 8, 8362 Hørning:

> "Fredningen af Jeksendalen medfører, at opførelse af et drivhus, opstilling af en container og et mere permanent oplag af byggematerialer forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.
>
> Bygningerne på ejendommen er revet ned, og tilbage står et forfaldent drivhus og en meget stor og skæmmende container. Fredningsnævnet finder, at begge dele er skæmmende og meddeler derfor ikke lovliggørende dispensation. Drivhuset og containeren skal derfor fjernes.
>
> På baggrund af ejendommens placering i fredningen og fredningsnævnets praksis om drivhuse i haver kan der forventes meddelt dispensation til opførelse af et nyt drivhus af samme størrelse på ejendommen, når de nye bygninger er opført.
>
> Der var ikke forud for besigtigelsen oplysninger om oplag af byggematerialer mv., og fredningsnævnet har derfor ikke kunnet konstatere, om de er placeret i eller uden for fredningen. Fredningsnævnet er ikke indstillet på at meddele dispensation til oplaget, og i det omfang det er placeret inden for fredningsgrænsen, skal det derfor også fjernes, da det virker skæmmende i området."

Fredningsnævnet meddelte efterfølgende frist for lovliggørelse i relation til drivhuset til den 1. maj 2015.

Skanderborg Kommune har den 14. august 2015 afgivet en udtalelse med ansøgning om lovliggørelse af drivhuset. Det fremgår af sagsakterne og billedmateriale modtaget den 1. og 4. maj 2015, at drivhuset er istandsat og fremtræder på følgende vis:

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til fredningsnævnet. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for fredningsnævnet i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til fredningsnævnet, der videresender anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt en klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

1. Jytte Heslop,
2. Flemming Pedersen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Skanderborg Kommune,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Kulturstyrelsen,
10. Region Midtjylland,
11. Friluftsrådet, Skanderborg,
12. Katrine og Martin Juul Andersen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 30. november 2015

FN-MJØ 2015.84: Tilplantning

Fredningsnævnet har den 24. juli 2015 fra Aarhus Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om tilladelse til at beplante et areal på ejendommen matr.nr. 21c Tåstrup By, Harlev, Stillingvej 511, 8462 Harlev.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet delvist at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen, der har til formål at bevare arealerne i deres nuværende tilstand, således at karakteren af området opretholdes. Fredningen indeholder bestemmelser vedrørende hegn, herunder også levende hegn, hvorefter der med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn ikke må opsættes, plantes eller sås hegn uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden en sådan godkendelse. Nyanlæg af skove, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager er ikke tilladt.

Aarhus Kommune har oplyst, at der søges om tilladelse til efter fjernelse af et hegn, der i det væsentlige består af seljerøn, at etablere et nyt tre-rækket læhegn. Der søges endvidere om tilladelse til at tilplante et areal på 1.500 m2 mellem skellet mod vest og en eksisterende skrænt ved ejendommen. Alternativt søges der om tilladelse til at plante et læhegn i skellet mod vest og den eksisterende skrænt.

Det er Aarhus Kommunes vurdering, at plantningen af et nyt tre-rækket levende hegn kræver fredningsnævnets godkendelse. Det anbefales, at der meddeles dispensation, da det delvist erstatter et ældre levende hegn. Det er afgørende, at der tilplantes med hjemmehørende arter og arter, der allerede findes i området. Den ønskede tilplantning på 1.500 m^2 af området mellem skellet mod vest og den eksisterende skrænt vurderes som værende i strid med fredningsbestemmelserne.

Det er oplyst, at ansøgningen er begrundet i, at ejendommens nye ejere på sigt vil rive de nuværende bygninger ned og opføre nye tidssvarende bygninger. De nye tilplantninger skal ske for at give læ og sløre bygningerne. Tilplantningen vil ske med løvfældende træer og buske, som allerede findes i området, så tilplantningen glider naturligt ind i de eksisterende skovkanter.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 13. november 2015. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, ansøgeren Erik Overgård, Aarhus Kommune ved Iben Knudsen og Danmarks Naturfredningsforening ved Poul-Henrik Knuhtsen.

Det kommunalt valgte medlem af fredningsnævnet havde forfald, men har deltaget i sagens afgørelse på baggrund af sit kendskab til det fredede område.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen af arealer ved Jeksendalen er en tilstandsfredning, der indeholder bestemmelser om, at hegn ikke må opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Nyanlæg af skove,

juletræs- og pyntegrøntkulturer og frugtplantager er ikke tilladt. Det ansøgte kræver derfor fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet finder efter en konkret vurdering af ejendommen og dens placering i det fredede landskab, at der kan meddeles dispensation til at etablere et læbælte mod vest og nord som præciseret nærmere under besigtigelsen. Læbæltet mod nord kan i østlig retning ikke etableres længere end til indkørslen, idet der i modsat fald vil blive tale om en uheldig begrænsning i oplevelsen af det flotte landskab mod øst. En eventuel yderligere lævirkning fra øst må løses ved, at en eventuel nyopførelse af bygningerne rykkes lidt mod vest.

Fredningsnævnet meddeler i dette omfang dispensation på betingelse af, at der højst bliver tale om tre rækker beplantning, og at valget af træer og buske sker efter anvisning fra Aarhus Kommune.

Fredningsnævnet meddeler derimod ikke dispensation til at beplante et areal på 1.500 m2, da en sådan tilplantning er uheldig i landskabet og findes at være i strid med fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Jytte Heslop,
2. Eva Tørnæs,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Aarhus Kommune, sag 15/019852-2,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
9. Friluftsrådet, Aarhus,
10. Kulturstyrelsen,
11. Region Midtjylland,
12. Dansk Botanisk Forening, att. Flemming Thorning-Lund,
13. Else Birgitte Christensen og Erik Overgaard,(erik.overgaard@gmail.com)
14. Aarhus Kommune v/Iben S. Knudsen, (ibkn@aarhus.dk)

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 2. september 2015

FN MJØ 2015.89: Drivhus

Fredningsnævnet traf den 27. oktober 2014 følgende afgørelse om Adslev Hedevej 8, 8362 Hørning:

> "Fredningen af Jeksendalen medfører, at opførelse af et drivhus, opstilling af en container og et mere permanent oplag af byggematerialer forudsætter fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.
>
> Bygningerne på ejendommen er revet ned, og tilbage står et forfaldent drivhus og en meget stor og skæmmende container. Fredningsnævnet finder, at begge dele er skæmmende og meddeler derfor ikke lovliggørende dispensation. Drivhuset og containeren skal derfor fjernes.
>
> På baggrund af ejendommens placering i fredningen og fredningsnævnets praksis om drivhuse i haver kan der forventes meddelt dispensation til opførelse af et nyt drivhus af samme størrelse på ejendommen, når de nye bygninger er opført.
>
> Der var ikke forud for besigtigelsen oplysninger om oplag af byggematerialer mv., og fredningsnævnet har derfor ikke kunnet konstatere, om de er placeret i eller uden for fredningen. Fredningsnævnet er ikke indstillet på at meddele dispensation til oplaget, og i det omfang det er placeret inden for fredningsgrænsen, skal det derfor også fjernes, da det virker skæmmende i området."

Fredningsnævnet meddelte efterfølgende frist for lovliggørelse i relation til drivhuset til den 1. maj 2015.

Skanderborg Kommune har den 14. august 2015 afgivet en udtalelse med ansøgning om lovliggørelse af drivhuset. Det fremgår af sagsakterne og billedmateriale modtaget den 1. og 4. maj 2015, at drivhuset er istandsat og fremtræder på følgende vis:

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til fredningsnævnet. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for fredningsnævnet i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til fredningsnævnet, der videresender anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt en klage indgives, må en dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og i givet fald stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

En dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til

1. Jytte Heslop,
2. Flemming Pedersen,
3. Naturstyrelsen, København,
4. Skanderborg Kommune,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Kulturstyrelsen,
10. Region Midtjylland,
11. Friluftsrådet, Skanderborg,
12. Katrine og Martin Juul Andersen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 28. september 2016

FN-MJØ-96-2016. Bålhytte

Fredningsnævnet har den 28. juli 2016 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at opføre en bålhytte på matr.nr. 14d Jeksen By, Adslev, Jeksen Dalvej 39, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer KFUM Spejderne Harlev-Framlev.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1978 om fredning af arealer i Jeksendalen, der er en tilstandsfredning med det formål at bevare de landskabelige værdier. Der må ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Det er oplyst, at ejendommen er beliggende i landzone. Bålhytten er 8-kantet med en diameter på ca. 7 meter og opføres i ubehandlet lærketræ og ligeledes med tagkonstruktion med ubehandlede lærketræsplader. Højden er ca. 5,1 m. Den vil ikke være lukket hele vejen rundt. Den opføres ca. 13 m syd for spejderhytten, og der kan være plads til ca. 30 personer. Den skal give et overdækket areal, så man får bedre udemuligheder end i dag.

Bålhytten er illustreret ved følgende tegning:

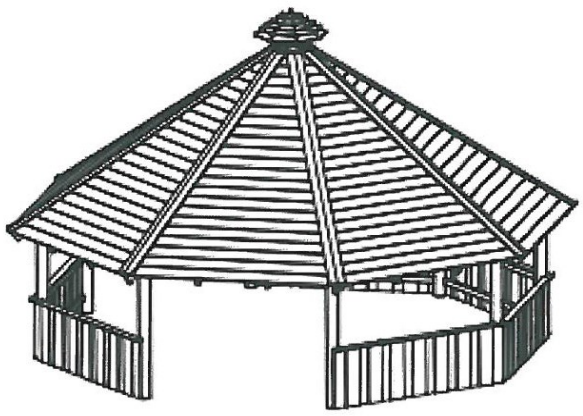

Færdig hytte i perspektiv

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 14. september 2016. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet, KFUM Spejderne Harlev-Fremlev ved Henrik Kudsk og Ole Dyr-

by, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Niels Thernø. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Da bålhytten opføres i tilknytning til en spejderhytte, og da den med sin placering og udformning ikke findes at påvirke oplevelsen af fredningen, meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal, der findes via Borger.dk eller Virk.dk, jf. også vejledningen på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Klageportalen. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Natur- og Miljøklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Natur- og Miljøklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks.

hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. KFUM-spejderne Harlev-Framlev, att. Henrik Kudsk,
4. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-34826-15,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Skanderborg,
12. Region Midtjylland,
13. Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. december 2017

FN-MJØ-116-2017. Anneks

Fredningsnævnet har den 7. december 2017 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om tilladelse til at opføre et anneks på ejendommen matr.nr. 2b Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 5, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Morten Bjørnskov Thorhauge.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1978 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det er fredningens formål at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier. Der må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, hvis det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

Skanderborg Kommune har anført, at ejendommen er på 1.966 m^2. Ansøgningen omfatter opførelse af et anneks til boligformål på 32 m^2. Boligen er på 145 m^2. Det samlede boligareal bliver på 177 m^2. Annekset opføres med ydervægge i træ og med en tagkonstruktion med enten sort tagpap eller sorte pandeplader. Det eksisterende hus er opført med ydervægge i sortmalet træ og tagkonstruktion med sorte pandeplader. Der nedrives et gammelt redskabsskur og et hønsehus, som er beliggende på den placering, hvor annekset opføres sydvest for boligen i tilknytning til boligen. Det er kommunens vurdering, at annekset er tilpasset boligen.

Skanderborg Kommune har videre anført, at det nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv. der ligger ca. 3,5 km væk. Projektet vurderes ikke at kunne påvirke området. Den nærmeste kendte forekomst af bilag IV-arter er stor vandsalamander i en beskyttet sø ca. 1.900 meter fra det ansøgte. Projektet vurderes ikke at påvirke arten eller andre beskyttede arter.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 20. december 2017. I besigtigelsen deltog endvidere Morten og Astrid Bjørnskov Thorhauge, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen, Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Hans Jakobsen og Friluftsrådet ved John Balle Jensen. Projektet blev gennemgået. Det blev oplyst, at træbeklædningen vil blive malet sort. Der er søgt om et anneks på 32 m^2, men de regner alene med at bygge et på omkring 16 m^2 med samme beliggenhed som det eksisterende redskabsskur og hønsehus. Der vil under alle omstændigheder ikke ske terrænændringer i skrænten. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendal betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til annekset, der ikke kan ses fra omgivelserne og placeres samme sted som et eksisterende byggeri, der nedrives.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Morten Bjørnskov Thorhauge,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-4009-16,
6. Danmark Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Skanderborg,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. januar 2018

FN-MJØ-7-2018. Vindfang

Fredningsnævnet har den 11. januar 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om tilladelse til at opføre et vindfang på ejendommen matr.nr. 2b Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 5, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Morten Bjørnskov Thorhauge.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1978 om fredning af arealer i Jeksendalen. Det er fredningens formål at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier. Der må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, hvis det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

Fredningsnævnet meddelte den 22. december 2017 efter en besigtigelse af ejendommen dispensation til at opføre et anneks på ejendommen (FN-MJØ-116-2017).

Skanderborg Kommune har anført, at ejendommen er på 1.966 m^2. Ansøgningen omfatter en tilbygning til boligen i form af et vindfang på 7 m^2 til den eksisterende bolig på 145 m^2. Det opføres mod øst som et nyt indgangsparti i samme materialer som det kommende anneks med ydervægge af sortmalet træ og tagkonstruktion med pandeplader. Vindfanget er endvidere i materiale og udseende tilpasset boligen og vil ikke kunne ses fra Bodil Møllevej som følge af højdeforskel, beplantning og udhusbebyggelse.

Skanderborg Kommune har videre anført, at det nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv. der ligger ca. 3,5 km væk. Projektet vurderes ikke at kunne påvirke området. Den nærmeste kendte forekomst af bilag IV-arter er stor vandsalamander i en beskyttet sø ca. 1.900 meter fra det ansøgte. Projektet vurderes ikke at påvirke arten eller andre beskyttede arter.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendal betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til vindfanget, der ikke kan ses fra omgivelserne og er tilpasset den øvrige bebyggelse på ejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet på skriftligt grundlag, idet fredningsnævnet i december 2017 besigtigede ejendommen i en anden sag.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørel-

sen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Morten Bjørnskov Thorhauge,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-2-18,
6. Danmark Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening,
11. Friluftsrådet, Skanderborg,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 13. marts 2018

FN-MJØ-20-2018. Naturprojekt ved Kollens Mølle

Fredningsnævnet har den 28. februar 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om tilladelse til at gennemføre et naturprojekt ved Kollens Mølle på matr.nr. 2e Kollens Mølle, Adslev, 8660 Skanderborg. Ansøgningen er indsendt af Naturstyrelsen Søhøjlandet.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af området besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Området er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Der må ikke foretages ændringer i terrænet eller terrænformerne, opfyldning og planering. Der må bortset fra normal oprensning ikke foretages noget, som kan ændre areal, form eller tilstand af åer eller bække. Sumpede arealer og enge ved vandløbene må ikke uden fredningsnævnets tilladelse afvandes eller drænes yderligere.

Naturstyrelsen Søhøjlandet har anført, at formålet med naturprojektet er at fjerne den menneskeskabte faunaspærring ved Kollens Mølle og derved genskabe de oprindelige terrænforhold samt hydrologi og naturforhold i vandløbs- og kildevældsnaturen omkring Kollens Mølle i Jeksendalen. Før fredningen blev gennemført, er der på stedet foretaget væsentlige ændringer af den naturlige hydrologi og af de oprindelige terrænforhold ved opstemning af vandløbet Jeksen Bæk i forbindelse med anlæggelse af Kollens vandmølle og tilhørende møllesø. Vandmøllen er for længst revet ned, men terrænændringen og opstemningen består, og møllesøen er nu opfyldt af sediment og delvist tilgroet. Anlægget er senere tilføjet en nu utidssvarende betonfisketrappe. Opstemningen udgør en faunaspærring i et af Østjyllands mest naturrige vandløb, jf. statens vandområdeplaner. Med projektet genskabes den naturlige hydrologi og kontinuitet i vandløbet samt i de tilstødende kildebække, og terrænforholdene retableres, så karakteren af erosionsdal med et naturligt snoet vandløb genskabes. De tilstødende våde naturtyper i området vurderes ikke at blive påvirket negativt af projektet. I projektet planlægges der også for en forbedring af den rekreative adgang til området ved etablering af supplerende, offentlige stier samt en forbedret formidling af området.

Naturprojektet er i øvrigt beskrevet detaljeret i ansøgningsmaterialet.

Projektet er skitseret på følgende måde:

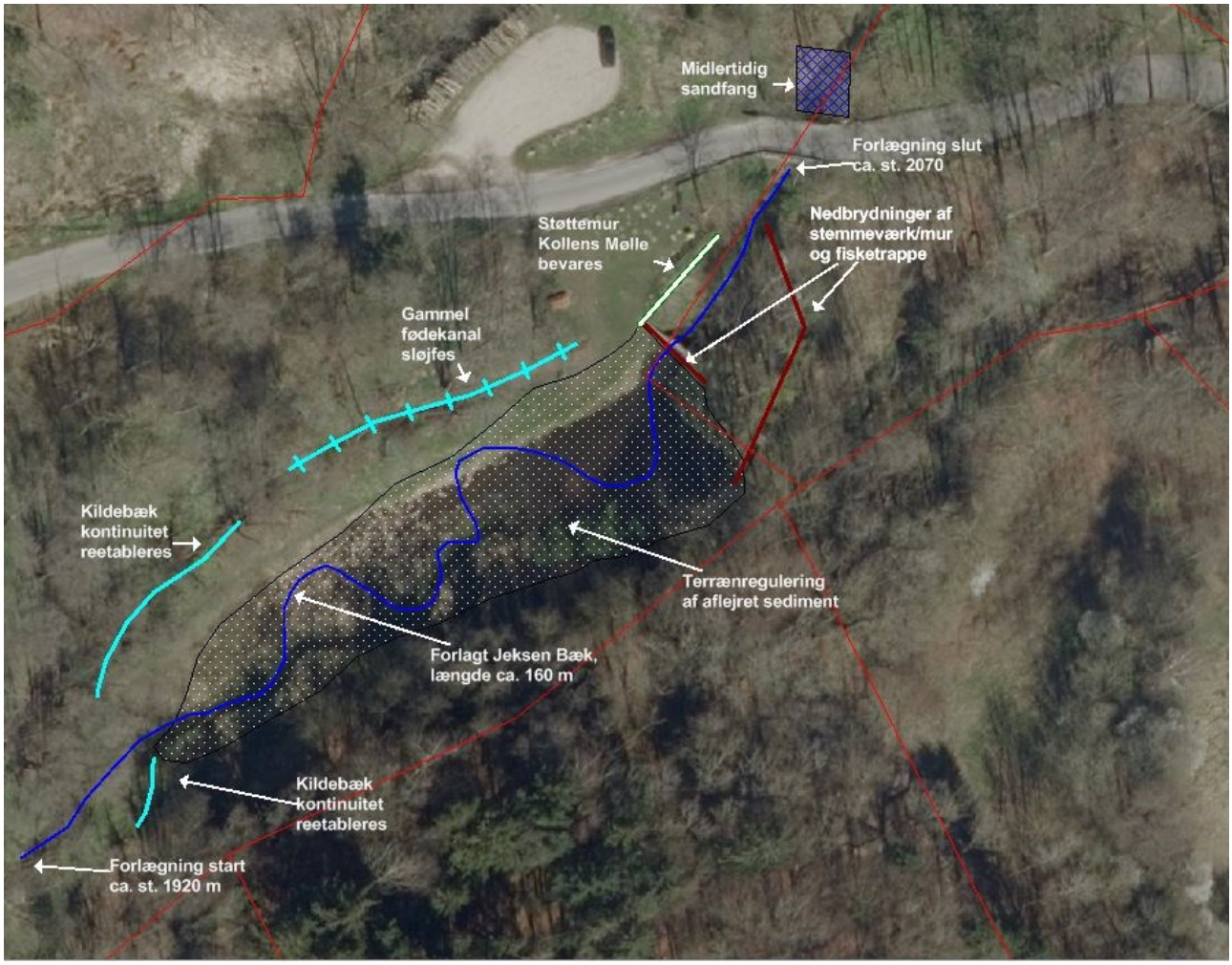

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 9. marts 2018. I besigtigelsen deltog endvidere Naturstyrelsen Søhøjlandet ved Lasse Werling og Knud Erik Hesselbjerg, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen, Danmarks Naturfredningsforening ved Tina Fleischer og Olaf Møller og Friluftsrådet ved John Balle Jensen. Projektet blev gennemgået, og det blev supplerende oplyst, at spærringen vil blive fjernet i etaper over formentlig 2-3 måneder. Der er tale om et konkret og endeligt projekt, men alt efter indholdet af sedimentet vil det konkrete vandforløb kunne afvige lidt. Alt betonværk vil blive fjernet ved projektet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation, dog således at uforudsete forhold ved projektets gennemførelse skal forelægges Skanderborg Kommune til en vurdering af, om fredningsnævnet igen skal inddrages i projektets gennemførelse.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til naturgenopretningsprojektet, der findes at fremme oplevelsen af fredningen. Da der kan ske ændringer i projektets udførelse afhængig af sedimentet, skal uforudsete forhold ved projektets gennemførelse forelægges Skanderborg Kommune til en vurdering af, om fredningsnævnet igen skal inddrages i projektets gennemførelse.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Naturstyrelsen, Søhøjlandet,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Skanderborg Kommune,
6. Museum Skanderborg,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening. København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, Kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slot- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 19. juni 2018

FN-MJØ-57-2018. Brændeskur og halvtag

Fredningsnævnet har den 3. maj 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om lovliggørelse af et brændeskur og et halvtag på matr.nr. 1a Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 3, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af Jørgen Brouer Lundholm på vegne af ejendommens ejer Hørning Menighedsråd.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen, der er en tilstandsfredning. Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder skure eller andre indretninger.

Skanderborg Kommune har oplyst, at brændeskuret er 11,25 m^2 og 2,25 meter højt. Det er opført med vægge af træbrædder med mellemrum. Taget er med stålplader af "trapez-typen". Det er opført ca. 5½ meter fra forpagterboligen. Det vides ikke hvornår. Halvtaget er opbygget af 8 granstolper med bagvæg af træbrædder og er ca. 35 m^2 og 2,9 meter højt. Det er opført ca. 35 meter fra forpagterboligen formentligt omkring 2002.

Skanderborg Kommune har yderligere oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv., der ligger ca. 2,7 km mod nord. Bygningerne vurderes ikke at kunne påvirke Natura 2000-området eller bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 8. juni 2018. I besigtigelsen deltog endvidere menighedsrådsformand Tom Buhl Olsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Hans Jacobsen og Niels Thernøe. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt lovliggørende dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation til brændeskuret og halvtaget, som med deres placering er uden betydning for oplevelsen af fredningen. Det er indgået i vurderingen, at brændeskuret er opført

i umiddelbar nærhed af den bygning, hvortil brændet bruges til opvarmning, og at halvtaget er indrettet til ophold i umiddelbar nærhed af et rekreativt græsareal.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Kresten Thorup,
3. Flemming Pedersen,
4. Hørning Menighedsråd,
5. Jørgen Brouer Lundholm,
6. Aarhus Stift,
7. Miljøstyrelsen, København,
8. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-74-17,
9. Danmarks Naturfredningsforening, København,
10. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
11. Dansk Ornitologisk Forening, København,
12. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
13. Dansk Botanisk Forening, København,
14. Friluftsrådet, centralt,
15. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
16. Region Midtjylland,
17. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. juni 2018

FN-MJØ-66-2018. Etablering af nyt stuehus, forhøjelse af driftsbygning og terrænændringer

Fredningsnævnet har den 18. maj 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om efter nedrivning af et eksisterende stuehus at opføre et nyt med en anden placering på ejendommen med terrænændring og at hæve taget på et maskinhus på matr.nr. 8a Jeksen By, Adslev, Jeksen Dalvej 50, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Brian Mouritsen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet ikke at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har til formål at bevare områdets tilstand med dets betydelige landskabelige værdier. Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke bebygges yderligere. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet. Tilladelse til nybyggeri og om- og tilbygning kan nægtes, hvis disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Det gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Ejendommen er en landbrugsejendom på ca. 4 ha beliggende i landzone,

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejeren ønsker at erstatte det eksisterende stuehus på ejendommen med et nyt, som er hævet i terrænet. Det eksisterende stuehus er placeret lavt, hvilket giver problemer med ophobning af overfladevand. Det nye stuehus ønskes opført som et etplanshus med et areal på ca. 230 m^2 i materialer af teglsten og træ. I forbindelse med etableringen af det nye stuehus vil der skulle ske en terrænregulering. Der ønskes etableret et fladt tag på det eksisterende udhus. Det flade tag vil blive forlænget hen over den eksisterende silo, så der vil blive dannet et plateau. Plateauet ønskes forlænget mod nord ind i skrænten, så der bliver dannet en gårdsplads, hvorpå stuehuset ønskes placeret. Terrænændringen er vurderet til at være +/- ½ meter. Indkørsel til stuehuset vil foregå nord om de eksisterende bygninger. Der er i dag en anlagt vej. Vejen har en stejl stigning, som gør, at den vil skulle udlignes, så der bliver dannet en vej med en mere jævn stigning.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at der søges om at hæve taget på det eksisterende maskinhus og at forlænge det. Disse forhold er imidlertid uden for fredningen.

Skanderborg Kommune har anført, at bygningerne er placeret i bunden af et dalstrøg, hvor terrænet stiger markant øst og vest herfor. Fra syd og vest for ejendommen er der frit indsigt til ejendommens bygninger. Stuehuset vil få samme højde som maskinhuset og vil derfor ikke kunne ses fra vest. Stuehuset vil kunne ses fra syd, men da det indpasses i skrænten, vurderes bygningerne til at opleves som et samlet hele, og den ændrede placering af stuehuset vil dermed ikke have en væsentlig effekt på det landskabelige udtryk. Landskabets visuelle sammenhæng på langs og tværs af det dallandskab, som ejendommen er beliggende i, vurderes at være bevaret.

Skanderborg Kommune har endelig oplyst, at det nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv., der ligger ca. 3,5 km nord for ejendommen. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Det vil heller ikke påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 19. juni 2018. I besigtigelsen deltog endvidere Brian Mouritsen ved rådgiver Poul Poulsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Anne-Mette Norup og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe. Projektet blev gennemgået. Det kunne konstateres, at det ansøgte stuehus ville få en markant anderledes og fremtrædende placering i landskabet end beskrevet i udtalelsen fra Skanderborg Kommune. Det kunne videre konstateres, at det nuværende stuehus ikke er beliggende i fredningen, men ønskes flyttet ind i fredningen for langt størstedelen af bygningen med en placering flere meter over det eksisterende stuehus. Det vil have en placering ca. 20 meter ind på marken. Terrænændringen foretages inden for fredningen. Det blev oplyst, at ejeren foruden hensynet til at flytte stuehuset fra et fugtigt område ved den ansøgte placering også har lagt vægt på formindsket støj fra vejen og en øget udsigt over landskabet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Stuehuset ønskes flyttet ind i fredningen med en meget markant placering på et højt sted i landskabet ind på en mark, hvorfra der er udsigt til og indsigt fra det åbne landskab og det nærliggende skovbryn. Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at meddele dispensation til et sådant projekt, men må henvise ansøgeren til eventuelt at få godkendt et projekt uden for fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Brian Mouritsen,
4. Poul Poulsen,
5. Miljøstyrelsen, København,
6. Skanderborg Kommune,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 1. maj 2018

FN-MJØ-48-2018. Istandsættelse af landbrugsbygning

Fredningsnævnet har den 12. april 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om tilladelse til at istandsætte en landbrugsbygning beliggende Adslev Skovvej 14, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af advokat Jakob Brunse på vegne af ejendommens ejer.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning, hvor arealerne ikke må bebygges yderligere. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug foretages om- eller tilbygninger på betingelse af, at større om- eller nybygninger ikke påbegyndes, forinden den ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, der kun kan nægte tilladelse, hvis om- eller tilbygningerne ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Skanderborg Kommune har anført, at der principalt søges om tilladelse til at nedrive tre udvendige vægge på landbrugsbygningen. Væggene vil blive genopført i samme typer af materialer og i samme farver som den nuværende bygning. Der isættes samme typer vinduer som i den nuværende bygning. Bygningen vil endvidere blive afkortet med fire meter, så der er bedre plads til gårdarealet. Herudover vil den eneste ydre bygningsændring være, at bygningens rustfarvede tag udskiftes med et sort tag.

Det fremgår af ansøgningen, at ejeren overtog ejendommen den 1. november 2017. Bygningens murværk er i varierende stand, og taget er utæt.

Skanderborg Kommune har endvidere anført, at projektet ikke vil kunne påvirke det nærmeste Natura2000-område, som er område nr. N232, Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose, eller bilag IV-arter.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at et projekt med en markant ændring af en landbrugsbygnings ydre fremtræden ved en tagudskiftning kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, som med en sort tagkonstruktion og en mindre bygningsmasse ikke findes at påvirke oplevelsen af landskabet. Da der ikke fremgår nærmere oplysninger om taget, meddeles dispensationen på vilkår om, at taget er mastsort og ikke glaseret.

Denne dispensation er på baggrund af en konkret vurdering af sagens omstændigheder og de ansøgte bygningsændringer meddelt uden en forudgående besigtigelse af ejendommen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. advokat Jakob Brunse,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Skanderborg Kommune,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, Kreds Midtjylland,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. juni 2018

FN-MJØ-59-2018. Vejomlægning

Fredningsnævnet har den 4. maj 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en forespørgsel om en ansøgning om at omlægge en privat fællesvej på matr.nr. 20a Adslev By, Adslev, Adslev Skovvej 14, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af advokat Jacob Brunse på vegne af ejendommens ejer Jørgen Vestergaard.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af ejendommen besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Der må ikke foretages terrænændringer. Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Det er oplyst, at vejen ønskes omlagt syd om ejendommen i stedet for som i dag at føre tværs over gårdspladsen. Det er videre oplyst, at der er en række naboer, som benytter vejen.

Skanderborg Kommune har anført, at kommunen ønsker fredningsnævnets vurdering af, om vejomlægningen kræver en dispensation fra fredningen.

Skanderborg Kommune har oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er nr. N232, Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose, der ligger ca. 2,3 km mod nordvest. Det ansøgte vurderes ikke at vil kunne påvirke Natura 2000-området eller at være i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Det vurderes heller ikke at påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 19. juni 2018. I besigtigelsen deltog endvidere Jørgen Vestergaard med advokat Jacob Brunse, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Anne-Mette Norup og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe. Projektet blev gennemgået. Vejen vil følge terrænet og vil alene blive hævet de 10-20 cm, som er nødvendigt ved en vejetablering. Vejomlægningen vil alene berøre den samme ejendom. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation, men henledte samtidig opmærksomheden på, at naboerne og brugerne ikke er indkaldt i fredningssagen, da ændringerne alene vedrører Jørgen Vestergaards ejendom, og at der ikke med fredningsnævnets afgørelse er taget stilling til, om der kan ske omlægning efter vejloven eller andre relevante bestemmelser.

Fredningsnævnets afgørelse

Det er fredningsnævnets opfattelse, at den konkrete vejomlægning kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det

ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til vejomlægningen, da den er uden betydning for oplevelsen af fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Vilhelm Brage Michelsen,
2. Flemming Pedersen,
3. Jørgen Vestergaard,
4. Advokat Jacob Brunse,
5. Miljøstyrelsen, København,
6. Skanderborg Kommune,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 11. marts 2019

FN-MJØ-147-2018. Læhegn

Fredningsnævnet har den 22. november 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om lovliggørelse af tre læhegn, der er plantet på matr.nr. 10g og 9k Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 12, 8362 Hørning. Ansøgningen blev indsendt til kommunen af ejendommens ejer Ove Bundgaard Johansen i 2013.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Nyplantning af skov, juletræ- og pyntegrøntkultur og frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Med undtagelse af nødvendige kreaturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende hegn kan finde sted uden godkendelse.

Skanderborg Kommune har oplyst, at læhegnene blev plantet i 2008. Beplantningen blev anmeldt til Skanderborg Kommune af en beboer i området i maj 2008 og igen af Danmarks Naturfredningsforening i marts 2012. Kommunen varslede i april 2013 ejeren et påbud om, at beplantningen skulle fjernes, da det var i strid med fredningen. Ejeren anførte ligeledes i april 2013 bl.a., at tilplantningen var sket for at øge naturindholdet, og at der var brugt hjemmehørende arter. Han fremsendte herefter i maj 2013 en ansøgning om lovliggørende tilladelse til læhegnene. Det fremgår af ansøgningen, at det nordlige læhegn mellem vejen og kirkestien blev plantet for at sikre den lævirkning, som tidligere havde været fra den vestlige nåletræsbevoksning, som var i forfald. Det afskærmer naboens driftsbygninger set fra kirkestien. Det mellemste læhegn mellem kirkestien og skovområdet syd for fjernes delvist for at skabe en udsigtskile. Resten af læhegnet bibeholdes. Arealerne øst for dette hegn ønskes anvendt som græsningsoverdrev. Det sydlige læhegn syd for skovområdet ønskes bevaret. Skoven er selvsåede nåletræer, der ønskes konverteret til mere lokal skovblanding. Hegnsbeplantningen består rettelig ikke kun af hjemmehørende arter, men han er villig til at konvertere f.eks. nobilis og rødgran til hjemmehørende arter som f.eks. hassel, tjørn, navr, eg og fuglekirsebær.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at ansøgningen ved en fejl ikke blev sendt til fredningsnævnet, men til Landbrugsstyrelsen. Kommunen har den 8. november 2018 orienteret ejer om dette og har bedt om eventuelle yderligere oplysninger, inden ansøgningen fremsendes til fredningsnævnet. Han har hertil oplyst, at et medlem af fredningsnævnet ved en besigtigelse godkendte beplantningen.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv., der ligger ca. 3 km mod nord. Det er kommunens vurdering, at beplantningen ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Beplantningen vurderes heller ikke at kunne påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 27. februar 2019. I besigtigelsen deltog endvidere Ove Bundgaard Johansen med Mads Kehlet-Munk, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe og Hans Jacobsen. Det blev oplyst, at det

rettelig var en medarbejder i Skanderborg Kommune og ikke et medlem i fredningsnævnet, der havde besigtiget beplantningen. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at en fjernelse af beplantningen ikke vil have nogen særlig betydning for landskabsoplevelsen som følge af selvsået beplantning i området. På den baggrund, men også særligt i lyset af den tid, der er gået, siden Skanderborg Kommune i 2008 blev gjort opmærksom på beplantningen, finder fredningsnævnet ikke, at der nu er grundlag for at træffe afgørelse om, at beplantningen skal fjernes. Fredningsnævnet meddeler derfor lovliggørende dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Ove Bundgaard Johansen,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.10-P25-344439-08,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 11. marts 2019

FN-MJØ-144-2018. Træningsbane til travheste

Fredningsnævnet har den 20. november 2018 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om lovliggørelse af en træningsbane til travheste på matr.nr. 1g Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 8, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Paul Bjerring.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Der må ikke foretages ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder ved gravning af ler, mergel og grus, opfyldning og planering. Vejanlæg og veje må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Det gælder dog ikke anlæg af mindre naturlige veje, der følger det naturlige terræn. Hegn må ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse, medmindre der er tale om sædvanlige kreaturhegn.

Skanderborg Kommune har oplyst, at Paul Bjerring har oplyst, at banen er anlagt for 3-4 år siden på en mark, som normalt har været anvendt til græs og almindelig landbrugsjord, hvor den er blevet pløjet og tilsået hvert år. Arealerne er generelt udlagt til permanent græs bortset fra det areal, der er udlagt til selve træningsbanen. Banen er anlagt ved, at der er fjernet græstørv med tykkelse på ca. 5-10 cm i ca. 2,30 meters bredde. Derefter er der fyldt 5-10 cm almindeligt sand på. Der er ikke foretaget dræning af banen, og banen er ikke belyst eller hegnet. Banen er ca. 600 meter lang og fremstår i niveau med omgivende terræn. Den afgravede jord er placeret langs banen og på marken vest for Bodil Møllevej. Arealet omkring banen anvendes til afgræsning med heste.

Det fremgår af luftfotos, at banen rettelig er anlagt mellem 2011 og 2012.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv., der ligger ca. 3 km mod vest. Træningsbanen vurderes på baggrund af dens karakter og den store afstand ikke at ville kunne påvirke Natura 2000-området og er ikke i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Den vurderes heller ikke at kunne påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 27. februar 2019**.** I besigtigelsen deltog endvidere Paul Bjerring, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe og Hans Jacobsen. Danmarks Naturfredningsforening anførte, at forholdene bør retableres, da træningsbanen er fremmedartet i landskabet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation. Det kunne i øvrigt konstateres, at der var opsat hegn indenfor træningsbanen til brug for de heste, som gik der, men at hegnet var sædvanligt kreaturhegn, der er tilladt i fredningen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

De udførte terrænændringer har alene været midlertidige, idet den fjernede jord blev erstattet af sand, som følger det oprindelige terræn. Det er i fredningen endvidere tilladt at lave mindre naturlige veje, der følger terrænet. Selvom der ikke er tale om en vej, findes bestemmelsen imidlertid at være relevant ved bedømmelsen af træningsbanen. Fredningsnævnet finder det herefter betænkeligt at fastslå, at træningsbanen er i strid med fredningens bestemmelser, og fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Paul Bjerring,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-116-18,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 11. marts 2019

FN-MJØ-007-2019. Drivhus

Fredningsnævnet har den 9. januar 2019 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at opføre et drivhus på matr.nr. 15a Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 9, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Jørgen Aaris.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter opførelse af et drivhus på 10,2 m^2, som opsættes på boligens sydvestlige gavl. Det er 2,39 meter højt. Det er en vægmodel med materiale i aluprofiler og glas. Materialer er valgt ud fra, at det passer bedst til carporten på den nordøstlige side af huset.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv., der ligger ca. 2,4 km mod nord. Projektet vil på baggrund af dets beskedne omfang og den store afstand ikke kunne påvirke Natura 2000-området og er ikke i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Nærmeste kendte forekomst af bilag IV-arter er stor vandsalamander i en beskyttet sø ca. 950 meter fra drivhusets placering. Projektet vil berøre bygning og have, som er uegnet som yngle- eller rasteområde for arten, hvorfor det ikke vil påvirke arten.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 27. februar 2019**.** I besigtigelsen deltog endvidere Jørgen Aaris, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe og Hans Jacobsen. Projektet blev gennemgået. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til drivhuset, som med sin størrelse, udformning og placering ved bygningen ikke påvirker oplevelsen af fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Jørgen Aaris,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-12-18,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. juli 2019

FN-MJØ-031-2019. Bolig og maskinhus

Fredningsnævnet har den 22. marts 2019 fra Aarhus Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om at opføre en ny bolig med fritliggende maskinhus på matr.nr. 21c Tåstrup By, Harlev, Stillingvej 513, 8462 Harlev. Ejendommen ejes af Erik Overgaard.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning, hvor karakteren af landskabet skal opretholdes. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse, og fredningsnævnet kan meddele afslag, hvis det skønner, at bygninger herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, opfyldning og planering er ikke tilladt.

Fredningsnævnet meddelte den 30. november 2015 (FN-MJØ-084-2015) delvis dispensation til en ansøgning om beplantning på ejendommen. Fredningsnævnet udtalte bl.a., at et læbælte mod nord ikke kunne etableres længere end til indkørslen, idet der i modsat fald ville blive tale om en uheldig begrænsning i oplevelsen af det flotte landskab mod øst. En eventuel yderligere lævirkning fra øst måtte løses ved, at en eventuel nyopførelse af bygningerne blev rykket lidt mod vest.

Aarhus Kommune har oplyst, at ansøgningen omhandler nedrivning af en eksisterende bygning og opførelse af en ny bolig med tilhørende maskinhus. Ejeren er blevet anbefalet at bygge nyt i stedet for at renovere det eksisterende byggeri, da det er slidt og har fugtige rammer. Stuehuset får en højde på 8½ meter og en størrelse på 318 m^2. Maskinhuset bliver ligeledes 8½ meter højt med et areal på 151 m^2. Bygningerne placeres vinkelret på hinanden umiddelbart indenfor indkørslen langs læhegnet. Der vil ske terrænregulering på 90 cm for at udligne terrænforskellen mellem bygningerne. Bygningerne placeres langs den byggelinje, som fredningsnævnet var med til at fastsætte ved en besigtigelse i en anden sag på ejendommen i efteråret 2015.

Aarhus Kommune har oplyst, at ejendommen ligger ca. 1,4 km fra nærmeste Natura 2000 område Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose med omgivelser. Projektet vurderes ikke at kunne påvirke udpegningsgrundlaget væsentligt eller at ville påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 27. juni 2019. Fredningsnævnets ministerudpegede medlem deltog ikke i besigtigelsen. I besigtigelsen deltog endvidere Erik Overgaard og Gitte Christensen med LMO ved Lene Mygind og Danmarks Naturfredningsforening ved Poul-Henrik Knuthtsen. Projektet blev gennemgået. Det blev herved præciseret, at beboelsesejendommen får et bebygget areal på 220 m^2, og at der er fjernet anden bebyggelse fra ejendommen. Danmarks Naturfredningsforening havde ikke bemærkninger til projektet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det eksisterende byggeri er faldefærdigt, og det ansøgte projekt findes med sin udformning og placering i landskabet ikke at have betydning for oplevelsen af fredningen. På den baggrund og da der i relation til vurderingen af det ansøgte byggeris størrelse tidligere har været yderligere byggeri på ejendommen, som nu er fjernet, meddeler fredningsnævnets dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for

efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Søren Bundgaard Poulsen,
2. Erik Overgaard,
3. LMO,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Aarhus Kommune, sagsnr. 19/010553-1,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Aarhus Bugt,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 25. september 2019

FN-MJØ-068-2019. Lovliggørelse af skure og beplantning

Fredningsnævnet har den 24. juni 2019 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om en ansøgning om lovliggørelse af skure og beplantning på matr.nr. 10c og 10d Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 16, 8362 Hørning, der ejes af Per Aalbæk Nielsen og Anette Ryevad.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation til skurene, men ikke til beplantningen. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Sædvanlige læskure til kreaturer kan dog anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Fredningsnævnet traf den 26. november 2002 afgørelse om ikke at meddele dispensation til etablering af læhegn på ejendommen. Ansøgningen omfattede et levende hegn med blanding af lave træer og buske omkring et areal på ca. 3,4 ha med ca. 150 meter mod vest, ca. 170 meter mod syd og ca. 150 meter mod øst på en strækning langs med indkørslen mod nord.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejeren overtog ejendommen i 1999. Ejeren har oplyst, at skuret mod øst muligvis oprindeligt var to skure, som blev slået sammen til ét skur. Det er på ca. 46 m^2 og var der på fredningstidspunktet. Brændeskuret mod nord var i 1999 fire aflange skure ved siden af hinanden. De blev revet ned som følge af ælde/forfald, og der er i stedet opført to skure i perioden 2005-2010 med samme placering og areal. Skurene er på hver ca. 20 m^2. Skuret mod syd er et hesteskur, som var delvist faldet sammen af ælde og totalt tilgroet i 1999. 8-10 år senere blev det genopbygget med samme placering og størrelse og bruges stadig til hesteskur. Det er på ca. 51 m^2. Skurene fremstår af naturmaterialer. Beplantningen mod indkørslen blev anlagt på grund af problemer med sne om vinteren og som fodertilskud til dyrene. Grantræerne skæres løbende ned og anvendes som foder til heste. Ca. ½ af de plantede træer er i dag tilbage. En medarbejder fra kommunen var i 2012 på besigtigelse og godkendte alle forholdene, herunder læbeplantningen mod øst som dog kunne blive for høj og tage udsynet over skov/dalområdet set fra Kollens Møllevej. Grantræerne anvendes også som fodertilskud til heste og skæres løbende ned. De er indstillet på at skære dem ned, hvis det er et problem for udsynet.

Skanderborg Kommune har udtalt, at matr.nr. 10d Adslev By, Adslev har landbrugspligt. Matr.nr. 1c Adslev By, Adslev er ikke omfattet af landbrugspligt, men har fredskovspligt sammen med de tilgrænsende skovarealer. Ifølge BBR består bebyggelsen af en bolig med et samlet boligareal på 206 m^2 med et indbygget udhus på 66 m^2. Der er desuden registreret et udhus på 30 m^2, der er noteret som carport. Skurene fremgår således ikke af BBR. De er generelt opført i træ. Der er ikke journaliseret et besigtigelsesnotat fra 2012. Der kan på luftfoto fra 1980 ses et skur med samme placering som skuret mod øst. Kommunen har gennemgået luftfotos og vurderer på baggrund af disse, at det er meget sandsynligt, at der på fredningstidspunktet var skure på de pågældende placeringer. Brændeskurene er ombygget fra fire til to skure, hvilket efter kommunens

vurdering kræver fredningsnævnets tilladelse. Hesteskuret mod syd var delvist brast sammen og er opbygget igen 8-10 år efter. Genopbygningen af skure kan kræve fredningsnævnets tilladelse, hvis det gamle skur var i så ringe stand, at det eksisterende skur bør betragtes som nyopførelse. Hesteskuret mod øst er efter det oplyste ikke væsentligt ombygget siden fredningen og vurderes derfor at være lovligt. Der er foretaget beplantning med nåletræer i fire grupper. Det er ifølge luftfotos foretaget fra omkring 2005 og frem. Beplantningen vurderes at kræver fredningsnævnets tilladelse.

Placeringen af skurene og beplantningen er anført på luftfotos som vist nedenfor.

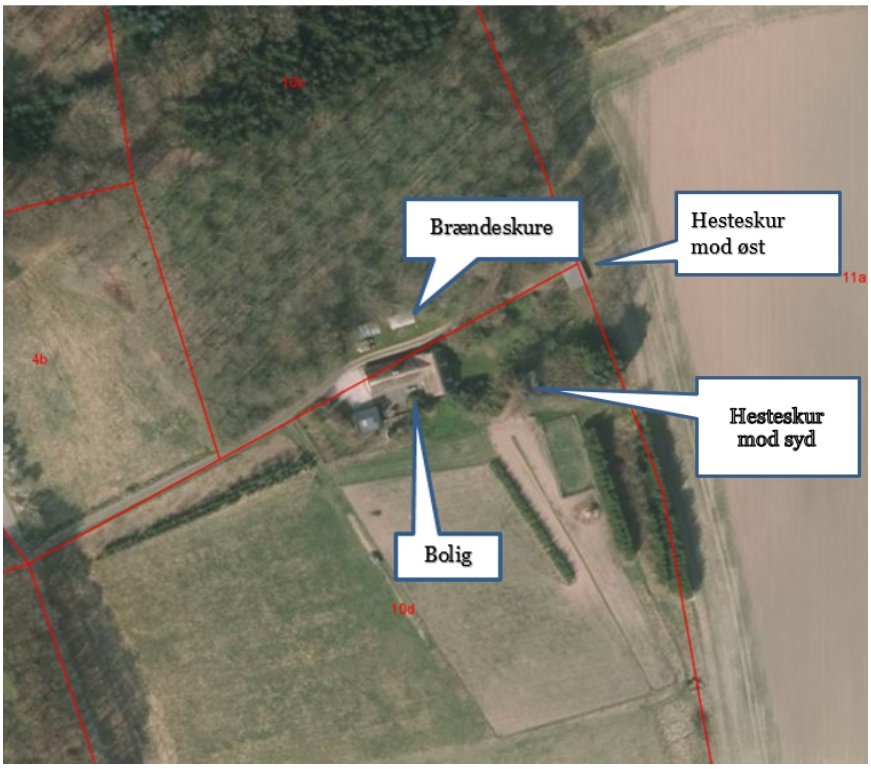

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er nr. N232 Lillering Skov mv., der ligger ca. 3 km mod nord. Projektet vil ikke kunne påvirke Natura 2000-området og er ikke i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Det vurderes heller ikke at kunne påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 20. september 2019**.** I besigtigelsen deltog endvidere Per Aalbæk Nielsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Betinna Grønkjær-Petersen, Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe og Lars Søgaard-Jensen og friluftsrådet ved John Balle Jensen. Skurene blev besigtiget og beskrevet som i udtalelsen fra Skanderborg Kommune. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt lovliggørende dispensation til skurene. De skete beplantninger blev endvidere gennemgået. Det kunne konstateres, at beplantningen langs indkørslen var fjernet, og at der i et vist omfang var sket selvsåning. De øvrige tre beplantninger var ikke fjernet. Per Aalbæk Nielsen oplyste, at beplantningen langs marken på omkring 100 meter blev etableret samme sted, som der i 2002 blev meddelt afslag på dispensation til. De øvrige to beplantninger var ikke omfattet af denne tidligere dispensationsansøgning. Beplantningerne, som består i grantræ, bruges som foder til hestene. Fredningsnævnet tilkendegav, at der ikke vil blive meddelt lovliggørende dispensation til de tre beplantninger, som derfor skal fjernes. Per Aalbæk Nielsen blev i den forbindelse vejledt om muligheden for at indbringe afgørelsen for Miljø- og Fødevareklagenævnet. Han anførte at kunne acceptere afgørelsen, men samtidig gerne at ville have en frist for lovliggørelse. Det blev aftalt, at lovliggørelse skal være sket inden udgangen af 2021.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation til skurene, som i vidt omfang er opført som erstatning for ældre tilsvarende skure, og som med deres placering på ejendommen ingen betydning har for oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet traf i 2002 afgørelse om ikke at meddele dispensation til beplantning langs ejendommen. Der er på trods heraf fra 2005 etableret tre stort set parallelle rækker af grantræsbeplantning, hvoraf et er placeret samme sted som ansøgt i 2002, mens de to andre er placeret længere inde på ejendommen.

Beplantningen er i strid med fredningens forbud mod beplantning og til dels direkte i strid med fredningsnævnets tidligere afgørelse.

På den baggrund meddeler fredningsnævnet uanset beplantningens alder ikke lovliggørende dispensation, og beplantningen skal derfor fjernes.

Fristen for lovliggørelse ved fjernelse fastsættes som aftalt ved besigtigelsen til den 31. december 2021.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørel-

sen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Flemming Pedersen,
3. Per Aalbæk Nielsen og Anette Ryevad,
4. Miljøstyrelsen, København,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P25-2533-12,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 25. september 2019

FN-MJØ-089-2019. Kreaturbro

Fredningsnævnet har den 5. september 2019 fra Skanderborg Kommune modtaget en udtalelse om kommunens ansøgning om at etablere en kreaturbro og renovere en eksisterende kreaturbro på matr.nr. 10a Jeksen By, Adslev, som ejes af Arne Kirkegaard Mouritsen, og matr.nr. 8f Adslev By, Adslev, som ejes af Zimon Brian Godske Rasmussen.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommene er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. På udyrkede arealer kan fredningsmyndighederne uden udgift for ejeren og efter forudgående forhandling med ejeren lade selvsåning fjerne. Efter nærmere aftale med ejeren kan fredningsmyndighederne endvidere foretage anden form for pleje af udyrkede arealer, f.eks. med henblik på at bevare karakteristisk vegetation, herunder opsætte indhegning og lade foretage afgræsning i passende omfang. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Det gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter en ny bro, som er ca. 2 meter bred og 3-4 meter lang. Den udføres af to stammer med dæk af tykke brædder i ubehandlet lærk eller douglasgran. På tværs af bækken sættes i hver side to brædder som rækværk, der skal sikre, at kalve ikke falder i bækken. På den eksisterende bro søges de nuværende hegnstråde på tværs af bækken udskiftet med brædder som rækværk. Arealerne på begge sider af åen afgræsses af skotsk højlandskvæg, i alt ca. 12 dyr, bestående af en blanding af tyre, køer, kvier og kalve. Tyrene skal være adskilt fra øvrige dyr og går for sig selv i folden øst for bækken mod syd. De øvrige dyr går mod nord i folde på hver side af bækken via den eksisterende bro. Tyrenes areal er overgræsset, og de har behov for et større græsningsareal, hvilket kan laves vest for bækken ved at sætte et hegn på tværs af folden her og give tyrene adgang hertil via den ansøgte bro.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at der ikke findes Natura 2000-områder eller yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter i nærheden af den ansøgte kreaturbro, men odderen forekommer i området længere mod nord. Kreaturbroen anlægges, så den ikke påvirker vandløbets frie løb eller brinkerne, hvorfor den ikke vil påvirke odderens muligheder for at passere eller fouragere i vandløbet. Da der alene sker minimale fysiske indgreb i bræmmen omkring vandløbet, og da vandløb samt naturtilstanden i øvrigt ikke påvirkes, vurderes projektet at være uden betydning for odderen. Det vurderes på baggrund af projektets beskedne omfang og afstanden til Natura 2000-områder samt kendte og potentielle forekomster af bilag IV-arter, at etableringen af kreaturbroen hverken vil medføre en væsentlig negativ påvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Broen er illustreret på følgende måde, idet hegnstrådene i hver side på tværs af bækken erstattes af planker.

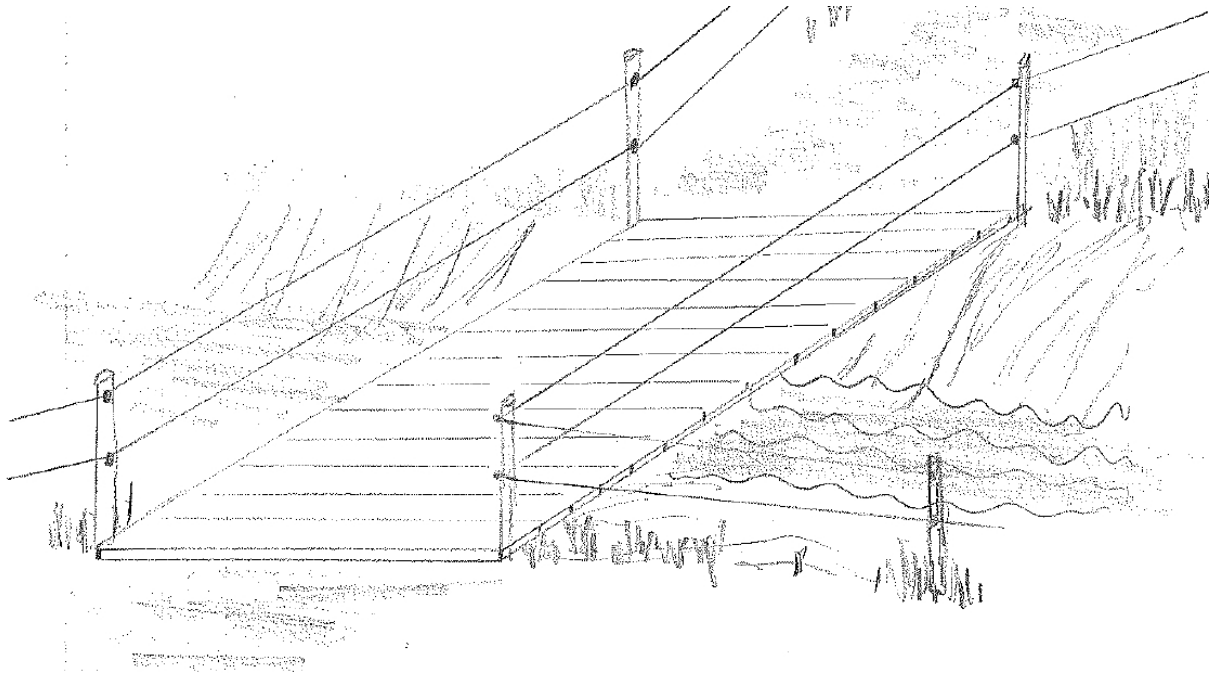

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 20. september 2019**.** I besigtigelsen deltog endvidere Zimon Brian Godske Rasmussen, Skanderborg Kommune ved Jonna Mosgaard, Danmarks Naturfredningsforening ved Niels Thernøe og Lars Søgaard-Jensen og friluftsrådet ved John Balle Jensen. Projektet blev gennemgået. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Som følge af projektets formål, og da kreaturbroen og ændringen af rækværket på den eksisterende kreaturbro ingen betydning har for oplevelsen af fredningen, meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Flemming Pedersen,
3. Arne Kirkegaard Mouritsen,
4. Zimon Brian Godske Rasmussen,

5. Miljøstyrelsen, København,
6. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.11-P16-31522-13,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 19. november 2019

FN-MJØ-097-2019. Etablering af et vandhul

Fredningsnævnet modtog den 20. september 2019 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere to vandhuller på matr.nr. 6c, 7m og 20a Adslev By, Adslev, Adslev Skovvej 14, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af LiebhaverSkovfogeden for ejendommens ejer Jørn Vestergaard Hansen.

Skanderborg Kommune har præciseret, at kommunen alene har meddelt tilladelse til et af de ansøgte vandhuller, og at der derfor kun anmodes om fredningsnævnets stillingtagen til det vandhul.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, opfyldning og planering er ikke tilladt.

Skanderborg Kommune har i udtalelsen oplyst, at vandhullet vil blive på 1.500 m^2. Ansøgningen er begrundet med, at det forventes, at søerne vil være til gavn for flora og fauna og specielt vil kunne udvide levestederne for tudser og padder. Der tænkes specielt på den nære beliggenhed til Jeksen Bæk og vådområderne ved Århus Å. Søen etableres, så den falder naturligt ind i området og i øvrigt med brinker på 1:5. Der vil ikke blive udsat fisk eller fugle i søerne, og der etableres ikke andehuse eller lignende.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at vandhullet vil blive etableret mere end 2 km fra nærmeste Natura 2000-område. Det vil ikke medføre nogen negativ påvirkning af Natura 2000-området eller forstyrre eller beskadige bilag IV-arter.

Skanderborg Kommune har herefter bemærket, at vandhullet vil blive etableret ved en mindre afgravning af materiale i en naturlig og fugtig lavning på en mark i omdrift. Det vil ikke påvirke landskabet negativt. Kommunen er indstillet på at godkende vandhullet på følgende vilkår:

- Vandhullets brinker skal have en hældning på højst 20% (1:5).
- Vandhullet må højst være 1-2 meter dybt.
- Vandhullet skal have en organisk form, der falder naturligt ind i omgivelserne, og brinken bør bugte sig, så der opstår små vige.
- Det opgravede materiale kan udspredes i et lag på højst 30 cm på arealerne omkring vandhullet eller på andre arealer, der ikke er beskyttet natur. Jorden skal altid udspredes, så det falder naturligt ind i omgivelserne.
- Der må ikke være øer, andehuse eller lignende i vandhullet.
- Der må ikke udsættes fisk, krebs eller fugle i vandhullet.
- Der må ikke fodres i eller ved vandhullet.
- For at undgå skyggepåvirkning skal der på sydsiden være mindst 1½ gange beplantningens maksimale højde mellem vandhullets kant og beplantning.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 30. oktober 2019. I besigtigelsen deltog endvidere Jørn Vestergaard Hansen og LiebhaverSkovfogeden ved Claus Hemmingsen, Skanderborg Kommune ved Hanne Medum Lærke, Danmarks Naturfredningsforening ved Hans Jakobsen og Lars Søgaard-Jen-

sen og friluftsrådet ved John Balle Jensen. Projektet blev gennemgået. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation. Det kunne konstateres, at der ikke forelå en endelig afklaring i relation til det ansøgte andet og større vandhul, hvorom kommunen havde anført, at det ikke var nødvendigt med fredningsnævnets behandling af sagen, da det ikke kunne godkendes af kommunen. Der blev derfor også foretaget en besigtigelse af denne ansøgte placering for det tilfældes skyld, at det måtte blive godkendt af kommunen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

På baggrund af projektets karakter og naturmæssige betydning sammenholdt med vandhullets placering i en allerede eksisterende og våd lavning meddeler fredningsnævnet dispensation til vandhullet, som er det nordligste af de to ansøgte vandhuller.

Dispensationen meddeles på betingelse af, at der sker overholdes af de vilkår for vandhullet, som er anført af Skanderborg Kommune.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i

Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Kresten Thorup,
2. Jørn Vestergaard Hansen,
3. LiebhaverSkovfogeden,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-52-17,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 25. februar 2020

FN-MJØ-141-2019. Bolig, garage og maskinhus

Fredningsnævnet modtog den 3. februar 2020 Aarhus Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre en ny bolig med fritliggende garage og maskinhus på matr.nr. 21c Tåstrup By, Harlev, Stillingvej 513, 8462 Harlev. Ejendommen ejes af Erik Overgaard.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

1. Fredningsnævnets tidligere behandling af et projekt (FN-MJØ-031-2019)

I fredningsnævnets afgørelse af 22. juli 2019 blev anført følgende:

> ”Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning, hvor karakteren af landskabet skal opretholdes. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse, og fredningsnævnet kan meddele afslag, hvis det skønner, at bygninger herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, opfyldning og planering er ikke tilladt.
>
> Fredningsnævnet meddelte den 30. november 2015 (FN-MJØ-084-2015) delvis dispensation til en ansøgning om beplantning på ejendommen. Fredningsnævnet udtalte bl.a., at et læbælte mod nord ikke kunne etableres længere end til indkørslen, idet der i modsat fald ville blive tale om en uheldig begrænsning i oplevelsen af det flotte landskab mod øst. En eventuel yderligere lævirkning fra øst måtte løses ved, at en eventuel nyopførelse af bygningerne blev rykket lidt mod vest.
>
> Aarhus Kommune har oplyst, at ansøgningen omhandler nedrivning af en eksisterende bygning og opførelse af en ny bolig med tilhørende maskinhus. Ejeren er blevet anbefalet at bygge nyt i stedet for at renovere det eksisterende byggeri, da det er slidt og har fugtige rammer. Stuehuset får en højde på 8½ meter og en størrelse på 318 m^2. Maskinhuset bliver ligeledes 8½ meter højt med et areal på 151 m^2. Bygningerne placeres vinkelret på hinanden umiddelbart indenfor indkørslen langs læhegnet. Der vil ske terrænregulering på 90 cm for at udligne terrænforskellen mellem bygningerne. Bygningerne placeres langs den byggelinje, som fredningsnævnet var med til at fastsætte ved en besigtigelse i en anden sag på ejendommen i efteråret 2015.
>
> Aarhus Kommune har oplyst, at ejendommen ligger ca. 1,4 km fra nærmeste Natura 2000 område Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose med omgivelser. Projektet vurderes ikke at kunne påvirke udpegningsgrundlaget væsentligt eller at ville påvirke bilag IV-arter.
>
> <u>Fredningsnævnets behandling af sagen</u>
>
> Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 27. juni 2019. Fredningsnævnets ministerudpegede medlem deltog ikke i besigtigelsen. I besigtigelsen deltog endvidere Erik Overgaard og Gitte Christensen med LMO ved Lene Mygind og Danmarks Naturfredningsforening ved Poul-Henrik Knuhtsen. Projektet blev gennemgået. Det blev herved præciseret, at beboelsesejendommen får et bebygget areal på 220 m^2, og at der er fjernet anden bebyggelse fra ejendommen. Danmarks Naturfredningsforening havde ikke bemærkninger til projektet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation.
>
> <u>Fredningsnævnets afgørelse</u>

Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det eksisterende byggeri er faldefærdigt, og det ansøgte projekt findes med sin udformning og placering i landskabet ikke at have betydning for oplevelsen af fredningen. På den baggrund og da der i relation til vurderingen af det ansøgte byggeris størrelse tidligere har været yderligere byggeri på ejendommen, som nu er fjernet, meddeler fredningsnævnets dispensation."

2. Det aktuelle projekt

Aarhus Kommune har oplyst, at det nuværende projekt omhandler et stuehus på 220 m^2 med en højde på 7,7 meter, et maskinhus på 150 m^2 med en højde på 7,7 meter og en garage på 45 m^2, der er lavere end 7,7 meter. I forhold til det tidligere projekt er stuehuset og maskinhuset drejet 180°. Der vil ske en terrænændring på 900 mm for at udligne terrænforskellen mellem bygningerne, som er placeret langs den byggelinje, fredningsnævnet var med til at fastsætte i 2015.

Aarhus Kommune har gentaget, at et projekt ikke vurderes at kunne påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000 væsentligt eller at påvirke bilag IV-arter.

Aarhus Kommune har anbefalet en dispensation, idet der i en tæt dialog med kommunen er sket en projekttilpasning, der er tilpasset landskabets karakter og følger de retningslinjer, som er fastsat af kommunen.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der er tale om byggeri med 45° gavle og klassisk halvvalm.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Aarhus har på fredningsnævnets forespørgsel oplyst ikke at have bemærkninger til, at der meddeles dispensation til projektet.

3. Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det eksisterende byggeri er faldefærdigt, og det ansøgte projekt findes med sin udformning og placering i landskabet ikke at have betydning for oplevelsen af fredningen. På den baggrund og da der i relation til vurderingen af det ansøgte byggeris størrelse tidligere har været yderligere byggeri på ejendommen, som nu er fjernet, meddeler fredningsnævnets dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 3. juli 2020

FN-MJØ-051-2020. Oprensning af mølledam og terrænændring

Fredningsnævnet modtog den 4. maj 2020 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om oprensning af en sø og udlægning af sediment på matr.nr. 1e Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 21, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Jan Møller.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele dispensation til en placering af det oprensede materiale et andet sted på ejendommen og i øvrigt at afvente Skanderborg Kommunes afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3 i relation til oprensning af søen. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Skanderborg Kommune har oplyst, at Bodil Mølle Dambrug i 1997 blev nedlagt af Aarhus Amt efter aftale med den daværende ejer. Der blev i stedet etableret tre søer på ejendommen. Den omhandlede sø er opstået ved, at den smalle bræmme mellem de to nordlige søer på et tidspunkt er forsvundet, så søerne er blevet sammenhængende. Søen har i dag et areal på 2.100 m^2. Kommunen har ved en besigtigelse konstateret, at der var foretaget en oprensning af mølledammen, så søen næsten var tømt for vand. Endvidere var den nordlige bred ryddet for al bredvegetation, herunder vedplanter, mens den sydlige bred stort set var urørt. Oprensningen blev foretaget som følge af mange nedfaldne blade og et lag svovlbakterier på bunden af søen og med et ønske om at skabe mere liv med fisk og padder i søen. Søen fødes alene ved kildevand fra skrænterne omkring søen og i bunden af søen. Søvandet var før oprensningen pumpet op på marken mod nord. En del af det opgravede materiale er placeret i et lag på op til ca. 50 cm's tykkelse på søens vest- og nordside. Den øvrige del af det opgravede materiale er udspredt i et tyndere lag på et græsareal nordøst for søen. Ansøgningen består i en lovliggørende dispensation til oprensning af mølledammen og udspredning af det oprensede materiale på græsarealet nordøst for søen.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at arealerne er ca. 3 km fra Natura 2000-område N232 Lillering Skov mv. og ca. 3 km fra Natura 2000-område N233 Brabrand Sø med omgivelser. Projektet vurderes ikke at ville medføre negativ påvirkning af bevaringsstatus eller målsætning for Natura 2000-området eller for bilag IV-arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at den tidligere ejer har oplyst, at dambrugsdammene ved nedlæggelsen blev renset helt i bund, til man kunne se sandbund over det hele. De opgravede aflejringer vurderes derfor alene at indeholde blade og grene og ingen næringsstoffer eller medicinrester fra dambrugstiden. Luftfoto viser dambrugsdammene på ejendommen frem til 1995, og foto fra 1999 viser søen under etablering. Fotos fra 2002-2005 viser en mindre vandflade end i dag og en bræmme med vegetation i form af græs og urter langs nordbredden. På fotos fra 2006 og frem står søen med en vandflade omtrent som i dag, og der er ingen tegn på oprensninger af søen. Den drift, der var, før søen blev beskyttet, må fortsætte. Søer vurderes generelt at opnå et naturligt dyre- og planteliv ca. 2-3 år efter etableringen, hvilket for den konkrete sø vil være omkring år 2000. Oprensning af søen vil derfor kunne fortsætte, hvis oprensningen er foretaget med jævne mellemrum før år 2000. Praksis med oprensning af dambrugsdammene kan imidlertid efter

kommunens vurdering ikke betegnes som hidtidig praksis for søen, da den ikke eksisterede i nuværende udformning, før dambruget blev nedlagt. Der kan meddeles efterfølgende dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til den udførte oprensning, idet der efter al sandsynlighed ville være meddelt dispensation, hvis der var ansøgt på forhånd. Oprensningen vurderes således at have været til gavn for naturtilstanden, idet den har fjernet et lag af aflagrede blade, grene og bakterier fra bunden. Oprensningen er desuden sket indenfor det tidsrum i vinterperioden, hvor der sker mindst skade på dyre- og planteliv, og under ½ af søen er opgravet, så der stadig er spredningsmuligheder for resten af søen. Hvis der var meddelt dispensation inden oprensningen, ville den være blevet givet på betingelse af, at det oprensede materiale blev lagt på arealer væk fra søen og vandløbet, ligesom der ikke ville være givet tilladelse til at tømme søen for vand i det skete omfang.

Skanderborg Kommune har på den anførte baggrund udtalt, at der forventes givet et påbud om retablering af området omkring søen ved forsigtigt at afgrave og fjerne det oprensede materiale fra arealer mellem søen og Århus Å. Materialet skal udspredes i et tyndt lag, dvs. under 20 cm tykkelse på græsarealet mod nord. Vegetationen i området omkring søen skal retablere sig selv, og der må ikke ske tilsåning eller lignende.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 22. juni 2020. I besigtigelsen deltog endvidere Jan Møller, Skanderborg Kommune ved Betinna Grønkjær-Petersen, Danmarks Naturfredningsforening ved Olaf Møller og Friluftsrådet ved John Balle Jensen. Søen og det opgravede materiale blev besigtiget. Det blev oplyst, at det opgravede materiale, som af kommunen påbydes fjernet fra området ved søen, ønskes udlagt i hestefolden, hvor der fortsat skal ske afgræsning. Betinna Grønkjær-Petersen oplyste, at der højst må blive tale om en terrænændring på 20 cm. Jan Møller oplyste, at den ikke bliver på mere end få cm. Han oplyste videre, at formålet med den skete oprensning og den ønskede yderligere oprensning er at få mere liv i søen. Han har ikke fået analyseret sedimentet. Betinna Grønkjær-Petersen henviste til kommunens udtalelse med angivelse af, at den tidligere ejer har oplyst, at søen er renset helt i bund, og at de opgravede aflejringer alene vurderes at indeholde blade og grene og derfor ingen næringsstoffer eller medicinrester fra dambrugstiden. Hun oplyste videre, at kommunen endnu ikke har taget stilling til, om der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til oprensningen. Skanderborg Kommune blev i den forbindelse opfordret til at få analyseret sedimentet. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation til terrænændringen, men at der ikke tages stilling til oprensningen, før kommunen har taget stilling til, om der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det kan efter besigtigelsen af området, herunder omfanget af det allerede opgravede materiale lægges til grund, at der vil blive tale om en ubetydelig terrænændring i hestefolden. Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation til at flytte materialet til denne placering.

Som nævnt ved besigtigelsen tager fredningsnævnet ikke stilling til spørgsmålet om retlig lovliggørelse af oprensningen af søen eller fremtidige oprensninger, førend Skanderborg Kommune har truffet afgørelse i relation til naturbeskyttelseslovens § 3.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Jan Møller,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-20-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Søren Bundgaard Poulsen,
2. Erik Overgaard,
3. LMO,
4. Miljøstyrelsen,
5. Aarhus Kommune, sagsnr. 19/010553-10,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Aarhus Bugt,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 27. august 2020

FN-MJØ-098-2020. Oprensning af mølledam

Fredningsnævnet meddelte den 6. juli 2020 lovliggørende dispensation til udlægning af sediment efter oprensning af en sø på matr.nr. 1e Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 21, 8362 Hørning (FN-MJØ-051-2020). Fredningsnævnet besluttede i øvrigt at afvente Skanderborg Kommunes afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 3 i relation til oprensningen af søen.

Skanderborg Kommune har den 20. august 2020 meddelt lovliggørende dispensation til oprensningen af søen. Kommunen har fremhævet, at der ikke er meddelt dispensation til yderligere oprensning, da det kræver en særskilt ansøgning.

Det fremgår af Skanderborg Kommunes begrundelse for afgørelsen, at der efter al sandsynlighed ville være meddelt dispensation til at oprense søen, hvis der var blevet ansøgt herom på forhånd. Det skyldes, at oprensningen vurderes at have været til gavn for naturtilstanden, da oprensningen har fjernet et lag aflejrede blade, grene og bakterier fra bunden. Oprensningen er desuden sket inden for det tidsrum i vinterperioden, hvor der sker mindst skade på dyre- og planteliv, og under halvdelen af søen er opgravet, så der stadig er spredningsmuligheder for resten af søen. En dispensation ville imidlertid være blevet givet på betingelse af, at det oprensede materiale blev lagt på arealer væk fra søen og vandløbet, og der ville ikke være blevet givet tilladelse til at tømme søen for vand i det skete omfang. Der er derfor givet påbud om at flytte jorden og fremover undlade indgreb uden forudgående dispensation.

Skanderborg Kommune har oplyst, at oprensningen ikke har nogen negativ påvirkning af bevaringsstatus eller målsætning for Natura 2000-områder eller bilag IV-arter.

Fredningsnævnets afgørelse

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning. Arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Fredningen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler efter Skanderborg Kommunes vurdering af oprensningens betydning lovliggørende dispensation til den skete oprensning, som ikke findes at være i strid med fredningen.

Dispensationen omfatter ikke yderligere oprensning af søen, idet en sådan sag må forelægges fredningsnævnet i tilknytning til sagens behandling ved Skanderborg Kommune.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Flemming Pedersen,
3. Jan Møller,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-20-20 og 01.05.08-K08-1-20,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. oktober 2020

FN-MJØ-121-2020. Stuehus og maskinhus

Fredningsnævnet modtog den 28. september 2020 Aarhus Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et stuehus og et maskinhus på matr.nr. 21c Tåstrup By, Harlev, Stillingvej 513, 8462 Harlev. Ansøgningen er indsendt af Preben Jørgensen Huse for ejendommens ejer.

Fredningsnævnet har på skriftligt grundlag besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer i Jeksendalen. Der er tale om en tilstandsfredning, hvor karakteren af landskabet skal opretholdes. Arealerne må ikke bebygges yderligere. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse, og fredningsnævnet kan meddele afslag, hvis det skønner, at bygninger herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, opfyldning og planering er ikke tilladt.

Fredningsnævnet meddelte den 30. november 2015 (FN-MJØ-084-2015) delvis dispensation til en ansøgning om beplantning på ejendommen. Fredningsnævnet udtalte bl.a., at et læbælte mod nord ikke kunne etableres længere end til indkørslen, idet der i modsat fald ville blive tale om en uheldig begrænsning i oplevelsen af det flotte landskab mod øst. En eventuel yderligere lævirkning fra øst måtte løses ved, at en eventuel nyopførelse af bygningerne blev rykket lidt mod vest.

Fredningsnævnet meddelte endvidere den 22. juli 2019 dispensation til et byggeprojekt på ejendommen (FN-MJØ-031-2019). Fredningsnævnet meddelte yderligere den 25. februar 2020 dispensation til et ændret byggeprojekt på ejendommen (FN-MJØ-141-2019).

Aarhus Kommune har oplyst, at ejendommen har skiftet ejer siden fredningsnævnets seneste dispensation. Det nye projekt ligner meget det projekt, der blev meddelt dispensation til den 22. juli 2019. Den sag omfattede et stuehus på 318 m^2 og et maskinhus på 151 m^2. Højden på begge bygninger var 8½ meter. Der skulle endvidere ske en terrænregulering på 90 cm. Det nu ansøgte projekt omfatter et stuehus på 190 m^2 med en højde på 6,87 meter og et maskinhus på 144 m^2 med en højde på 6,21 meter. Bygningerne har en placering, der omtrentligt svarer til det tidligere projekt, men fylder både mindre i areal og højde. Der ansøges om en terrænregulering på højst 100 cm. Det fremgår af ansøgningens kortmateriale, at der også ønskes etableret jordvarmeanlæg øst for beboelsesbygningen og regnvandsbed syd for bygningen.

Aarhus Kommune har udtalt, at projektet ikke vurderes at kunne påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000 væsentligt eller at påvirke bilag IV-arter.

Aarhus Kommune har anbefalet, at der meddeles dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det eksisterende byggeri er faldefærdigt, og det ansøgte projekt findes med sin udformning og placering i landskabet ikke at have nogen negativ betydning for oplevelsen af fredningen. På den baggrund og da der i relation til vurderingen af det ansøgte byggeris størrelse tidligere har været yderligere byggeri på ejendommen, som nu er fjernet, og da der tidligere er meddelt dispensation til et større byggeri med nogenlunde samme placering, meddeler fredningsnævnets dispensation.

Afgørelsen er i lyset af fredningsnævnets dispensationer fra 2019 og 2020, som blev truffet af det samlede fredningsnævn, truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Det bemærkes om det omtalte jordvarmeanlæg og regnvandsbedet, at der i sagen ikke er sådanne oplysninger, at fredningsnævnet har grundlag for at træffe en afgørelse. I det omfang Aarhus Kommune vurderer, at forholdene kræver fredningsnævnets dispensation, skal det således forelægges fredningsnævnet i en særskilt sag.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles,
2. Søren Bundgaard Poulsen,
3. Preben Jørgensen Huse,
4. Miljøstyrelsen,
5. Aarhus Kommune, sagsnr. 19/010553-15,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Aarhus Bugt,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. marts 2021

FN-MJØ-043-2021. Naturprojekt ved Kollens Mølle

Fredningsnævnet meddelte den 14. marts 2018 dispensation til at gennemføre et naturprojekt ved Kollens Mølle på matr.nr. 2e Kollens Mølle, Adslev, 8660 Skanderborg på baggrund af en ansøgning fra Naturstyrelsen Søhøjlandet (FN-MJØ-20-2018).

Fredningsnævnet anførte følgende begrundelse for afgørelsen:

> "Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.
>
> Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.
>
> Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.
>
> Fredningsnævnet meddeler dispensation til naturgenopretningsprojektet, der findes at fremme oplevelsen af fredningen. Da der kan ske ændringer i projektets udførelse afhængig af sedimentet, skal uforudsete forhold ved projektets gennemførelse forelægges Skanderborg Kommune til en vurdering af, om fredningsnævnet igen skal inddrages i projektets gennemførelse."

Skanderborg Kommune har den 10. marts 2021 oplyst, at dispensationen ikke er udnyttet. Naturstyrelsen, Søhøjlandet har nu fået projektet finansieret, men kan ikke nå at få projektet realiseret, inden dispensationen udløber. Der anmodes derfor om en ny dispensation.

Fredningsnævnets afgørelse

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2, at en dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fredningsnævnet meddeler med samme begrundelse som i afgørelsen af 14. marts 2018 en ny dispensation til det ansøgte.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen

udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles (ministerielt udpeget medlem af fredningsnævnet),

2. Flemming Pedersen (kommunalt valgt medlem af fredningsnævnet),
3. Naturstyrelsen, Søhøjlandet,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, att.: Hanne Medum Lærke,
6. Museum Skanderborg,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening. København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slot- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 15. marts 2021

FN-MJØ-044-2021. Maskinhus

Fredningsnævnet meddelte den 12. oktober 2020 dispensation til at opføre et stuehus og et maskinhus på matr.nr. 21c Tåstrup By, Harlev, Stillingvej 513, 8462 Harlev. Ansøgningen var indsendt af Preben Jørgensen Huse for ejendommens ejer (FN-MJØ-121-2020).

Fredningsnævnet gav følgende begrundelse for dispensationen:

> "Fredningen af arealer i Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.
>
> Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.
>
> Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.
>
> Det eksisterende byggeri er faldefærdigt, og det ansøgte projekt findes med sin udformning og placering i landskabet ikke at have nogen negativ betydning for oplevelsen af fredningen. På den baggrund og da der i relation til vurderingen af det ansøgte byggeris størrelse tidligere har været yderligere byggeri på ejendommen, som nu er fjernet, og da der tidligere er meddelt dispensation til et større byggeri med nogenlunde samme placering, meddeler fredningsnævnets dispensation.
>
> Afgørelsen er i lyset af fredningsnævnets dispensationer fra 2019 og 2020, som blev truffet af det samlede fredningsnævn, truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5."

Aarhus Kommune oplyste den 10. marts 2020, at der ønskes en ændring i relation til maskinhuset, der ønskes gjort 58 cm højere, så det får samme højde som stuehuset. Det sker ved at gøre facaderne højere. Taghældningen ændres ikke. Bygningens beklædning ændres fra vandret til lodret beklædning.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet meddeler dispensation til den ændrede udformning af maskinhuset. Ændringen, som medfører, at de to bygninger får samme højde, har således ikke nogen betydning for oplevelsen af fredningen.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen

udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjarne Golles (ministerudpeget medlem af fredningsnævnet),
2. Søren Bundgaard Poulsen (kommunalt valgt medlem af fredningsnævnet),
3. Preben Jørgensen Huse,
4. Christian Daugaard Peters,
5. Miljøstyrelsen,
6. Aarhus Kommune, sagsnr. 19/010553-15,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Aarhus,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Aarhus,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Aarhus Bugt,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 25. maj 2021

FN-MJØ-014-2021 og FN-MJØ-046-2021. Flytning af vejforløb, allé langs nyt vejforløb, opførelse af orangeri, landbrugsbygning, udhus, tre læskure og to hønsehuse, udvidelse af haveareal med hegn, etablering af stendiger og terrasse, vandskuring af hus og plantning af læbælte, frugt- og bærplantage og skovbryn

Fredningsnævnet modtog den 26. januar 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere en frugtplantage på matr.nr. 20a Adslev By, Adslev, Adslev Skovvej 14, 8362 Hørning (FN-MJØ-014-2021). Fredningsnævnet modtog endvidere den 11. marts 2021 en udtalelse fra kommunen, der foruden frugtplantagen omfatter en ansøgning om at flytte et vejforløb og plante en allé langs den nye vej, opførelse af et orangeri, en landbrugsbygning, et udhus, tre læskure og to hønsehuse, udvidelse af havearealet med hegn, etablering af stendiger og en terrasse, vandskuring af beboelsesbygning og plantning af læbælte og et skovbryn. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse besluttet at meddele delvis dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes.

Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden. Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet. Om- og tilbygninger af de lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indflydelse på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer.

Oprettelse af mink- og andre pelsdyrfarme og fjerkræfarme og anlæg af drivhusgartnerier og dambrug er ikke tilladt. Udvidelse af eksisterende dambrug og drivhusgartnerier må kun finde sted med fredningsnævnets tilladelse.

Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Udover den offentlige adgang til stier og veje, der måtte består i henhold til andet retsgrundlag end fredningen, gives der offentligheden adgang til umotoriseret færdsel ad de veje og stier, som er vist på kendelseskortet med signaturen for "stier med offentlig adgang". Ridning er dog kun tilladt på disse stier og veje efter ejerens tilladelse. De stier, der nyanlægges, må ikke gives en større bredde end to meter. Det pålægges fredningsmyndighederne at udføre fornødne anlægs- og vedligeholdelsesarbejder.

Det fremgår af fredningens erstatningsafgørelse, at der over matr.nr. 20a Adslev By, Adslev føres 160 meter skovsti. Der er endvidere på fredningskortet indtegnet en sti med offentlig adgang på ejendommen.

Fredningsnævnet meddelte den 22. juni 2018 dispensation til at flytte en privat fællesvej syd om ejendommens bygninger i stedet for gennem gårdspladsen. Det blev ved sagens behandling oplyst, at der var en række naboer, der benyttede vejen, og fredningsnævnet påpegede ved en besigtigelse i sagen, at naboerne og brugerne ikke var indkaldt i fredningssagen, da ændringerne alene vedrørte den tidligere ejers ejendom, og at der ikke med fredningsnævnets afgørelse var taget stilling til, om der kunne ske omlægning efter vejloven eller andre relevante bestemmelser (FN-MJØ-59-2018).

Fredningsnævnet meddelte endvidere den 19. november 2019 dispensation til etablering af et vandhul på 1.500 m^2 på ejendommen (FN-MJØ-097-2019).

<u>Ansøgningen og Skanderborg Kommunes udtalelse</u>

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på ca. 4,6 ha i landzone i et område, der i kommuneplan 2016 er udpeget som et område af særlig landskabelig interesse. Den er delvist beliggende inden for et potentielt økologisk forbindelsesområde og bevaringsværdigt kulturmiljø omkring bygningerne.

Ansøgerne overtog ejendommen i sommeren 2020. De ønsker at drive et aktivt landbrug fra ejendommen, hvor der produceres råvarer og produkter til at sælge i en fremtidig gårdbutik. De ønsker at kunne leve af landbrugserhvervet ved at sælge frugt, bær og produkter fra får, malkegeder og kreaturer fra egen gårdbutik og at være selvforsynende i egen have. De har 21 får og 24 høns, og i løbet af de næste måneder tilføjes yderligere 50 høns, otte landrace geder og tre kreaturer til gården. I løbet af sommeren og efteråret anskaffes desuden gæs og landrace grise. De ønsker desuden at være med i bevaringsarbejdet omkring dansk landrace geder, landrace grise og den røde malkeko. Udvidelserne er dog betinget af, om der kan opnås dispensation til læskure, stald, hønsehuse mv.

Ansøgningen omfatter flytning af et vejforløb, allé langs det nye vejforløb, et orangeri på 90 m^2, en landbrugsbygning på 185 m^2 til erstatning for en eksisterende bygning, et udhus på 100 m^2 til erstatning for et eksisterende udhus, tre læskure til henholdsvis kvæg, geder og får og træindhegninger, to hønsehuse, udvidelse af havearealet og hegn omkring det, etablering af stendiger, plantning af skovbryn, læbælte og frugt- og bærplantage, vandskuring af stuehuset i hvid og terrasse ved stuehuset.

Projektområdet og projektet er indledningsvis illustreret ved følgende oversigtskort:

Flytning af vejforløb og plantning af allé

Den eksisterende private fællesvej, der er beliggende på ejendommen, ønskes flyttet længere væk fra de eksisterende bygninger og længere mod syd på den nederste del af markarealet. Vejens bredde og belægning vil være den samme. Den vil følge det eksisterende terræn og vil alene blive hævet med 10-20 cm, som er nødvendigt ved en vejetablering. Den eksisterende vej, som blev flyttet til det nuværende forløb i 2019, nedlægges. Vejen ønskes flyttet, da den er blevet placeret tæt op af de eksisterende bygninger, og det oplever de nye ejere som en gene. De ønsker at skabe mere ro omkring gården og gårdspladsen og skabe mere sammenhæng mellem bebyggelse, have og landbrugsarealer. På hver side af den nye vej ønskes der placeret en række af træarten ær som en allé. De placeres én meter fra vejen og med 15 meters afstand mellem træerne. En eksisterende vej syd for bygningerne nedlægges og vil blive inddraget til enten have eller landbrugsjord.

Orangeri

Et orangeri på 90 m^2 ønskes placeret syd for de eksisterende bygninger. Orangeriets facader og tag opføres i glas i en konstruktion af træ, der males grønt, så det camoufleres så meget som muligt i landskabet. I den ene ende opmures facaderne over et areal på 7 x 2,5 meter. Der opføres en sokkel på 0,6 meter hele vejen rundt om huset med gule håndstrøgne sten. Orangeriet bliver 12 meter langt, 7 meter bredt og 7,5 meter højt. Midt på orangeriet laves to karnapper på 1 x 3 meter. Der skal ikke foretages terrænændringer ved opførelsen. Orangeriet er vigtigt, da det skal bruges til opbevaring af planter i vinterhalvåret, stiklinger, frø, tomater, agurker mv. til salg af grøntsager mv. i gårdbutikken.

Det fremgår af et oversigtskort, at orangeriet ønskes placeret på marken med 19,92 meter til nærmeste punkt i den eksisterende bygningsmasse.

Landbrugsbygning

Der er på ejendommen en rundbuehal på 185 m^2. Den ønskes erstattet med en ny bygning på 187 m^2, som skal fungere som maskinhus, opbevaring af hø og træ, løsstalddrift og værksted. Den bliver 7,15 meter høj, 22 meter lang og 8,5 meter bred. Den eksisterende rundbuehal er omkring 6,5 meter høj. Den opføres med hvidpudsede facader. Taget beklædes med sorte metaltagplader. Der etableres tre dobbeltdøre i træ og to træporte i bygningen. Der vil være murerdetaljer over alle vinduer og rundt om alle vinduer og døre. Der foretages terrænændringer på op til 25 cm. Bygningen ønskes rykket mod nord i forhold til den eksisterende rundbuehal bl.a. for at skabe mere luft i gårdspladsen og tilstrækkelig manøvrerum til maskiner mv. En sydlig driftsbygning bevares. Den bruges fuldt ud til opmagasinering af materialer, værksted og midlertidig stald mv.

Det fremgår af en oversigtstegning, at den nye bygning delvist har samme placering som den bygning, der fjernes.

Udhus

Der er på ejendommen endvidere en landbrugsbygning på 98 m^2, der ønskes udskiftning med en bygning ligeledes på 98 m^2, som skal anvendes til gårdbutik, køkken, et lille toilet, lagring af æblecider og lager til gårdbutikken mv. Den bliver 7 meter høj, 14 meter lang og 7 meter bred. Den rykkes fem meter mod øst i forhold til den eksisterende bygning. Facaderne pudses hvide, og taget beklædes med matte, sorte tagsten. Døre og porte etableres i træ. Den eksisterende bygning har en højde på 5,6 meter.

Læskure og indhegning

Der ønskes placeret tre læskure på ejendommen, ét til hvert dyrehold af kreaturer, geder og får. De to af læskurene etableres i douglasgran, mens det tredje til får bliver i fyrretræ og males grønt. Tagene bliver med sorte stålplader. Det ene læskur til geder bliver på 4 x 4 meter, i alt 16 m^2. Det andet læskur til kreaturer bliver på 8 x 3 meter, i alt 24 m^2. Det tredje læskur til får bliver på 3 x 2 meter, i alt 6 m^2. Der sker ikke terrænændringer. Læskurenes højde bliver 2,1 meter på højeste facade og 1,7 meter på laveste facade.

Det fremgår af oversigtskortet, at to af læskurene etableres ved eksisterende skov, mens et etableres på marken.

Omkring græsningsarealerne ønskes der opsat et træhegn med en højde på 1,2 meter. Hegnspælene bliver i fyrretræ, og hegnet bliver med to træbrædder mellem hegnspælene. Det beholder sin naturfarve. Hegnet omkring søen bliver ca. 309 meter langt og indhegningen 0,65 ha. Indhegningens nord for boligen bliver 265 meter lang og indhegningens 0,36 ha. Indhegningen syd for de større bygninger bliver ca. 306 meter lang og indhegningen 0,6 hektar.

Hønsehuse

Der ønskes etableret to hønsehuse på hver 3 x 3,5 meter, i alt 10,5 m^2 med en højde på 2,5 meter. De opføres i træ og males grønne. Taget bliver med sort tagpap. Der foretages ikke terrænændringer.

Udvidelse af haveareal

Havearealet ønskes udvidet til syv meter nord for boligen og bliver der ca. 16 m^2 større og afgrænses af en bøgehæk. Yderligere ønskes havearealet udvidet mod syd, hvor haven får en størrelse på 0,3 ha, hvor der ønskes anlagt en selvforsynende have. Dette haveareal afgrænses af et hegn af rionet og på noget af strækningen et stakit, der opføres i naturfarvet lærketræ. Det bliver en meter højt. Rionettene bliver 180 cm høje. Det bliver rustent, og der kommer til at vokse slyngplanter op af det i form af tobakspibeplante, efeu og klatrehortensia. Mellem rionettene sættes massive træpæle.

Det fremgår af et oversigtskort, at havearealet bl.a. udvides ud på marken.

Stengærde

Der ønskes etableret et opmuret stengærde på syd/vest-siden af ejendommen op langs vejen fra hegnet omkring det nye haveareal og ned til den nye allé ind til ejendommen. Det bliver 0,8 meter højt og 132 meter langt. Der ønskes endvidere etableret et stengærde på 24 meter øst for den eksisterende rundbuehal og et stengærde på 40 meter øst for den østlige driftsbygning.

Stengærdet er visualiseret på følgende måde:

Skovbryn

Der ønskes plantet et bælte langs trægrænsen med hassel, taks, skovæble, æblerose, ramsløg, bøg og hunderose. Læbæltet bliver 2,5 meter bredt og 265 meter langt og dækker således 0,36 ha. Formålet er at skabe et bredere skovbryn langs skoven, der tilgodeser områdets dyreliv. Skanderborg Kommune har bemærket, at offentligt tilgængelige stier skal friholdes for beplantning både ved nyplantning, og når bevoksningen er fuldt udvokset.

Læbælte

Der ønskes plantet et læbælte nær det østlige skel op til skoven med hjemmehørende arter hunderose, taks, hassel, bøg, æblerose og pil. Beplantningsbæltet bliver ca. 2,5 meter bredt og 62 meter højt med en maksimal højde på fem meter. Skanderborg Kommune har bemærket, at det skal sikres, at der er den nødvendige plads til at sikre alle privatretlige vejrettigheder omkring læhegnet, både når det er nyplantet, men også når det er vokset op.

Frugt- og bærplantage

Der ønskes etableret en plantage med æble-, pære-, blomme og kirsebærtræer. Der ønskes endvidere etableret en mindre frugtplantage med ribs, blåbær, brombær, solbær og hindbær mv. Frugten skal sælges fra den ansøgte gårdbutik på ejendommen. Der etableres både frugtplantage nord og syd for ejendommens bygninger. Der vil mod nord være tale om 1.000 træer og 750 bærbuske i rækker fordelt over et areal på en hektar. Træerne bliver omkring 2,5 – 4 meter høje. Mod syd plantes ligeledes 1.000 frugttræer og 750 bærbuske, og der sås indimellem enkelte bælter af grøntsager. Arealet bliver på 1,2 ha, og træerne bliver 2,5 – 4 meter høje.

Vandskuring af stuehus

Stuehuset ønskes vandskuret hvidt, så der skabes sammenhæng mellem boligen og ejendommens øvrige landbrugsbygninger.

Terrasse ved stuehus

Der ønskes etableret en terrasse på 5 x 3,5 meter, i alt 17,5 m^2. Den etableres i lærketræ på strøer. Der foretages ikke terrænændringer.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at der ikke er Natura 2000-områder eller bilag IV-arter i nærheden af det ansøgte anlæg. Projektet vil hverken medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at der er tale om flytning af en eksisterende privat fællesvej længere mod syd for at skabe større tryghed i færdslen omkring ejendommen, så biler og andre maskiner ikke kører så tæt forbi ejendommens bygninger. Det vil endvidere skabe mere sammenhæng mellem bebyggelsen, have og markarealer. Vejforløbet vil følge det eksisterende terræn og vil have samme udtryk som den eksisterende vej. Kommunen har besigtiget ejendommen sammen med ejerne, som i den forbindelse har oplyst, at de ønsker at drive et fuldtidslandbrug, som skal være deres levebrød. Da der er en begrænset mængde jord til landbruget, ønsker de at satse på produkter og fødevarer, som har et større dækningsbidrag pr. enhed, og derfor ønsker de blandt andet en frugtplantage, salg af dyrekød og æg mv. Til dette har de behov for nogle landbrugsbygninger i form af læskure, orangeri, stald og maskinhus til den erhvervsmæssige drift. Bygningerne placeres så tæt på det eksisterende bygningsareal som muligt, hvor der er taget hensyn til vendeplads til maskiner, tilstrækkeligt sollys til orangeri og nødvendige læskure i indhegninger mv. Den eksisterende rundbuehal og østligste landbrugsbygning lever ikke op til de erhvervsmæssige behov, ejerne har til maskinhus, løsdriftsstald og gårdbutik mv., hvorfor det er nødvendigt at nedrive disse bygninger og opføre to nye. De placeres nogenlunde som de eksisterende bygninger, for at bebyggelsen fortsat kommer til at ligge som en samlet enhed. De større bygninger ligger i tilknytning til det eksisterende bebyggelsesareal, mens læskurene placeres længere væk dog afdæmpet og indplaceret i omgivelserne i indhegningerne på markerne som følge af bygningernes placering, størrelse og farvevalg. Selve ejendommen ligger op ad en større skov, og ejendommens omgivelser er dermed i forvejen domineret af beplantning. Den ønskede beplantning vil derfor ikke reducere en udsigt, men i stedet virke som en naturlig del af omgivelserne.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 15. april 2021**.** I besigtigelsen deltog endvidere Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard, Skanderborg Kommune ved Betinna Grønkjær-Petersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Olaf Møller. Projektet blev gennemgået. Det blev om flytningen af vejforløbet og plantning af en allé bl.a. oplyst, at vejen udformes som den eksisterende grusvej i terræn. Det ser på luftfotos ud som om, at der tidligere har været en vej langs skellet/læbæltet mod øst på en del af den nu ansøgte vejstrækning. De har forsøgt en dialog med naboen, men det har ikke været muligt at få et møde i stand. Orangeriet ønskes opført med henblik på dyrkning særligt af stiklinger, som de så ikke behøver at købe. Der er tale om et drivhusgartneri, men de kan om nødvendigt godt acceptere, at det ikke bliver på mere end 60 m^2. Maskinhuset ønskes rykkes 13 meter mod nord i forhold til den rundbuehal, der nedrives. Det blev oplyst, at baggrunden for denne placering er, at det eksisterende udhus skal bruges til gårdbutik. Da der samlet efter antal dyr på ejendommen er tale om erhvervsmæssig drift, er der lovkrav om, at maskinhuset skal placeres mindst 25 meter fra gårdbutikken. Det udhus, der ønskes nedrevet og erstattet af en ny bygning til gårdsbutik, er reelt kun på 75 – 80 m^2. Den nye bygning til gårdbutik bliver på 100 m^2. Bygningen rykkes ca. 13 meter mod øst for at opfylde afstandskravene. Det ene af læskurene placeres på marken foran huset, og placeringen er bl.a. sket på baggrund af krav om afstanden til vejen. Hegningen udføres som almindeligt trådhegn, idet hegningen af det areal, søen er placeret på, dog ønskes udført som træhegn for at undgå, at de rådyr, som gerne vil til søen for at drikke, sidder fast. Det er sket i de almindelige trådhegn mod søen. De er indstillet på en anden løsning med hegning omkring haveareal mod syd end den ansøgte løsning. Der kan godt være tale om en lav hæk, og rionettene sættes kun op mod skoven, hvor offentligheden parkerer og færdes. Skovbrynet ønskes tilplantet både af hensyn til vildtet og for afskærmning fra den offentlige sti, der er udlagt i fredningen, og som benyttes af mange.

Det blev i øvrigt på baggrund af oplysningerne ved besigtigelsen aftalt, at der indsendes en ny situationsplan med de alternative placeringer af bygninger og læskure, som Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard og Betinna Grønkjær-Petersen omtalte ved besigtigelsen, hvid fredningsnævnet finder, at der ikke kan meddeles dispensation til de ansøgte placeringer. Skanderborg Kommune undersøger også, om der tidligere har været haveareal det ansøgte sted mod nord. Det undersøges videre, om der har været et vejforløb langs

skellet/læbæltet mod øst, og om der har været et læhegn nord for bygningerne, hvor der nu ønskes plantet et læbælte mod øst.

Fredningsnævnet fremkom med en række tilkendegivelser, herunder at det er i strid med fredningen at plante frugtplantager. Fredningsnævnet vil i den forbindelse overveje, om der kan ske tilplantning alene med bærbuske.

Efterfølgende sagsoplysning

Skanderborg Kommune redegjorde den 21. april 2021 for det haveareal, som var på ejendommen på fredningstidspunktet. Kommunen redegjorde den 28. april 2021 endvidere på baggrund af luftfotos for, at der på fredningstidspunktet ikke var læbælte mod øst på det sted, der nu ønskes etableret læbælte. Forholdene har ikke ændret sig meget siden fredningen. Der var således på fredningstidspunktet ca. 57 meter uden beplantning og ca. 92 meter med læbælte, mens der i 2020 var ca. 56 meter uden beplantning og 85 meter beplantet strækning. Kommunen redegjorde endvidere på baggrund af luftfotos for, at der ikke har været en egentlig vej langs skellet/læbæltet mod øst på en del af den nu ansøgte vejstrækning, men derimod et kørespor til andre marker.

Skanderborg Kommune fremsendte endvidere den 29. april 2021 ansøgernes uddybende bemærkninger til ansøgningen og følgende illustration af placeringen af bygninger mv.:

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet bemærker indledningsvis, at fredningen af Jeksendalen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet. Det fremgår i overensstemmelse hermed af fredningens bestemmelser, at arealernes tilstand skal bevares, så karakteren af området opretholdes, og der er til sikring heraf fastsat en lang række bestemmelser om, hvad der ikke er tilladt i fredningen.

Det er en derfor en konsekvens af fredningen, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til at lave en traditionel landbrugsejendom om til en anden type erhvervsmæssig drift, som nødvendiggør tilplantning og opførelse af andet end traditionelle landbrugsbygninger.

Der er på den anførte baggrund ikke grundlag for at tillade tilplantning med frugttræer eller bærbuske, at udvide havearealet ud i det nuværende markareal mod syd eller at opføre et orangeri.

Der er i fredningen endvidere forbud mod at plante andet end nødvendige kreatur- og skovkulturhegn, og fredningsnævnet finder i lyset af forholdene på ejendommen, herunder at det eneste åbne indkig til ejendommens nordlige jorder fra omgivelserne er fra øst, og at der i forvejen er et skovbryn, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til yderligere beplantning i form af en allé på marken mod syd, et læbælte mod øst eller et nyt skovbryn mod det eksisterende skovbryn.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at nyopførelse af bygninger kan ske med nogenlunde samme størrelse og placering som de eksisterende bygninger. Fredningsnævnet kan dog efter forholdene på ejendommen acceptere den ansøgte landbrugsbygning og det ansøgte udhus, da den ændrede placering og øgede højde af disse bygninger som følge af ejendommens placering i fredningen ingen betydning har for oplevelsen af fredningen. Fredningsnævnet kan med samme begrundelse i øvrigt acceptere de ansøgte ændringer ved og omkring stuehuset, herunder den mindre udvidelse af havearealet mod nord.

Der er i fredningen forbud mod terrænændringer, og der kan derfor f.eks. ikke opføres volde eller forhøjninger. Der er kan tilsvarende ikke bygges stengærder med samme funktion, hvortil også kommer, at et stengærde er fremmedartet i en landskabsfredning.

Fredningsnævnet har ikke bemærkninger til, at der opføres hønsehuse og læskure til kreaturer, geder og får og sker den nødvendige træhegning, men hønsehusene og alle tre læskure skal placeres diskret ved den øvrige bevoksning nord for bygningerne, hvor hverken hønsehuse, læskure eller hegning vil være særligt synlige fra omgivelserne. Fredningsnævnet finder således omvendt ikke grundlag for at tillade hønsehuse, læskure og hegning i det åbne markareal syd for bygningerne.

Fredningsnævnet har ikke bemærkninger til den ønskede vejomlægning, idet det herved forudsættes, at der ikke skal udføres terrænændringer, men at tracéet følger det naturlige terræn. Der er ikke med fredningsnævnets afgørelse taget stilling til, om der kan ske omlægning efter vejloven eller andre relevante bestemmelser

Sammenfattende meddeler fredningsnævnet således dispensation til flytningen af vejforløbet, landbrugsbygningen, udhuset, læskurene og indhegningen med den beskrevne placering nord for bygningerne, hønsehusene med den beskrevne placering nord for bygningerne, udvidelsen af havearealet mod nord med 16 m^2, vandskuringen af stuehuset og terrassen ved stuehuset.

Fredningsnævnet meddeler derimod ikke dispensation til plantningen af en allé, orangeriet, udvidelsen af havearealet mod syd, stengærderne, skovbrynet, læbæltet, frugtbuskene og frugttræerne.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen (kommunalt valgt medlem af fredningsnævnet),
2. Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-28-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 14. juli 2021

FN-MJØ-075-2021. Ridebane og pilerensningsanlæg

Fredningsnævnet modtog den 6. maj 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere en ridebane og et pilerensningsanlæg på matr.nr. 14a Jeksen By, Adslev, Jeksen Dalvej 37, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til pilerensningsanlægget, men ikke til ridebanen. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Fredningsnævnet meddelte den 11. marts 2019 dispensation til en træningsbane til travheste i fredningen på en mark på Bodil Møllevej 8, 8362 Hørning, idet sandbunden fulgte det naturlige terræn (FN-MJØ-144-2018).

Fredningsnævnet traf den 20. marts 2018 afgørelse om ikke at meddele lovliggørende dispensation til 6-7 opsatte lamper langs indkørslen til en ejendom i fredningen af Daugård Strand. Lamperne var ca. 1 meter høje og kobberfarvede. (FN-MJØ-100-2017). Fredningsnævnet begrundede afgørelsen på følgende måde:

> ”Fredningen ved Daugård Strand indeholder ikke direkte bestemmelser om forbud mod opsætning af lamper, men det er fredningsnævnets opfattelse, at bestemmelserne om bevarelse af områdets tilstand og de landskabelige værdier, som er baggrunden for fredningen, betyder, at der i fredningen kan indfortolkes et forbud mod at opsætte lamper uden for haverne og således i selve landskabet, og at lamperne således kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningen formål.
>
> Selv om fredningsnævnet er enig i, at den konkrete udformning af belysningen er diskret, meddeler fredningsnævnet herefter ikke dispensation til lamperne, som er opsat langs en markvej til ansøgerens hus, idet de findes fremmedartede i en landskabsfredning. Hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning, hvorefter området ville kunne blive fyldt med belysning i landskabet, er indgået med betydelig vægt ved afgørelsen.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede afgørelsen den 27. april 2021.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på 13,2 ha, hvoraf størstedelen er skov. Ansøgningen omfatter et pilerensningsanlæg og en kombineret sandfold og ridebane.

Det er om pilerensningsanlægget anført, at det nuværende spildevandsanlæg på ejendommen ikke overholder områdets rensekrav. Der er endvidere en fejl på anlægget. Som følge af de særlige drikkevandsinteresser i området ønskes etableret et pilerensningsanlæg med det mål helt at undgå udledning af spildevand i jorden. Ansøgeren har oplyst, at et pilerensningsanlæg ligeledes beskytter grundvandet imod eventuelle fremtidige rester af vandopløselige forureninger dels af piletræernes rødder, dels af slammets langvarige opholdstid i bunden af rensningsanlægget. Der ønskes et pilerensningsanlæg i stedet for et minirensningsanlæg for at beskytte de særlige drikkevandsinteresser, som er i området. Det skyldes, at et konventionelt anlæg forurener mere end et pilerensningsanlæg. Anlæggets størrelse er ikke endeligt afklaret, idet der skal foreligge en konkret beregning, hvilket først igangsættes efter en endelig tilladelse. Forventningen er dog, at anlægget kommer til at omfatte et areal på 200-250 m^2 beplantet med på til 3-årige piletræer. Anlæggets bredde på ca. otte meter er dikteret af membranens bredde. Foran anlægget placeres en moderne trix-tank til erstatning for ejendommens eksisterende trix-tank, der har udtjent sin levetid. Den gamle tank oprenses og afblændes, men grundet nærhed på ejendommens stuehus vil den forblive nedgravet. Dermed undgås sætningsskader på huset. Det er uvist, hvor den nye trix-tank skal nedgraves, men den nedgraves med begrænset visuelt udtryk. Anlægget skal planmæssigt renses for salte ca. hvert 10. år i form af slamsugning. Derudover forventes en hovedrenovering efter ca. 25-30 år. Årligt nedskæres 1/3 af piletræerne for at stimulere optimal vækst. Der er tre mulige placeringer, men den foretrukne placering vil betyde, at der skal udføres terrænkorrektion på under ½ meter, ligesom det er den placering med kortest afstand til udlægning af kloak mv. ved etableringen. Den eksisterende bevoksning består af enkelte fyrretræer og en del mindre birketræer, som skal udskiftes med pilebevoksning.

Det er om sandfolden og ridebanen anført, at der er tale om udendørs ridebane til to heste og en sandfold til henholdsvis sommerbrug og vinterbrug. Den vil blive etableret med et areal på 1.200 m^2 med en bredde på 20 meter og en længde på 60 meter. Derudover tillægges 1-3 meters bredde hele vejen rundt om folden til adgangsvej og vedligehold. Folden/ridebanen etableres ved, at området ryddes for beplantning og planeres, idet der forventes en terrænregulering på under ½ meter. Dernæst lægges der sand på folden, og folden ønskes afgrænset af hegn af træ. Derudover ønskes der etableret lys på adgangsvejen og omkring folden, så man kan færdes der om eftermiddagen i de mørke vintermåneder. Placeringen er valgt ud fra, at der er tale om et forholdsvis fladt område, der tidligere har været mark. Derudover vil folden/ridebanen blive skjult af træerne omkring folden, så den ikke er synlig fra vejen. Derudover er der sandjord under muldlaget, hvilket gør det til et ideelt sted at anlægge en sandfold/ridebane, fordi folden dermed er naturligt drænet.

Ridebanen er illustreret på følgende måde:

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet hverken vil medføre en negativ væsentlig påvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 7. juni 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Hans Jakobsen. Det blev oplyst, at de overtog ejendommen den 1. marts 2020. Projekterne blev gennemgået.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til tilplantning. Det kan dog konkret lægges til grund, at der i forvejen er træer på en større del af det areal, hvor pilerensningsanlægget ønskes etableret. På den baggrund og med henvisning til ejendommens isolerede beliggenhed fra omgivelserne og formålet med anlægget meddeles der dispensation til pilerensningsanlægget.

Fredningsnævnet finder, at det er i strid med de hensyn, der skal varetages ved en landskabsfredning, at der meddeles dispensation til en ridebane med sandfold, som skal etableres ved rydning af et større areal, terrænreguleringer og hegning med lys. Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation til ridebanen med sandfold. Hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning er indgået i grundlaget for afgørelsen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-160-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,

13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 28. september 2021

FN-MJØ-093-2021. Ridebane og to jordvolde

Fredningsnævnet modtog den 26. maj 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at lovliggøre en ridebane og to jordvolde på matr.nr. 10d m.fl. Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 16, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Per Aalbæk Nielsen og Anette Ryevad.

Fredningsnævnet meddeler ikke dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Fredningsnævnet traf den 25. september 2019 afgørelse i en sag om lovliggørelse af skure og beplantning på ejendommen (FN-MJØ-068-2019). Ved afgørelsen blev der meddelt lovliggørende dispensation til opførte skure, men ikke lovliggørende dispensation til etableret beplantning.

Fredningsnævnet meddelte den 11. marts 2019 dispensation til en træningsbane til travheste i fredningen på en mark på Bodil Møllevej 8, 8362 Hørning, idet sandbunden fulgte det naturlige terræn (FN-MJØ-144-2018).

Fredningsnævnet meddelte den 14. juli 2021 ikke dispensation til en ridebane i fredningen på Jeksen Dalvej 37 (FN-MJØ-075-2021). Projektet var beskrevet således, at der var tale om udendørs ridebane til to heste og en sandfold til henholdsvis sommerbrug og vinterbrug. Den ville blive etableret med et areal på 1.200 m^2 med en bredde på 20 meter og en længde på 60 meter. Det ville ske ved at rydde området for beplantning og ved planering, idet der forventedes en terrænregulering på under ½ meter. Dernæst ville der blive lagt sand på folden. Placeringen var valgt ud fra, at der var tale om et forholdsvis fladt område, der tidligere havde været mark. Derudover ville folden/ridebanen blive skjult af træerne omkring folden, så den ikke var synlig fra vejen. Derudover var der sandjord under muldlaget, hvilket gjorde det til et ideelt sted at anlægge en sandfold/ridebane, fordi folden dermed var naturligt drænet.

Skanderborg Kommune har oplyst, at kommunen i forbindelse med en verserende sag opdagede, at der var opført en ridebane og to jordvolde uden forudgående godkendelser. Det fremgår af luftfotos, at det er sket mellem 2018 og 2019.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det fremgår af ansøgningen, at ridebanen er 20 x 40 meter. Arealet er skrånende, så for at skabe en vandret bane er der gravet jord af mod syd, men intet mod nord. Der er i gennemsnit skrabet ca. 20 cm jord af arealet, som bagefter er fyldt op med 7-10 cm sten/grus og ovenpå det 7-10 cm grus/sand. Imellem de to lag er der en filtdug for at holde lagene adskilte. Der er omkring ridebanen opsat et hegn i kalmarplanker af lærk. Jordvolden er kun etableret på den sydlige side med den overskudsjord, der er gravet af banen. Da terrænet skråner lidt, er jordvolden etableret mod de sydlige sider for at undgå, at

overfladevand løber ned over overgræsfolden og ud på ridebanen. Da volden ligger på et skrånende areal, er den højest mod syd på ½ meter og reduceres i højden mod nord, til den går i ét med det eksisterende terræn. Jordvolden er i dag beklædt med græs og urter. Hvis voldens højde er en udfordring i relation til fredningen, kan den reduceres og jorden køres væk. Der er endvidere etableret en jordvold i en eksisterende fold syd for ridebanen. Forhøjningen er ca. 1,5-1,6 meter høj, ca. 10 meter i diameter i bunden og ca. 6-7 meter i diameter på toppen af volden. Den er lavet, for at hestene kan gå op og ned, hvorved deres sener, led og muskler bliver trænet og styrket. Da hestene er indhegnet og derfor har begrænset bevægelsesfrihed, har de brug for sådanne anlæg for at undgå skader. Det udvikler også hestenes motorik og smidighed. Dyrlæger anbefaler, at heste har adgang til en vold eller lille forhøjning, som de kan gå og løbe op og ned ad. De har altid adgang til den og har stor gavn af den, da de bruger den flere gange dagligt. Volden fungerer også lidt som et legeredskab, hvor hestene kæmper om at være øverst/stærkest.

Forholdene er illustreret ved fotos i Skanderborg Kommunes udtalelse. Der indgår heri blandt andet følgende kort med højdekoter, hvor der ikke er taget højde for, at der er sket en yderligere omfattende påfyldning på den højeste del af terrænet:

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er N232 Lillering Skov mv., som er ca. 3 km mod nord. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Det ansøgte vurderes heller ikke at kunne påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 6. september 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Per Aalbæk Nielsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen. Forholdene blev gennemgået. Det kunne konstateres, at den afgravede jord delvist var placeret ovenfor afgravningen som en yderligere jordvold, og at de i forvejen meget omfattende terrænafgravninger på den måde anslået var op til omkring 1½-2 meter i højden. Det kunne videre konstateres, at der foruden afgravningerne også var sket omfattende påfyldning mod det ene hjørne for at gøre ridebanen plan. Kommunens udtalelse og billedmaterialet til sagen er således ikke retvisende for omfanget af terrænændringen. Det blev oplyst, at ridebanen er til øvelser

for deres tre heste, som også har godt af at gå i sand. Han har forsøgt at etablere en ridebane i et let skrånede terræn, men det fungerede ikke. Fredningsnævnet tilkendegav, at der ikke vil blive meddelt lovliggørende dispensation.

Per Aalbæk Nielsen forespurgte om fredningsnævnets stillingtagen til en delvis retablering med en markant mindre terrænændring, som kun vil være til omkring hegnets nederste bræt. Fredningsnævnet tilkendegav at ville overveje dette, og at en illustration af koter mv. kunne afvente fredningsnævnets tilbagemelding.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er i fredningen forbud mod at gennemføre terrænændringer, og fredningsnævnet finder ikke grundlag for at kunne meddele lovliggørende dispensation til de meget omfattende gennemførte terrænændringer ved ridebanen eller til den fritliggende jordvold.

Fredningsnævnet finder endvidere ikke grundlag for at meddele en lovliggørende dispensation i forbindelse med en delvis retablering, idet terrænændringerne under alle omstændigheder vil være meget omfattende.

De konkrete forhold på ejendommen, herunder den manglede synbarhed fra omgivelserne kan i lyset af terrænændringernes omfang ikke føre til et andet resultat.

Fredningsnævnets praksis for terrænændringer til ridebaner og hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning er indgået i grundlaget for fredningsnævnets afgørelse.

Fristen for retablering af terrænet fastsættes til den 31. december 2021.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Per Aalbæk Nielsen og Anette Ryevad,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-93-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,

13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 26. november 2021

FN-MJØ-123-2021. Ridebane

Fredningsnævnet traf den 14. juli 2021 afgørelse om bl.a. en ridebane på matr.nr. 14a Jeksen By, Adslev, Jeksen Dalvej 37, 8362 Hørning (FN-MJØ-075-2021). Ansøgningen var indsendt af ejendommens ejere Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen.

Ved afgørelsen blev der ikke meddelt dispensation til ridebanen. I afgørelsen er bl.a. anført følgende:

> ”Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.
>
> Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.
>
> Fredningsnævnet meddelte den 11. marts 2019 dispensation til en træningsbane til travheste i fredningen på en mark på Bodil Møllevej 8, 8362 Hørning, idet sandbunden fulgte det naturlige terræn (FN-MJØ-144-2018).
>
> Fredningsnævnet traf den 20. marts 2018 afgørelse om ikke at meddele lovliggørende dispensation til 6-7 opsatte lamper langs indkørslen til en ejendom i fredningen af Daugård Strand. Lamperne var ca. 1 meter høje og kobberfarvede. (FN-MJØ-100-2017). Fredningsnævnet begrundede afgørelsen på følgende måde:
>
> > ”Fredningen ved Daugård Strand indeholder ikke direkte bestemmelser om forbud mod opsætning af lamper, men det er fredningsnævnets opfattelse, at bestemmelserne om bevarelse af områdets tilstand og de landskabelige værdier, som er baggrunden for fredningen, betyder, at der i fredningen kan indfortolkes et forbud mod at opsætte lamper uden for haverne og således i selve landskabet, og at lamperne således kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningen formål.
> >
> > Selv om fredningsnævnet er enig i, at den konkrete udformning af belysningen er diskret, meddeler fredningsnævnet herefter ikke dispensation til lamperne, som er opsat langs en markvej til ansøgerens hus, idet de findes fremmedartede i en landskabsfredning. Hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning, hvorefter området ville kunne blive fyldt med belysning i landskabet, er indgået med betydelig vægt ved afgørelsen.”
>
> Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede afgørelsen den 27. april 2021.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på 13,2 ha, hvoraf størstedelen er skov. Ansøgningen omfatter et pilerensningsanlæg og en kombineret sandfold og ridebane.

…

Det er om sandfolden og ridebanen anført, at der er tale om udendørs ridebane til to heste og en sandfold til henholdsvis sommerbrug og vinterbrug. Den vil blive etableret med et areal på 1.200 m^2 med en bredde på 20 meter og en længde på 60 meter. Derudover tillægges 1-3 meters bredde hele vejen rundt om folden til adgangsvej og vedligehold. Folden/ridebanen etableres ved, at området ryddes for beplantning og planeres, idet der forventes en terrænregulering på under ½ meter. Dernæst lægges der sand på folden, og folden ønskes afgrænset af hegn af træ. Derudover ønskes der etableret lys på adgangsvejen og omkring folden, så man kan færdes der om eftermiddagen i de mørke vintermåneder. Placeringen er valgt ud fra, at der er tale om et forholdsvis fladt område, der tidligere har været mark. Derudover vil folden/ridebanen blive skjult af træerne omkring folden, så den ikke er synlig fra vejen. Derudover er der sandjord under muldlaget, hvilket gør det til et ideelt sted at anlægge en sandfold/ridebane, fordi folden dermed er naturligt drænet.

Ridebanen er illustreret på følgende måde:

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet hverken vil medføre en negativ væsentlig påvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 7. juni 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Hans Jakobsen. Det blev oplyst, at de overtog ejendommen den 1. marts 2020. Projekterne blev gennemgået.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter,

som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

…

Fredningsnævnet finder, at det er i strid med de hensyn, der skal varetages ved en landskabsfredning, at der meddeles dispensation til en ridebane med sandfold, som skal etableres ved rydning af et større areal, terrænreguleringer og hegning med lys. Fredningsnævnet meddeler derfor ikke dispensation til ridebanen med sandfold. Hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning er indgået i grundlaget for afgørelsen.

Afgørelsen blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og der blev i klagen foreslået et korrigeret projekt til drøftelse med fredningsnævnet.

Det fremgår af det korrigerede projekt, at folden er gjort mindre, så den er på 800 m^2 med målene 20 x 40 meter. Der skal fældes omkring 10 træer til projektet. Der bruges den samme adgangsvej, som der er givet tilladelse til ved pilerensningsanlægget. Folden med omgivelser er dermed reduceret med over 40% i forhold til den oprindelige ansøgning. Sandfolden etableres uden terrænkorrigering. Det sker ved, at muldlaget graves af, hvorefter der fyldes op med sand, hvorved terrænet bringes tilbage til det oprindelige terræn. Dræningen sker på naturlig vis primært via undergrunden, men også som følge af terrænets naturlige fald. Sandfolden etableres med et dyrehegn i naturtræ uden lys.

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 22. november 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen. Det reviderede projekt blev gennemgået. Det blev anført, at hegnet ønskes opført med egetræsstolper og ubehandlet lærketræ til de vandrette brædder. Fredningsnævnet tilkendegav, at der vil blive meddelt dispensation til det korrigerede projekt. Fredningsnævnet orienterer Miljø- og Fødevareklagenævnet, og klagen tilbagekaldes, når afgørelsen foreligger på skrift.

Fredningsnævnets afgørelse

Ridebanen med sandfold udføres, så den følger det nuværende terræn. På den baggrund og med henvisning til ejendommens placering i landskabet og fredningsnævnets praksis omkring sådanne ridebaner med tilhørende hegning og da projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3, meddeler fredningsnævnet dispensation til det reviderede projekt, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,

- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Lone Marina Guldbrandt Tønnesen og Anders Elkjær Tønnesen,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-160-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,

8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 26. november 2021

FN-MJØ-146-2021. Ridebane og to jordvolde

Fredningsnævnet meddelte ved afgørelse af 28. september 2021 ikke lovliggørende dispensation til en ridebane og to jordvolde på matr.nr. 10d m.fl. Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 16, 8362 Hørning (FN-MJØ-093-2021). Af afgørelsen fremgår følgende:

> ”Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.
>
> Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.
>
> Fredningsnævnet traf den 25. september 2019 afgørelse i en sag om lovliggørelse af skure og beplantning på ejendommen (FN-MJØ-068-2019). Ved afgørelsen blev der meddelt lovliggørende dispensation til opførte skure, men ikke lovliggørende dispensation til etableret beplantning.
>
> Fredningsnævnet meddelte den 11. marts 2019 dispensation til en træningsbane til travheste i fredningen på en mark på Bodil Møllevej 8, 8362 Hørning, idet sandbunden fulgte det naturlige terræn (FN-MJØ-144-2018).
>
> Fredningsnævnet meddelte den 14. juli 2021 ikke dispensation til en ridebane i fredningen på Jeksen Dalvej 37 (FN-MJØ-075-2021). Projektet var beskrevet således, at der var tale om udendørs ridebane til to heste og en sandfold til henholdsvis sommerbrug og vinterbrug. Den ville blive etableret med et areal på 1.200 m^2 med en bredde på 20 meter og en længde på 60 meter. Det ville ske ved at rydde området for beplantning og ved planering, idet der forventedes en terrænregulering på under ½ meter. Dernæst ville der blive lagt sand på folden. Placeringen var valgt ud fra, at der var tale om et forholdsvis fladt område, der tidligere havde været mark. Derudover ville folden/ridebanen blive skjult af træerne omkring folden, så den ikke var synlig fra vejen. Derudover var der sandjord under muldlaget, hvilket gjorde det til et ideelt sted at anlægge en sandfold/ridebane, fordi folden dermed var naturligt drænet.
>
> Skanderborg Kommune har oplyst, at kommunen i forbindelse med en verserende sag opdagede, at der var opført en ridebane og to jordvolde uden forudgående godkendelser. Det fremgår af luftfotos, at det er sket mellem 2018 og 2019.
>
> Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det fremgår af ansøgningen, at ridebanen er 20 x 40 meter. Arealet er skrånende, så for at skabe en vandret bane er der gravet jord af mod syd, men intet mod nord. Der er i gennemsnit skrabet ca. 20 cm jord af arealet, som bagefter er fyldt op med 7-10 cm sten/grus og ovenpå det 7-10 cm grus/sand. Imellem de to lag er der en filtdug for at holde lagene adskilte. Der er omkring ridebanen opsat et hegn i kalmarplanker af lærk. Jordvolden er kun etableret på den sydlige side med den overskudsjord, der er gravet af banen. Da terrænet skråner lidt, er jordvolden etableret mod de sydlige sider for at undgå, at overfladevand løber ned over overgræsfolden og ud på ridebanen. Da volden ligger på et skrånende areal, er den højest mod syd på ½ meter og reduceres i højden mod nord, til den går i ét med det eksisterende terræn. Jordvolden er i dag beklædt med græs

og urter. Hvis voldens højde er en udfordring i relation til fredningen, kan den reduceres og jorden køres væk. Der er endvidere etableret en jordvold i en eksisterende fold syd for ridebanen. Forhøjningen er ca. 1,5-1,6 meter høj, ca. 10 meter i diameter i bunden og ca. 6-7 meter i diameter på toppen af volden. Den er lavet, for at hestene kan gå op og ned, hvorved deres sener, led og muskler bliver trænet og styrket. Da hestene er indhegnet og derfor har begrænset bevægelsesfrihed, har de brug for sådanne anlæg for at undgå skader. Det udvikler også hestenes motorik og smidighed. Dyrlæger anbefaler, at heste har adgang til en vold eller lille forhøjning, som de kan gå og løbe op og ned ad. De har altid adgang til den og har stor gavn af den, da de bruger den flere gange dagligt. Volden fungerer også lidt som et legeredskab, hvor hestene kæmper om at være øverst/stærkest.

Forholdene er illustreret ved fotos i Skanderborg Kommunes udtalelse. Der indgår heri blandt andet følgende kort med højdekoter, hvor der ikke er taget højde for, at der er sket en yderligere omfattende påfyldning på den højeste del af terrænet:

…

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er N232 Lillering Skov mv., som er ca. 3 km mod nord. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Det ansøgte vurderes heller ikke at kunne påvirke bilag IV-arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 6. september 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Per Aalbæk Nielsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen. Forholdene blev gennemgået. Det kunne konstateres, at den afgravede jord delvist var placeret ovenfor afgravningen som en yderligere jordvold, og at de i forvejen meget omfattende terrænafgravninger på den måde anslået var op til omkring 1½-2 meter i højden. Det kunne videre konstateres, at der foruden afgravningerne også var sket omfattende påfyldning mod det ene hjørne for at gøre ridebanen plan. Kommunens udtalelse og billedmaterialet til sagen er således ikke retvisende for omfanget af terrænændringen. Det blev oplyst, at ridebanen er til øvelser for deres tre heste, som også har godt af at gå i sand. Han har forsøgt at etablere en ridebane i et let skrånede terræn, men det fungerede ikke. Fredningsnævnet tilkendegav, at der ikke vil blive meddelt lovliggørende dispensation.

Per Aalbæk Nielsen forespurgte om fredningsnævnets stillingtagen til en delvis retablering med en markant mindre terrænændring, som kun vil være til omkring hegnets nederste bræt. Fredningsnævnet tilkendegav at ville overveje dette, og at en illustration af koter mv. kunne afvente fredningsnævnets tilbagemelding.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er i fredningen forbud mod at gennemføre terrænændringer, og fredningsnævnet finder ikke grundlag for at kunne meddele lovliggørende dispensation til de meget omfattende gennemførte terrænændringer ved ridebanen eller til den fritliggende jordvold.

Fredningsnævnet finder endvidere ikke grundlag for at meddele en lovliggørende dispensation i forbindelse med en delvis retablering, idet terrænændringerne under alle omstændigheder vil være meget omfattende.

De konkrete forhold på ejendommen, herunder den manglede synbarhed fra omgivelserne kan i lyset af terrænændringernes omfang ikke føre til et andet resultat.

Fredningsnævnets praksis for terrænændringer til ridebaner og hensynet til at undgå en uheldig præcedensvirkning er indgået i grundlaget for fredningsnævnets afgørelse.

Fristen for retablering af terrænet fastsættes til den 31. december 2021."

Fredningsnævnet modtog herefter den 1. november 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en revideret ansøgning med detaljerede koteangivelser og illustrationer, og hvorefter jordvolden omkring banen og jordvolden på marken fjernes, således at den eneste terrænændring er den, som er udført til selve ridebanen. Selvom ridebanen i denne form var omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 28. september 2020, besluttede fredningsnævnet at behandle sagen på et møde med besigtigelsen den 25. november 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Per Albæk og Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen. Fredningsnævnet tilkendegav omfanget af den ridebane, som kan lovliggøres, hvilket Per Albæk kunne acceptere.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet lægger efter besigtigelserne til grund, at det som følge af ejendommens terrænforhold ikke er muligt at etablere en ridebane uden i et eller andet omfang at udføre terrænændringer.

På den baggrund og i lyset af ejendommens beliggenhed i fredningen og ridebanens begrænsede synlig fra omgivelserne meddeler fredningsnævnet lovliggørende dispensation til den etablerede ridebane, idet denne dog skal begrænses 2½ hegnsfag mod nord og 2½ hegnsfag mod øst, hvorved den mest omfattende terrænændring udgår og retableres til naturligt terræn.

Fredningsnævnet kan således i dette omfang godkende en ridebane, som vurderes ikke at have nogen betydning for oplevelsen af fredningen.

Fristen for lovliggørelse af ridebanen og fjernelse af alle volde omkring banen og syd for banen og retablering til naturligt terræn fastsættes til den 1. august 2022.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Per Aalbæk Nielsen og Anette Ryevad,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-93-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,

12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 26. november 2021

FN-MJØ-151-2021. Udvidelse af haveareal og nyt vejareal

Fredningsnævnet modtog den 1. november 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at udvide havearealer og etablere nyt vejareal på matr.nr. 10ad Jeksen By, Adslev By, Hørning, Kolskovvej 2 og Allégade 24, 21, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af Aakjaer Landinspektører for ejendommens ejer Evergreen 2007 ApS.

Fredningsnævnet meddeler ikke dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Dette gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter inddragelse af landbrugsjord til haveareal og ny vej til brug for to kommende dobbelthuse. Vejen ønskes anlagt som adgangsvej for et af dobbelthusene og etableres i nuværende terrænniveau og hæves således ikke. I havearealet ønskes der ikke hækbeplantning eller større beplantninger, men det frie udkik over området ønskes bevaret. Der vil derfor alene være tale om køkkenhave og blomsterbede mv. i havearealet. Der ønskes i alt inddraget ca. 700 m^2 landbrugsjord. Det kommende byggeri udføres uden for det fredede område. Baggrunden for nødvendigheden af at inddrage landbrugsjorden er at sikre, at de fremtidige ejendomme har en mindste grundstørrelse på 700 m^2.

Skanderborg Kommune har yderligere anført, at det er kommunens vurdering, at projektet hverken vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for bilag IV-arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at der er tale om inddragelse af landbrugsjord til haveareal, og at dette ikke vil påvirke det omkringliggende område væsentligt.

Projektet er illustreret på følgende måde, herunder med angivelse af at de to dobbelthuse placeres i skel ved grænsen mellem det fredede område og det ikke fredede område:

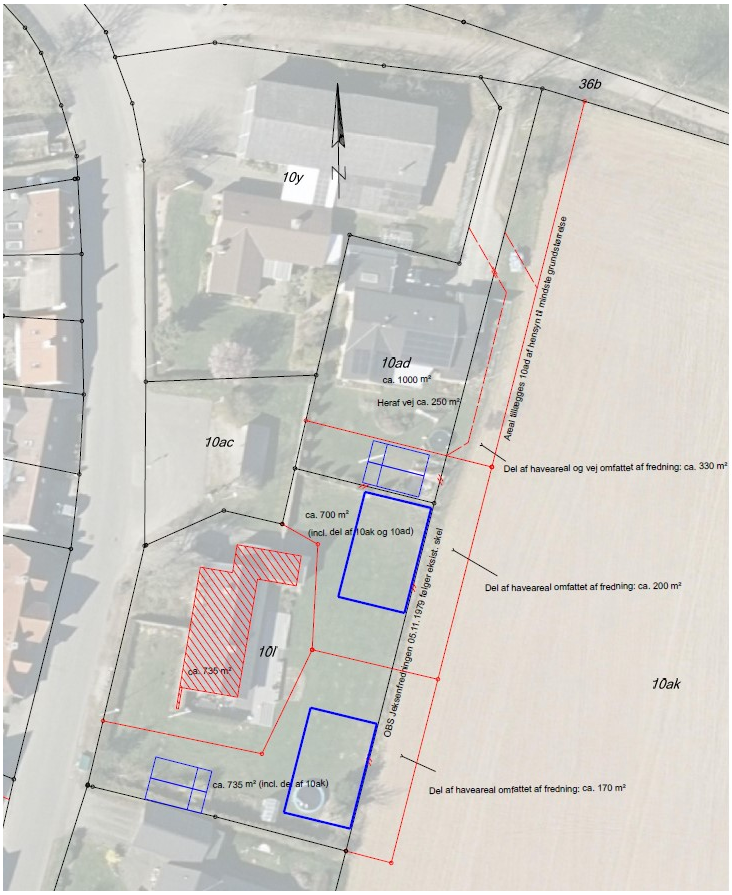

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 22. november 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog landinspektør Jens-Erik Schjødt Svensson for Evergreen ApS og med Mikkel Knudsen, arkitekt Poul Poulsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen. Projektet blev gennemgået.

Fredningsnævnets afgørelse

Projektet består i at inddrage et landbrugsareal i fredningen til to havearealer udenfor fredningen med det formål at gøre to ejendomme uden for fredningen tilstrækkeligt store til, at der kan ske udstykning til bebyggelse. Det er fredningsnævnets opfattelse, at et sådant projekt indebærer en tilstandsændring, som betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet kan ved en dispensation til at inddrage arealet i fredningen til brug for to ejendomme udenfor fredningen stille sådanne vilkår for arealets brug, at inddragelsen visuelt ingen betydning vil have for landsoplevelsen, f.eks. ved at bestemme, at der udelukkende må være græs på arealet.

Det er imidlertid helt principielt fredningsnævnets opfattelse, at det vil være i strid med fredningen at inddrage et landbrugsareal i fredningen til havearealer for ejendomme udenfor fredningen, og at der derfor ikke kan meddeles dispensation til projektet.

Det bemærkes for fuldstændighedens skyld, at det er en konsekvens af fredningsnævnets afgørelse, at der heller ikke uden fredningsnævnets dispensation kan anlægges mindre private veje i terræn til brug for ejendomme udenfor fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Jan Møller,
3. Evergreen 2007 ApS,
4. Aakjaer Landinspektører,
5. Miljøstyrelsen,
6. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-2-21,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 26. november 2021

FN-MJØ-150-2021. Bygningsændringer og terrænændringer

Fredningsnævnet modtog den 29. oktober 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at udføre om- og tilbygninger og terrænændringer på matr.nr. 1e Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 21, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Jan Møller.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på 1,5 ha i landzone. Det er en tidligere vandmølle, som består af fem bygninger med følgende placering:

Bygning 1 er boligen i 1½ plan med kælder. Bygning 2 er bindingsværkshuset Møllehuset med depotrum i stueetagen og multirum på 1. sal. Bygning 3 er en udestue. Bygning 4 er et værksted. Bygning 5 er entreen til hovedhuset og terrassen mellem de to bygninger.

Ansøgningen omfatter ændring og udvidelse af en bolig, opførelse af en udestue og en mindre terrænregulering.

Ændringerne i boligen består i, at der ønskes opsat en ekstra kvist på havesiden af huset i et udseende svarende til den eksisterende kvist mod vejen. Der opnås herved mulighed for at indrette i alt 3 børneværelser på 1. sal. Kvisten får fløjdøre og en udgang til en mindre altan på taget af udestuen.

Entreen i mellemrummet mellem de to bygninger har til formål at binde alle etagerne i de to hovedbygninger sammen. Den udføres dermed i 1½ etage med kælder for at nå alle niveauerne. Den er på intet sted højere end tagryggen på hverken møllehuset eller boligen. Entreen er lavest mod Bodil Møllevej, hvor det uskønne tag, som er i dag, fjernes. Den høje del af entreen er over trappen ud mod haven.

Møllehuset ønskes indrettet som en del af den eksisterende bolig. Det fremtidige boligareal bliver 368 m^2. 1. sal består af et stort rum, der i fremtiden vil blive anvendt som multirum. Her ønskes mere lys/vinduesareal. Mod syd og vest etableres vinduer i stil med de eksisterende røde småsprossede vinduer. Mod nord, som er mod egen grund, ønskes et større vindue i moderne formsprog, så udsigten til haven kan nydes fra rummet. Desuden ønskes rytterlys i hele tagets længde for at sikre tilstrækkeligt dagslys i rummet. Lemmen på 1. sal laves til døre/låger, så den kan åbnes. Porten/garagedøren ændres til en dobbeltdør grundet kælderens indretning.

Den eksisterende udestue ønskes nedrevet, og der ønskes i stedet opført en ny udestue med samme størrelse og omfang. Ovenpå udestuen vil der være en mindre altan. Udestuen genopbygges med pudset sokkel og vægge udført med ca. 40 cm brystning og glaspartier, der stilmæssigt passer til huset. Udestuen og den nye kvist etableres med samme højde som de eksisterende. Dertil kommer gelænder på tagterrassen. For at skabe en bedre sammenhæng med haven, der terrænmæssigt ligger noget lavere end boligen, sænkes gulvet i udestuen, så man fra boligen går et par trin ned.

Der ønskes en terrænregulering i haven omkring udestuen, så terrænet bliver tilsvarende det omkringliggende. Det vil svare til højst 1,3 meter, hvor der reguleres mest. Haven foran udestuen er naturlig lav, måske af funktionelle hensyn fra da møllen var i brug. Det nære terræn omkring udestuen ønskes derfor hævet, så helheden får et mere naturligt udseende, og afstanden mellem udestue og have mindskes.

Projektet er bl.a. illustreret ved før og efter illustrationer, herunder ved følgende illustrationer mod haven:

Baggrunden for ansøgningen er, at det samlede bygningsanlæg fremstår usammenhængende og "lidt træt" og bærer tydeligt præg af at være knopskudt. Især er sammenhængen mellem de to hovedbygninger udfordrende både i form af bygningernes form og placering i forhold til hinanden og spring i gulvniveauer. Det er ønsket at få de to bygninger til at fungere som en helhed og samtidig forstærke grundens herlighedsværdi, så denne opleves mere fra huset. Dette gøres blandt andet ved at skabe en ny entre, som indeholder en trappe, der bliver bindeled i hele huset. Den nye entre udføres så nænsomt som muligt, hvor den primært vil bestå af den eksisterende facade mod vejen og i glas på bagsiden mod haven. På den måde opleves grundens herlighedsværdi allerede fra ankomstrummet. De eksisterende facader på de to hovedbygninger bevares indvendigt i det nye ankomstrum, så man herfra oplever Møllehusets bindingsværksfacade til den ene side og boligens murede detaljer til den anden side. Bindingsværksfacaden fremstår i dag med fugtredskaber, der udbedres i forbindelse med byggeriet.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke levesteder og spredningskorridorer for planter og dyr.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at ændringerne på bygningen sker med hensyn til bygningens arkitektur og historie og er tilpasset hertil. Den nye udestue vil med terrænreguleringen fremstå mindre synlig end den nuværende udestue. Alle ændringerne på bygningerne og terrænreguleringen sker i havearealet og ind mod haven væk fra Bodil Møllevej. Der er tale om en begrænset terrænændring i et eksisterende haveanlæg og en begrænset tilbygning, som dermed ikke influerer på hverken ind- eller udsyn fra åen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 22. november 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Jan Møller med arkitekterne Louise Balle og Christine Jørgensen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen. Projektet blev gennemgået. Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er bortset fra entreen mellem de to bygninger tale om bygningsændringer, som er tilpasset bygningernes nuværende udtryk, og der er i den henseende tale om bygningsændringer, som ikke har nogen betydning for oplevelsen af landskabet. Fredningsnævnet finder endvidere efter en samlet vurdering af projektet, bygningernes placering i landskabet og entreens synlighed alene fra haven, at entreen ikke får en uheldig virkning på landskabet.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til bygningsændringerne.

Terrænændringen foretages ved at fylde et kunstigt skabt hul og er alene synlig fra haven. På den baggrund og i lyset af formålet med terrænændringen meddeles der også dispensation til denne.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører

til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Jan Møller,
3. Nodo Arkitekter ApS,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-21-21,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 26. november 2021

FN-MJØ-129-2021. Ridebane og gødningsanlæg

Fredningsnævnet modtog den 1. oktober 2021 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at etablere en ridebane og et gødningsanlæg på matr.nr. 9b Adslev By, Adslev, Adslev Hedevej 10, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Klara Maria Negga Trads og Stig Negga Trads.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- og tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet. Tilladelse til nybyggeri og om- og tilbygning kan nægtes, hvis disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomisk formål. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en landbrugsejendom på ca. 5,42 ha.

Ridebanen med en størrelse på 25 x 45 meter ønskes anlagt, hvor der i dag er et misligholdt drivhus fra et tidligere gartneri og i tilknytning til hestestalden. Der vil ikke blive foretaget terrænregulering, eftersom eksisterende sokler til drivhuset er vandrette i niveau. Eksisterende drivhus og betonsokkel vil skulle fjernes inden anlæg af ridebanen, og der kan af sikkerhedsmæssige årsager være behov for at fjerne 30 cm jord for at undgå glas fra et tidligere drivhus og for at få en funktionel ridebane. Banen opbygges udelukkende i naturmaterialer i form af 20 cm stabilgrus i bunden efterfulgt af fem cm stenmel og et toplag af fem cm sand. Banen vil blive i niveau med terrænet. Der er udelukkende tale om naturlig dræning via banens opbygning og fornuftige placering, men ingen dræningsrør. Ridebanen vil have et træhegn i neutrale farver, som ikke overstiger 110 cm i højden. Der kommer ikke lys på ridebanen. Den ønskes anlagt primært til privat brug og til eventuelle, der har lejet staldplads på ejendommen. Ejerne har selv heste, og der er andres heste opstaldet på ejendommen. Der er ikke flere end otte heste på ejendommen.

Gødningsanlægget skal bruges til ejendommens hestehold. Det er et lovkrav, at ejendomme med dyrehold skal have et passende gødningsanlæg. Det vil af miljømæssige årsager skulle placeres parallelt med hestestalden på vestsiden mellem stalden og den planlagte ridebane. Gødningsanlægget er en tæt flytbar grøn metalcontainer, som står på en fast betonbund. Containeren er 6 meter lang, 2½ meter bred og 1,7 meter høj. Betonbunden er 6½ meter lang, 3 meter bred og 5-10 cm i højden.

Ridebanen og gødningsanlægget er illustreret ved følgende oversigtsfoto, hvor bygningen med rødt tag er hestestalden, mens markeringen som mødding er gødningsanlægget:

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at ejendommen er ca. 4 km fra nærmeste Natura 2000-område N232 Lillering Skov mv. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planenes bevaringsmålsætninger. Det vil heller ikke påvirke bilag IV-arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at der i den aktuelle sag er tale om etablering af en ridebane og et gødningsanlæg til hestehold. Ridebanen etableres i tilknytning til eksisterende hestestald. Ved ridebanen graves eksisterende materiale op, og der fyldes nyt på eksisterende terræn, så banens overflade er i niveau med det eksisterende terræn. Ridebanen vil med dens placering bagved hestestalden ikke være væsentlig synlig fra Adslev Hedevej. Gødningsanlægget opføres bagved stalden og er af begrænset størrelse og synlighed. Det er nødvendigt for at kunne have hestehold på ejendommen.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 22. november 2021 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Flemming Pedersen. Endvidere deltog Klare Maria Negga Trads og Stig Negga Trads, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen. Projektet blev gennemgået. Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Ridebanen udføres, så den følger det nuværende terræn med en placering samme sted som et gammelt stort faldefærdigt erhvervsmæssigt drivhus, der nedrives. På den baggrund og med henvisning til ejendommens placering i landskabet og fredningsnævnets praksis omkring sådanne ridebaner med tilhørende hegning meddeler fredningsnævnet dispensation hertil.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at det er nødvendigt at etablere et gødningsanlæg. Der er konkret tale om et mindre anlæg, som placeres op ad hestestalden og derfor ikke vil medføre nogen ændret oplevelse af fredningen. Fredningsnævnet meddeler derfor også dispensation til gødningsanlægget.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Flemming Pedersen,
2. Klara Maria Negga Trads og Stig Negga Trads,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-17-21,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 25. marts 2022

FN-MJØ-019-2022. Læskur, hønsehus, drivhus, vildthegn og udvidelse af haveareal

Fredningsnævnet modtog den 18. februar 2022 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et hønsehus, et læskur, et drivhus og om at opsætte et hegn og udvide havearealet på matr.nr. 20a Adslev By, Adslev, Adslev Skovvej 14, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard.

Fredningsnævnets afgørelse af 25. maj 2021

Fredningsnævnet traf den 25. maj 2021 afgørelse i to sager om ejendommen (FN-MJØ-014-2021 og FN-MJØ-046-2021).

Sagerne omfattede en ansøgning om at etablere en frugtplantage og en ansøgning om at flytte et vejforløb og plante en allé langs den nye vej, opførelse af et orangeri, en landbrugsbygning, et udhus, tre læskure og to hønsehuse, udvidelse af havearealet med hegn, etablering af stendiger og en terrasse, vandskuring af beboelsesbygningen og plantning af et læbælte og et skovbryn.

Fredningsnævnet meddelte ved afgørelsen dispensation til nogle af forholdene og afslag på dispensation til andre af forholdene med følgende begrundelse:

> ”Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.
>
> Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.
>
> Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.
>
> Fredningsnævnet bemærker indledningsvis, at fredningen af Jeksendalen navnlig tilsigter at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet. Det fremgår i overensstemmelse hermed af fredningens bestemmelser, at arealernes tilstand skal bevares, så karakteren af området opretholdes, og der er til sikring heraf fastsat en lang række bestemmelser om, hvad der ikke er tilladt i fredningen.
>
> Det er en derfor en konsekvens af fredningen, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til at lave en traditionel landbrugsejendom om til en anden type erhvervsmæssig drift, som nødvendiggør tilplantning og opførelse af andet end traditionelle landbrugsbygninger.
>
> Der er på den anførte baggrund ikke grundlag for at tillade tilplantning med frugttræer eller bærbuske, at udvide havearealet ud i det nuværende markareal mod syd eller at opføre et orangeri.

Der er i fredningen endvidere forbud mod at plante andet end nødvendige kreatur- og skovkulturhegn, og fredningsnævnet finder i lyset af forholdene på ejendommen, herunder at det eneste åbne indkig til ejendommens nordlige jorder fra omgivelserne er fra øst, og at der i forvejen er et skovbryn, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til yderligere beplantning i form af en allé på marken mod syd, et læbælte mod øst eller et nyt skovbryn mod det eksisterende skovbryn.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at nyopførelse af bygninger kan ske med nogenlunde samme størrelse og placering som de eksisterende bygninger. Fredningsnævnet kan dog efter forholdene på ejendommen acceptere den ansøgte landbrugsbygning og det ansøgte udhus, da den ændrede placering og øgede højde af disse bygninger som følge af ejendommens placering i fredningen ingen betydning har for oplevelsen af fredningen. Fredningsnævnet kan med samme begrundelse i øvrigt acceptere de ansøgte ændringer ved og omkring stuehuset, herunder den mindre udvidelse af havearealet mod nord.

Der er i fredningen forbud mod terrænændringer, og der kan derfor f.eks. ikke opføres volde eller forhøjninger. Der er kan tilsvarende ikke bygges stengærder med samme funktion, hvortil også kommer, at et stengærde er fremmedartet i en landskabsfredning.

Fredningsnævnet har ikke bemærkninger til, at der opføres hønsehuse og læskure til kreaturer, geder og får og sker den nødvendige træhegning, men hønsehusene og alle tre læskure skal placeres diskret ved den øvrige bevoksning nord for bygningerne, hvor hverken hønsehuse, læskure eller hegning vil være særligt synlige fra omgivelserne. Fredningsnævnet finder således omvendt ikke grundlag for at tillade hønsehuse, læskure og hegning i det åbne markareal syd for bygningerne.

Fredningsnævnet har ikke bemærkninger til den ønskede vejomlægning, idet det herved forudsættes, at der ikke skal udføres terrænændringer, men at tracéet følger det naturlige terræn. Der er ikke med fredningsnævnets afgørelse taget stilling til, om der kan ske omlægning efter vejloven eller andre relevante bestemmelser

Sammenfattende meddeler fredningsnævnet således dispensation til flytningen af vejforløbet, landbrugsbygningen, udhuset, læskurene og indhegningen med den beskrevne placering nord for bygningerne, hønsehusene med den beskrevne placering nord for bygningerne, udvidelsen af havearealet mod nord med 16 m^2, vandskuringen af stuehuset og terrassen ved stuehuset.

Fredningsnævnet meddeler derimod ikke dispensation til plantningen af en allé, orangeriet, udvidelsen af havearealet mod syd, stengærderne, skovbrynet, læbæltet, frugtbuskene og frugttræerne."

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes.

Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden. Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet. Om- og tilbygninger af de lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun

finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indflydelse på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Fredningsnævnet meddelte den 22. juni 2018 dispensation til at flytte en privat fællesvej syd om ejendommens bygninger i stedet for gennem gårdspladsen. Det blev ved sagens behandling oplyst, at der var en række naboer, der benyttede vejen, og fredningsnævnet påpegede ved en besigtigelse i sagen, at naboerne og brugerne ikke var indkaldt i fredningssagen, da ændringerne alene vedrørte den tidligere ejers ejendom, og at der ikke med fredningsnævnets afgørelse var taget stilling til, om der kunne ske omlægning efter vejloven eller andre relevante bestemmelser (FN-MJØ-59-2018).

Den aktuelle ansøgning

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på ca. 4,6 ha i landzone i et område, der i kommuneplan 2016 er udpeget som et område af særlig landskabelig interesse. Den er delvist beliggende inden for et potentielt økologisk forbindelsesområde og bevaringsværdigt kulturmiljø omkring bygningerne.

Ejerne ønsker at drive et aktivt landbrug fra deres ejendom, som de kan leve af. De har på baggrund af fredningsnævnets tidligere afgørelse ændret deres planer for udnyttelse af ejendommens landbrugsjord. De ønsker at sælge produkter fra får, malkegeder og kreaturer og grøntsager i egen gårdbutik. Udvidelse af dyreholdet er dog betinget af, at der kan opnås fredningsnævnets dispensation til et læskur.

Projektområdet og projektet er indledningsvis illustreret ved følgende oversigtskort:

Læskur

Der ønskes et læskur på ejendommen til kreaturer, men der er behov for, at det skal stå på marken syd for ejendommen, hvor der er tilstrækkelig græsningsareal til dyrene. Ejerne har forsøgt at finde den placering, der vil være mest afdæmpet i landskabet. På denne placering vil der være beplantning i baggrunden af læskuret. Der er behov for et læskur for at kunne overholde kravene til dyrevelfærd. Læskuret etableres i douglasgran Det bliver på 24 m^2 (8 x 3 meter) med en højde på højeste facade på 2,1 meter og en højde på laveste facade på 1,7 meter. Taget bliver med sorte stålplader.

Hønsehus

Der ønskes opført et hønsehus på 2 x 2 meter med en højde på 2,5 meter. Det ønskes opført i kanten af det eksisterende haveareal. Det opføres i træ og males grønt. Taget bliver med sort tagpap. Der foretages ikke terrænændringer i forbindelse med byggeriet. Ejerne har i dag to forskellige hønseracer, og disse må ikke placeres for tæt på hinanden af hensyn til deres trivsel. Det er baggrunden for den ønskede placering. Hønsehuset vil ikke være synligt i landskabet, da det bliver placeret ved den eksisterende beplantning ved havearealet.

Udvidelse af haveareal

Ejerne har tidligere søgt om at udvide havearealet mod syd ud på marken, hvilket fredningsnævnet har meddelt afslag til. Ejerne har nu sendt en ny ansøgning, hvor de har reduceret havearealet til at omfatte et udyrket areal beliggende syd for boligen og øst for den ene landbrugsbygning. Hele arealet har siden omlægningen af vejen i 2019 ikke haft en egentlig anvendelse. En del af arealet har gennem flere årtier været uden egentlig funktion og har været præget af tilgroning. Pladsen har tidligere før 1960'erne umiddelbart været benyttet til møddingsplads, bebygget areal eller lignende, da der er rester af gammelt murværk og fundamenter, der aldrig er blevet fjernet. Ejerne ønsker at anvende det indtegnede areal til haveareal, så de kan blive selvforsynende i grøntsager mv. og samtidig undgå, at arealet henligger med gamle bygningsrester og gror til i bevoksning. Ejerne vil i den forbindelse gerne opsætte en bøgehæk omkring arealet. Endvidere står der enkelte store træer op af den eksisterende landbrugsbygning, der er med til at sløre bygningerne. Disse ønskes bevaret. Ejernes eksisterende haveareal mod vest er dækket af beplantning bestående af frugttræer, der holder dem selvforsynende med frugt, og samtidig opføres det nye udhus i en del af dette haveareal. Ejerne mener derfor hverken at have plads eller tilstrækkeligt sollys til at dyrke grøntsager i denne del af haven i det nødvendige omfang for at være selvforsynende. Det eksisterende haveareal mod nord egner sig ifølge ejerne ikke til dyrkning af grøntsager, da der ikke er tilstrækkelig med sol på arealet grundet skygge fra skov og stuehus.

Drivhus

Ejerne har søgt om et drivhus, der placeres indenfor det eksisterende østlige haveareal. Drivhuset er ca. 42 m^2 og får en højde på ca. 4,8 meter fra terræn til tagryg. Drivhuset opføres med en sokkel på ca. 60 cm i lysgule mursten og med glas og grønne rammer. Der opsættes en mindre brændeovn i det nordøstlige hjørne af drivhuset.

Vildthegn om mark

Ejerne ønsker at opsætte hegn omkring den sydlige mark, hvor de ønsker at dyrke grøntsager med henblik på salg i gårdbutik. Hegnet bliver magen til hegnet omkring fåreindhegningen. Pælene bliver i træ, og hegnet bliver trådmasket. Formålet med hegnet er at holde vildt ude af grøntsagerne. Den vestlige del af arealet indhegnes til kreaturer.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at der ikke er Natura 2000-områder eller bilag IV-arter i nærheden af det ansøgte anlæg. Projektet vil hverken medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at ejerne har indsendt en alternativ placering af læskuret, som kommunen umiddelbart vurderer vil være mere afdæmpet i landskabet, da det placeres nær eksisterende beplantning og dermed ikke står frit i landskabet. Læskuret opføres endvidere i afdæmpede farver og i begrænset størrelse for at tage mest muligt hensyn til landskabet. Hønsehuset er reduceret i størrelse i forhold til det sidst ansøgte projekt. Placeringen af hønsehuset er efter kommunens vurdering diskret og vil ikke påvirke omgivelserne, idet det er opført i afdæmpede materialer, er af begrænset størrelse og er placeret op af eksisterende beplantning ved det eksisterende haveareal. Drivhuset vurderes til at være et privat udhus, der er placeret indenfor det eksisterende haveareal. Drivhuset opføres i tilknytning til bebyggelsesarealet og ved eksisterende beplantning. Der er vurderingen, at drivhuset vil være af begrænset synlighed i omgivelserne og derfor ikke vil have en væsentlig påvirkning af landskabet. Udvidelsen af havearealet vurderes at være af begrænset betydning, idet en del af arealet i forvejen er forstyrret af bygningsrester og større træer. Det er endvidere op af eksisterende bygninger, og der inddrages ikke landbrugsjord.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 15. marts 2022 ved Martin Møller-Heuer, Bjarne Golles og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Hans Jakobsen. Projektet og de aktuelle forhold på ejendommen blev gennemgået. Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm oplyste, at et opsat trådhegn til indhegning af får blev opsat uden fredningsnævnets godkendelse, idet de ved en henvendelse til kommunen fik oplyst, at en dispensation ikke var nødvendig. Trådhegnet omkring grøntsagerne bliver også kun 1 meter højt, dog med 10 x 10 cm masker. Der bruges almindelige træpæle som ved fårehegnet. Det er således ikke et traditionelt vildthegn, selvom det betegnes sådan. Bygningen længst mod øst er revet ned, da den faldt sammen i en storm. Vejen ind til gårdspladsen vil blive nedlagt som vej, og der er truffet afgørelse om, at vejen langs ejendommens østgrænse skal nedlægges. Hønsehuset mod vest ønskes alligevel ikke opsat. Hønsehuset mod øst og orangeriet kan byttes rundt, hvis det findes hensigtsmæssigt i relation til fredningen.

Danmarks Naturfredningsforening anførte, at der ikke bør meddeles dispensation. Vildthegnet kan ikke accepteres til brug for indhegning af grøntsager. Der er tale om mange knopskydninger og et stort og markant synligt drivhus. Det ønskede nye haveareal blev indtil for to år siden dyrket som landbrug. En klippet bøgehæk om havearealet vil ændre området markant.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald. Det blev i den forbindelse aftalt, at fredningsnævnets afgørelse om drivhuset og hønsehuset afventer, at fredningsnævnet modtager et oversigtskort med målfaste placeringer så tæt på den øvrige bebyggelse som muligt sammen med en beplantningsplan til sløring af bygningerne.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det areal, der ønskes inddraget som haveareal, er som følge af den vejforlægning, der blev gennemført efter fredningsnævnets dispensation fra 2018, en naturlig del af bygningernes nære areal. På den baggrund og da

det efter sagens fotomateriale kan lægges til grund, at størstedelen af arealet ikke tidligere blev dyrket landbrugsmæssigt, har fredningsnævnet ikke bemærkninger til, at det inddrages som haveareal og omkranses af en bøgehæk. Der meddeles derfor dispensation til havearealet og bøgehækken.

Fredningsnævnet lægger efter besigtigelsen til grund, at læskuret ikke kan placeres længere mod øst som følge af den kommende markvej og ikke hensigtsmæssigt kan placeres i hjørnet mod nord, hvis der skal ske opdeling af afgræsningen. På den baggrund og efter læskurets konkrete ydre fremtræden sammenholdt med, at det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der kan meddeles dispensation til et læskur til dyrehold, meddeles der dispensation.

Det hegn, der ønskes opsat på den del af marken, der ikke benyttes til fårehold, adskiller sig ikke væsentligt fra det hegn, der er opsat til indhegning af fårene, og som kan opsættes i fredningen uden fredningsnævnets godkendelse på hele arealet. På den baggrund meddeler fredningsnævnet også dispensation til den ønskede hegning. Det er et vilkår for dispensationen, at hegnet nedtages, hvis ikke det længere bruges til sit formål.

Fredningsnævnet meddeler således dispensation i det ovenfor anførte omfang, mens fredningsnævnets afgørelse om drivhuset og hønsehuset med tilhørende beplantning som aftalt ved besigtigelsen afventer, at fredningsnævnet modtager et oversigtskort med målfaste placeringer så tæt på den øvrige bebyggelse som muligt sammen med en beplantningsplan til sløring af bygningerne.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Kresten Krab Trolle,
2. Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-28-20,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 22. april 2022

FN-MJØ-044-2022. Hønsehus, drivhus og beplantning

Fredningsnævnet traf den 25. marts 2022 afgørelse (FN-MJØ-019-2022) i en sag om at opføre et hønsehus, et læskur, et drivhus og om at opsætte et hegn og udvide havearealet på matr.nr. 20a Adslev By, Adslev, Adslev Skovvej 14, 8362 Hørning. Ejendommen ejes af Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard.

I afgørelsen blev anført følgende begrundelse og resultat:

> ”Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.
>
> Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.
>
> Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.
>
> Det areal, der ønskes inddraget som haveareal, er som følge af den vejforlægning, der blev gennemført efter fredningsnævnets dispensation fra 2018, en naturlig del af bygningernes nære areal. På den baggrund og da det efter sagens fotomateriale kan lægges til grund, at størstedelen af arealet ikke tidligere blev dyrket landbrugsmæssigt, har fredningsnævnet ikke bemærkninger til, at det inddrages som haveareal og omkranses af en bøgehæk. Der meddeles derfor dispensation til havearealet og bøgehækken.
>
> Fredningsnævnet lægger efter besigtigelsen til grund, at læskuret ikke kan placeres længere mod øst som følge af den kommende markvej og ikke hensigtsmæssigt kan placeres i hjørnet mod nord, hvis der skal ske opdeling af afgræsningen. På den baggrund og efter læskurets konkrete ydre fremtræden sammenholdt med, at det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der kan meddeles dispensation til et læskur til dyrehold, meddeles der dispensation.
>
> Det hegn, der ønskes opsat på den del af marken, der ikke benyttes til fårehold, adskiller sig ikke væsentligt fra det hegn, der er opsat til indhegning af fårene, og som kan opsættes i fredningen uden fredningsnævnets godkendelse på hele arealet. På den baggrund meddeler fredningsnævnet også dispensation til den ønskede hegning. Det er et vilkår for dispensationen, at hegnet nedtages, hvis ikke det længere bruges til sit formål.
>
> Fredningsnævnet meddeler således dispensation i det ovenfor anførte omfang, mens fredningsnævnets afgørelse om drivhuset og hønsehuset med tilhørende beplantning som aftalt ved besigtigelsen afventer, at fredningsnævnet modtager et oversigtskort med målfaste placeringer så tæt på den øvrige bebyggelse som muligt sammen med en beplantningsplan til sløring af bygningerne.”

Fredningsnævnet modtog den 3. april 2022 følgende oversigtskort med indtegning af drivhuset (kaldet orangeriet) og hønsehuset med målfaste placeringer og angivelse af, at der foran orangeriet langs vejen vil blive plantet et smalt læbælte af hyldetræer, hassel og andre sorter, der er nemme at holde nede, som bøg, pil og fjeldribs.

Fredningsnævnets afgørelse

Det projekt, der nu er forelagt fredningsnævnet, er i overensstemmelse med de retningslinjer for et projekt, der blev drøftet ved den besigtigelse af ejendommen, som fredningsnævnet foretog forud for fredningsnævnets afgørelse af 25. marts 2022.

Fredningsnævnet meddeler på den baggrund dispensation til drivhuset, hønsehuset og beplantningen, som således samlet ikke findes at medføre en betydende ændret oplevelse af fredningen.

Da afgørelsen er i overensstemmelse med det samlede fredningsnævnets tidligere meddelte retningslinjer, er afgørelsen truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Bjørn Rømer Westh (ministerudpeget medlem),
2. Kresten Krab Trolle (kommunalt valgt medlem),
3. Nick Rune Nygaard og Anne Sophie Alstrøm Nygaard,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-28-20,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,

13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 24. juni 2022

FN-MJØ-073-2022. Ny bolig

Fredningsnævnet modtog den 30. maj 2022 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre en ny bolig på matr.nr. 1e Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 21, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Jan Møller.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Fredningsnævnet meddelte den 26. november 2021 dispensation til at udføre om- og tilbygninger og terrænændringer i forbindelse med renovering af den eksisterende bolig på ejendommen (FN-MJØ-150-2021).

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på 1,5 ha i landzone. Ansøgningen er en ændring i det projekt, der blev meddelt dispensation til, idet den eksisterende bolig i stedet ønskes nedrevet og erstattet af en ny bolig i samme stil som den eksisterende. Det har således vist sig, at kælderen ligger lavere end de omkringliggende søer, og at vandspejlet er lige under gulvet. Det er problematisk med de ombygninger, som ønskes udført, bygningens tilstand og i forhold til at få isoleret kælderen, der er meget fugtplaget. Fundamentet er desuden dårligt egnet til at understøtte ombygningerne. Forskellige håndværkere har entydigt givet udtryk for, at den bedste løsning vil være at rive huset ned og opføre det på ny.

Ansøgningen omfatter derfor opførelse af en ny bolig til erstatning for den eksisterende, der nedrives. Det er ønsket at genopføre stuehuset i en tilsvarende stil som den eksisterende med mindre ændringer. Der er tale om følgende mindre ændringer:

- en kvist mod nord så der bliver plads til tre børneværelser på 1. sal som i det tidligere renoveringsprojekt,
- udvidelse af husets ydre ramme med 200 mm for at gøre mere plads til isolering mv. af ydermurene,
- at boligens samlede højde hæves med 950 mm for at få plads til isolering i tag og kælder og for at få mere loftshøjde på den udnyttede tagetage, hvor der i dag er meget lavt til loftet, idet der kun er 1910 mm under spærene,
- at dreje huset en smule omkring 8 grader mod øst så det orienteres væk fra naboen og over mod søen, hvilket vil give mere privathed for ejeren og en bedre udsigt over egne arealer, et lidt større forareal

og en forbedret ankomst til huset,

- at huset flyttes i alt 3,2 meter og 2,1 meter ind på grunden for at opnå minimum 2,1 meter til skel mod vejen, at udjævne niveauforskellen foran huset/ved skel så det bliver i samme niveau som vejen eventuelt med en mindre kant, der leder og holder vand væk fra huset i modsætning til i dag, hvor området bag hækken samler meget skidt, og der er problemer med, at overfladevand fra vejen løber ned til bolig, nok fordi vejen med tiden er blevet hævet over det niveau den havde, da huset oprindeligt blev bygget, og
- at fjerne et gammelt broværn foran husets entre, da det ikke længere har nogen funktion og er i vejen, når man skal fra parkeringspladsen og ind til boligen.

Der ønskes fortsat udført terrænreguleringer i haven i nærheden af huset i det omfang, der tidligere er givet tilladelse til, og at ombygge og centrere udestuen på huset.

Det nye hus opføres i tilsvarende materialer som det eksisterende, dvs. med hvidpudsede mure, røde murdetaljer i form af vandrette bånd, som løber om huset, røde teglsten, røde vinduesrammer og rød hoveddør. Soklen pudses enten blå, som den er i dag, alternativt hvid, sort eller grå. Huset vil få et harmonisk og symmetrisk udseende.

Den nye bolig er illustreret på følgende måde:

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil påvirke levesteder og spredningskorridorer for planter og dyr.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2022. I besigtigelsen deltog fredningsnævnets formand Martin Møller-Heuer, Jan Møller med arkitekterne Louise Balle og Christine Jørgensen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Otto Andersen. Projektet blev gennemgået. Det blev sammenfattende oplyst, at ændringerne i forhold til det projekt, der er meddelt dispensation til, består i, at huset gøres 20 cm bredere og 95 cm højere, at det efter kommunens anbefaling rykkes lidt længere væk fra vejen og drejes 8°, at der som følge heraf bliver mindre opfyld mod haven, men tilsvarende mere opfyld til vejens terræn mod vejen, og at døren og trappen i endegavlen fjernes og erstattes af et vindue.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er tale om mindre betydende ændringer i det projekt, fredningsnævnet meddelte dispensation til den 26. november 2021. På den baggrund og efter baggrunden for den ændrede ansøgning og ejendommens placering i landskabet meddeler fredningsnævnet dispensation.

I afgørelsen har deltaget Martin Møller-Heuer, Bjørn Rømer Westh og Flemming Pedersen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Kresten Krab Thorup,
2. Jan Møller,
3. Nodo Arkitekter ApS,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-18-22,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 23. juni 2022

FN-MJØ-057-2022. Udbygning af E45

Fredningsnævnet modtog den 4. maj 2022 Vejdirektoratets ansøgning om udbygning af E45 på 300 m^2 af matr.nr. 28 Hørning By, Hørning som led i udbygningen af motorvejen mellem Aarhus Syd og Aarhus Nord.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Vejanlæg og vejreguleringer må kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse. Det gælder dog ikke anlæg af mindre private veje, som følger det naturlige terræn.

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2022. Vejdirektoratets repræsentant oplyste i tilknytning hertil, at der den 7. juni 2022 var vedtaget en anlægslov om udvidelsen af E45.

Det fremgår af § 1 i lov nr. 802 af 7. juni 2022 om udvikling af statsvejnettet, at Transportministeren bl.a. bemyndiges til at udbygge E45 på strækningen mellem Aarhus Syd og Aarhus Nord. Det fremgår videre af lovens § 3, at Transportministeren bemyndiges til at foretage de dispositioner, som er nødvendige med henblik på gennemførelse af projektet. Loven træder i kraft den 1. juli.

Det fremgår af lovens forarbejder om forholdet til anden lovgivning, at som følge af naturbeskyttelsesloven kan etableringen af et anlægsprojekt, der berører en fredning, alene ske, hvis fredningsnævnet meddeler dispensation, jf. lovens § 50. Det fremgår videre, at anlægsprojekterne omfattet af lovforslaget vedtages i enkeltheder, hvilket bl.a. indebærer, at anlægsloven vil udgøre det fornødne retsgrundlag for, at anlægsmyndigheden kan udføre de fysiske arbejder og indgreb, som er en forudsætning for at gennemføres projekterne. Bemyndigelserne i lovforslagets §§ 1 og 2 indebærer således, ar Transportministeren ved Vejdirektoratet kan gennemføre de fysiske indgreb i naturen og landskabet, som er nødvendige for at realisere anlægsprojektet.

Fredningsnævnet bemærker på den ovenfor anførte baggrund, at det ansøgte kan gennemføres uden fredningsnævnets dispensation. Fredningsnævnet slutter derfor sagen uden at træffe afgørelse.

Martin Møller-Heuer

Dette notat sendes til:

1. Bjørn Rømer Westh,
2. Kresten Krab Thorup,

3. Jan Thomsen,
4. Vejdirektoratet,
5. Miljøstyrelsen,
6. Skanderborg Kommune,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 28. juni 2022

FN-MJØ-064-2022. Solceller

Fredningsnævnet modtog den 12. maj 2022 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opsætte solceller på et stativ på et tag på matr.nr. 7l Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 23, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Jakob Thuelsen Dahl.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en beboelsesejendom på 1.740 m^2 i landzone. Ansøgningen omfatter opsætning af et mindre solcelleanlæg med op til 8 paneler på taget af en del af boligen, hvor der er et mindre fladt tagareal med tagpap, som vender mod syd. Arealet er på ca. 13 m^2. Rammerne på solcellerne er sorte. Panelerne opsættes med en hældning på 10°, og der kan være 2 eller 3 rækker med paneler pr. række. Fra det højeste punkt på hældningen og ned til tagfladen vil der være ca. 35 cm. Anlægget ønskes opsat i forbindelse med, at husets oliefyr udskiftes med luft/vand-varmepumpe. I forbindelse med afmontering og fjernelse af oliefyr vil en høj skorsten også blive fjernet. Den har alene haft funktion i forbindelse med et oliefyr, mens der på den stråtækte del af huset er 2 skorstene, der betjener 2 brændeovne.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet hverken vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune har i sin vurdering bl.a. anført, at anlægget vurderes at være synlig i mindre omfang fra Kollens Møllevej.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2022 ved Martin Møller-Heuer og Kresten Krab Thorup. Fredningsnævnets ministerudpegede medlem deltog ikke i besigtigelsen, men har deltaget i sagens afgørelse.

I besigtigelsen deltog endvidere Jakob Thuelsen Dahl, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Otto Andersen. Projektet blev gennemgået.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til opsætning af solceller på et stativ på et tag, da et sådant synbart stativ har en negativ betydning for oplevelsen af det fredede landskab.

Der er dog konkret tale om, at stativet med ejendommens og bygningens placering mod skoven ikke er synligt, idet det alene er solcellerne, der er synlige fra omgivelserne, og det på en måde, så det ikke kan ses, at de ikke følger taghældningen.

På den baggrund meddeler fredningsnævnets dispensation på vilkår om, at både solcellerne og rammerne er sorte.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Kresten Krab Thorup,
2. Jakob Thuelsen Dahl,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-13-22,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 28. juni 2022

FN-MJØ-068-2022. Læskur

Fredningsnævnet modtog den 19. maj 2022 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et læskur på matr.nr. 12a Adslev By, Adslev, Adslev Skovvej 19, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Annie Vingum Michaelsen og Simon Mollerup Bitsch.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Læskurets placering fremgår af følgende situationsplan:

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en landbrugsejendom i landzone på ca. 8,8 ha. Ansøgningen omfatter opførelse af et læskur på ca. 13,3 m^2 med et mindre udhæng. Bredden er 4,1 meter, dybden er 3,25 meter, højden på forsiden er 3 meter, mens højden på bagsiden er 2,75 meter. Det beklædes med kalmarbrædder i lærketræ. Dets konstruktion bygges af douglas og lærketræ. Det placeres, så det ligger i ly af skoven, og så det kan tilgås af dyrene hele året rundt fra begge marker, henholdsvis eng og mark. Der er et

almindeligt trådhegn med to tråde omkring markerne. Ejerne får indledningsvis tre kvæg til marken, som skal stå for helårsgræsning på arealerne. Antallet tilpasses løbende for at sikre optimal pleje. Ejerne har i et forsøg på at genoprette den vilde natur på engen og markerne indgået en græsningsaftale med kommunen. Der har tidligere været en græsningsaftale på engen, men området udvides nu til også at omfatte marken overfor for at kunne aflaste engarealet og give vilde blomster mulighed for at blomstre og sprede frø uden risiko for at blive spist af køer.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 17. juni 2022 ved Martin Møller-Heuer og Kresten Krab Thorup. Fredningsnævnets ministerudpegede medlem deltog ikke i besigtigelsen, men har deltaget i sagens afgørelse.

I besigtigelsen deltog endvidere Annie Vingum Michaelsen, Skanderborg Kommune ved Louise Friis Hansen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen og Otto Andersen. Projektet blev gennemgået. Det blev oplyst, at læskuret kan stilles lidt inde under træerne. De har tre køer, som har brug for læ. Det opføres i dansk træ, som ikke vil blive malet, men blot behandlet. Det bliver over tid gråt.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Den ansøgte placering ved eller under træerne betyder, at læskuret ikke er synligt fra engen og alene er synligt fra marken på ansøgernes ejendom. Da denne placering er uden betydning for oplevelsen af fredningen og i øvrigt med henvisning til fredningens bestemmelser om læskure, meddeler fredningsnævnet dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Kresten Krab Thorup,
2. Annie Vingum Michaelsen og Simon Mollerup Bitsch,
3. Miljøstyrelsen,
4. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-40-22,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
9. Dansk Botanisk Forening, København,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,

12. Region Midtjylland,
13. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 21. november 2023

FN-MJØ-134-2023. Kvashegn ved Adslev kirke

Fredningsnævnet modtog den 6. oktober 2023 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opsætte et kvashegn på matr.nr. 1a Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 3a, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af Adslev og Omegns Beboerforening i samarbejde med ejendommens ejer Adslev-Blegind-Hørning Fællesmenighedsråd.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer og frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Skanderborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter etablering af et 40 meter langt og minimum 1½ meter bredt kvashegn, som er et led i Renosyds initiativ med mere natur og mindre affald. Projektet betyder, at alle skal køre mindre haveaffald til genbrugspladsen og i højere grad håndtere det på egen grund tæt på kilden. Der opsættes et skilt ved hegnet, der forklarer lidt om, hvordan man fylder det, og hvad baggrunden er for mere natur og mindre affald. Kvashegnet opsættes på et areal, der grænser til landsbyen Adslev, og det er kommunens vurdering, at det stort set er afskærmet af beplantning mod det åbne land.

Kvashegnets placering er markeret med en grøn streg på følgende kortmateriale:

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet ikke medfører en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 15. november 2023 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Adslev beboerforening ved Henrik Borgtoft Pedersen, Adslev menighedsråd ved formand Ebba Sørensen, næstformand Birgitte Bergmann og kasserer Martin Kølner-Augustson og med arkitekt Esge Winkel Lorentzen, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Kathrine Jessen, Danmarks Naturfredningsforening ved Bente Andersen og Niels Thernøe og Friluftsrådet ved John Balle Jensen.

Projektet blev gennemgået. Det blev supplerende oplyst, at kvashegnet får en højde på omkring 1,30 meter. Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Der blev i tilknytning til mødet og besigtigelsen gennemført møde og besigtigelse i en anden dispensationssag på ejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til kvashegnet, der med sin placering mod eksisterende beplantning er uden betydning for oplevelsen af fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Aarhus Stift,
4. Skanderborg Provsti,
5. Adslev og Omegns Beboerforening,
6. Adslev-Blegind-Hørning Fællesmenighedsråd,
7. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.10-P19-2-23,
8. Danmarks Naturfredningsforening, København,
9. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
10. Dansk Ornitologisk Forening, København,
11. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
12. Dansk Botanisk Forening, København,
13. Friluftsrådet, centralt,
14. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,

15. Region Midtjylland,
16. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 21. november 2023

FN-MJØ-118-2023. Drivhus, overdækning, brændeskur, bænk og inddragelse af markareal til have

Fredningsnævnet modtog den 14. september 2023 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et drivhus og en overdækning og om lovliggørelse af et brændeskur og en bænk og af inddragelse af et markareal til have på matr.nr. 2b Dørup By, Hørning, Bodil Møllevej 5, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Mette Teglhus.

Fredningsnævnet meddeler dispensation, herunder delvist på vilkår. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus samt opfyldning og planering er ikke tilladt. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse. Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer og frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Fredningsnævnet meddelte den 22. december 2017 dispensation til at opføre et anneks på ejendommen. Boligen var på 145 m^2, og annekset var på 32 m^2, således at det samlede boligareal blev 177 m^2 (FN-MJØ-116-2017).

Fredningsnævnet meddelte endvidere den 22. januar 2018 dispensation til at opføre et vindfang på 7 m^2 som et nyt indgangsparti til boligen (FN-MJØ-007-2018).

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at der er tale om en ejendom i landzone på 2.365 m^2 inkl. et areal på 399 m^2, der blev tilkøbt i 2022. Den er beliggende inden for et område, der er udpeget som bevaringsværdigt landskab og særligt landskabeligt interesseområde.

Ansøgningen omfatter opførelse af et drivhus og en overdækning og lovliggørelse af et opført brændeskur og en opsat bænk og ændring af et tilkøbt areal fra mark til have. Brændeskuret og bænken er opført på det tilkøbte areal, hvor der også er etableret højbede. Ansøgningen omfatter således et allerede opført brændeskur langs indkørslen til ejendommen. Det er ca. 9½ meter langt og ca. 1 meter bredt. I forlængelse af brændeskuret er der bygget en terrasse/bænk med en længde på ca. 2,4 meter og en bredde på ca. 1 meter. Der søges endvidere om opførelse af et drivhus på 10,9 m^2. Drivhusets mål er 3,68 x 2,96 meter og med en højde

på 2,67 meter. Det opføres med profilkonstruktion i antracit og sort. Det ønskes opført, hvor et gammelt skur nedrives. I forbindelse med et anneks på ejendommen ønskes der etableret en overdækning bag bygningen. Overdækningen skal etableres fra annekset og til en støttemur bag annekset. Der er i 2022 tillagt ejendommen et areal på 399 m^2. Det tillagte areal var dels indkørsel til ejendommen og mark. Markarealet er taget i brug til have, herunder højbede og med brændeskur og bænk på arealet.

Forholdene er illustreret ved følgende oversigtstegning:

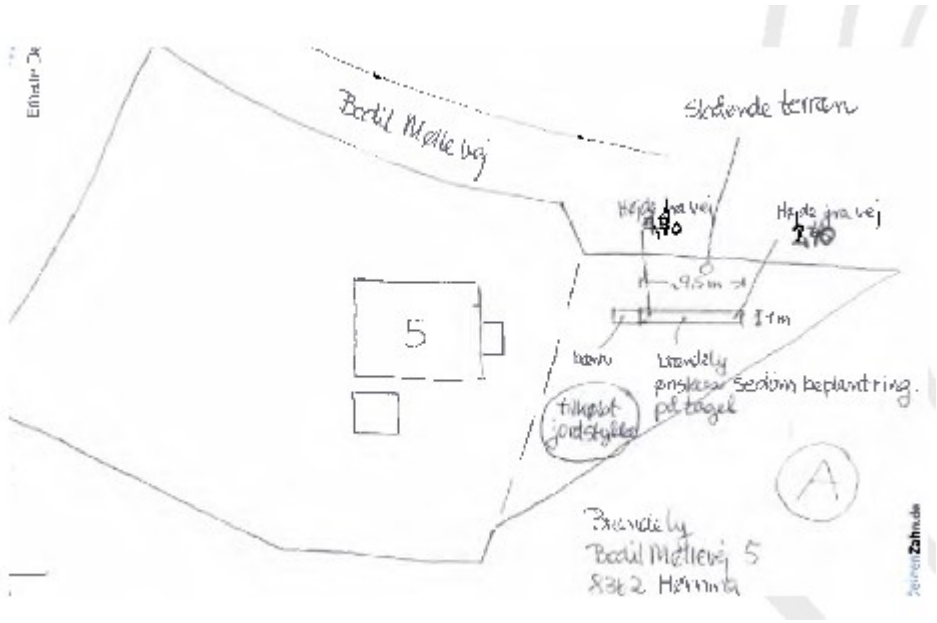

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at ejendommen er ca. 3,5 km fra nærmeste Natura 2000-område N232 Lillering Skov mv. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens målsætninger. Det vil heller ikke påvirke bilag IV-arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at der er tillagt ejendommen et areal på 399 m^2, hvoraf en del bruges til indkørsel, som er et eksisterende lovligt forhold, mens resten er taget i brug til haveformål, herunder med højbede og et brændeskur med bænk. Derudover ønskes der et drivhus og en overdækning bag det eksisterende anneks til brug i forbindelse med ejendommens helårsbolig. Drivhus og overdækning opføres indenfor det eksisterende lovlige haveareal og i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.

<u>Ansøgningen</u>

Det fremgår supplerende af ansøgningen bl.a., at Mette Teglhus er indstillet på at plante grønt omkring brændelyet, hvis fredningsnævnet vurderer, at det er for dominerende til området. Brændelyet er opført omkring sommeren 2022 i naturmaterialer, som falder godt ind i området. Brændelyet er en barriere mellem køkkenhaven med bord- og bænkesæt og indkørslen. Hun købte jordloddet af naboen og opførte brændelyet på det, idet hendes egen ejendom er med skrånende terræn og derfor er svær at bygge på.

<u>Fredningsnævnets behandling af sagen</u>

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 15. november 2023 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Mette Teglhus, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Kathrine Jessen, Danmarks Naturfredningsforening ved Bente Andersen og Niels Thernøe og Friluftsrådet ved John Balle Jensen.

Forholdene og projektet blev gennemgået. Der var særligt en drøftelse af drivhusets placering i relation til dets synlighed i landskabet. Mette Teglhus bekræftede det, hun tidligere har anført i en mail om, at hun også ønsker

etableret et kvashegn. Stedet for kvashegnet blev også besigtiget, og det blev oplyst, at det bliver 80-90 cm bredt og op til 1,3 meter højt i grundens bredde mod skoven.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald bortset fra i relation til inddragelsen af et tidligere markareal til højbede.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation til brændeskuret og bænken i tilknytning hertil. Det findes således ikke at skulle tillægges betydning, at konstruktionerne er placeret på det tilkøbte areal, da de er placeret helt op til ejendommens indkørsel som en naturlig afgrænsning mod indkørslen og som sådan og med deres udtryk ingen betydning har for oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet meddeler endvidere dispensation til overdækningen, der er af begrænset størrelse, og som er placeret bagved bygningen mod en skrænt og som sådan ikke er synlig fra omgivelserne.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der kan meddeles dispensation til et mindre drivhus i diskrete farver. Fredningsnævnet kan ikke tiltræde et forslag under besigtigelsen om at placere drivhuset højere i terrænet på det tilkøbte areal, selvom det afhængigt af stedet for indkig fra omgivelserne kan betyde en mere skjult placering. Fredningsnævnet er således ikke indstillet på at meddele dispensation til bebyggelse i form af et drivhus på et tidligere markareal, der er inddraget til have i en fredning, hvor arealernes tilstand skal bevares.

Med bemærkning om at drivhuset ønskes placeret samme sted, som hvor en nu nedrevet bygning var placeret, meddeles der herefter dispensation til drivhuset med den ansøgte placering på vilkår om, at der ikke etableres belysning i drivhuset, og at beplantningen foran drivhuset bevares og forøges i højden.

Fredningsnævnet meddeler endvidere dispensation til kvashegnet, der med din placering mod skoven ingen betydning har for oplevelsen af fredningen.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der ikke er grundlag for at meddele dispensation til at inddrage en del af et tidligere markareal til have. Det kan dog konkret lægges til grund, at der er tale om et mindre, men meget stejl areal, og at der alene er etableret få højbede på arealet.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til disse højbede med bemærkning om, at der ikke i øvrigt må foretages ændringer i arealet og herunder ikke må etableres flere højbede.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen

udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Mette Teglhus,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-41-22,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 8. januar 2024

FN-MJØ-135-2023. Bygningsændringer ved Adslev kirke

Fredningsnævnet modtog den 10. oktober 2023 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at ombygge/renovere en erhvervsbygning i forbindelse med en ændret anvendelse af bygningen på matr.nr. 1a Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 3a, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af Tegnestuen Winkel for ejendommens ejer Adslev-Blegind-Hørning Fællesmenighedsråd.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Den bebyggede del af ejendommen er endvidere omfattet af en deklaration af 18. januar 1955 til sikring af Adslev kirkes omgivelser. Det fremgår af deklarationen, at der på arealet ingensinde må opføres bygninger, skure eller lignende bortset fra sådanne, som måtte være nødvendige til kirkens eget behov, f.eks. ligkapel, og i så fald først efter forhandling med fredningsnævnet. Der må ej heller anbringes transformatortårne, telefon eller telegrafmaster eller lignende. Der forbeholdes dog ret til at bibeholde de bygninger, der var på ejendommen på tidspunktet for fredningens gennemførelse, så længe menighedsrådene anser dette for nødvendigt.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at det fremgår af BBR, at der på ejendommen er en bygning på 245 m^2 til parkerings- og transportanlæg, som er opført i år 1916, og en bygning på 150 m^2 til kulturelle formål, som er opført i år 1900. Ansøgningen vedrører en del af bygningen på 245 m^2, som ønskes indrettet som et forsamlingslokale. I en del af den tilstødende vinkelbygning indrettes der handicaptoilet, teknikrum og gangareal, hvilket forudsætter en større ombygning/renovering af bygningen. Menighedsrådet ønsker at bruge lokalet til mindre arrangementer for områdets lokale. Det er oplyst, at renoveringen vil ske i respekt for bygningens udvendige udseende. Facaderne bevares. Alle trælemme, inkl. en trædør i den østlige gavl renoveres, men beholder sit udtryk og materialevalg. To tilmurede døre i den østlige gavl ønskes genetableret med nye døre udformet i gammel stil med sprosser. Eksisterende enkeltglas bondehusvinduer bevares og renoveres. De suppleres med forsatsvinduer på indvendig side for at mindske varmetab. Der ønskes en ny varmepumpeløsning med luft til vand, og udedelen placeres på et grønt område mod vejen. Tagmaterialet ønskes udskiftes, og det nye tag bliver også med pandeplader og minder derfor meget i udseende om det eksisterende tag.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at det er kommunens vurdering, at projektet ikke medfører en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Aarhus Stift har tilsluttet sig den kgl. bygningsinspektørs udtalelse i sagen og har på den baggrund anbefalet, at der meddeles dispensation til projektet, som ikke påvirker hverken indsigten til eller udsigten fra Adslev kirke.

Det fremgår af den kgl. bygningsinspektørs udtalelse, at projektet i det væsentligste indbefatter ændringer indvendigt i bygningerne. Udvendigt bevares og istandsættes bygningerne, så de bibeholder det nuværende udtryk med mindre ændringer, der er tilpasset det nuværende udtryk. Projektet er meget sympatisk, og kommunens indstilling til, at der meddeles dispensation, deles, da projektets karakter og beskedne omfang af ændringer ikke påvirker hverken indsigt eller udkig fra kirken i nogen negativ retning.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 15. november 2023 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Adslev beboerforening ved Henrik Borgtoft Pedersen, Adslev menighedsråd ved formand Ebba Sørensen, næstformand Birgitte Bergmann og kasserer Martin Kølner-Augustson og med arkitekt Esge Winkel Lorentzen, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Kathrine Jessen, Danmarks Naturfredningsforening ved Bente Andersen og Niels Thernøe og Friluftsrådet ved John Balle Jensen.

Projektet blev gennemgået. Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald og herunder, at udedelen til en varmepumpe kan opstilles uden fredningsnævnets dispensation, hvis den ikke kan ses fra kirken.

Der blev i tilknytning til mødet og besigtigelsen gennemført møde og besigtigelse i en anden dispensationssag på ejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen og fredningen af Adslev kirkes omgivelser betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet, da de ydre bygningsændringer er uden betydning for udsigten fra eller indsigten til kirken eller kirkegården eller oplevelsen af det fredede landskab.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Tegnestuen Winkel,
4. Aarhus Stift,

5. Skanderborg Provsti,
6. Adslev-Blegind-Hørning Fællesmenighedsråd,
7. Skanderborg Kommune, sagsnr. 02.34.02-P19-602-23,
8. Danmarks Naturfredningsforening, København,
9. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
10. Dansk Ornitologisk Forening, København,
11. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
12. Dansk Botanisk Forening, København,
13. Friluftsrådet, centralt,
14. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
15. Region Midtjylland,
16. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 29. februar 2024

FN-MJØ-161-2023. Stuehus

Fredningsnævnet modtog den 13. december 2023 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om at opføre et nyt stuehus på matr.nr. 12n Jeksen By, Adslev, Kolskovvej 4, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af Børge Sørensen for ejendommens ejer Alice Mouritsen.

Fredningsnævnet modtog endvidere den 16. februar 2024 umiddelbart forud for en besigtigelse i sagen en orientering om, at ejendommen er solgt til Constantinsborg A/S på betingelse af, at der opnås dispensation til at opføre en ny beboelse på ejendommen.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes.

Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen hindrer dog ikke, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden. Til byggeri til nyoprettede landbrug skal indhentes fredningsnævnets tilladelse, der kan nægtes, såfremt byggeriet ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Bygningernes placering og ydre fremtræden skal godkendes af fredningsnævnet.

Om- og tilbygninger af de lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indflydelse på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Fredningsnævnet meddelte den 19. december 2012 ikke dispensation til at opføre et maskinhus på 212 m^2 på ejendommen (FN 2012.129). Afgørelsen blev påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet, som stadfæstede afgørelsen den 11. oktober 2013. Det fremgår af afgørelsen, at ejendommens bebyggelse ifølge BBR bestod af et stuehus på 182 m^2, en garage på 70 m^2 og en driftsbygning på 90 m^2.

Sagens baggrund

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en landbrugsejendom på ca. 3 ha. Ansøgningen omfatter opførelse af et nyt stuehus på ca. 171 m^2 og placeres i tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal. Det opføres i ét plan med lyse mursten og mørkt ståltag med fals. Det tidligere stuehus blev nedrevet i 2019. Kommunen har henvist til følgende situationsplan og facadetegning:

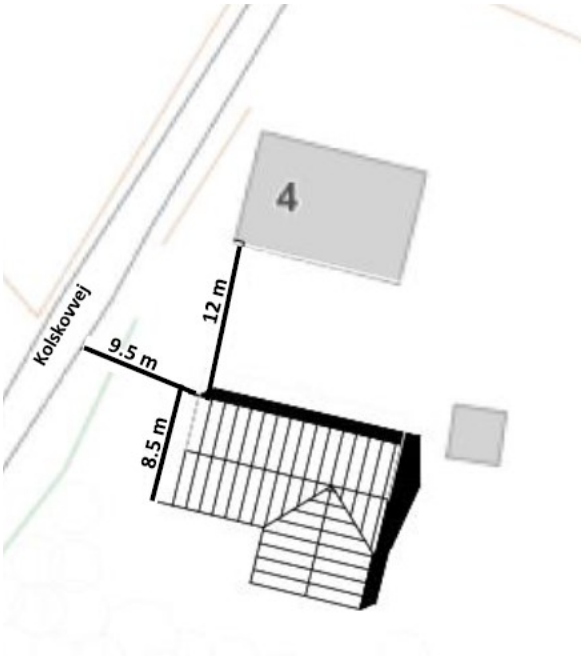

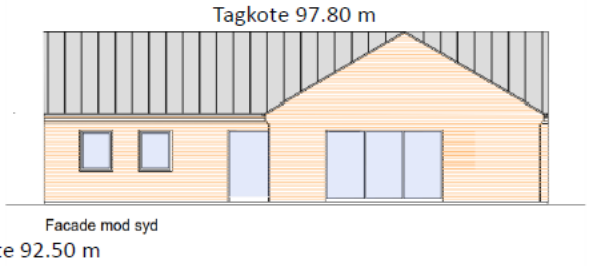

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at der ikke er Natura 2000-områder i nærheden af det ansøgte. Nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 2,8 km nord for ejendommen, og der er ikke kendskab til bilag IV-arter i området. Kommunen vurderer på baggrund af projektets beskedne omfang og det oplyste og undersøgte om afstande til Natura 2000-områder og kendte og potentielle forekomster af bilag IV-arter, at opførelse af et nyt stuehus med en placering ca. samme sted, som hvor det tidligere stuehus lå, hverken vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering oplyst, at der er tale om opførelse af et stuehus til en landbrugsejendom. Ejeren har pligt til at holde en landbrugsejendom forsynet med en passende beboelse for at sikre, at landbrugslovens regler om bopælspligt kan overholdes. Kommunen skønner, at det ansøgte stuehus i placering og omfang er tilpasset ejendommen, og at der er tale om en passende beboelse.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 19. februar 2024 ved fredningsnævnets formand og ministerudpegede medlem. Fredningsnævnets kommunalt valgte medlem deltog ikke i besigtigelsen, men har deltaget i sagens afgørelse. Endvidere deltog Alice Mouritsen ved sin datter Sussie Mouritsen og med Børge Sørensen, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen, Bente Andersen og Henning Rasmussen.

Projektet blev gennemgået. Det blev herved oplyst, at Constantinsborg A/S overtog ejendommen den 10. november 2023 på betingelse af, at Alice Mouritsen fremskaffer en byggetilladelse til sikkerhed for, at byggeretten på ejendommen stadig er aktiv.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er

udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er tale om en beboelsesbygning med stort set samme placering og størrelse som den beboelsesbygning, der er nedrevet. På den baggrund og da fredningsnævnet ikke har landskabsmæssige indvendinger mod bygningens ydre fremtræden, meddeler fredningsnævnet dispensation.

Det præciseres, at det ikke med denne dispensation kan forventes, at en kommende ejer kan opnå dispensation til en bygning med enten en anden placering eller væsentlig anden ydre fremtræden.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører

til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Børge Sørensen,
4. Alice Mouritsen,
5. Miljøstyrelsen,
6. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-66-23,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. april 2024

FN-MJØ-027-2024. Skovkirke

Fredningsnævnet modtog den 5. marts 2024 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om lovliggørende dispensation til en opført skovkirke på matr.nr. 1l Adslev By, Adslev. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Hørning-, Blegind- Adslev menighedsråd.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Skovkirken har følgende beliggenhed i fredningen markeret med en rød prik:

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes.

Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at ansøgningen omfatter en etableret skovkirke i Præsteskoven. Følgende fremgår af ansøgningen:

> ”Adslev Skovkirke blev til i 2015. Den består af 4 tilhuggede douglasgran-stammer, der bliver brugt til at sidde på, samt nogle douglasgran stammer der er stablet og bruges som alter. Der er ikke brugt søm, skruer eller andet ”udefra kommende materiale” til ”kirken”. Der er skåret et kors i stammen af et knækket bøgetræ, men der er ikke fældet træer eller på anden måde ryddet i forbindelse med kirken. Det er nærmere selve stedet der er kirken.
>
> Baggrunden for Adslev Skovkirke er at Adslev kirke er grøn kirke. En del af det at være grøn kirke betyder bl.a. at man indtænker natur, miljø, klima, og biodiversitet i kirken og dens virke.

Kirken har både landbrugsjord og skov i Adslev. Tidligere har både jord og skov været drevet traditionelt med markbrug, hugst og jagt, men menighedsrådene blev enige om at både jord og skov kunne bruges bedre og være til større gavn for menigheden. Der var enighed om at skovens primære formål skal være at gøre noget godt for både natur og mennesker, samt bruges til at formidle hvor vigtig naturen er for os alle. Som et led i det besluttede man at både hugst og jagt skulle ophøre, og at skoven skal være så urørt som muligt. Skovkirken blev etableret bl.a. til at formidle vores samhørighed med naturen.

Vi afholder 2-4 gudstjenester om året i skovkirken hvor prædiken har fokus på natur og biodiversitet. Gudstjenesterne i skovkirken er godt besøgt, anslået 20-30 personer pr gang. I forbindelse med forårsgudstjenesten i maj måned laver vi hvert år en tur rundt i kirkens skov for alle der har lyst, hvor vi fortæller om skoven, planterne hvorfor den bliver "drevet" som den gør og hvorfor der ikke nødvendigvis skal være "ryddet op" i en skov.

Udover gudstjenesterne har der været enkelte vielser, dåb og konfirmationer i skovkirken. Det er ikke noget vi reklamerer med, men noget vi giver lov til når vi bliver spurgt (Fra kirkekontoret har jeg fået oplyst at der har været følgende aktiviteter de sidste 3 år: 2021: 2 dåb, 2022: 3 gudstjenester og et udlån til valgmenighed, 2023: 4 gudstjenester og et udlån til en valgmenighed).

Adgangen til skovkirken sker af eksisterende stier igennem kirkens egen skov. Der er ingen parkeringsplads og heller ikke nogen plan om at etablere en. Langt de fleste kirkegængere kommer til fods eller på cykel. Dårligt gående kan parkere ved Spejderhytten Bjørnebo (Adslev Skovvej 21). Der har ikke været problemer med adgang/parkering i de knap 9 år vi har haft skovkirken."

Skovkirkens placering på ejendommen er illustreret på følgende måde:

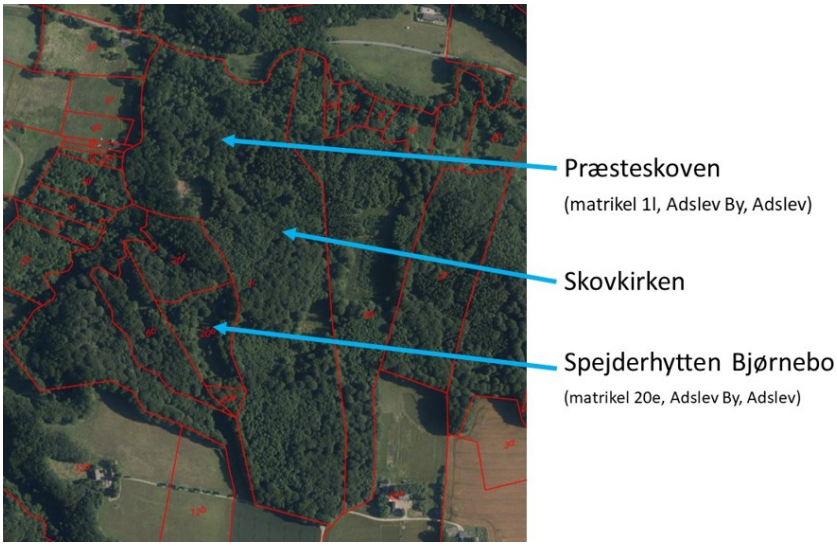

Skanderborg Kommune har yderligere oplyst, at nærmeste Natura 2000-område er N232 Lillering Skov mv. ca. 1,8 km fra projektområdet. Kommunen vurderer på baggrund af projektets beskedne karakter, at området ikke benyttes særligt ofte og den store afstand, at projektet ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger. Nærmeste kendte forekomst af bilag IV-arter er butsnudet frø i en beskyttet mose ca. 440 meter fra det ansøgte. Det ansøgte vil berøre et skovareal, der efter kommunens vurdering er uegnet som yngle- eller rasteområde for arten, hvorfor det ansøgte ikke vil påvirke arten. Øvrige danske bilag IV-arter vurderes ikke at være relevante på den givne lokalitet eller i forbindelse med det ansøgte.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering oplyst, at skovkirken er indrettet med få naturlige elementer, som ikke synes væsentlige. Der er tale om et mindre antal arrangementer, og skovkirken vurderes at være af begrænset omfang med en begrænset aktivitet.

<u>Fredningsnævnets behandling af sagen</u>

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 10. april 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Hørning-, Blegind- Adslev menighedsråd ved

menighedsrådsformand Ebba Sørensen og Birgitte Bergmann, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Bettina Grønkjær-Petersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Ulla Thyssen.

Forholdene blev gennemgået.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Skovkirken, som består af få enkelte trækonstruktioner i form af et alter og bænke, er placeret i skoven og er som sådan kun synlig i de nære skovomgivelser. Skovkirken er således uden betydning for oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet meddeler på den anførte baggrund lovliggørende dispensation til skovkirken.

Den lovliggørende dispensation omfatter også de tre mindre træskilte, som forskellige steder på Adslev Skovvej viser vej til skovkirken.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og

Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Hørning-, Blegind- Adslev menighedsråd,
4. Aarhus Stift,
5. Skanderborg provsti,
6. Miljøstyrelsen,
7. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-158-20,
8. Danmarks Naturfredningsforening, København,
9. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
10. Dansk Ornitologisk Forening, København,
11. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
12. Dansk Botanisk Forening, København,
13. Friluftsrådet, centralt,
14. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
15. Region Midtjylland,
16. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. april 2024

FN-MJØ-037-2024. Inddragelse af areal til haveanlæg

Fredningsnævnet modtog den 14. marts 2024 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om dispensation til at ændre en overkørsel/en intern vej til et haveareal på matr.nr. 4h Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 20, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Laura Sibylle Feuerhake og Sebastian Damgaard Madsen.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand og grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt. Udnyttelse af de nævnte forekomster kan ske til privat brug indenfor samme ejendom, såfremt en sådan udnyttelse er lovlig efter råstofloven.

Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer samt frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er på ca. 6,2 ha. Ejendommen er delvist omfattet af fredskov, men det ansøgte projekt er beliggende udenfor fredskov. Ansøgningen omfatter lukning af en indkørsel for at inddrage arealet til haveanlægget. Formålet er ifølge ejerne at opnå en mere sammenhængende oplevelse af haverne og for at kunne etablere en indhegning til ejernes hund. Ejendommen har i dag to indkørsler, og den anden indkørsel vil fremadrettet blive benyttet som den eneste indkørsel. Den indkørsel, som ønskes lukket, er meget snæver og bruges sjældent. Den ligger lavere i terrænet end haverne til hver side, hvilket ifølge ejerne er fra, da man i sin tid har gravet ud til den. Ejerne vil retablere den naturlige skråning for at skabe sammenhæng mellem haverne på begge sider, og de søger derfor om at terrænregulere med rent sand og/eller jord fra lokal grusgrav med op mod 0,5 meter. Herefter vil ejerne plante hæk mellem de to nuværende hække for at skabe et ensartet udtryk. Ejerne vil benytte samme type hækplanter, som står på hver side af indkørslen (fjeldribs).

På det følgende foto er området for terrænreguleringen indtegnet med blåt, men den røde farve markerer, hvor hækken skal plantes. Fliserne indenfor det blå område fjernes, og der sås græs i stedet.

Skanderborg Kommune har videre oplyst, at der ikke er registreret Natura 2000-områder eller bilag IV-arter i nærheden af det ansøgte anlæg. Kommunen vurderer på baggrund af projektets beskedne omfang og det oplyste og undersøgte om afstande til Natura 2000-områder og kendte og potentielle forekomster af bilag IV-arter, at terrænreguleringen og inddragelse af arealet til have hverken vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering oplyst, at lukningen af indkørslen og omdannelse af arealet til haveareal ikke vil ændre væsentligt på udtrykket af ejendommens afgrænsning ud til vejen. Kommunen har ikke øvrige bemærkninger til sagen. Ejerne har i samme ansøgning ansøgt om udskiftning af taget på to udhuse og udskiftning af defekte paneler på et af udhusene. Kommunen har som tilsynsmyndighed vurderet, at der var tale om almindeligt vedligehold, der ikke forudsætter dispensation fra fredningsbestemmelserne, idet der er tale om en landbrugsejendom, og at ændringerne på bygningerne og solcelleanlægget ikke var af større karakter eller med et væsentligt ændret udtryk.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 10. april 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Sebastian Damgaard Madsen, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Betinna Grønkjær-Petersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Ulla Thyssen.

Projektet blev gennemgået.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Projektet består i en mindre terrænændring og plantning af et kort stykke hæk mellem to tilsvarende hække. Selvom der som udgangspunkt ikke er grundlag for at meddele dispensation til egentlig hækbeplantning i en landskabsfredning, medfører projektet således reelt ikke nogen ændring i oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Laura Sibylle Feuerhake og Sebastian Damgaard Madsen,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-8-24,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 12. april 2024

FN-MJØ-010-2024. Stald

Fredningsnævnet modtog den 26. januar 2024 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om lovliggørende dispensation til en stald på matr.nr. 7f Adslev By, Adslev, Kollens Møllevej 19, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejere Ina og Morten Høgsbro.

Fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes. De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at der er tale om en landbrugsejendom i landzone på ca. 6,4 ha. Ansøgningen omfatter lovliggørelse af en stald, som blev opført på ejendommen mellem 1950 og 1960. Stalden blev i 1992 flyttet fra en placering ca. 50 meter vest for den nuværende placering af den tidligere ejer af ejendommen og blev anvendt til køer. Stalden blev flyttet, for at ejeren bedre kunne holde øje med køerne. Stalden blev opført i en afstand af ca. 40 meter fra ejendommens andre bygninger. Stalden bliver i dag af den nuværende ejer anvendt til løsdriftsstald for tre heste, som afgræsser arealerne på modsatte side af privatvejen, der også fører til naboejendommen. Stalden er opført med ydervægge af sorte træbrædder og tagkonstruktion med bølgeeternit. Stalden er 6,15 meter lang, 4 meter bred og 2,75 meter høj og har dermed en størrelse på ca. 25 m^2. Den nuværende ejer af ejendommen har oplyst, at den nuværende placering er på det laveste sted på grunden i nærheden af huset, således at en eventuel anden placering forventeligt vil give en mere synlig og dominerende bygning end den nuværende, uanset at det måtte være i overensstemmelse med den oprindelige opførelse.

Der er ikke Natura 2000-områder eller registreret bilag IV-arter i nærheden af det ansøgte. Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af projektets beskedne omfang og det oplyste og undersøgte om afstande til Natura 2000-områder og kendte og potentielle forekomster af bilag IV-arter, at stalden hverken vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering anført, at der er tale om en bygning, som oprindeligt er opført mellem 1950-1960 og således før landzonebestemmelserne og fredningen. Bygningen er derfor lovligt opført. Men da den i 1992 blev flyttet til en anden placering, skulle der have være søgt om fredningsnævnets dispensation, og kommunen skulle have forholdt sig til placering og udformning, idet den ikke blev opført i tilknytning

til ejendommens øvrige bebyggelse. Stalden blev dengang opført i tilknytning til den mark, hvor køerne græssede, og stalden må anses for erhvervsmæssig nødvendig på det tidspunkt, den blev flyttet/opført på.

Stalden har følgende udseende og placering markeret med en blå pil i fredningen:

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 10. april 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Ina Høgsbro, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Betinna Grønkjær-Petersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Ulla Thyssen.

Forholdene blev gennemgået. Ina Høgsbro oplyste, at de flyttede ind på ejendommen i august 2023.

Fredningsnævnet tilkendegav sagens udfald.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Der er i fredningen mulighed for at opføre bygninger, som tjener rimelige landsbrugsøkonomiske formål, ligesom der er mulighed for at opføre sædvanlige læskure til kreaturer.

Det er udgangspunktet for fredningsnævnets praksis, at der er grundlag for at meddele dispensation til sædvanlige læskure også til brug for heste.

Stalden er opført før fredningen og var således lovlig i fredningen, indtil den blev flyttet uden fredningsnævnets dispensation. Stalden er nu placeret tættere på ejendommens øvrige bebyggelse, og placeringen er i fredningsmæssig henseende bedre end den oprindelige placering, som reelt vil være alternativet til den nuværende placering.

Fredningsnævnet meddeler på den anførte baggrund lovliggørende dispensation.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Ina og Morten Høgsbro,
4. Miljøstyrelsen,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-20972-13,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 7. maj 2024

FN-MJØ-029-2024. Stuehus

Fredningsnævnet modtog den 7. marts 2024 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om dispensation til at opføre et nyt stuehus på matr.nr. 11m Jeksen By, Adslev, Randersvej 100, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Michael Jensen.

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse og tilkendegav i et notat af 12. april 2024, at der ikke kunne meddeles dispensation til projektet. Fredningsnævnet udstak samtidig retningslinjer for et projekt, som kunne forventes godkendt.

Fredningsnævnet modtog herefter den 22. april 2024 et revideret projekt.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

1. Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål. Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter fredningsnævnets forudgående godkendelse. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig virkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, samt landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder gravning af ler, mergel, sand eller grus, samt opfyldning og planering er ikke tilladt.

Nyanlæg af skov, juletræ- og pyntegrøntkulturer og frugtplantager ved plantning eller såning er ikke tilladt. Undtaget herfra er ubevoksede fredskovsarealer. Med undtagelse af nødvendige kreatur- og skovkulturhegn må hegn ikke opsættes, plantes eller sås uden fredningsnævnets godkendelse. Udskiftning af eksisterende levende hegn kan finde sted uden sådan godkendelse.

2. Det oprindelige projekt

Skanderborg Kommune oplyste, at ejendommen er en landbrugsejendom på ca. 11,5 ha i landzone. Ansøgningen omfatter opførelse af et nyt stuehus til erstatning for et eksisterende stuehus, som nedrives efter opførelsen af det nye stuehus. Det eksisterende stuehus er nedslidt og er dermed nedrivningsmodent. Stuehuset er på 320 m^2 i 1,5 plan, hvoraf 191 m^2 er i stueplan og 129 m^2 på 1. sal. Det er ca. 20 meter i længden og ca. 8,6 meter i bredden med en karnap på begge sider. Det eksisterende stuehus er på 154 m^2 i 1,5 plan. Højden på det ansøgte stuehus er 8,05 meter. De eksisterende bygninger er 8 meter på den højeste og 6 meter på den laveste del. Stuehuset opføres i klassisk symmetrisk stil med murede detaljer med ydervægge i røde blødstrøgne teglsten og tagkonstruktion med røde tegl med halvvalm og 45 graders hældning. Stuehuset opføres på den østlige side af gårdspladsen og 12 meter fra de eksisterende driftsbygninger mod vest. Placeringen er valgt ud fra at få stuehuset væk fra driftsbygningerne og for at undgå at få udyr inde i huset. Det vil give den bedste placering i forhold til lysindfald og den bedste mulighed for at få have med til huset. Der sker umiddelbart ikke terrænregulering på mere end +/- 0,5 meter, men det bliver først helt klarlagt, når fredningsnævnet har taget stilling til projektet. De store træer i læhegnet omkring det kommende stuehus bevares, så vidt det er muligt, og der placeres muligvis et centralt træ på gårdspladsen.

Der er ikke Natura 2000-områder eller registreret bilag IV-arter i nærheden af det ansøgte. Skanderborg Kommune vurderede på baggrund af projektets beskedne omfang og kommunens viden om afstande til beskyttet natur og dyrearter, at etableringen af et nyt stuehus ikke vil medføre en væsentlig negativ indvirkning på beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Skanderborg Kommune anførte som sin vurdering, at der er tale om opførelse af et nyt stuehus til erstatning for det eksisterende nedrivningsmodne stuehus, som nedrives efter opførelsen. Stuehuset opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse på ejendommen. Der sker umiddelbart kun en mindre terrænregulering, men dette afklares først efter, at fredningsnævnet har været på besigtigelse og vurderet byggeriet.

3. Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 10. april 2024 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Michael Jensen, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Betinna Grønkjær-Petersen og Danmarks Naturfredningsforening ved Ulla Thyssen.

Projektet blev gennemgået. Michael Jensen oplyste supplerende, at det eksisterende stuehus har en grundplan på 100 m^2. Den ansøgte placering er ca. tre meter fra det eksisterende stuehus. Han har endnu ikke haft en landinspektør til at foretage en opmåling, herunder af koter og kan derfor ikke oplyse det nærmere omfang af den nødvendige terrænændring, men han har ikke planer om at lave en egentlig hævning af terrænet. De eksisterende to rækker af store bøgetræer bliver stående, og det er hans plan at foretage en tilsvarende tilplantning mellem dem, så bygningerne i det hele omkranses af en trærække mod nord og vest.

Fredningsnævnets formand oplyste, at det er nødvendigt at få foretaget en vurdering af, om nedrivningen af det eksisterende stuehus har betydning for flagermus, idet fredningsnævnet ikke kan meddele dispensation, før det er afklaret. Skanderborg Kommune oplyste, at kommunen vil foretage denne vurdering, og at det samme gør sig gældende i relation til fældningen af de to store bøgetræer, som er en forudsætning for projektets gennemførelse med den ansøgte placering af stuehuset.

Fredningsnævnet konstaterede i øvrigt, at det er den eneste ejendom på sidevejen til Randersvej, som er omfattet af fredningen.

Der blev i øvrigt konstateret et større oplag af materialer foran bygningerne, som Michael Jensen oplyste, at han er ved at rydde op i.

Projektet blev drøftet nærmere i relation til stuehusets placering og størrelse. Michael Jensen oplyste, at han er indstillet på at få fredningsnævnets input til disse forhold og at foretage ændringer i projektet.

Der blev efter en drøftelse udfundet en ændret placering af stuehuset, så det trækkes længere mod øst og således sammen med den øvrige bebyggelse skaber et mere traditionelt gårdbyggeri med tre længer, idet der dog skal være plads til tilkørsel mellem stuehuset og længerne. Fredningsnævnet tilkendegav samtidig, at det ansøgte stuehus er for stort i forhold til det eksisterende stuehus og ejendommens øvrige bygninger, og at fredningsnævnet vil drøfte det forhold og finde frem til en størrelse, der kan forventes meddelt dispensation til.

Fredningsnævnet tilkendegav efterfølgende i et notat af 12. april 2024, at der kan forventes meddelt dispensation til et 1½-plansbyggeri med et samlet etageareal på op til 250 m^2. De to trærækker kan forbindes med tilsvarende træbeplantning, mens der i øvrigt ikke kan forventes meddelt dispensation til beplantning på den anden side af træerne eller til at udvide haveareal på den anden side af træerne.

Fredningsnævnet afventede herefter en revideret ansøgning fra Michael Jensen, herunder med en redegørelse om terrænændringerne og Skanderborg Kommunes udtalelse om flagermus.

4. Det reviderede projekt

Det reviderede projekt er på 250 m^2 med grundplan på 164 m^2 og 1. sal på 86 m^2. Frontspidsen på den østvendte facade er fjernet, så bygningen fremstår helt enkel mod markerne. Det overvejes ikke at lægge rødt tag, men derimod mørkt ikke-skinnene tegl på taget. Det vil skabe yderligere sammenhæng til sidebygningerne, som har mørkt tag. Den ansøgte placering 11½ meter fra sidelængen ønskes bibeholdt, så den eksisterende indkørsel kan bevares, og så der kan køres ind på gårdspladsen uden at ramme hovedtrappen. Det er også den placering, som vil medføre den mindste terrænregulering. Der vil blive tale om en helt enkelt gårdsplads, som kan samle bygningerne. Det eksisterende kultiverede haveareal vil ikke blive udvidet.

Bygningens ydre fremtræden er illustreret på følgende måde:

Facade Nord

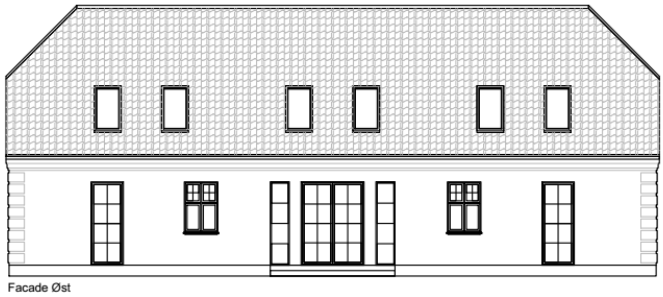
Facade Øst

Facade Syd

Facade Vest

Projektets beliggenhedsplan er følgende:

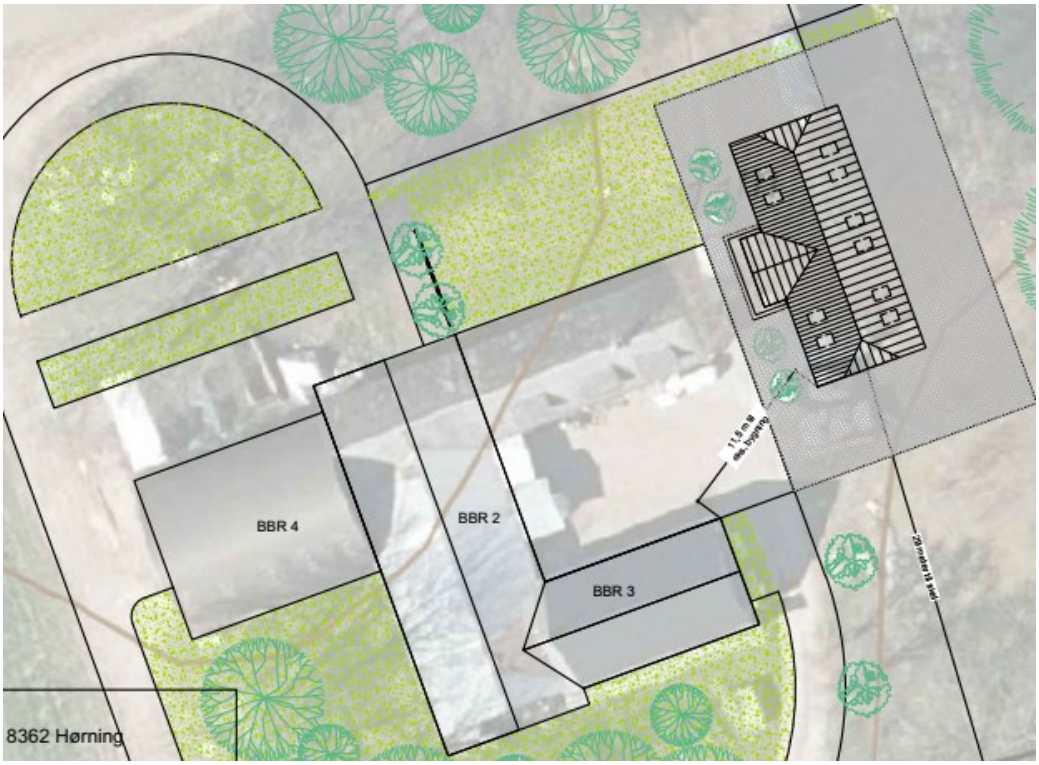

Skanderborg Kommune har supplerende i relation til bilag IV-arter oplyst, at nærmeste kendte forekomst af en strengt beskyttet art er stor vandsalamander i en beskyttet sø ca. 300 meter fra ejendommen. Huset vurderes ikke at udgøre et yngle- eller rasteområde for stor vandsalamander, og arten vurderes ikke at blive påvirket af udskiftningen af huset. Arter af flagermus yngler og raster især i bygninger og i sprækkede eller hule træer. Huset er besigtiget, og der er ikke fundet tegn på, at huset skulle rumme yngle- eller rasteforekomster af flagermus. I forbindelse med udskiftningen af huset ønsker ejeren at fælde to bøgetræer, hvor det ene har nogle mindre hulheder, der er eksponeret for regnvand. Disse hulheder vurderes ikke at være egnede som yngle- eller rasteområder for arter af flagermus. Øvrige strengt beskyttede arter er ikke relevante på den givne lokalitet. Projektet vurderes derfor ikke at ødelægge yngle- eller rasteområder for strengt beskyttede arter eller at påvirke områdets økologiske funktionalitet for arterne.

4. Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Det nu reviderede projekt imødekommer i relation til stuehusets størrelse og ydre fremtræden de bemærkninger, som fredningsnævnet fremkom med. Stuehuset findes således hverken i sig selv eller i sammenhæng med ejendommens øvrige bygninger at få en uheldig indflydelse på oplevelsen af fredningen.

Fredningsnævnet kan endvidere på baggrund af en konkret vurdering af ejendommens beliggenhed i fredningen og forholdene på ejendommen, herunder det nu markant mindre fremtrædende stuehus godkende den ansøgte placering, som fortsat er indenfor haveareal.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation.

Der kan som nævnt udføres en forbindelse mellem de to trærækker med tilsvarende beplantning, mens der ikke kan ske beplantning på den anden side af træerne eller ske nogen udvidelse af haveareal på den anden side af træerne.

5. Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødeva-

reklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Michael Jensen,
4. Velas, att.: arkitekt Lene Aagaard,
5. Miljøstyrelsen,
6. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-20-24,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 30 oktober 2024

FN-MJØ-150-2024. Ombygning

Fredningsnævnet modtog den 22. oktober 2024 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om dispensation til at foretage ombygning af boligen på matr.nr. 5h Adslev By, Adslev, Gl. Ryvej 24, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af Baumann Arkitekter ApS for ejendommens ejer Constantinsborg A/S.

Fredningsnævnet meddeler dispensation. Begrundelsen for afgørelsen er anført nedenfor i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Ejendommen har følgende beliggenhed i fredningen markeret med en rød prik:

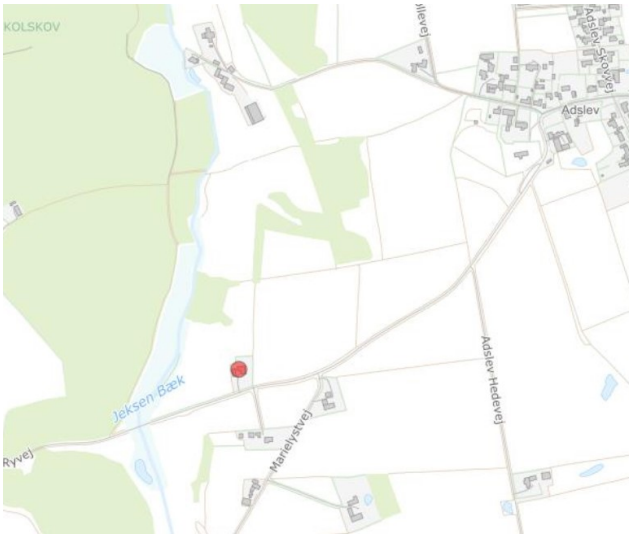

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen. Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men fredningen tilsigter navnlig at bevare området med dets betydelige landskabelige værdier i samme tilstand som på fredningstidspunktet.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, således at karakteren af området opretholdes.

Arealerne må ikke bebygges yderligere. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger. Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, og landbrugsejendommes beboelse henhører under denne bestemmelse.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at ejendommen er en landbrugsejendom på 8,58 ha i landzone. Ansøgningen omfatter renovering og ombygning af den eksisterende bolig. Af udvendige ændringer søges der om isætning af større vinduer i boligen. Taget er i dag stråtækt, og murværket er pudset hvid. Der lægges nyt stråtag på, og murværket fastholdes i samme farve.

Projektet er illustreret med følgende tegninger af de eksisterende facader og facaderne efter ændringerne:

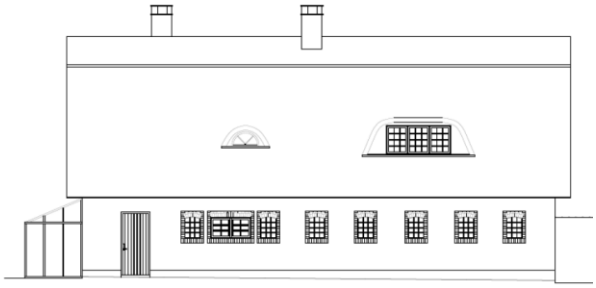

Figur 1: Nordfacade, eksisterende

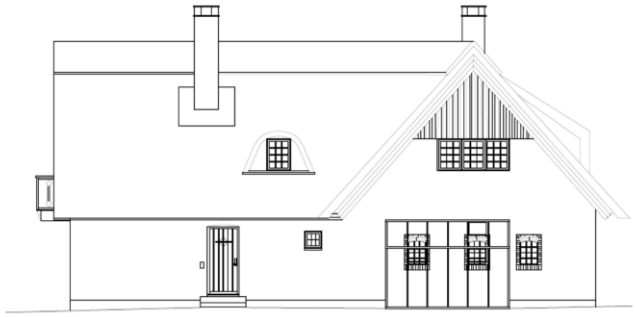

Figur 3: Østfacade, eksisterende

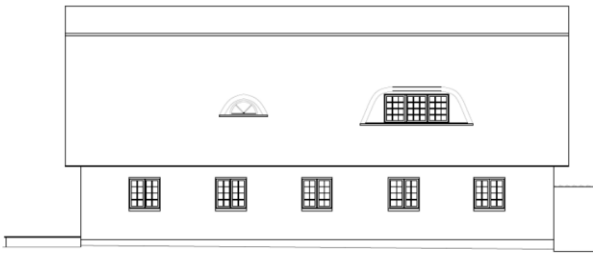

Figur 2: Nordfacade, fremtidig

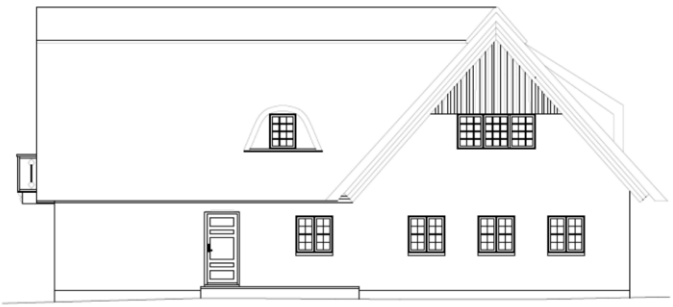

Figur 4: østfacade fremtidig

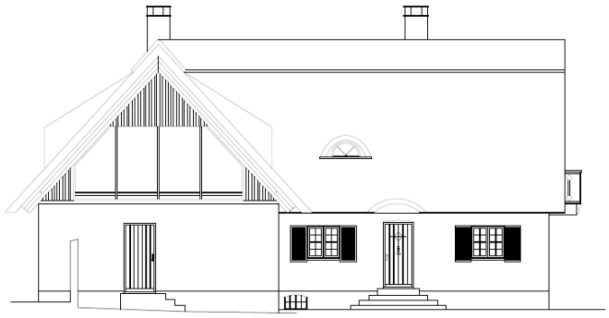

Figur 5: Vestfacade, eksisterende

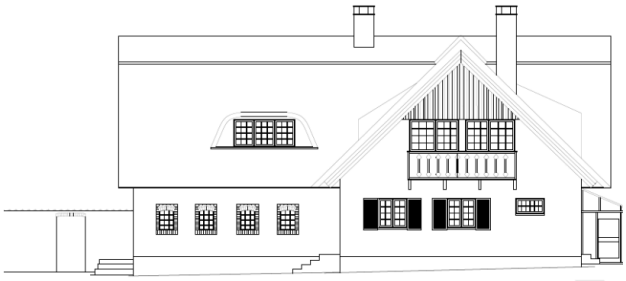

Figur 7: sydfacade, eksisterende

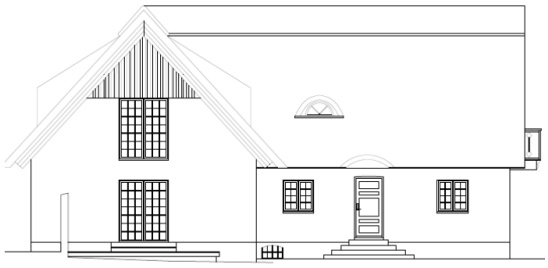

Figur 6: Vestfacade, fremtidig

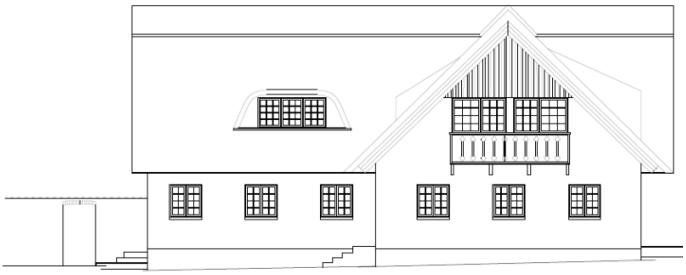

Figur 8: sydfacade, fremtidig

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 232 Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose, der ligger ca. 3,1 km mod nord. Skanderborg Kommune vurderer, at det ansøgte på baggrund af projektets beskedne omfang og den store afstand ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Skanderborg Kommune har i øvrigt udtalt følgende i relation til bilag IV-arter:

> ”Det ansøgte projekt vedrører alene den eksisterende bolig, der ombygges. Der er hovedsageligt tale om indvendige renoveringer og udskiftning af vinduer. Der skal ikke foretages udvidelser eller lignende. Der sker ikke aktivitet på de omkringliggende naturarealer.
>
> Ifølge Arter.dk er der ikke registreret arter, der fremgår af EU-habitatdirektivets bilag IV, i eller i nærheden af området. Projektet er dog beliggende inden for det naturlige udbredelsesområde for følgende arter: stor vandsalamander, odder og flere arter af flagermus. Spidssnudet frø er ikke tidligere fundet i området under besigtigelser.
>
> Odder er knyttet til ferske og salte vande, som små og store søer og vandløb, kanaler og kunstige søer, moser samt fjorde, nor og lignende ikke eksponerede kyststrækninger. Områder med gode skjulemuligheder, tæt på store, stabile føderessourcer og lav forstyrrelsesgrad, er væsentlige parametre for placeringen af yngle-områder.
>
> Stor vandsalamander yngler i solbeskinnede vandhuller uden fisk. Levested og rasteområde på land er skovområder eller levende hegn med gode skjulesteder (grene, sten o.lign.) og dødt ved under naturligt henfald få hundrede meter fra ynglevandhullet.
>
> Flagermus holder typisk til i områder med ældre skov, hvor de kan finde passende jagtområder med rigeligt udbud af insekter. De kan yngle og raste både i hulheder i træer samt i bygninger. De fleste arter foretrækker at jage langs skovkanter, i lysninger, eller i åben, gammel skov, men nogle arter jager også over åbne vandhuller på søer og større vandløb.
>
> Vedrørende flagermus har Skanderborg Kommune talt med ansøger, og han har tidligere arbejdet på bygninger, hvor flagermus forekom, og hvor der blev iværksat udslusningsforanstaltninger. Arkitekten har opholdt sig betydeligt i denne bygning i forbindelse med planlægningen af projektet. Arkitekten anfører, at den pågældende bygnings konstruktion er fuldt synlig, og at der ikke er tilgængelige hulrum eller andre skjulte steder, hvor flagermus kan opholde sig under beklædninger eller lignende. Endvidere oplyser han, at der ikke er observeret nogen tegn på flagermus i bygningen.
>
> …
>
> Det ansøgte vil berøre et enfamilieshus der efter kommunens vurdering er uegnet som yngle- eller rasteområde for arterne, hvorfor det ansøgte ikke vil påvirke arterne. Øvrige danske bilag IV-arter vurderes ikke at være relevante på den givne lokalitet eller i forbindelse med det ansøgte.
>
> Det er Skanderborg Kommunes vurdering, at projektet ikke beskadiger yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, og at den økologiske funktionalitet opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.”

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at foretage en anden vurdering end den vurdering af det ansøgtes betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter, der er foretaget af Skanderborg Kommune, bl.a. som følge af en vurdering af de konkrete forhold omkring flagermus på ejendommen, og som er gengivet ovenfor.

Fredningsnævnet lægger på den baggrund og efter sagens oplysninger til grund, at projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Det følger af fredningens bestemmelser, at fredningsnævnet kun kan meddele afslag på en ansøgning om ombygning af en beboelsesbygning på en landbrugsejendom, hvis fredningsnævnet skønner, at bygningen efter ombygningen vil få en uheldig indvirkning på landskabet.

Da det ikke er tilfældet i relation til den konkrete ombygning, meddeler fredningsnævnet dispensation.

Afgørelsen er truffet af fredningsnævnets formand, jf. forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødeva-

reklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Baumann Arkitekter ApS,
4. Constantinsborg A/S,
5. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
6. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.05.00-P25-13-24,
7. Danmarks Naturfredningsforening, København,
8. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
9. Dansk Ornitologisk Forening, København,
10. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
11. Dansk Botanisk Forening, København,
12. Friluftsrådet, centralt,
13. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
14. Region Midtjylland,
15. Slots- og Kulturstyrelsen.

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del
(midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk)

Den 17. marts 2025

FN-MJØ-010-2025. Lovliggørelse af bygninger og bygningsdele og af oplag

Fredningsnævnet modtog den 3. februar 2025 Skanderborg Kommunes udtalelse om en ansøgning om lovliggørende dispensation til en række forhold på matr.nr. 8f Adslev By, Adslev, Marielystvej 4, 8362 Hørning. Ansøgningen er indsendt af ejendommens ejer Zimon Brian Godske Rasmussen.

Ansøgningen omfatter lovliggørelse af et udvidet stuehus, en udestue, en overdækket terrasse, et anneks og udhus, en carport og værksted, en landbrugsbygning til hønsehus, maskinhus og læskur for kreaturer, en landbrugsbygning til landbrugsmaskiner og læskur til dyr og henlagt jord, fliser og oplag.

Fredningen

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 28. september 1979 om fredning af arealer ved Jeksendalen.

Fredningen har ikke en formålsbestemmelse, men det blev om baggrunden for fredningssagen bl.a. anført, at området rummer meget varierende landskabsbilleder med en betydelig rekreativ værdi.

Det fremgår af fredningens bestemmelser, at arealerne skal bevares i deres tilstand på fredningstidspunktet, så karakteren af området opretholdes.

De fredede arealer må ikke yderligere bebygges. Der må således ikke opføres bygninger, skure, boder eller andre indretninger.

Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at der i tilknytning til allerede bestående landbrug opføres nybygninger eller foretages om- eller tilbygninger på eksisterende bygninger på betingelse af, at nybyggeri eller større om- eller tilbygninger ikke påbegyndes, forinden byggeriets placering og ydre fremtræden er godkendt af fredningsnævnet, og tilladelse til nybyggeri samt om- og tilbygning kan nægtes, såfremt disse ikke tjener rimelige landbrugsøkonomiske formål.

Om- og tilbygninger af de eksisterende lovligt opførte helårshuse eller sommerhuse, hvorved bygningens ydre i væsentlig grad ændrer karakter, må kun finde sted efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet. Fredningsnævnet kan meddele afslag på sådanne ansøgninger, såfremt det skønner, at bygningen herved får en uheldig indvirkning på landskabet. Landbrugsejendomme, som overgår til anden anvendelse, og landbrugsejendommens beboelse henhører under denne bestemmelse.

Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder opfyldning og planering er ikke tilladt.

Arealerne må ikke anvendes til oplags- og lossepladser, og der må ikke henstilles udrangerede biler eller maskiner eller dele heraf. Forurening af naturen ved henlæggelse af affald eller andet må ikke finde sted.

Sædvanlige læskure til kreaturer kan anbringes efter fredningsnævnets forudgående godkendelse alene af beliggenheden.

Skanderborg Kommunes udtalelse

Skanderborg Kommune har oplyst, at der er tale om en fritliggende landbrugsejendom på 44.156 m^2, der er beliggende i landzone. Kommunen er blevet opmærksom på, at der på ejendommen er opført flere bygninger og sket udvidelse af det eksisterende stuehus. Arbejderne er udført af den nuværende ejer, som søger om retlig lovliggørelse.

Der er gennemført en besigtigelse af forholdene på ejendommen, og der kan på den baggrund gives følgende oversigt over de forhold, som søges lovliggjort:

Stuehuset er i BBR angivet til at være fra 1904 og at være 72 m^2 i grundplan og 10 m^2 i tagetagen, i alt 82 m^2. Der er hertil registreret et integreret udhus (tidligere stald) på 60 m^2. Ifølge ejeren er stalden inddraget til boligareal i 2012-2013 med en udvidelse på 68 m^2. Der er ikke lavet tilbygninger til den nuværende bygningsmasse i forbindelse med udvidelsen. Ved udvidelsen blev husets facade vandskuret, og der blev isat nye døre og vinduer, hulmursisoleret og isoleret gulv og loft.

Stuehuset og staldens ydre fremtræden før og efter bygningsændringerne fremgår af luftfotos i udtalelsen.

På den sydlige gavl af den del af stuehuset, som er den tidligere stald, er der mellem 2006 og 2008 opført en udestue på ca. 20 m^2. Den er opført som en trækonstruktion med glasruder, og taget er beklædt med sorte tagplader.

På vestfacaden af boligen mod haven er der etableret en overdækket terrasse på ca. 38 m^2. Den er opført i træ og med gennemsigtigt plasttag. Udhusets sydlige gavl udgør afslutningen på overdækningen.

Der er ca. 1,2 meter fra udestuen opstillet to beboelsesvogne, der anvendes som anneks. Mellem beboelsesvognene er der lavet en gang, så de fungerer som ét sammenhængende anneks, hvormed annekset får en størrelse på 63 m^2. Herudover er der lavet en overdækning til annekset på 6 m^2, der vender ind mod haveareal. Skanderborg Kommune kan ikke meddele landzonetilladelse til annekset, da det er over 45 m^2, som er den umiddelbart øvre grænse for, hvad kommunen tillader af anneks i det åbne land. Der foreligger ikke en særlig begrundelse for at fravige kommunens praksis.

Ejeren har derfor ansøgt om at indrette en del af annekset til udhus i stedet, så annekset bliver på 39 m^2, inkl. overdækningen. Den anden beboelsesvogn bliver omdannet til et udhus på ca. 30 m^2, hvormed kommunen kan meddele landzonetilladelse.

Der er i 2011-2012 opført et udhus på ca. 94 m^2 på stuehusets nordlige facade. Udhuset benyttes til carport, værksted- og redskabsrum og overdækket indgang til stuehuset. Det er opført i træ, og taget er eternitplader.

Der er ifølge luftfoto mellem 2002 og 2004 opført en landbrugsbygning på omkring 90 m^2, som i 2011 er udvidet til omkring 192 m^2. Den er opført uden forudgående tilladelse. Den benyttes til læskur til kreaturer, der afgræsser ejendommens arealer. Endvidere opbevares der en traktor og andet maskinel i bygningen, og en del anvendes også til hønsehus. Den er opført i træ, og taget er udført med stålplader. Den er placeret omkring 14 meter fra boligen. Skanderborg Kommune har vurderet, at bygningen er erhvervsmæssig nødvendig for landbruget.

Der er i 2015-2016 opført en landbrugsbygning på 72 m^2, som anvendes til opbevaring af landbrugsmaskiner og læskur til dyr. Der er tale om en overdækning på træpæle og med tag af stålplader. Den er placeret ca. 98 meter fra boligen. Placeringen er valgt ud fra, at den på det pågældende sted ville være mindst synlig i omgivelserne, da den er placeret i en lavning.

På ejendommens afgræssede areal nærmest haveareal står der flere steder maskiner, materiel og høhække. Ved beplantningen i den vestlige side af folden er der endvidere oplag af jord og gamle fliser. Ejeren erindrer ikke, hvor jorden kommer fra. Det er muligvis fra et byggeri på ejendommen. Der har ikke været et formål med at udlægge jorden det sted.

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 232 Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup Sø og Tåstrup Mose, der ligger ca. 3,1 km mod nord. Skanderborg Kommune vurderer på baggrund af det ansøgte projekts beskedne omfang og den store afstand, at det ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området og ikke er i strid med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger.

Nærmeste kendte forekomst af bilag IV-arter er stor vandsalamander i et vandhul ca. 900 meter syd for det ansøgte. Stor vandsalamander yngler i solbeskinnede vandhuller uden fisk. Levested og rasteområde på land er skovområder eller levende hegn med gode skjulesteder (grene, sten og lignende) og dødt ved under naturligt henfald få hundrede meter fra ynglevandhullet. Enkelte individer kan dog bevæge sig op til 800 meter fra ynglestederne. Det ansøgte berører et eksisterende haveareal og et intensivt afgræsset areal i større afstand til arten, som efter Skanderborg Kommunes vurdering er uegnet som yngle- eller rasteområde for arten, hvorfor det ansøgte ikke vil påvirke arten.

Odder er knyttet til ferske og salte vande som små og store søer og vandløb, kanaler og kunstige søer, moser og fjorde, nor og lignende ikke eksponerede kyststrækninger. Områder med gode skjulemuligheder tæt på store og stabile føderessourcer og lav forstyrrelsesgrad er væsentlige parametre for placeringen af yngle-områder. Området er ikke en oplagt odderlokalitet, da der kun er et mindre vandløb og vandhul i nærheden. Der er et længere stykke ud til større vandløb og søer. Da aktiviteterne primært er foregået i haveareal og tæt ved eksisterende bebyggelse, vurderes byggerierne ikke at påvirke eventuelle oddere i området.

Flagermus holder typisk til i områder med ældre skov, hvor de kan finde passende jagtområder med rigeligt udbud af insekter. De kan yngle og raste både i hulheder i træer og i bygninger. De fleste arter foretrækker at jage langs skovkanter, i lysninger eller i åben gammel skov, men nogle arter jager også over åbne vandflader på søer og større vandløb. Der er med stor sandsynlighed flagermus i området grundet nærhed til vandløb, vandhuller og skov. Idet der ikke er fældet større træer eller nedrevet bygninger i forbindelse med det ansøgte, vurderes projektet ikke at påvirke flagermus i området.

Øvrige danske bilag IV-arter vurderes ikke at være relevante på den givne lokalitet eller i forbindelse med det ansøgte. Det er Skanderborg Kommunes vurdering, at projektet ikke beskadiger yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, og at den økologiske funktionalitet opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Skanderborg Kommune har som sin vurdering udtalt, at ejeren har udvidet stuehuset og opført driftsbygninger, som understøtter driften af ejendommens arealer. Der er endvidere opført et anneks og et udhus, der ligger som en hensigtsmæssig helhed med stuehuset og driftsbygningen nærmest stuehuset. Den sydlige bygning ligger fjernt fra den øvrige bebyggelse som en selvstændig enhed, men den valgte placering og bygningens udtryk fremstår afdæmpet i det omgivende landskab, da det ligger i en lavning. Ejeren har en besætning af skotsk højlandskvæg, der afgræsser flere naturarealer indenfor det fredede område, hvoraf en del også er beskyttet natur. Kommunen har på baggrund heraf vurderet, at der er tale om en landbrugsejendom, hvor driftsbygningerne er nødvendige for at opretholde driften af arealerne.

Skanderborg Kommune vurderer ikke, at der er en særlig nødvendighed for at henlægge jord og fliser som affald på ejendommen, og jorden bør enten spredes ud på arealet eller køres bort sammen med fliseaffaldet. Oplag af diverse maskiner og udstyr mv. bør opbevares i landbrugsbygningerne eller tæt på disse, såfremt oplaget er nødvendigt for landbruget.

Carporten med integreret skur, annekset, landbrugsbygningen til landbrugsmaskiner og henlagt jord og fliser forudsætter landzonetilladelse. Herudover kan dele af oplaget muligvis forudsætte landzonetilladelse. Landbrugsbygningen nærmest boligen vurderer Skanderborg Kommune som erhvervsmæssig nødvendig for landbruget, og denne er derfor undtaget fra kravet om landzonetilladelse. Det samme gælder udvidelsen af boligen og det mindre udhus. Alle bygningerne forudsætter byggetilladelse.

Skanderborg Kommune er indstillet på at meddele tilladelse til carporten med integreret skur og annekset i den reducerede størrelse, hvis fredningsnævnet meddeler dispensation. Kommunen kan ikke meddele landzonetilladelse til annekset, medmindre det opdeles som et udhus som beskrevet i ansøgningen, da kommunen alene er indstillet på at tillade et anneks på op til 45 m^2.

Landbrugsbygningen, der er beliggende mod syd, er placeret i en sådan afstand, at den ikke kan anses som værende en del af den samlede helhed med den øvrige bebyggelse. Bygningen kræver derfor en efterfølgende placeringstilladelse. Skanderborg Kommune vurderer, at bygningen er nødvendig for landbrugsdriften, da den anvendes som læskur for de afgræssende kreaturer og til overdækning af landbrugsmaskiner.

Skanderborg Kommune vurderer endvidere, at den valgte placering fremstår lavtliggende og mindre synlig i landskabet sammenlignet med øvrige alternative placeringer, der kan spærre for udsigten fra vejen og ud over de åbne arealer ved ejendommen. I henhold til landzonebestemmelserne kan der meddeles en personlig tilladelse til den aktuelle placering af bygningen. Denne vurdering er baseret på ejerens helbredsmæssige forhold, som gør det umuligt for ejeren selv at nedtage bygningen og genopføre den i tilknytning til den øvrige bebyggelse, hvor landzonetilladelse ikke ville være påkrævet, og hvor kommunens mulighed for at vurdere bygningens indpasning i landskabet derfor ville være begrænset. Placeringstilladelsen vil blive meddelt med et tinglyst vilkår om, at bygningen skal fjernes, når den nuværende ejer fraflytter ejendommen.

Fredningsnævnets besigtigelse

Fredningsnævnet behandlede sagen på et møde med besigtigelse den 28. februar 2025 ved Martin Møller-Heuer, Knud Erik Hesselbjerg og Kresten Krab Thorup. Endvidere deltog Zimon Brian Godske Rasmussen, Skanderborg Kommune ved Inger Juul og Inger Katrine Jessen og Danmarks Naturfredningsforening ved Lars Søgaard-Jensen, Bente Andersen og Helene Hansen.

Zimon Brian Godske Rasmussen oplyste supplerende, at annekset bruge som hobbyrum for ham og sin ægtefælle. Hun sidder i kørestol og kan ikke bruges stuehusets overetage, og han går kun vanskeligt og med stok og bruger derfor heller ikke overetagen meget.

Han oplyste videre, at den jord, der ligger i bunker på den vestlige del af marken, er fremkommet ved afskrab fra marken.

Det kunne i øvrigt konstateres, at der i jorden er iblandet fliser og andet tilsvarende affald, og at en stor del af jorden var skubbet ud over skrænten, hvor det lå blandt træerne på skrænten og op ad træernes stammer.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningen af arealer ved Jeksendalen betyder, at de etablerede forhold skal fjernes, medmindre fredningsnævnet meddeler lovliggørende dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at foretage en anden vurdering end den vurdering af det ansøgtes betydning for Natura 2000-områder og bilag IV-arter, der er foretaget af Skanderborg Kommune, og som er gengivet ovenfor. Fredningsnævnet finder på den baggrund og efter sagens øvrige oplysninger, at projektet ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller stk. 3.

Fredningsnævnet bemærker indledningsvis, at det på baggrund af sagens oplysninger og ikke mindst fredningsnævnets besigtigelse kan konstateres, at der er behov for en oprydning på ejendommen, så bygninger mv. samles omkring den eksisterende bebyggelse og ikke er spredt i landskabet.

Det er i fredningen forbud mod oplag, og det fredningsnævnets opfattelse, at der ikke er grundlag for at meddele lovliggørende dispensation til oplagene i landskabet langt fra ejendommens bebyggelse, idet disse er skæmmende i landskabet. Oplagene skal derfor fjernes.

Der er i fredningen endvidere forbud mod terrænændringer, og det er ligeledes fredningsnævnets opfattelse, at der ikke er grundlag for at meddele lovliggørende dispensation til jordbunkerne med iblandet byggemateriel og til den jord, som er kørt ud over skrænten. Terrænet skal derfor retableres.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at der ikke er grundlag for at meddele lovliggørende dispensation til den landbrugsbygning, som er placeret ca. 98 meter fra boligen. Den er således fremtrædende i landskabet og har desuden åben sider, så maskiner mv. i bygningen er synlige i landskabet.

På den baggrund og i øvrigt med bemærkning om, at der i forvejen er en landbrugsbygning på 192 m^2 tæt på boligen, skal denne fritliggende landbrugsbygning på 72 m^2 også fjernes.

Fredningsnævnet meddeler derimod lovliggørende dispensation til landbrugsbygningen på 192 m^2, som med sin placering ved den øvrige bebyggelse og ydre fremtræden ikke har betydning for oplevelsen af det fredede landskab.

Det er yderligere generelt og efter en konkret vurdering fredningsnævnets opfattelse, at der ikke er grundlag for at opstille fritstående beboelsesvogne på ejendommen. Fredningsnævnet er dog efter oplysningerne om ansøgerens personlige forhold indstillet på at meddele en midlertidig lovliggørende dispensation, således at de kan blive stående i den periode, hvor ansøgeren og hans ægtefælle bor på ejendommen.

Denne lovliggørende dispensation til de to beboelsesvogne meddeles derfor på vilkår om, at beboelsesvognene, gangen og overdækningen på i alt 69 m^2 skal fjernes forud for en ny ejers overtagelse af ejendommen. Dette vilkår skal tinglyses.

Fredningsnævnet meddeler i øvrigt lovliggørende dispensation til de yderligere forhold, der er etableret som tilbygninger til beboelsen, idet de med deres placering er uden betydning for oplevelsen af fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Martin Møller-Heuer

Denne afgørelse sendes til:

1. Knud Erik Hesselbjerg,
2. Kresten Krab Thorup,
3. Zimon Brian Godske Rasmussen,
4. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
5. Skanderborg Kommune, sagsnr. 01.03.03-P19-94-22,
6. Danmarks Naturfredningsforening, København,
7. Danmarks Naturfredningsforening, Skanderborg,
8. Dansk Ornitologisk Forening, København,
9. Dansk Ornitologisk Forening, Skanderborg,
10. Dansk Botanisk Forening, København,
11. Friluftsrådet, centralt,
12. Friluftsrådet, kreds Søhøjlandet,
13. Region Midtjylland,
14. Slots- og Kulturstyrelsen.